Załącznik nr 2
do uchwały nr 747/2025
Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej
z dnia 18 września 2025 r.

Ocena programowa

Profil praktyczny

Raport samooceny

Państwowa Akademia Nauk Stosowanych
im. Ignacego Mościckiego w Ciechanowie
ul. Narutowicza 9; 06-400 Ciechanów

Kierunek: Praca socjalna

studia pierwszego i drugiego stopnia

Link do raportu samooceny

CIECHANÓW 2026 r.

Nazwa ocenianego kierunku studiów: praca socjalna

Poziom I stopnia **Poziom II stopnia**

1. **Poziom/y studiów:** I stopień;
2. **Forma/y studiów:** stacjonarne
3. Nazwa dyscypliny, do której został przyporządkowany kierunek[1]

a. Nazwa dyscypliny wiodącej, w ramach której uzyskiwana jest ponad połowa efektów uczenia się wraz z określeniem procentowego udziału liczby punktów ECTS dla dyscypliny wiodącej w ogólnej liczbie punktów ECTS wymaganej do ukończenia studiów na kierunku.

Nazwa dyscypliny wiodącej	Punkty ECTS	
	liczba	%
pedagogika	180	100%

b. Nazwy pozostałych dyscyplin wraz z określeniem procentowego udziału liczby punktów ECTS dla pozostałych dyscyplin w ogólnej liczbie punktów ECTS wymaganej do ukończenia studiów na kierunku.

L.p.	Nazwa dyscypliny	Punkty ECTS	
		liczba	%
-	-	-	-

Nazwa ocenianego kierunku studiów: praca socjalna

1.**Poziom/y studiów:** II stopień

2.**Forma/y studiów:** stacjonarne

3.Nazwa dyscypliny, do której został przyporządkowany kierunek[2]

c. Nazwa dyscypliny wiodącej, w ramach której uzyskiwana jest ponad połowa efektów uczenia się wraz z określeniem procentowego udziału liczby punktów ECTS dla dyscypliny wiodącej w ogólnej liczbie punktów ECTS wymaganej do ukończenia studiów na kierunku.

Nazwa dyscypliny wiodącej	Punkty ECTS	
	liczba	%
pedagogika	120	100%

d. Nazwy pozostałych dyscyplin wraz z określeniem procentowego udziału liczby punktów ECTS dla pozostałych dyscyplin w ogólnej liczbie punktów ECTS wymaganej do ukończenia studiów na kierunku.

[1]Nazwy dyscyplin należy podać zgodnie z rozporządzeniem MEiN dnia 11 października 2022 r. w sprawie dziedzin nauki i dyscyplin naukowych oraz dyscyplin artystycznych (Dz.U. 2022 poz. 2202).

[2]Nazwy dyscyplin należy podać zgodnie z rozporządzeniem MEiN dnia 11 października 2022 r. w sprawie dziedzin nauki i dyscyplin naukowych oraz dyscyplin artystycznych (Dz.U. 2022 poz. 2202).

e.

L.p.	Nazwa dyscypliny	Punkty ECTS	
		liczba	%
-	-	-	-

Na studiach prowadzone jest kształcenie przygotowujące do wykonywania zawodu nauczyciela

☐ TAK ☒ NIE

W przypadku zaznaczenia opcji TAK, proszę wskazać rodzaj zawodu nauczyciela, w zakresie którego prowadzone jest kształcenie (można zaznaczyć więcej niż jedną opcję):

☐ nauczyciel przedmiotu . . . . . .[3]
☐ nauczyciel teoretycznych przedmiotów zawodowych . . . . . .[3]
☐ nauczyciel praktycznej nauki zawodu . . . . . .[3]
☐ nauczyciel prowadzący zajęcia . . . . . .[3]
☐ nauczyciel psycholog
☐ nauczyciel przedszkola i edukacji wczesnoszkolnej
☐ nauczyciel pedagog specjalny
☐ nauczyciel logopeda
☐ nauczyciel prowadzący zajęcia wczesnego wspomagania rozwoju dziecka

EFEKTY UCZENIA SIĘ ZAKŁADANE DLA OCENIANEGO KIERUNKU, POZIOMU I PROFILU STUDIÓW

Przyjęte efekty uczenia się przypisane do studiów na kierunku praca socjalna korelują z efektami Polskiej Ramy Kwalifikacji skonstruowanymi dla nauk społecznych i humanistycznych poziomu 6 dla studiów I stopnia i 7 dla studiów II stopnia. Efekty uczenia się także są zbieżne z zapisami Rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 25 stycznia 2008 r. w sprawie specjalności przygotowującej do zawodu pracownika socjalnego realizowanej w szkołach wyższych.

STUDIA PIERWSZEGO STOPNIA

Tabela 1. Odniesienie efektów kierunkowych do Polskiej Ramy Kwalifikacji dla studiów pierwszego stopnia na kierunku praca socjalna

[3] Należy podać nazwę przedmiotu/zawodu/zajęć

Symbol kierunkowego efektu uczenia się	Odniesienie do charakterystyk drugiego stopnia Polskiej Ramy Kwalifikacji poziom 6 Efekty uczenia się dla kierunku studiów praca socjalna	Kod składnika opisu
	WIEDZA	
Absolwent:		
K_W01	ma zaawansowaną wiedzę o charakterze nauk społecznych, ich miejscu w systemie nauk i relacjach do innych nauk, w tym w szczególności do nauk humanistycznych	P6S_WG
K_W02	ma zaawansowaną wiedzę o typowych rodzajach struktur i instytucji społecznych realizujących pracę socjalną i współpracujących w realizacji tych zadań, a w szczególności w ich podstawowych elementach	P6S_WG
K_W03	ma uporządkowaną zaawansowaną wiedzę z zakresu dziedzin nauki i dyscyplin naukowych, właściwych dla pracy socjalnej, zorientowaną na zastosowania praktyczne	P6S_WG
K_W04	zna zaawansowaną terminologią z zakresu dziedzin nauki i dyscyplin naukowych właściwych dla pracy socjalnej	P6S_WG
K_W05	ma zaawansowaną wiedzę o relacjach między strukturami i instytucjami społecznymi działającymi w obszarze pracy socjalnej oraz ich elementami	P6S_WG
K_W06	ma zaawansowaną wiedzę o celach, organizacji i funkcjonowaniu instytucji pomocy społecznej, resocjalizacji i innych związanych z pracą socjalną	P6S_WG/K
K_W07	zna rodzaje więzi społecznych w zakresie dziedzin nauki i dyscyplin naukowych, właściwych dla kierunku praca socjalna oraz rządzące nimi prawidłowości	P6S_WG
K_W08	ma wiedzę o człowieku i jego rozwoju, w szczególności jako o podmiocie konstytuującym struktury społeczne i zasady ich funkcjonowania, w tym instytucji działających w obszarze pracy socjalnej a także działającym w tych strukturach; ma również wiedzę o biologicznych prawidłowościach rozwoju człowieka i zaburzeniach tego rozwoju	P6S_WG
K_W09	ma wiedzę o metodach i narzędziach, w tym technikach pozyskiwania danych, odpowiednich dla dziedzin nauki i dyscyplin naukowych właściwych dla kierunku praca socjalna, pozwalających opisywać struktury i instytucje społeczne oraz procesy w nich między nimi zachodzące, ze szczególnym uwzględnieniem instytucji pomocy społecznej, resocjalizacji, organizacji pozarządowych, ekonomii społecznej	P6S_WG/K
K_W10	ma wiedzę o normach i regułach organizujących wybrane struktury i instytucje społeczne w obszarze pracy socjalnej	P6S_WK
K_W11	ma zaawansowaną wiedzę o metodyce wykonywania zadań, normach, procedurach i dobrych praktykach stosowanych w pracy socjalnej i instytucjach ją realizujących	P6S_WG

K_W12	ma wiedzę o procesach zmian instytucji działających w obszarze pracy socjalnej oraz ich elementów, o przyczynach, przebiegu, skali i konsekwencjach tych zmian	P6S_WG
K_W13	ma wiedzę o poglądach na temat instytucji działających w obszarze pracy socjalnej oraz rodzajów więzi społecznych i ich historycznej ewolucji	P6S_WK
K_W14	ma wiedzę o ryzyku związanym z wykonywaniem zawodu pracownika socjalnego i sposobach przeciwdziałania	P6S_WG/K
K_W15	ma wiedzę o prawnych i ekonomicznych uwarunkowaniach funkcjonowania pracy socjalnej i instytucji z nią związanych	P6S_WK
K_W16	zna i rozumie pojęcia i zasady z zakresu ochrony własności przemysłowej i prawa autorskiego	P6S_WK
K_W17	zna ogólne zasady tworzenia i rozwoju form indywidualnej przedsiębiorczości, wykorzystującej wiedzę z zakresu dziedzin nauki i dyscyplin naukowych, właściwych dla kierunku praca socjalna	P6S_WK
UMIEJĘTNOŚCI Absolwent:		
K_U01	potrafi prawidłowo interpretować zjawiska społeczne (kulturowe, polityczne, prawne, ekonomiczne), specyficzne dla pracy socjalnej	P6S_UW
K_U02	potrafi właściwie analizować przyczyny i przebieg wybranych procesów i zjawisk i społecznych; stosuje właściwe techniki i narzędzia badawcze w zakresie dziedzin nauki i dyscyplin naukowych właściwych dla pracy socjalnej	P6S_UW
K_U03	potrafi wyszukiwać, analizować, oceniać, selekcjonować, użytkować informacje z zakresu pracy socjalnej, z wykorzystaniem różnych źródeł i technik	P6S_UW
K_U04	umie samodzielnie zdobywać wiedzę i rozwijać umiejętności profesjonalne związane z pracą socjalną	P6S_UU
K_U05	potrafi wykorzystać wiedzę teoretyczną do szczegółowego opisu i praktycznego analizowania jednostkowych procesów i zjawisk społecznych (kulturowych, politycznych, prawnych, gospodarczych), mających znaczenie dla pracy socjalnej	P6S_UW
K_U06	potrafi właściwie analizować przyczyny i przebieg wybranych procesów i zjawisk społecznych (kulturowych, politycznych, prawnych, gospodarczych) specyficznych dla dziedzin nauki i dyscyplin naukowych, właściwych dla pracy socjalnej	P6S_UW
K_U07	potrafi prognozować praktyczne skutki konkretnych zjawisk społecznych z wykorzystaniem standardowych metod i narzędzi właściwych dla dziedzin nauki i dyscyplin naukowych, właściwych dla pracy socjalnej	P6S_UW
K_U08	prawidłowo posługuje się systemami normatywnymi oraz wybranymi normami i regułami (prawnymi, zawodowymi, etycznymi) w celu rozwiązania konkretnego zadania z zakresu dziedzin nauki i dyscyplin naukowych, właściwych dla pracy socjalnej	P6S_UW

K_U09	posiada umiejętność wykorzystania zdobytej wiedzy zakresu pracy socjalnej, z uwzględnieniem wiadomości zdobytych podczas praktyki zawodowej	P6S_UW
K_U10	posiada umiejętność analizy proponowanego rozwiązania konkretnych problemów i proponuje odpowiednie rozstrzygnięcia właściwe dla pracy socjalnej; posiada umiejętność wdrażania proponowanych rozwiązań pomocowych	P6S_UW
K_U11	posiada umiejętność rozumienia i analizowania zjawisk społecznych, samodzielnie i w zespole planuje i realizuje projekty socjalne	P6S_UO
K_U12	posiada umiejętności organizacyjne pozwalające na planowanie i realizację zadań związanych z pracą socjalną	P6S_UO
K_U13	posiada umiejętności w zakresie oceny jakości usług związanych z pracą socjalną	P6S_UK
K_U14	potrafi stosować przepisy prawa odnoszące się do pracy socjalnej	P6S_UK
K_U15	potrafi sporządzić wniosek o przyznanie środków na realizację projektu socjalnego związanego z realizacją zadań w zakresie pracy socjalnej	P6S_UW
K_U16	potrafi ocenić przydatność różnorodnych metod, procedur, dobrych praktyk do realizacji zadań i rozwiązywania problemów dotyczących praktyki pracy socjalnej oraz wybrać i zastosować właściwy sposób postępowania	P6S_UW
K_U17	posiada umiejętność merytorycznego argumentowania z wykorzystaniem poglądów innych autorów oraz formułowania wniosków z zakresu pracy socjalnej	P6S_UW
K_U18	potrafi porozumiewać się z wykorzystaniem różnych kanałów i technik komunikacyjnych w zakresie dziedzin nauki i dyscyplin naukowych właściwych dla pracy socjalnej	P6S_UK
K_U19	posiada umiejętność przygotowania wystąpień ustnych i prac pisemnych w zakresie dziedzin nauki i dyscyplin naukowych, właściwych dla pracy socjalnej, dotyczących zagadnień szczegółowych, z wykorzystaniem ujęć teoretycznych, a także różnych źródeł	P6S_UK
K_U20	ma umiejętności językowe w zakresie dziedzin nauki i dyscyplin naukowych, właściwych dla pracy socjalnej zgodnie z wymaganiami określonymi dla poziomu B2 Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego	P6S_ UK
K_U21	ma umiejętność samodzielnego planowania własnego rozwoju, dbania o doskonalenie związane z wykonywaną pracą	P6S_ UU
KOMPETENCJE SPOŁECZNE Absolwent:		
K_K01	jest gotów do krytycznej oceny posiadanej wiedzy	P6S_KK
K_K02	jest gotów do współdziałania w grupie przyjmując w niej różne role m.in. organizatora grupy, prowadzącego grupę, jej	P6S_KR

	animatora z uwzględnieniem przestrzegania zasad etyki zawodowej i tradycji zawodu	
K_K03	potrafi odpowiednio określić priorytety służące realizacji określonego przez siebie lub innych zadania z zakresu pracy socjalnej	P6S_KK
K_K04	prawidłowo identyfikuje i rozstrzyga dylematy związane z wykonywaniem zawodu pracownika socjalnego	P6S_KR
K_K05	umie uczestniczyć w przygotowaniu projektów socjalnych uwzględniając aspekty prawne, ekonomiczne i polityczne	P6S_KO
K_K06	potrafi uzupełniać i doskonalić nabytą wiedzę i umiejętności, w tym z zakresu pracy socjalnej	P6S_KK
K_K07	potrafi myśleć i działać w sposób przedsiębiorczy w obszarze usług społecznych	P6S_KO
K_K08	posiada zinterioryzowany system wartości zgodny z etyką zawodu pracownika socjalnego	P6S_KR

STUDIA II STOPNIA

Tabela 2. Odniesienie efektów kierunkowych do Polskiej Ramy Kwalifikacji dla studiów drugiego stopnia na kierunku praca socjalna

Symbol kierunkowego efektu uczenia się	**Odniesienie do charakterystyk drugiego stopnia Polskiej Ramy Kwalifikacji poziom 7** / **Efekty uczenia się dla kierunku studiów praca socjalna**		**Kod składnika opisu**
1	2	3	4
	WIEDZA		
Absolwent:			
K_W01	ma pogłębioną wiedzę dotyczącą umiejscowienia pracy socjalnej w dyscyplinach naukowych, jej teoretycznych, metodologicznych i przedmiotowych powiązań z innymi dyscyplinami naukowymi, m.in. socjologią, prawem, psychologią, zarządzaniem	P7U_W	P7S_WG
K_W02	zna zaawansowaną terminologię odnoszącą się do teorii i praktyki pracy socjalnej i pomocy społecznej i humanitarnej.	P7U_W	P7S_WG
K_W03	posiada pogłębioną wiedzę na temat powstawania konfliktów i problemów społecznych o znaczeniu lokalnym, krajowym i międzynarodowym	P7U_W	P7S_WG
K_W04	posiada i wykorzystuje w zaawansowany i pogłębiony sposób wiedzę, obejmującą wybrane obszary z zakresu dyscyplin nauk społecznych,	P7U_W	P7S_WG

	właściwych dla pracy socjalnej, zorientowaną na zastosowania praktyczne		
K_W05	zna w pogłębionym stopniu wiedzę o człowieku i jego prawach, jego rozwoju i edukacji, w szczególności jako obywatela i podmiocie aktywności społecznej	P7U_W	P7S_WG P7S_WK
K_W06	na pogłębionym poziomie opisuje i charakteryzuje funkcje i działania instytucji pomocowych. Posiada pogłębioną wiedzę przydatną w pracy socjalnej o diagnostyce społecznej, poradnictwa socjalnego, socjotechnik, psychotechnik, medycyny	P7U_W	P7S_WG
K_W07	posiada rozszerzoną wiedzę o sieciach społecznych i systemach normatywnych, społecznych problemach rozwoju pomocy, o problematyce rozwoju zrównoważonego, odpowiedzialność i podmiotowość społecznej w pomocy	P7U_W	P7S_WG P7S_WK
K_W08	posiada wiedzę pozwalającą mu w stopniu pogłębionym zidentyfikować i scharakteryzować główne metody badania rzeczywistości społecznej	P7U_W	P7S_WG
K_W09	prezentuje pogłębioną wiedzę z zakresu pracy socjalnej oraz główne tendencje rozwojowe z zakresu pomocy społecznej i humanitarnej	P7U_W	P7S_WG
K_W10	zna rozszerzoną terminologię z zakresu pracy socjalnej przynajmniej w jednym języku obcym	P7U_W	P7S_WG
K_W11	prezentuje w zaawansowanym stopniu wiedzę o sposobach prowadzenia badań społecznych	P7U_W	P7S_WG
K_W12	zna zasady tworzenia i rozwoju form indywidualnej przedsiębiorczości, wykorzystującej pogłębioną wiedzę z dyscyplin nauk społecznych, oraz dziedzin właściwych dla pracy socjalnej	P7U_W	P7S_WK
K_W13	prezentuje w pogłębiony sposób zasady funkcjonowania różnorodnych instytucji i organizacji z zakresu pomocy społecznej i pracy socjalnej oraz etyczne, ekonomiczne, prawne i inne uwarunkowania ich funkcjonowania (w tym pojęcia i zasady z zakresu ochrony własności przemysłowej i prawa autorskiego)	P7U_W	P7S_WK
K_W14	zna i wykorzystuje w pogłębiony i ugruntowany sposób, główne dylematy współczesnej cywilizacji, szczególnie w odniesieniu do typów i form pracy socjalnej	P7U_W	P7S_WK
K_W15	ma wiedzę o wpływie czynników społecznych, politycznych i kulturowych na problemy społeczne	P7U_W	P7S_WG
K_W16	zna zasady etyczne obowiązujące pracownika socjalnego, normy prawne regulujące zasady współpracy między pracownikiem socjalnym a jego	P7U_W	P7S_WG P7S_WK

	klientem oraz przedstawicielami instytucji pomocowych		
UMIEJĘTNOŚCI Absolwent:			
K_U01	potrafi w sposób pogłębiony i ugruntowany analizować i interpretować zjawiska społeczne, oraz typowe i nietypowe problemy społeczne, odnosząc się do teorii i praktyki pracy socjalnej	P7U_U	P7S_UW
K_U02	posiada umiejętności analizowania i interpretowania informacji danych pierwotnych i wtórnych, sporządzania raportów z badań i proponowania rozwiązań istniejących problemów	P7U_U	P7S_UW
K_U03	analizować, prognozować i modelować praktyczne skutki konkretnych zjawisk i procesów społecznych z wykorzystaniem wiedzy, metod i narzędzi właściwych dla pracy socjalnej i zaproponować rozwiązanie różnorodnych problemów społecznych	P7U_U	P7S_UW
K_U04	formułować i testować hipotezy związane z prostymi problemami wdrożeniowymi; samodzielnie planować, realizować i kierować realizacją projektów pomocowych i socjalnych różnego typu.	P7U_U	P7S_UW
K_U05	wykorzystać zaawansowane techniki informacyjno-komunikacyjne i posługiwać się różnorodnymi źródłami wiedzy, w celu wyszukiwania, analizowania, oceniania i tworzenia zaawansowanych form informacji, przydatnych w funkcjonowaniu profesjonalnym, pracownika socjalnego	P7U_U	P7S_UW
K_U06	diagnozować i projektować zmiany społeczne w aspekcie krajowym i międzynarodowym	P7U_U	P7S_UW
K_U07	dokonać pogłębionej krytyki proponowanych rozwiązań i samodzielnie formułuje argumentu i sądy na temat możliwych rozwiązań problemu	P7U_U	P7S_UW
K_U08	porozumiewać się ze specjalistami i ekspertami z różnych obszarów zajmujących się działalnością pomocową w języku polskim i języku obcym, wykorzystując różne kanały i techniki komunikacyjne, a także prowadzić pogłębioną debatę	P7U_U	P7S_UK
K_U09	posługiwać się językiem obcym, zgodnie z wymaganiami określonymi dla poziomu B2+ Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego, w tym, językiem specjalistycznym dla pracy socjalnej, pomocy społecznej	P7U_U	P7S_UK

K_U10	organizować pracę własną oraz w grupie, pozwalające na planowanie, kierowanie i realizowanie różnych zadań z zakresu pomocy społecznej i pracy socjalnej, w tym, posiada umiejętności związane z kierowaniem zespołem, z uwzględnieniem trudnych warunków organizacyjnych i logistycznych	P7U_U	P7S_UO
K_U11	potrafi samodzielnie lub w zespole przygotować koncepcję projektu dotyczącego rozwiązania złożonego problemu socjalnego (humanitarnego), planuje jego realizację i ewaluację	P7U_U	P7S_UU
K_U12	samodzielnie zdobywać i rozwijać wiedzę oraz pogłębiać umiejętności profesjonalne związane z pomocą społeczną i pracą socjalną oraz wykorzystywać wiedzę i doświadczenie nabyte podczas praktyki zawodowej, a także inspirować innych w tym zakresie	P7U_U	P7S_UU
K_U13	potrafi przygotować dobrze udokumentowane opracowanie problemów z zakresu pracy socjalnej, także dotyczące własnych badań		
K_U14	zaprojektować swój warsztat pracy	P7U_U	P7S_UU
K_U15	monitorować i dokonywać ewaluacji podejmowanych działań własnych i grupowych	P7U_U	P7S_UW
K_U16	przeciwdziałać wypaleniu zawodowemu	P7U_U	P7S_UU
KOMPETENCJE SPOŁECZNE Absolwent jest gotów do:			
K_K01	pogłębionej, obiektywnej i krytycznej oceny poziomu swojej wiedzy i umiejętności, rozumie potrzebę ciągłego dokształcania się zawodowego i rozwoju osobistego, a także ma świadomość znaczenia posiadanej wiedzy w rozwiązywaniu problemów poznawczych i praktycznych związanych z pomocą społeczną i pracą socjalną oraz znaczenie komunikowania się i korzystania z opinii ekspertów	P7U_K	P7S_KK
K_K02	wypełniania zobowiązań społecznych, inspirowania i organizowania działalności pomocowej na rzecz środowiska społecznego (lokalnego i międzynarodowego)	P7U_K	P7S_KO
K_K03	współdziałania z innymi organizatorami (jednostki organizacji pomocy społecznej JOPS) oraz organizacjami pozarządowymi	P7U_K	P7S_KO
K_K04	podejmowania działalności pomocowej w różnorodnych zakresach, wykorzystując przedsiębiorczy sposób myślenia i działania	P7U_K	P7S_KO

K_K05	odpowiedzialnego i profesjonalnego pełnienia ról zawodowych w zmieniającej się rzeczywistości z uwzględnieniem etosu zawodu i etyki zawodowej i działania na rzecz społeczności zawodowej	P7U_K	P7S_KR
K_K06	odpowiedzialnego pełnienia ról zawodowych, uczestniczenia w życiu społeczno-kulturalnym	P7U_K	P7S_KO
K_K07	ustawicznego kształcenia się, określania priorytetów, dostrzega znaczenie współpracy	P7U_K	P7S_KR
K_K08	korzystania z superwizji w pracy socjalnej ze społecznością lokalną	P7U_K	P7S_KR
K_K09	obserwacji i adaptacji innowacyjnych rozwiązań	P7U_K	P7S_KO

Skład zespołu przygotowującego raport samoocen

Imię i nazwisko		Tytuł lub stopień naukowy/stanowisko/funkcja pełniona w uczelni
Anna Strumińska-Doktor		dr n. społecznych/ kierownik Zakładu Pracy Socjalnej
Ewa Wiśniewska		dr n. medycznych/ dziekan WNoZiNS
Małgorzata Zagroba		mgr/ prodziekan WNoZiNS
Małgorzata Przybysz-Zaremba		dr hab. / członek Komisji ds. jakości kształcenia
Małgorzata Jagodzińska		dr hab. / członek Komisji ds. jakości kształcenia
Sandra Brzeska Zagroba		dr n. społecznych/ członek Komisji ds. jakości kształcenia
Miłosz Marcysiak		dr n. społecznych/członek Komisji ds. jakości kształcenia
Ewa Żórawska		mgr/ opiekun zajęć praktycznych i praktyk zawodowych
Agnieszka Polens		mgr/ Kierownik Dziekanatu Wydziału Nauk o Zdrowiu i Nauk Społecznych

Spis treści

EFEKTY UCZENIA SIĘ ZAKŁADANE DLA OCENIANEGO KIERUNKU, POZIOMU I PROFILU STUDIÓW **3**

STUDIA PIERWSZEGO STOPNIA 3

Prezentacja uczelni **13**

Część I. Samoocena uczelni w zakresie spełniania szczegółowych kryteriów oceny programowej na kierunku studiów o profilu praktycznym **15**

Kryterium 1. Konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się 15

Kryterium 2. Realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się 40

Kryterium 3. Przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie 78

Kryterium 4. Kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry 99

Kryterium 5. Infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie 112

Kryterium 6. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku 123

Kryterium 7. Warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku 129

Kryterium 8. Wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia 144

Kryterium 9. Publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiąganych rezultatach 157

Kryterium 10. Polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów 160

Część II. Perspektywy rozwoju kierunku studiów **178**

Część III. Załączniki **180**

Załącznik nr 1. Zestawienia dotyczące ocenianego kierunku studiów 180

Prezentacja uczelni

Państwowa Akademia Nauk Stosowanych im. I. Mościckiego w Ciechanowie jest uczelnią publiczną, powołaną rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 24 lipca 2001 roku w sprawie utworzenia Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej w Ciechanowie (Dz. U. Nr 79, poz.838).

Siedziba uczelni

06-400 Ciechanów, ul. Gabriela Narutowicza 9

Siedziba Wydziału Nauk o Zdrowiu i Nauk Społecznych

06-400 Ciechanów, ul. Wojska Polskiego 51

Misja Uczelni

Państwowa Akademia Nauk Stosowanych im. Ignacego Mościckiego w Ciechanowie jest Uczelnią odznaczającą się kreatywnością i otwartością, nastawioną na kształcenie interdyscyplinarne i zindywidualizowane, ukierunkowane na studenta i jego potrzeby. Wyposaża swoich absolwentów w wiedzę i umiejętności dające im szansę na satysfakcjonującą karierę zawodową, kształtującą postawy obywatelskie i prospołeczne, wychodząc jednocześnie naprzeciw potrzebom lokalnego rynku pracy. Jest także Uczelnią, w której zespoły dydaktyków i praktyków gospodarczych podejmują i rozwiązują szereg problemów nie tylko dydaktycznych, ale także badawczych i gospodarczych, przyczyniając się tym samym do rozwoju nauki i gospodarki. Uczelnia posiada strukturę wydziałową w ramach, której funkcjonują trzy wydziały.

Tabela 3. Struktura uczelni i prowadzone kierunki studiów

Wydział Nauk o Zdrowiu i Nauk Społecznych		
Struktura	**Kierunki**	**Rodzaj studiów/ Poziomy**
Zakład Pielęgniarstwa i Kształcenia Podyplomowego	pielęgniarstwo	poziom pierwszy poziom drugi
Monoprofilowe Centrum Symulacji Medycznej		
Zakład Pracy Socjalnej	praca socjalna	poziom pierwszy poziom drugi
Zakład Pedagogiki i Kształcenia Pedagogicznego	pedagogika przedszkolna i wczesnoszkolna	jednolite studia magisterskie
Zakład Fizjoterapii	fizjoterapia	jednolite studia magisterskie
Wydział Inżynierii i Ekonomii		
Zakład Mechaniki i Budowy Maszyn	mechanika i budowa maszyn	studia inżynierskie studia pierwszego stopnia
Zakład Informatyki	informatyka	studia inżynierskie

		studia pierwszego stopnia
Zakład Inżynierii Środowiska	inżynieria środowiska	studia inżynierskie studia pierwszego stopnia
Zakład Ekonomii i Zarządzania	ekonomia	studia licencjackie studia pierwszego stopnia
	zarządzanie	studia licencjackie studia drugiego stopnia
Zakład Rolnictwa	rolnictwo	studia inżynierskie studia pierwszego stopnia
Wydział Nauk Technicznych i Społecznych Filia w Mławie		
Zakład Logistyki	logistyka	studia licencjackie poziom pierwszy poziom drugi
Zakład Bezpieczeństwa Wewnętrznego	bezpieczeństwo wewnętrzne	studia licencjackie poziom pierwszy
Zakład Elektroniki i Telekomunikacji	elektronika i telekomunikacja	studia licencjackie poziom pierwszy
Pozostałe jednostki		
Centrum Laboratoriów		
Centrum Innowacji i Transferu Technologii		
Dział Kształcenia i Spraw Studenckich		
Dział Nauki i Współpracy Międzynarodowej		
Akademickie Centrum Kształcenia		
Uniwersytet Dziecięcy		
Kwestura		
Dział Administracyjno-Inwestycyjny		
Dział Informatyczny		
Dział Rozwoju		
Dom Studenta		

Część I. Samoocena uczelni w zakresie spełniania szczegółowych kryteriów oceny programowej na kierunku studiów o profilu praktycznym

Kryterium 1. Konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się

Misją Państwowej Akademii Nauk Stosowanych im. Ignacego Mościckiego w Ciechanowie jest kształcenie wysoko wykwalifikowanych specjalistów przygotowanych do odpowiedzialnego wykonywania zawodu, aktywnego uczestnictwa w życiu społecznym oraz podejmowania działań na rzecz rozwoju społeczności lokalnych i regionalnych. Koncepcja kształcenia na kierunku praca socjalna realizuje również główne cele strategiczne Uczelni, obejmujące zapewnienie wysokiej jakości kształcenia, rozwój współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym, wspieranie innowacyjnych metod dydaktycznych, rozwój kompetencji praktycznych studentów oraz kształtowanie postaw odpowiedzialności społecznej, etycznej i obywatelskiej.
Uczelnia w swojej działalności dąży do rozwoju naukowo-badawczego, realizując projekty z obszaru nauk społecznych, technicznych i medycznych. Jednym z nowych celów ujętych w strategii rozwoju uczelni są działania wynikające z Deklaracji Społecznej Odpowiedzialności Uczelni, do której uczelnia dobrowolnie przystąpiła. W społeczności akademickiej i w procesie dydaktycznym wdrażane są zasady tej deklaracji, obejmujące kształtowanie wartości akademickich, takich jak sumienność, obiektywizm, niezależność, otwartość i przejrzystość; kształtowanie postaw społecznych i obywatelskich; budowanie wrażliwości społecznej i kultury pracy; upowszechnianie idei równości, różnorodności, tolerancji; realizowanie projektów wdrażające zasady społecznej odpowiedzialności, zarządzania różnorodnością w miejscu pracy, wolontariatu pracowniczego, promocji zasad etyki, współpracy międzysektorowej i marketingu społecznie zaangażowanego, a także kierowanie się zasadami etyki i odpowiedzialności w procesie nauczania i prowadzenia badań naukowych w celu zapewnienia interesariuszom optymalnych warunków korzystania z wiedzy, kapitału intelektualnego i dorobku Uczelni.
Program kształcenia na kierunku praca socjalna oraz działania na rzecz społeczności akademickiej i otoczenia społeczno-gospodarczego są ukierunkowane na realizację celów zawartych w Strategii Państwowej Akademii Nauk Stosowanych im. Ignacego Mościckiego w Ciechanowie na lata 2025–2028, przyjętej przez Senat Uczelni w dniu 22 listopada 2024 r.

Zapisy strategii odpowiadają zdiagnozowanym potrzebom oraz planom rozwojowym Uczelni, a głównie skoncentrowana jest ona na celach strategicznych:

- innowacyjności i nowoczesności kształcenia,
- współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym,
- zintegrowanego systemu zarządzania Uczelnią,
- rozwoju działalności badawczo-rozwojowej,
- dostosowania infrastruktury i systemu zarządzania finansami,
- zadań wynikających ze społecznej odpowiedzialności Uczelni.

Tabela 4. Powiązanie elementów misji i Strategii Uczelni z koncepcją kształcenia na kierunku praca socjalna

Element misji Uczelni	Powiązany element Strategii Uczelni	Element koncepcji kształcenia
Działanie na rzecz dobra społecznego	Realizacja zadań wynikających ze społecznej odpowiedzialności Uczelni	Przygotowanie studentów do profesjonalnego, odpowiedzialnego i etycznego działania na rzecz osób, rodzin, grup i społeczności lokalnych, a na studiach II stopnia również do realizacji zadań z zakresu pomocy humanitarnej.
Poszerzanie i upowszechnianie wiedzy oraz umożliwianie zdobywania wykształcenia	Innowacyjność i nowoczesność kształcenia	Praktyczny profil studiów, łączenie wiedzy teoretycznej z praktyką oraz rozwijanie kompetencji zawodowych odpowiadających poziomom 6 i 7 Polskiej Ramy Kwalifikacji.
Otwartość na współpracę z otoczeniem społecznym i gospodarczym oraz odpowiadanie na potrzeby lokalnego rynku pracy	Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym	Ukierunkowanie programu na zmieniające się potrzeby rynku pracy oraz przygotowanie do wykonywania zawodu w zróżnicowanych instytucjach pomocy i integracji społecznej.
Prowadzenie działalności badawczo-rozwojowej przyczyniającej się do rozwoju nauki i gospodarki	Rozwój działalności badawczo-rozwojowej	Rozwijanie kompetencji w zakresie diagnozy społecznej, metodologii badań, analizy danych i wykorzystywania wyników badań w praktyce pracy socjalnej; na studiach II stopnia, także przygotowanie do samodzielnego prowadzenia badań i formułowania rekomendacji.
Krzewienie kultury i postaw obywatelskich	Realizacja zadań wynikających ze społecznej odpowiedzialności Uczelni	Kształtowanie poszanowania godności człowieka i różnorodności, odpowiedzialności za interes publiczny, gotowości do rzecznictwa na rzecz osób zagrożonych wykluczeniem oraz aktywnego uczestnictwa w życiu społecznym.

STUDIA I STOPNIA

Koncepcja kształcenia zakłada przygotowanie absolwenta do wykonywania zawodu pracownika socjalnego zgodnie z wymaganiami zawodowymi oraz efektami uczenia się właściwymi dla 6 poziomu Polskiej Ramy Kwalifikacji oraz potrzebami współczesnego systemu usług społecznych. Program studiów integruje wiedzę z zakresu pedagogiki, pedagogiki społecznej, psychologii, socjologii, prawa, polityki społecznej oraz nauk o zdrowiu z intensywnym przygotowaniem

praktycznym realizowanym we współpracy z instytucjami pomocy społecznej, centrami usług społecznych, organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami świadczącymi usługi społeczne. Koncepcja kształcenia odpowiada również na aktualne wyzwania społeczne i gospodarcze, takie jak starzenie się społeczeństwa, wzrost zapotrzebowania na usługi społeczne, przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu, rozwój usług środowiskowych, wsparcie rodzin oraz integracja osób z niepełnosprawnościami, migrantów i innych grup wymagających profesjonalnej pomocy. W efekcie absolwent uzyskuje kompetencje umożliwiające skuteczne funkcjonowanie na dynamicznie zmieniającym się rynku pracy.

Oczekiwania wobec kandydatów na studia obejmują przede wszystkim zainteresowanie problematyką społeczną, gotowość do pracy z ludźmi, wrażliwość na potrzeby osób znajdujących się w trudnych sytuacjach życiowych, odpowiedzialność, umiejętność komunikowania się i współpracy oraz otwartość na rozwój osobisty i zawodowy. Istotne są również predyspozycje do pracy w środowisku wielokulturowym, umiejętności radzenia sobie ze stresem oraz gotowość do przestrzegania zasad etyki zawodowej.

Realizacji założeń koncepcji kształcenia służą odpowiednio zaprojektowane **moduły kierunkowe,** które zapewniają stopniowe osiąganie efektów uczenia się oraz rozwój kompetencji zawodowych. Podstawowe obszary treści kształcenia obejmują:

- podstawy pedagogiki i pedagogiki społecznej,
- podstawy pracy socjalnej i metodyka pracy socjalnej,
- psychologia i socjologia,
- polityka społeczna i system pomocy społecznej,
- prawo w pracy socjalnej,
- diagnoza i projektowanie działań pomocowych,
- praca z rodziną, dzieckiem, osobą starszą i osobą z niepełnosprawnością,
- organizacja usług społecznych i zarządzanie instytucjami pomocy społecznej,
- komunikacja interpersonalna, mediacje i negocjacje,
- etyka zawodowa pracownika socjalnego,
- badania społeczne i ewaluacja działań pomocowych,
- technologie informacyjno-komunikacyjne w pracy socjalnej,
- praktyki zawodowe oraz zajęcia warsztatowe prowadzone z udziałem przedstawicieli otoczenia społeczno-gospodarczego.

Praktyczny profil studiów znajduje odzwierciedlenie w wysokim udziale zajęć rozwijających umiejętności zawodowe, wykorzystaniu metod aktywizujących (warsztaty, studia przypadków, symulacje, projekty), realizacji praktyk zawodowych oraz ścisłej współpracy z pracodawcami. Takie rozwiązania umożliwiają studentom zdobycie doświadczenia zawodowego jeszcze w trakcie studiów oraz przygotowują ich do podjęcia zatrudnienia w jednostkach organizacyjnych pomocy społecznej, centrach usług społecznych, placówkach wsparcia rodziny, organizacjach pozarządowych, instytucjach rynku pracy, podmiotach ekonomii społecznej, placówkach ochrony zdrowia oraz administracji publicznej.

STUDIA II STOPNIA

Koncepcja kształcenia na studiach drugiego stopnia o profilu praktycznym na kierunku praca socjalna pozostaje zgodna z celami strategicznymi Uczelni, przygotowując absolwentów do odpowiedzialnego wykonywania złożonych zadań zawodowych, wdrażania innowacyjnych rozwiązań oraz podejmowania działań na rzecz rozwoju społecznego i poprawy jakości życia. Ważnym elementem jest międzynarodowy wymiar kształcenia w zakresie pomocy humanitarnej oraz rozwój kompetencji badawczych ukierunkowanych na praktykę pracy socjalnej. Koncepcja kształcenia zakłada pogłębienie wiedzy oraz rozwój zaawansowanych umiejętności praktycznych i kompetencji społecznych niezbędnych do samodzielnego rozwiązywania złożonych problemów społecznych, projektowania i wdrażania usług społecznych, zarządzania instytucjami pomocy i integracji społecznej oraz koordynowania działań interdyscyplinarnych. Program studiów przygotowuje absolwentów zarówno do pełnienia funkcji specjalistycznych i kierowniczych, jak i do kontynuowania rozwoju naukowego. Przyjęta koncepcja uwzględnia współczesne kierunki rozwoju pracy socjalnej i polityki społecznej, w szczególności rozwój usług społecznych świadczonych w środowisku lokalnym, deinstytucjonalizację wsparcia, rozwój centrów usług społecznych, zarządzanie projektami społecznymi, wykorzystanie technologii cyfrowych, współpracę międzysektorową oraz wykorzystywanie wyników badań naukowych w praktyce pracy socjalnej (*evidence-based practice*). Szczególny nacisk położono na rozwój umiejętności przywódczych, organizacyjnych, analitycznych i ewaluacyjnych, odpowiadających potrzebom współczesnych instytucji pomocy społecznej oraz organizacji świadczących usługi społeczne.

Od kandydatów na studia oczekuje się posiadania dyplomu ukończenia studiów uprawniającego do podjęcia studiów drugiego stopnia oraz motywacji do pogłębiania kwalifikacji zawodowych. Pożądane są również doświadczenia związane z działalnością społeczną lub zawodową, umiejętność krytycznej analizy problemów społecznych, gotowość do podejmowania odpowiedzialnych decyzji, rozwinięte kompetencje komunikacyjne oraz otwartość na pracę zespołową i uczenie się przez całe życie. Oczekiwania te nie stanowią dodatkowych kryteriów przyjęcia na studia.

Realizacji koncepcji kształcenia służy struktura programu studiów **obejmująca obszary integrujące wiedzę teoretyczną z praktyką zawodową.** Zakres treści kształcenia obejmuje w szczególności**:**

- współczesne teorie i modele pracy socjalnej,
- zaawansowaną metodykę pracy socjalnej,
- zarządzanie instytucjami pomocy społecznej i usług społecznych,
- organizację i rozwój usług społecznych,
- projektowanie, realizację i ewaluację programów społecznych,
- politykę społeczną i lokalną politykę społeczną,
- prawo socjalne i administracyjne,
- diagnozę społeczną oraz badania ewaluacyjne,
- zarządzanie projektami finansowanymi ze środków krajowych i europejskich,
- mediacje, negocjacje i rozwiązywanie konfliktów,
- superwizję i rozwój profesjonalny pracownika socjalnego,
- cyfryzację usług społecznych oraz wykorzystanie technologii informacyjno-komunikacyjnych,
- etykę zawodową i odpowiedzialność społeczną,
- praktyki zawodowe, projekty wdrożeniowe oraz seminarium magisterskie.

Praktyczny profil studiów znajduje odzwierciedlenie w znacznym udziale zajęć prowadzonych metodami aktywizującymi, analizie rzeczywistych przypadków, projektach realizowanych we współpracy z instytucjami pomocy społecznej, centrami usług społecznych, organizacjami pozarządowymi i jednostkami administracji publicznej, a także w rozbudowanym systemie praktyk zawodowych i zajęć prowadzonych przez ekspertów-praktyków. Program umożliwia studentom rozwijanie kompetencji związanych z zarządzaniem zmianą, wdrażaniem innowacji społecznych oraz podejmowaniem decyzji w sytuacjach wymagających wysokiego poziomu odpowiedzialności zawodowej.
Przyjęta koncepcja kształcenia zarówno na pierwszym jak i drugim stopniu studiów, zapewnia zatem spójność pomiędzy misją i strategią rozwoju uczelni, wymaganiami rynku pracy, oczekiwaniami wobec kandydatów oraz strukturą programu studiów, tworząc warunki do przygotowania absolwentów posiadających kompetencje odpowiadające współczesnym wyzwaniom pracy socjalnej oraz wyzwaniom współczesnego rynku pracy.

2. Związek kształcenia z obszarami działalności zawodowej/gospodarczej właściwymi dla kierunku praca socjalna

Kształcenie na kierunku praca socjalna jest ściśle powiązane z obszarem usług społecznych oraz działalności publicznej i pozarządowej ukierunkowanej na wsparcie osób, rodzin i społeczności znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej. Program studiów przygotowuje absolwentów do wykonywania zadań związanych z diagnozowaniem problemów społecznych, organizowaniem i świadczeniem pomocy, aktywizacją społeczną i zawodową oraz koordynowaniem działań pomocowych.
Zdobyte kompetencje znajdują zastosowanie w szczególności w:

- jednostkach organizacyjnych pomocy społecznej (ośrodkach pomocy społecznej, centrach usług społecznych, powiatowych centrach pomocy rodzinie),
- jednostkach administracji samorządowej i rządowej realizujących zadania z zakresu polityki społecznej,
- organizacjach pozarządowych, w tym fundacjach prowadzących działalność pomocową,
- placówkach opiekuńczo-wychowawczych, resocjalizacyjnych i wsparcia dziennego,
- instytucjach ochrony zdrowia, edukacji oraz rynku pracy,
- domach pomocy społecznej, środowiskowych domach samopomocy i innych placówkach świadczących usługi społeczne,
- podmiotach ekonomii społecznej oraz przedsiębiorstwach realizujących zadania z zakresu odpowiedzialności społecznej.

Kształcenie na kierunku praca socjalna pozostaje w ścisłym związku **z obszarami działalności gospodarczej** obejmującymi świadczenie usług społecznych, zdrowotnych, opiekuńczych, edukacyjnych, doradczych, aktywizacyjnych oraz integracyjnych. Dynamiczne przemiany społeczno-demograficzne, proces starzenia się społeczeństwa, wzrost zapotrzebowania na usługi opiekuńcze, rozwój ekonomii społecznej oraz profesjonalizacja sektora usług społecznych powodują wzrost

zapotrzebowania na wysoko wykwalifikowanych specjalistów posiadających kompetencje z zakresu organizacji, zarządzania i realizacji działań pomocowych oraz aktywizujących.

Program studiów został opracowany z uwzględnieniem **potrzeb rynku pracy** oraz **kierunków rozwoju sektora usług społecznych.** Łączy wiedzę z zakresu nauk społecznych, pedagogiki, psychologii, socjologii, prawa, ekonomii i zarządzania z praktycznym przygotowaniem do wykonywania zadań zawodowych w podmiotach publicznych, niepublicznych oraz prywatnych świadczących usługi społeczne. Kształcenie rozwija zarządzania przypadkiem (*case management*), koordynowanie usług oraz współpracę interdyscyplinarną.

Istotnym elementem programu studiów jest rozwijanie **kompetencji przedsiębiorczych**. Studenci zdobywają wiedzę z zakresu podstaw ekonomii, zarządzania, prawa gospodarczego, organizacji usług społecznych oraz pozyskiwania środków finansowych na działalność społeczną. Pozwala to na samodzielne tworzenie i rozwijanie podmiotów ekonomii społecznej, zakładanie przedsiębiorstw świadczących usługi społeczne, przygotowywanie biznesplanów oraz zarządzanie projektami i zespołami pracowników. Kształcenie uwzględnia również rozwój nowych modeli świadczenia usług społecznych związanych z procesem deinstytucjonalizacji, cyfryzacji usług publicznych oraz rozwoju lokalnych systemów wsparcia. Absolwenci są przygotowani do współpracy z jednostkami samorządu terytorialnego, przedsiębiorstwami prywatnymi, organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami ekonomii społecznej przy projektowaniu i realizacji kompleksowych usług odpowiadających na potrzeby różnych grup odbiorców. Program studiów rozwija także kompetencje związane z komunikacją interpersonalną, negocjacjami, mediacjami, pracą zespołową, zarządzaniem konfliktami oraz wykorzystywaniem nowoczesnych narzędzi informatycznych w organizacji i monitorowaniu usług społecznych. Kompetencje te mają charakter uniwersalny i są wysoko cenione przez pracodawców zarówno w sektorze publicznym, jak i prywatnym.

Efekty uczenia się odpowiadają potrzebom różnych sektorów gospodarki związanych z organizacją i świadczeniem usług społecznych.

Tabela 5. Przykłady powiązania programu studiów z potrzebami gospodarki

Obszary działalności zawodowej/gospodarczej	Przedmioty	Kierunkowe efekty uczenia się
Prowadzenie bezpośredniej pracy socjalnej oraz świadczenie usług pomocowych, opiekuńczych i integracyjnych	**I stopień:** Wprowadzenie do pracy socjalnej cz. I i II; Teoria i metody pracy socjalnej cz. I i II; Praca socjalna z rodziną. **II stopień:** Współczesne teorie i koncepcje pracy socjalnej; Obszary pracy socjalnej; Asystentura w pracy socjalnej.	**I stopień: K_W11** ma zaawansowaną wiedzę o metodyce wykonywania zadań, normach, procedurach i dobrych praktykach stosowanych w pracy socjalnej i instytucjach ją realizujących. **K_U16** potrafi ocenić przydatność różnorodnych metod, procedur i dobrych praktyk do realizacji zadań i rozwiązywania problemów dotyczących praktyki pracy socjalnej oraz wybrać i zastosować właściwy sposób postępowania. **II stopień: K_U03** analizować, prognozować i modelować praktyczne skutki konkretnych zjawisk i procesów społecznych z wykorzystaniem wiedzy, metod i narzędzi właściwych dla pracy socjalnej i zaproponować rozwiązanie różnorodnych problemów społecznych.
Diagnozowanie potrzeb i problemów społecznych oraz planowanie działań pomocowych	**I stopień:** Wprowadzenie do metodologii badań społecznych; Diagnoza społeczna i socjoterapeutyczna /Umiejętności diagnostyczne i społeczne pracownika socjalnego*. **II stopień:** Metodologia badań społecznych; Narzędzia diagnozy grup docelowych*.	**I stopień: K_U02** – potrafi właściwie analizować przyczyny i przebieg wybranych procesów i zjawisk społecznych; stosuje właściwe techniki i narzędzia badawcze w zakresie dziedzin nauki i dyscyplin naukowych właściwych dla pracy socjalnej. **K_U07** – potrafi prognozować praktyczne skutki konkretnych zjawisk społecznych z wykorzystaniem standardowych metod i narzędzi właściwych dla dziedzin nauki i dyscyplin naukowych właściwych dla pracy socjalnej. **II stopień: K_W08** posiada wiedzę pozwalającą mu w stopniu pogłębionym zidentyfikować i scharakteryzować główne metody badania rzeczywistości społecznej. **K_U06** diagnozować i projektować zmiany społeczne w aspekcie krajowym i międzynarodowym.

Organizowanie, zarządzanie i koordynowanie usług społecznych oraz pracy zespołów	**I stopień:** Podstawy organizacji i zarządzania, w tym w pomocy społecznej; Techniki informatyczne w pomocy społecznej. **II stopień:** Zarządzanie Centrum Usług Społecznych / Organizacja i zarządzanie jednostkami pomocy społecznej*; Technologie informacyjne w pomocy społecznej.	**I stopień: K_W06** – ma zaawansowaną wiedzę o celach, organizacji i funkcjonowaniu instytucji pomocy społecznej, resocjalizacji i innych związanych z pracą socjalną. **K_U12** – posiada umiejętności organizacyjne pozwalające na planowanie i realizację zadań związanych z pracą socjalną. **K_U13** – posiada umiejętności w zakresie oceny jakości usług związanych z pracą socjalną. **II stopień: K_W13** – prezentuje w pogłębiony sposób zasady funkcjonowania różnorodnych instytucji i organizacji z zakresu pomocy społecznej i pracy socjalnej oraz etyczne, ekonomiczne, prawne i inne uwarunkowania ich funkcjonowania. **K_U10** – organizować pracę własną oraz w grupie, pozwalające na planowanie, kierowanie i realizowanie różnych zadań z zakresu pomocy społecznej i pracy socjalnej, w tym posiada umiejętności związane z kierowaniem zespołem, z uwzględnieniem trudnych warunków organizacyjnych i logistycznych. **K_U15** – monitorować i dokonywać ewaluacji podejmowanych działań własnych i grupowych.
Prowadzenie działalności w sektorze ekonomii społecznej i przedsiębiorczości społecznej	**I stopień:** Podstawy ekonomii; Ekonomia społeczna / Przedsiębiorczość*; Oddziaływanie społeczne przedsiębiorstw społecznych*. **II stopień:** Ekonomia społeczna.	**I stopień: K_W17** – zna ogólne zasady tworzenia i rozwoju form indywidualnej przedsiębiorczości, wykorzystującej wiedzę z zakresu dziedzin nauki i dyscyplin naukowych właściwych dla kierunku praca socjalna. **K_K07** – potrafi myśleć i działać w sposób przedsiębiorczy w obszarze usług społecznych. **II stopień: K_W12** – zna zasady tworzenia i rozwoju form indywidualnej przedsiębiorczości, wykorzystującej pogłębioną wiedzę z dyscyplin nauk społecznych oraz dziedzin właściwych dla pracy socjalnej. **K_K04** – podejmowania działalności pomocowej w różnorodnych zakresach, wykorzystując przedsiębiorczy sposób myślenia i działania.
Projektowanie, realizacja, finansowanie i	**I stopień:** Projekt socjalny; Polityka społeczna.	**I stopień: K_U11** – posiada umiejętność rozumienia i analizowania zjawisk społecznych, samodzielnie i w zespole planuje i realizuje projekty socjalne. **K_U15** – potrafi sporządzić wniosek o przyznanie środków na realizację

ewaluacja projektów społecznych	**II stopień:** Zarządzanie projektami społecznymi i zespołem.	projektu socjalnego związanego z realizacją zadań w zakresie pracy socjalnej. **K_K05** – umie uczestniczyć w przygotowaniu projektów socjalnych, uwzględniając aspekty prawne, ekonomiczne i polityczne. **II stopień: K_U04** – umie formułować i testować hipotezy związane z prostymi problemami wdrożeniowymi; samodzielnie planować, realizować i kierować realizacją projektów pomocowych i socjalnych różnego typu. **K_U11** – potrafi samodzielnie lub w zespole przygotować koncepcję projektu dotyczącego rozwiązania złożonego problemu socjalnego lub humanitarnego, planuje jego realizację i ewaluację.
Świadczenie usług doradczych, konsultacyjnych, mediacyjnych i aktywizacyjnych	**I stopień:** Poradnictwo socjalne; Dialog motywujący; Profilaktyka i terapia uzależnień. **II stopień:** Mediacje i negocjacje w pracy socjalnej*; Promocja zatrudnienia, instytucje rynku pracy i zatrudnienie socjalne; Doradztwo zawodowe w instytucjach pomocy społecznej*.	**I stopień: K_U10** – posiada umiejętność analizy proponowanego rozwiązania konkretnych problemów i proponuje odpowiednie rozstrzygnięcia właściwe dla pracy socjalnej; posiada umiejętność wdrażania proponowanych rozwiązań pomocowych. **K_U18** – potrafi porozumiewać się z wykorzystaniem różnych kanałów i technik komunikacyjnych w zakresie dziedzin nauki i dyscyplin naukowych właściwych dla pracy socjalnej. **II stopień: K_W06** – na pogłębionym poziomie opisuje i charakteryzuje funkcje i działania instytucji pomocowych; posiada pogłębioną wiedzę przydatną w pracy socjalnej o diagnostyce społecznej, poradnictwie socjalnym, socjotechnikach, psychotechnikach i medycynie. **K_U08** – porozumiewać się ze specjalistami i ekspertami z różnych obszarów zajmujących się działalnością pomocową w języku polskim i języku obcym, wykorzystując różne kanały i techniki komunikacyjne, a także prowadzić pogłębioną debatę.
Organizowanie społeczności lokalnych, wolontariatu oraz współpracy międzyinstytucjonalnej	**I stopień:** Organizowanie społeczności lokalnej; Komunikacja interpersonalna; Projekt socjalny. **II stopień:** Animacja społeczności lokalnych; Organizacja i	**I stopień: K_W05** – ma zaawansowaną wiedzę o relacjach między strukturami i instytucjami społecznymi działającymi w obszarze pracy socjalnej oraz ich elementami. **K_K02** – jest gotów do współdziałania w grupie, przyjmując w niej różne role, m.in. organizatora grupy,

	koordynacja wolontariatu w środowisku lokalnym; Organizowanie sieci społecznych*; Organizacje pozarządowe w usługach socjalnych*.	prowadzącego grupę, jej animatora, z uwzględnieniem przestrzegania zasad etyki zawodowej i tradycji zawodu. **II stopień: K_W07** – posiada rozszerzoną wiedzę o sieciach społecznych i systemach normatywnych, społecznych problemach rozwoju pomocy oraz problematyce rozwoju zrównoważonego, odpowiedzialności i podmiotowości społecznej w pomocy. **K_K02** – wypełniania zobowiązań społecznych, inspirowania i organizowania działalności pomocowej na rzecz środowiska społecznego lokalnego i międzynarodowego. **K_K03** – współdziałania z innymi organizatorami, jednostkami organizacyjnymi pomocy społecznej oraz organizacjami pozarządowymi.

* przedmiot do wyboru

Związek kształcenia na kierunku praca socjalna z obszarami działalności zawodowej i gospodarczej znajduje odzwierciedlenie zarówno w treściach programowych, jak i w organizacji praktyk zawodowych realizowanych we współpracy z instytucjami i innymi podmiotami świadczącymi usługi społeczne. Dzięki temu absolwenci uzyskują kompetencje odpowiadające potrzebom rynku pracy, w szczególności w sektorze usług społecznych i ekonomii społecznej. Uzyskane kompetencje umożliwiają podejmowanie zatrudnienia, rozwój zawodowy oraz prowadzenie działalności w sektorze usług społecznych, a także udział w rozwijaniu lokalnych systemów wsparcia i doskonaleniu jakości świadczonych usług. Na studiach drugiego stopnia związek programu z działalnością zawodową i społeczno-gospodarczą przejawia się w rozwijaniu kompetencji potrzebnych do podejmowania samodzielnych i złożonych zadań w systemie usług społecznych. Koncepcja kształcenia zakłada przygotowanie specjalistów zdolnych do podejmowania samodzielnych działań diagnostycznych, pomocowych, organizacyjnych, koordynacyjnych i zarządczych w szeroko rozumianym systemie usług społecznych. Program studiów uwzględnia zmiany demograficzne, proces starzenia się społeczeństwa, problemy wykluczenia społecznego, potrzeby rodzin, osób z niepełnosprawnościami i osób znajdujących się w sytuacjach kryzysowych, a także rozwój środowiskowych form pomocy. Absolwent studiów drugiego stopnia jest przygotowany do pracy w instytucjach publicznych, organizacjach pozarządowych oraz podmiotach ekonomii społecznej realizujących zadania z zakresu polityki społecznej i pomocy społecznej.

Związek kształcenia z obszarami działalności zawodowej właściwymi dla kierunku przejawia się w szczególności w przygotowaniu absolwentów do pracy w:

- jednostkach organizacyjnych pomocy społecznej, w tym ośrodkach pomocy społecznej, powiatowych centrach pomocy rodzinie, centrach usług społecznych oraz innych instytucjach realizujących zadania z zakresu wsparcia społecznego,
- systemie wspierania rodziny i pieczy zastępczej, obejmującym działania na rzecz dzieci, młodzieży i rodzin wymagających specjalistycznego wsparcia,
- instytucjach zajmujących się aktywizacją społeczną i zawodową, w tym podmiotach realizujących zadania z zakresu reintegracji społecznej, przeciwdziałania bezrobociu i wykluczeniu społecznemu,
- organizacjach pozarządowych i podmiotach ekonomii społecznej, realizujących projekty społeczne, programy pomocowe i działania środowiskowe,
- placówkach ochrony zdrowia, szczególnie w obszarze wsparcia pacjentów i ich rodzin, pracy z osobami przewlekle chorymi oraz działań z zakresu zdrowia psychicznego,
- instytucjach edukacyjnych, wychowawczych i resocjalizacyjnych, w których realizowane są działania profilaktyczne, opiekuńcze i integracyjne,
- administracji rządowej i samorządowej, odpowiedzialnej za planowanie, organizowanie i koordynowanie lokalnej polityki społecznej,
- instytucjach badawczych i projektowych, zajmujących się diagnozą problemów społecznych, ewaluacją programów oraz projektowaniem innowacji społecznych.

Efekty uczenia się osiągane w toku studiów na studiach I i II stopnia odpowiadają wymaganiom praktyki zawodowej i obejmują nie tylko pogłębioną wiedzę z zakresu pracy socjalnej i pedagogiki społecznej, ale również kompetencje związane z zarządzaniem usługami społecznymi,

projektowaniem działań pomocowych, prowadzeniem diagnozy społecznej, ewaluacją programów oraz kierowaniem zespołami specjalistów.

Praktyczny profil studiów zapewnia powiązanie procesu dydaktycznego z realnym środowiskiem pracy poprzez:

- realizację praktyk zawodowych w instytucjach i organizacjach działających w obszarze pomocy społecznej i usług społecznych,
- prowadzenie zajęć warsztatowych i projektowych ukierunkowanych na rozwiązywanie problemów występujących w praktyce zawodowe,
- analizę przypadków zaczerpniętych z praktyki pracy socjalnej,
- współpracę z przedstawicielami instytucji publicznych, organizacji społecznych oraz z pracodawcami,
- przygotowanie studentów do samodzielnego projektowania i wdrażania działań społecznych.

Kształcenie na studiach drugiego stopnia umożliwia rozwój kompetencji odpowiadających potrzebom rynku pracy w zakresie specjalistów zdolnych do pracy w obszarze złożonych problemów społecznych oraz do pełnienia funkcji eksperckich, koordynacyjnych i kierowniczych. Absolwent jest przygotowany nie tylko do bezpośredniej pracy z osobami i grupami wymagającymi wsparcia, ale również do organizowania systemów pomocy, zarządzania projektami społecznymi oraz inicjowania działań służących integracji i rozwojowi społeczności lokalnych. Tym samym koncepcja kształcenia na studiach drugiego stopnia o profilu praktycznym na kierunku praca socjalna pozostaje spójna z potrzebami sektora usług społecznych, wymaganiami współczesnego rynku pracy oraz kierunkami rozwoju polityki społecznej i praktyki zawodowej.

3.Zgodność koncepcji kształcenia z potrzebami otoczenia społeczno-gospodarczego, rola interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych w proces opracowania koncepcji kształcenia i jej doskonalenia

Otoczenie społeczno-gospodarcze jest złożona strukturą charakteryzujące się różnorodnymi potrzebami. Program studiów na kierunku praca socjalna odpowiada na najważniejsze z nich poprzez treści programowe i efekty uczenia się przypisane do poszczególnych zajęć:

- w zakresie potrzeb społecznych (w zakresie potrzeb społecznych związanych ze starzeniem się społeczeństwa, wzrostem zapotrzebowania na usługi społeczne dla osób starszych, problemami rodzin dysfunkcyjnych, przemocą domową, uzależnieniami, bezrobociem, bezdomnością oraz migracją i integracją cudzoziemców).
  Realizowane przedmioty: I stopień - Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie, diagnoza i planowanie pomocy ofiarom przemocy domowej/Praca edukacyjna i korekcyjna ze sprawcami przemocy, Psychogerontologia, Profilaktyka i terapia uzależnień;
  II stopień – Starość i starzenie się w polityce społecznej , Praca socjalna z bezdomnymi, Praca socjalna z uchodźcami; Praca z rodziną migracyjną; Promocja zatrudnienia, instytucje rynku pracy i zatrudnienie socjalne.
- w zakresie potrzeb rynku pracy oraz przygotowania do działania w sytuacjach kryzysowych – do pracy zarówno w tradycyjnych jednostkach pomocy społecznej, jak i w rozwijającym się sektorze usług społecznych i ekonomii społecznej oraz do realizowania zadań pomocowych w sytuacjach konfliktów zbrojnych.

Realizowane przedmioty: I stopień - Podstawy ekonomii; Ekonomia społeczna/przedsiębiorczość., II stopień - Zarządzanie projektami społecznymi i zespołem, Wprowadzenie do pomocy humanitarnej, Pomoc humanitarna w konflikcie zbrojnym

- w zakresie przygotowania do nowych modeli pomocy społecznej, opartych na aktywizowaniu zasobów osoby i rodziny oraz pozainstytucjonalnych formach wsparcia.
  Realizowane przedmioty: II stopień – Zarzadzanie Centrum Usług Społecznych, Zarządzanie projektami społecznymi, Animacja społeczności lokalnych.
  w zakresie kompetencji cyfrowych – wykorzystywania narzędzi informatycznych w dokumentowaniu, organizowaniu i monitorowaniu działań pomocowych oraz rozpoznawania zagrożeń występujących w internecie.
  Realizowane przedmioty: I stopień - Techniki informatyczne w pomocy społecznej,
  II stopień – Technologie informacyjne w pomocy społecznej; Współczesne zachowania ryzykowne w internecie.

Na koncepcję kształcenia oraz jej doskonalenie wpływają zarówno interesariusze wewnętrzni, jak i zewnętrzni.

Interesariusze wewnętrzni poprzez Radę Konsultacyjną mogą wnioskować w zmiany w programie kształcenia. Ważnym elementem są opinie studentów. Studenci mogą wnioskować w zakresie zmiany w planach i programach studiów, ale także w zakresie:

- przeprowadzenia ankietyzacji wybranego przedmiotu,
- zgłaszania wniosków dotyczących podnoszenia jakości kształcenia,
- rozbudowania wyposażenia pracowni oraz zasobów bibliotecznych.

Systematyczny udział Rady Pracodawców oraz innych interesariuszy zewnętrznych, w szczególności przedstawicieli pracodawców, służy doskonaleniu jakości kształcenia poprzez uwzględnianie oczekiwań podmiotów otoczenia społeczno-gospodarczego. Uzupełnieniem tych działań jest udział interesariuszy zewnętrznych w realizacji praktyk zawodowych oraz w cyklicznych spotkaniach podsumowujących praktyki zawodowe. Pozwala to na poprawne formułowanie praktycznych efektów uczenia się.
Interesariusze zewnętrzni mogą wnioskować w zakresie:

- zmian w programach studiów oraz harmonogramach realizacji programów studiów,
- doboru placówek kształcenia praktycznego,
- obszarów tematycznych prac dyplomowych,
- wyposażenia pracowni tematycznych i doboru zasobów bibliotecznych,
- tematyki wydarzeń organizowanych przez uczelnię na rzecz otoczenia społeczno-gospodarczego.

4. Sylwetka absolwenta

Absolwenci kierunku są przygotowani do podejmowania zatrudnienia nie tylko w jednostkach organizacyjnych pomocy społecznej, lecz również w podmiotach prowadzących działalność gospodarczą w obszarze usług społecznych. Dotyczy to między innymi przedsiębiorstw świadczących usługi opiekuńcze i asystenckie, prywatnych placówek opieki długoterminowej, placówek ochrony

zdrowia i rehabilitacji, w których wykonywane są zadania z zakresu pracy socjalnej, firm szkoleniowych i doradczych, przedsiębiorstw społecznych, spółdzielni socjalnych oraz organizacji pozarządowych prowadzących działalność odpłatną lub gospodarczą.

STUDIA I STOPNIA

- Absolwent studiów pierwszego stopnia na kierunku praca socjalna posiada zaawansowaną wiedzę interdyscyplinarną, obejmującą w szczególności zagadnienia z obszaru socjologii, psychologii, filozofii, prawa, ekonomii oraz nauk o zdrowiu. Wiedza ta umożliwia rozumienie procesów społecznych, funkcjonowania człowieka w środowisku społecznym oraz wzajemnych relacji zachodzących w systemie człowiek – środowisko. Absolwent zna biologiczne, psychiczne i społeczne uwarunkowania funkcjonowania człowieka oraz rozumie mechanizmy funkcjonowania systemu pomocy społecznej, polityki społecznej i zabezpieczenia społecznego, w tym ich podstawy prawne i ekonomiczne.
- Absolwent posiada umiejętności niezbędne do diagnozowania sytuacji życiowej osób, rodzin, grup i społeczności lokalnych oraz identyfikowania przyczyn problemów społecznych i zjawisk wykluczenia społecznego. Potrafi dobierać i stosować odpowiednie metody, techniki oraz narzędzia pracy socjalnej, planować i realizować działania pomocowe oraz dokonywać oceny ich skuteczności. Jest przygotowany do podejmowania działań ukierunkowanych na wzmacnianie potencjału osób i rodzin, aktywizowanie społeczności lokalnych oraz przywracanie i podtrzymywanie prawidłowych relacji między jednostką a społeczeństwem.
- Absolwent jest przygotowany do profesjonalnego wspierania osób i grup znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej, wynikającej między innymi z ubóstwa, bezrobocia, bezdomności, niepełnosprawności, choroby, przemocy domowej, uzależnień, bezradności opiekuńczo-wychowawczej, starości, sieroctwa, przestępczości, trudności adaptacyjnych po opuszczeniu zakładu karnego, migracji oraz uchodźctwa. W swojej działalności kieruje się zasadami etyki zawodowej, poszanowaniem godności człowieka oraz odpowiedzialnością za podejmowane działania.
- Absolwent jest przygotowany do podjęcia pracy w jednostkach organizacyjnych pomocy społecznej i polityki społecznej, w szczególności w regionalnych ośrodkach polityki społecznej, powiatowych centrach pomocy rodzinie oraz ośrodkach pomocy społecznej. Może również wykonywać zadania zawodowe w placówkach opiekuńczo-wychowawczych oraz jednostkach organizacyjnych wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej, domach pomocy społecznej, ośrodkach wsparcia, jednostkach organizacyjnych rynku pracy, placówkach dla osób w kryzysie bezdomności, osób uzależnionych, zakładach karnych, ośrodkach dla cudzoziemców i uchodźców oraz w organizacjach pozarządowych realizujących zadania z zakresu pomocy społecznej, integracji społecznej i przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu.
- Absolwent posługuje się językiem angielskim na poziomie B2 Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego oraz wykorzystuje specjalistyczną terminologię z zakresu pracy socjalnej i polityki społecznej. Uzyskane kwalifikacje umożliwiają podjęcie studiów drugiego stopnia w dziedzinie nauk społecznych.

STUDIA II STOPNIA

- Absolwent studiów drugiego stopnia jest przygotowany do wykonywania zaawansowanych zadań zawodowych, koordynowania pracy zespołów oraz organizowania działalności instytucji świadczących usługi społeczne, projektowania i wdrażania innowacyjnych rozwiązań w obszarze polityki społecznej oraz współpracy z przedstawicielami różnych sektorów życia publicznego. Absolwent jest również przygotowany do realizowania działań pomocowych w sytuacjach konfliktów zbrojnych, klęsk żywiołowych i innych kryzysów humanitarnych.
- Absolwent posiada pogłębioną wiedzę, zaawansowane umiejętności praktyczne oraz kompetencje społeczne umożliwiające samodzielne i odpowiedzialne wykonywanie zadań zawodowych w obszarze pracy socjalnej, polityki społecznej oraz szeroko rozumianych usług społecznych. Jest przygotowany do podejmowania działań ukierunkowanych na wspieranie osób, rodzin, grup i społeczności lokalnych w przezwyciężaniu trudnych sytuacji życiowych, przeciwdziałaniu wykluczeniu społecznemu oraz wzmacnianiu ich samodzielności i aktywności społecznej.
- Absolwent posiada pogłębioną znajomość współczesnych teorii i metod pracy socjalnej, pedagogiki społecznej, polityki społecznej oraz uwarunkowań prawnych, organizacyjnych i ekonomicznych funkcjonowania systemu pomocy społecznej. Rozumie mechanizmy powstawania i utrwalania problemów społecznych oraz potrafi analizować je z wykorzystaniem wiedzy interdyscyplinarnej, wyników badań naukowych i doświadczeń praktyki zawodowej.

W zakresie **umiejętności** absolwent potrafi:

- samodzielnie diagnozować złożone problemy społeczne oraz określać potrzeby i potencjał osób, rodzin, grup i społeczności lokalnych;
- projektować, wdrażać i ewaluować indywidualne, grupowe i środowiskowe działania pomocowe oraz programy społeczne;
- stosować zaawansowane metody i narzędzia pracy socjalnej, wykorzystując podejście skoncentrowane na zasobach, aktywizację społeczną oraz rozwiązania oparte na dowodach naukowych;
- organizować i koordynować działania interdyscyplinarne realizowane we współpracy z instytucjami pomocy społecznej, edukacji, ochrony zdrowia, administracji publicznej i organizacjami pozarządowymi;
- zarządzać projektami społecznymi, w tym planować działania, pozyskiwać zasoby, monitorować efekty i dokonywać ewaluacji realizowanych przedsięwzięć;
- wykorzystywać metody badań społecznych oraz analizę danych do doskonalenia praktyki zawodowej i podejmowania decyzji;
- komunikować się profesjonalnie z osobami i grupami znajdującymi się w różnych sytuacjach życiowych, prowadzić mediacje i działania wspierające proces rozwiązywania problemów;
- wykorzystywać technologie informacyjno-komunikacyjne w organizacji, dokumentowaniu i realizacji działań z zakresu usług społecznych.

Absolwent posiada rozwinięte **kompetencje społeczne**, w szczególności:

- kieruje się zasadami etyki zawodowej, poszanowaniem godności człowieka, praw człowieka i zasadą odpowiedzialności społecznej,
- jest gotowy do podejmowania refleksji nad własną praktyką zawodową i ciągłego doskonalenia kompetencji,
- potrafi współpracować w zespołach interdyscyplinarnych oraz pełnić role lidera w działaniach społecznych,
- wykazuje postawę otwartości na różnorodność społeczną, kulturową i światopoglądową,
- jest przygotowany do inicjowania i wdrażania zmian służących poprawie jakości życia jednostek i społeczności.

Absolwent posługuje się językiem obcym na poziomie B2+ Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego oraz specjalistyczną terminologią z zakresu pracy socjalnej i polityki społecznej. Absolwent studiów drugiego stopnia jest przygotowany do podejmowania zatrudnienia na stanowiskach wymagających pogłębionych kompetencji zawodowych w jednostkach organizacyjnych pomocy społecznej, centrach usług społecznych, jednostkach wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej, organizacjach pozarządowych, podmiotach ekonomii społecznej, instytucjach rynku pracy, placówkach ochrony zdrowia, administracji publicznej oraz innych instytucjach realizujących zadania z zakresu polityki społecznej. Dzięki praktycznemu profilowi kształcenia absolwent posiada kompetencje umożliwiające nie tylko bezpośrednią pracę z osobami potrzebującymi wsparcia, ale także wykonywanie zadań koordynacyjnych, analitycznych i organizacyjnych związanych z planowaniem oraz organizacją usług społecznych. Jest przygotowany do aktywnego uczestnictwa w rozwoju lokalnych systemów wsparcia, wdrażania innowacji społecznych oraz reagowania na współczesne wyzwania społeczne i zawodowe.

5.Cechy wyróżniające koncepcję kształcenia oraz wykorzystane wzorce krajowe i międzynarodowe

STUDIA I STOPNIA

Koncepcja kształcenia na studiach pierwszego stopnia o profilu praktycznym na kierunku praca socjalna wyróżnia się ukierunkowaniem procesu dydaktycznego na przygotowanie absolwenta do profesjonalnego wykonywania zadań zawodowych w obszarze pomocy społecznej, usług społecznych oraz szeroko rozumianego wsparcia jednostki, rodziny i społeczności lokalnej. Program studiów łączy aktualną wiedzę z zakresu pedagogiki, pedagogiki społecznej, psychologii, socjologii, prawa i polityki społecznej z intensywnym przygotowaniem praktycznym, odpowiadającym potrzebom współczesnego rynku pracy.

Do najważniejszych cech koncepcji kształcenia należą:

- praktyczne ukierunkowanie procesu kształcenia – program studiów koncentruje się na rozwijaniu kompetencji niezbędnych do wykonywania zawodu pracownika socjalnego, poprzez zajęcia warsztatowe, projekty, analizę przypadków, ćwiczenia praktyczne oraz praktyki zawodowe realizowane w instytucjach pomocy społecznej i organizacjach działających w obszarze usług społecznych;

- integracja wiedzy interdyscyplinarnej – kształcenie łączy dorobek pedagogiki, nauk społecznych, psychologii, prawa, polityki społecznej i nauk o zdrowiu, umożliwiając wieloaspektowe rozumienie problemów społecznych oraz projektowanie skutecznych działań pomocowych;
- orientacja na potrzeby jednostki i społeczności lokalnej – szczególny nacisk położono na rozwijanie kompetencji w zakresie diagnozy społecznej, pracy środowiskowej, aktywizacji osób zagrożonych marginalizacją oraz wzmacniania ich samodzielności i zasobów;
- kształcenie zgodne z ideą profesjonalizacji pracy socjalnej – absolwent przygotowywany jest do podejmowania działań opartych na zasadach etyki zawodowej, poszanowaniu praw człowieka, odpowiedzialności społecznej oraz wykorzystaniu aktualnej wiedzy naukowej;
- wykorzystanie aktywizujących metod kształcenia – w procesie dydaktycznym stosowane są metody rozwijające samodzielność, krytyczne myślenie i umiejętność rozwiązywania problemów, takie jak metoda projektów, studium przypadku, symulacje sytuacji zawodowych, praca zespołowa oraz analiza doświadczeń praktyki społecznej;
- współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym – program studiów jest tworzony i realizowany z uwzględnieniem opinii przedstawicieli instytucji pomocy społecznej, administracji publicznej, organizacji pozarządowych oraz innych podmiotów realizujących zadania społeczne;
- przygotowanie do funkcjonowania w zmieniającym się środowisku zawodowym – program uwzględnia współczesne wyzwania pracy socjalnej, takie jak starzenie się społeczeństwa, migracje, kryzysy rodzinne, problemy zdrowia psychicznego, wykluczenie społeczne oraz rozwój środowiskowych form wsparcia;
- rozwój kompetencji cyfrowych i organizacyjnych – absolwent zdobywa umiejętności wykorzystywania technologii informacyjno-komunikacyjnych w dokumentowaniu, organizowaniu i realizowaniu działań pomocowych.

Specyficznym elementem realizacji koncepcji kształcenia jest jej powiązanie z lokalnym środowiskiem zawodowym, realizowane poprzez praktyki w zróżnicowanych instytucjach pomocy społecznej i usług społecznych oraz cykliczne Forum Pracowników Socjalnych, umożliwiające wymianę doświadczeń między studentami, nauczycielami akademickimi i praktykami.
Koncepcja kształcenia została opracowana z uwzględnieniem krajowych i międzynarodowych wzorców kształcenia w obszarze pracy socjalnej oraz standardów profesjonalnego przygotowania pracowników socjalnych.

W zakresie wzorców krajowych wykorzystano rozwiązania wynikające z:

- polskich regulacji dotyczących kształcenia na kierunku praca socjalna oraz wymagań związanych z przygotowaniem zawodowym pracowników socjalnych,
- doświadczeń uczelni prowadzących kierunki związane z pracą socjalną, pedagogiką społeczną i polityką społeczną,
- zaleceń i praktyk stosowanych przez krajowe instytucje pomocy społecznej, jednostki samorządu terytorialnego oraz organizacje pozarządowe,
- założeń Krajowych Ram Kwalifikacji i Polskiej Ramy Kwalifikacji, ze szczególnym uwzględnieniem powiązania efektów uczenia się z wymaganiami rynku pracy.

W **zakresie wzorców międzynarodowych uwzględniono:**

- założenia określone przez International Federation of Social Workers dotyczące roli, wartości i kompetencji współczesnego pracownika socjalnego,
- europejskie tendencje w zakresie rozwoju usług społecznych, pracy środowiskowej, integracji społecznej oraz przeciwdziałania wykluczeniu,
- rozwiązania stosowane w systemach kształcenia pracowników socjalnych w krajach europejskich, w szczególności w zakresie łączenia przygotowania akademickiego z praktyką zawodową,
- standardy kształcenia oparte na podejściu kompetencyjnym, refleksyjnej praktyce zawodowej oraz uczeniu się przez całe życie.

Wykorzystanie krajowych i międzynarodowych wzorców pozwoliło na stworzenie koncepcji kształcenia, która łączy akademickie podstawy wiedzy z przygotowaniem praktycznym, odpowiada na aktualne potrzeby systemu usług społecznych oraz zapewnia absolwentom kompetencje umożliwiające wykonywanie zadań zawodowych w krajowym systemie pomocy społecznej i usług społecznych.

STUDIA II STOPNIA

Koncepcja kształcenia na studiach drugiego stopnia o profilu praktycznym na kierunku praca socjalna wyróżnia się zaawansowanym, specjalistycznym i praktycznie ukierunkowanym przygotowaniem absolwentów do samodzielnego wykonywania złożonych zadań zawodowych w obszarze pracy socjalnej, organizacji i zarządzania usługami społecznymi oraz projektowania działań ukierunkowanych na rozwiązywanie problemów społecznych. Głównym założeniem koncepcji kształcenia jest przygotowanie absolwenta do wykonywania zaawansowanych zadań zawodowych, koordynowania działań interdyscyplinarnych oraz inicjowania zmian społecznych. Program studiów integruje pogłębioną wiedzę teoretyczną z intensywnym przygotowaniem praktycznym, umożliwiając studentom rozwój kompetencji odpowiadających wymaganiom współczesnego systemu pomocy społecznej i usług społecznych.

Do najważniejszych cech koncepcji kształcenia należą:

- zaawansowany poziom przygotowania zawodowego – studia rozwijają kompetencje umożliwiające samodzielne analizowanie złożonych problemów społecznych, podejmowanie decyzji zawodowych oraz projektowanie i wdrażanie profesjonalnych działań pomocowych,
- ukierunkowanie na praktykę zawodową i zarządzanie działaniami społecznymi – program obejmuje zagadnienia związane z organizacją usług społecznych, kierowaniem projektami, koordynacją działań instytucjonalnych oraz ewaluacją programów społecznych,
- rozwój kompetencji koordynacyjnych i organizacyjnych – absolwent przygotowywany jest do pełnienia funkcji wymagających inicjatywy, odpowiedzialności, samodzielności oraz współpracy z różnymi podmiotami systemu wsparcia społecznego,
- integracja wiedzy interdyscyplinarnej – kształcenie łączy dorobek pedagogiki, pedagogiki społecznej, psychologii, socjologii, prawa, polityki społecznej, zarządzania oraz badań społecznych, umożliwiając kompleksowe rozumienie współczesnych problemów społecznych,
- orientacja na innowacje społeczne i rozwój usług społecznych – program uwzględnia współczesne kierunki zmian w polityce społecznej, takie jak deinstytucjonalizacja wsparcia,

rozwój usług środowiskowych, aktywizacja społeczna, ekonomia społeczna oraz działania oparte na dowodach naukowych (evidence-based practice),

- wykorzystanie metod kształcenia opartych na doświadczeniu i refleksyjnej praktyce – proces dydaktyczny wykorzystuje analizę rzeczywistych przypadków, projekty społeczne, warsztaty, dyskusje eksperckie, pracę zespołową oraz rozwiązywanie problemów występujących w praktyce zawodowej,
- silne powiązanie z otoczeniem społeczno-gospodarczym – program studiów uwzględnia potrzeby pracodawców i instytucji realizujących zadania z zakresu pomocy społecznej, polityki społecznej i usług społecznych, a zajęcia mogą być prowadzone z udziałem praktyków zawodowych,
- przygotowanie do pracy w warunkach wielowymiarowych wyzwań społecznych – absolwent zdobywa kompetencje pozwalające reagować na problemy wynikające m.in. ze zmian demograficznych, migracji, kryzysów rodzinnych, ubóstwa, bezdomności, niepełnosprawności i zagrożeń zdrowia psychicznego,
- kształtowanie postaw etycznych i odpowiedzialności społecznej – szczególne znaczenie przypisuje się poszanowaniu godności człowieka, praw człowieka, zasad równości i inkluzji społecznej oraz odpowiedzialności za podejmowane działania zawodowe.

Szczególnym elementem koncepcji kształcenia na studiach drugiego stopnia jest blok zajęć dotyczących pomocy humanitarnej, obejmujący przygotowanie do realizowania działań pomocowych w sytuacjach konfliktów zbrojnych, klęsk żywiołowych i innych kryzysów humanitarnych. Blok ten wprowadzono w wyniku sugestii studentów, pracodawców i pracowników socjalnych.

Program studiów przewiduje ponadto blok zajęć uzupełniających dla osób, które nie ukończyły studiów pierwszego stopnia na kierunku praca socjalna. Blok obejmuje 235 godzin zajęć i 20 punktów ECTS oraz umożliwia osiągnięcie podstawowych efektów uczenia się właściwych dla pracy socjalnej.

Koncepcja kształcenia została opracowana z uwzględnieniem krajowych standardów i doświadczeń w zakresie przygotowania zawodowego specjalistów pracy socjalnej. W zakresie krajowych uwarunkowań i wzorców kształcenia uwzględniono:

- przepisy ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej, określające zadania zawodowe i wymagania kwalifikacyjne pracowników socjalnych;
- charakterystyki drugiego stopnia efektów uczenia się dla poziomów 6 i 7 Polskiej Ramy Kwalifikacji, określone w rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 14 listopada 2018 r.;
- kryteria oceny programowej i standardy jakości kształcenia Polskiej Komisji Akredytacyjnej właściwe dla studiów o profilu praktycznym.

W opracowaniu koncepcji kształcenia uwzględniono również **międzynarodowe standardy i kierunki rozwoju pracy socjalnej**. W zakresie wzorców międzynarodowych uwzględniono:

- *Global Definition of Social Work*, przyjętą przez International Federation of Social Workers i International Association of Schools of Social Work w 2014 r., w szczególności w odniesieniu

do praw człowieka, sprawiedliwości społecznej, poszanowania różnorodności oraz wzmacniania potencjału osób i społeczności;

- *Global Standards for Social Work Education and Training*, opracowane przez International Association of Schools of Social Work i International Federation of Social Workers w 2020 r., w szczególności w zakresie łączenia wiedzy akademickiej z kształceniem praktycznym, etyki zawodowej, współpracy z otoczeniem społecznym oraz przygotowania do pracy w zróżnicowanych środowiskach.

Koncepcja kształcenia na studiach drugiego stopnia o profilu praktycznym na kierunku praca socjalna stanowi połączenie aktualnej wiedzy naukowej, doświadczeń praktyki zawodowej oraz międzynarodowych standardów kształcenia. Przyjęte rozwiązania zapewniają przygotowanie absolwentów do podejmowania samodzielnych, odpowiedzialnych i innowacyjnych działań w obszarze usług społecznych oraz odpowiadają na potrzeby współczesnego rynku pracy i rozwoju lokalnych systemów wsparcia.

6.Kluczowe kierunkowe efekty uczenia się

STUDIA I STOPNIA

Studia pierwszego stopnia na kierunku praca socjalna są ukierunkowane na przygotowanie specjalistów zdolnych do profesjonalnego wspierania osób, rodzin, grup i społeczności znajdujących się w trudnych sytuacjach życiowych. Kluczowe kierunkowe efekty uczenia się pozostają w ścisłym związku z koncepcją kształcenia, poziomem 6 Polskiej Ramy Kwalifikacji oraz profilem praktycznym. Uwzględniają one aktualny stan wiedzy naukowej w dyscyplinie pedagogika, do której kierunek jest przyporządkowany, a także osiągnięcia nauk społecznych i praktyki pracy socjalnej oraz odpowiadają na potrzeby współczesnego rynku pracy.

Kluczowe kierunkowe efekty uczenia się obejmują w szczególności:

- zdobycie zaawansowanej wiedzy z zakresu pedagogiki społecznej, pracy socjalnej oraz nauk wspierających, w tym psychologii, socjologii, prawa, polityki społecznej, ekonomii i nauk o zdrowiu, niezbędnej do rozumienia mechanizmów funkcjonowania jednostki, rodziny i społeczności; (K_W01, K_W03, K_W04, K_W08, K_W15)
- rozumienie uwarunkowań społecznych, kulturowych, ekonomicznych i prawnych problemów społecznych oraz ich wpływu na funkcjonowanie osób zagrożonych wykluczeniem społecznym; (K_U01, K_U05, K_U06)
- nabycie umiejętności diagnozowania potrzeb i zasobów osób, rodzin, grup oraz społeczności lokalnych z wykorzystaniem współczesnych metod i narzędzi pracy socjalnej; (K_U02, K_U10)
- przygotowanie do planowania, realizowania i ewaluacji działań pomocowych, opiekuńczych, aktywizujących, profilaktycznych i integracyjnych zgodnie z zasadami metodyki pracy socjalnej; (K_U10–K_U13, K_U16)
- rozwijanie umiejętności analizowania problemów związanych z praktyką pracy socjalnej, proponowania i wdrażania rozwiązań pomocowych oraz oceny

przydatności stosowanych metod, procedur i dobrych praktyk w tym evidence-based practice (K_U10, K_U16);
- przygotowanie do współpracy interdyscyplinarnej z przedstawicielami instytucji pomocy społecznej, ochrony zdrowia, edukacji, wymiaru sprawiedliwości, organizacji pozarządowych oraz sektora ekonomii społecznej; (K_U18, K_K02)
- rozwijanie umiejętności komunikowania się z osobami korzystającymi ze wsparcia, przedstawicielami instytucji i innymi specjalistami oraz współdziałania w zespole (K_U18, K_K02);
- nabycie umiejętności wyszukiwania, analizowania, oceniania, selekcjonowania i wykorzystywania informacji z różnych źródeł i za pomocą różnych technik (K_U03);
- kształtowanie kompetencji społecznych opartych na odpowiedzialności zawodowej, przestrzeganiu zasad etyki pracy socjalnej, poszanowaniu godności człowieka, praw człowieka, różnorodności oraz zasad sprawiedliwości społecznej; (K_U08, K_K04, K_K08)
- rozwijanie gotowości do uczenia się przez całe życie, doskonalenia zawodowego oraz krytycznej refleksji nad własną praktyką. (K_U04, K_U21, K_K01, K_K06)

Efekty uczenia się pozostają bezpośrednio związane z koncepcją kształcenia, której celem jest przygotowanie absolwenta do profesjonalnego wykonywania zawodu pracownika socjalnego oraz realizowania zadań z zakresu pomocy społecznej, integracji społecznej, wsparcia rodziny i polityki społecznej. Na poziomie studiów pierwszego stopnia zakłada się osiągnięcie kompetencji umożliwiających samodzielne wykonywanie zadań zawodowych oraz rozwiązywanie złożonych problemów w zmiennych warunkach, zgodnie z wymaganiami poziomu 6 Polskiej Ramy Kwalifikacji, oraz kontynuowanie kształcenia na studiach drugiego stopnia.

W przypadku **profilu praktycznego** szczególny nacisk położony jest na rozwój umiejętności zawodowych poprzez praktyki, zajęcia warsztatowe, analizę studiów przypadków, symulacje oraz realizację projektów we współpracy z instytucjami pomocy społecznej i organizacjami pozarządowymi. Kierunkowe efekty uczenia się odpowiadają aktualnemu stanowi wiedzy w dyscyplinie pedagogika, zwłaszcza w obszarze pedagogiki społecznej, edukacji środowiskowej, pedagogiki opiekuńczej i resocjalizacyjnej, oraz uwzględniają współczesne kierunki rozwoju pracy socjalnej. Obejmują one między innymi rozwój usług społecznych, deinstytucjonalizację wsparcia, pracę środowiskową, wzmacnianie potencjału osób i społeczności (empowerment), interdyscyplinarność działań pomocowych, wykorzystanie narzędzi cyfrowych oraz praktykę opartą na dowodach naukowych. Ich praktyczne zastosowanie odnosi się między innymi do rozwoju usług społecznych, pracy środowiskowej, współpracy interdyscyplinarnej oraz wykorzystywania informacji i wyników badań w rozwiązywaniu problemów związanych z pracą socjalną.
Efekty te pozostają również w ścisłym związku z aktualnym stanem praktyki zawodowej oraz potrzebami rynku pracy, wynikającymi z procesów starzenia się społeczeństwa, migracji, wzrostu liczby osób wymagających wsparcia, zmian w strukturze rodzin, problemów zdrowia psychicznego, ubóstwa i wykluczenia społecznego. Przygotowują absolwentów do zatrudnienia między innymi w jednostkach organizacyjnych pomocy społecznej, centrach usług społecznych, jednostkach organizacyjnych wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej, organizacjach pozarządowych, instytucjach rynku pracy, placówkach ochrony zdrowia, administracji publicznej oraz podmiotach ekonomii społecznej. Dzięki temu absolwenci są przygotowani do podejmowania odpowiedzialnych działań zawodowych, współpracy w zespołach interdyscyplinarnych oraz elastycznego reagowania na zmieniające się potrzeby społeczne i wyzwania współczesnego rynku pracy.

STUDIA II STOPNIA

Kierunkowe efekty uczenia się dla studiów drugiego stopnia na kierunku praca socjalna o profilu praktycznym zostały określone zgodnie z wymaganiami ustawy z 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce oraz Rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego w sprawie charakterystyk drugiego stopnia efektów uczenia się dla kwalifikacji na poziomach 6–8 Polskiej Ramy Kwalifikacji. Efekty odpowiadają kwalifikacji na poziomie 7 PRK i uwzględniają specyfikę profilu praktycznego studiów. Przyjęte efekty uczenia się pozostają w ścisłym związku z aktualnym stanem wiedzy naukowej oraz kierunkami rozwoju dyscypliny pedagogika, do której przyporządkowany jest kierunek Praca socjalna. Uwzględniają współczesne osiągnięcia nauk pedagogicznych oraz ich praktyczne zastosowanie w zakresie projektowania, organizowania, realizacji i ewaluacji działań pomocowych, wspierających i aktywizujących osoby, rodziny, grupy oraz społeczności lokalne.

Za kluczowe dla realizacji koncepcji kształcenia uznaje się efekty dotyczące: pogłębionej wiedzy o pracy socjalnej i jej powiązaniach z innymi dyscyplinami (K_W01), rozpoznawania problemów społecznych oraz metod badania rzeczywistości społecznej (K_W03, K_W08), znajomości tendencji rozwojowych pomocy społecznej i humanitarnej (K_W09), pogłębionej analizy problemów społecznych i danych badawczych (K_U01–K_U03), planowania i kierowania realizacją projektów pomocowych i socjalnych (K_U04), organizowania pracy zespołu (K_U10), przygotowania i ewaluacji projektów dotyczących złożonych problemów socjalnych i humanitarnych (K_U11, K_U15), krytycznej oceny własnej wiedzy i rozwoju zawodowego (K_K01, K_K07), korzystania z superwizji (K_K08) oraz adaptowania innowacyjnych rozwiązań (K_K09).

Efekty uczenia się odzwierciedlają **praktyczny charakter** kształcenia poprzez rozwijanie zaawansowanych umiejętności zawodowych niezbędnych do samodzielnego wykonywania zadań pracownika socjalnego oraz organizowania i koordynowania działań w instytucjach pomocy społecznej, jednostkach organizacyjnych wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej, centrach usług społecznych, podmiotach ekonomii społecznej, organizacjach pozarządowych, podmiotach ochrony zdrowia, placówkach edukacyjnych oraz innych instytucjach realizujących zadania z zakresu polityki społecznej i usług społecznych. Konstrukcja efektów uczenia się uwzględnia aktualny stan praktyki zawodowej oraz potrzeby społeczno-gospodarcze, w tym zmieniające się uwarunkowania rynku pracy, rozwój usług społecznych, proces deinstytucjonalizacji, rozwój środowiskowych form wsparcia, interdyscyplinarną współpracę specjalistów oraz wykorzystanie nowoczesnych metod i narzędzi pracy, w tym technologii cyfrowych. Efekty przygotowują absolwenta do diagnozowania złożonych problemów społecznych, planowania i realizacji działań pomocowych, zarządzania projektami społecznymi, prowadzenia działań profilaktycznych, interwencyjnych i aktywizujących oraz dokonywania ewaluacji podejmowanych działań z wykorzystaniem wyników badań naukowych i dobrych praktyk. Przyjęte efekty uczenia się zapewniają osiągnięcie kompetencji odpowiadających oczekiwaniom interesariuszy zewnętrznych, w szczególności pracodawców reprezentujących sektor pomocy społecznej, usług społecznych, organizacji pozarządowych oraz administracji publicznej. Przyjęte efekty uczenia się uwzględniają potrzeby otoczenia społeczno-gospodarczego, w tym rynku pracy w sektorze pomocy społecznej i usług społecznych. Uwzględniają także konieczność przygotowania absolwentów do uczenia się przez całe życie, podejmowania odpowiedzialności za rozwój zawodowy, przestrzegania zasad etyki zawodowej, poszanowania godności i praw człowieka oraz działania zgodnie z zasadami profesjonalizmu i odpowiedzialności społecznej.

Opracowane efekty uczenia się obejmują wiedzę, umiejętności i kompetencje społeczne odpowiadające poziomowi 7 PRK, są ukierunkowane na osiągnięcie założonych celów kształcenia oraz przygotowują absolwentów do wykonywania zaawansowanych zadań zawodowych i ubiegania się o przyjęcie do szkoły doktorskiej.

Zalecenia dotyczące kryterium 1. wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę

Lp.	Zalecenia wymienione w Uchwale Prezydium PKA (str. 11)	Opis realizacji zalecenia oraz działań zapobiegawczych podjętych przez uczelnię w celu usunięcia błędów i niezgodności sformułowanych w zaleceniu o charakterze naprawczym
KRYTERIUM 1. Konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się		
	Zaleca się zatem wycofanie psychologii jako jednego z dwóch dyscyplin naukowych, do których przypisany jest kierunek. Koncepcja kształcenia na kierunku praca socjalna na studiach drugiego stopnia odniesiona została do dwóch dyscyplin – pedagogiki (97% punktów ECTS) oraz psychologii (3%). Nieliczny procent punktów ECTS zajęć odniesionych do dyscypliny psychologii nie ma potwierdzenia w koncepcji kształcenia, bowiem pedagogika jako interdyscyplinarny obszar badań i oddziaływania praktycznego, włącza także perspektywę psychologiczną	Zrealizowano zalecenie dotyczące wycofania psychologii jako jednej z dyscyplin, do których przypisany był kierunek praca socjalna. Dokonano zmiany przyporządkowania kierunku zarówno na studiach pierwszego, jak i drugiego stopnia, zmniejszając liczbę dyscyplin z dwóch – pedagogiki i psychologii – do jednej dyscypliny wiodącej, tj. pedagogiki. Tym samym wyeliminowano przypisanie niewielkiej części punktów ECTS do dyscypliny psychologia, które nie znajdowało wystarczającego uzasadnienia w przyjętej koncepcji kształcenia. Perspektywa psychologiczna, obecna w treściach kształcenia na kierunku, jest realizowana w ramach interdyscyplinarnego charakteru pedagogiki i wspiera osiąganie zakładanych efektów uczenia się. Nowa wersja programu studiów została opracowana z udziałem Komisji ds. Jakości Kształcenia, interesariuszy zewnętrznych, przedstawiciela Rady Pracodawców oraz przedstawiciela Samorządu Studentów. Wprowadzone zmiany zostały następnie skierowane do zatwierdzenia przez Senat Uczelni i przyjęte w dniu 29 stycznia 2025 r. uchwałami nr 26/VII/2025 oraz nr 27/VII/2025. Załącznik: Uchwała nr 26/VII/2025 https://bip.pansim.edu.pl/uchwala/u-26-vii-2025 Uchwała nr 27/VII/2025 https://bip.pansim.edu.pl/uchwala/u-27-vii-2025
2.	Zaleca się poprawę brzmienia efektów uczenia się dla studiów pierwszego stopnia, by były w pełni adekwatne do charakterystyk drugiego stopnia typowych dla kwalifikacji uzyskiwanych w ramach kształcenia i szkolenia zawodowego – poziomu 6 PRK. Dotyczy to m.in. efektów:	Zgodnie z zaleceniem, dokonano kompleksowej weryfikacji i korekty efektów uczenia się dla studiów pierwszego stopnia, w szczególności efektów K_W01, K_W02, K_W04, K_W05, K_W06 oraz K_W09, w celu pełnego

	K_W01, K_W02, K_W04, K_W05, K_W06, K_W09. Zgodnie z zapisami zawartymi w charakterystykach drugiego stopnia Polskiej Ramy Kwalifikacji typowe dla kwalifikacji uzyskiwanych w ramach szkolnictwa wyższego – poziomy 6–8, efekt P6S_WG zakłada zaawansowaną znajomość "wybranych faktów, obiektów i zjawisk oraz dotyczących ich metod i teorii wyjaśniających złożone zależności między nimi, stanowiące podstawową wiedzę ogólną z zakresu dyscyplin naukowych lub artystycznych tworzących podstawy teoretyczne oraz wybrane zagadnienia z zakresu wiedzy szczegółowej – właściwe dla programu studiów, a w przypadku studiów o profilu praktycznym – również zastosowania praktyczne tej wiedzy w działalności zawodowej związanej z ich kierunkiem".	dostosowania ich brzmienia do charakterystyk drugiego stopnia Polskiej Ramy Kwalifikacji typowych dla kwalifikacji uzyskiwanych w ramach szkolnictwa wyższego na poziomie 6 PRK. W wyniku przeprowadzonej analizy dokonano zmian w zapisach efektów uczenia się, tak aby w sposób właściwy odzwierciedlały one wymagany dla poziomu 6 PRK zakres i stopień zaawansowania wiedzy, w tym zaawansowaną znajomość wybranych faktów, obiektów i zjawisk oraz metod i teorii wyjaśniających złożone zależności między nimi, zgodnie z charakterystyką P6S_WG. Przykładowo zmieniono brzmienie efektu K_W01: było: **„ma podstawową wiedzę o charakterze nauk** społecznych, ich miejscu w systemie nauk i relacjach do innych nauk, w tym w szczególności do nauk humanistycznych"; **jest:** „ma zaawansowaną wiedzę o charakterze nauk społecznych, ich miejscu w systemie nauk i relacjach do innych nauk, w tym w szczególności do nauk humanistycznych"; K_W02: **było:** ma podstawową wiedzę o typowych rodzajach struktur i instytucji społecznych realizujących pracę socjalną i współpracujących w realizacji tych zadań, a w szczególności w ich podstawowych elementach; **jest:** ma zaawansowaną wiedzę o typowych rodzajach struktur i instytucji społecznych realizujących pracę socjalną i współpracujących w realizacji tych zadań, a w szczególności w ich podstawowych elementach; K_W04: **było**: zna podstawową terminologią z zakresu dziedzin nauki i dyscyplin naukowych właściwych dla pracy socjalnej; **jest:** zna zaawansowaną terminologią z zakresu dziedzin nauki i dyscyplin naukowych właściwych dla pracy socjalnej; K_W05: **było:** ma podstawową wiedzę o relacjach między

		strukturami i instytucjami społecznymi działającymi w obszarze pracy socjalnej oraz ich elementami; **jest:** ma zaawansowaną wiedzę o relacjach między strukturami i instytucjami społecznymi działającymi w obszarze pracy socjalnej oraz ich elementami; K_W06: **było:** ma podstawową wiedzę o celach, organizacji i funkcjonowaniu instytucji pomocy społecznej, resocjalizacji i innych związanych z pracą socjalną; **jest:** ma zaawansowaną wiedzę o celach, organizacji i funkcjonowaniu instytucji pomocy społecznej, resocjalizacji i innych związanych z pracą socjalną. Analogicznej weryfikacji i odpowiedniej korekty dokonano w odniesieniu do pozostałych efektów wskazanych w zaleceniu, dostosowując ich treść do wymagań właściwych dla poziomu 6 PRK. Zmienione efekty uczenia się zostały włączone do programu studiów pierwszego stopnia, zatwierdzonego przez Senat Uczelni w dniu 29 stycznia 2025 r. Uchwałą nr 26/VII/2025.

Dodatkowe informacje, które uczelnia uznaje za ważne dla oceny kryterium 1:
Linki do dokumentów wewnętrznych uczelni:

- Strategia Uczelni Państwowej Akademii Nauk Stosowanych im. Ignacego Mościckiego przyjętej przez Senat PANS im. Ignacego Mościckiego w Ciechanowie w dn. 22.11.2024 r. przyjętej na lata 2025-2028 (Uchwała nr 13/VII/2024)
  Uchwała: https://bip.pansim.edu.pl/uchwala/u-13-vii-2024
  Sprawozdania z realizacji strategii: https://bip.pansim.edu.pl/artykuly/strategia-uczelni
- Misja Uczelni https://pansim.edu.pl/uczelnia/misja

Kryterium 2. Realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się

1. Charakterystyka programu studiów, doboru kluczowych treści kształcenia, w tym treści związanych z praktycznymi zastosowaniami wiedzy w zakresie dyscyplin, do której kierunek jest przyporządkowany, a także aktualnym stanem praktyki w obszarach działalności zawodowej/gospodarczej oraz zawodowego rynku pracy oraz w zakresie znajomości języków obcych

STUDIA I STOPNIA

Pierwszy program kształcenia na kierunku praca socjalna na poziomie studiów pierwszego stopnia został ustalony Uchwałą Senatu Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej Nr 22/V/2017 z dnia 1.02.2017 r. Program ten zmieniał się już kilkakrotnie, będąc dostosowany do aktualnego stanu praktyki w obszarach działalności zawodowej. W 2019 roku dokonano korekty programu kształcenia dostosowując do nowych wytycznych Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego (Uchwała Senatu PWSZ Nr 159/V/2019 z dn. 30.09.2019 r.). W roku 2023 dokonano kolejnej zmiany, która uwzględniała uwagi interesariuszy zewnętrznych i absolwentów, a dotyczyła likwidacji zakresów kształcenia wybieranych przez studentów na drugim roku: praca socjalna w pomocy społecznej lub praca socjalna w obszarze przemocy i uzależnień. W roku 2025 dokonano weryfikacji i korekty efektów uczenia się dostosowując ich brzemienie do charakterystyki drugiego stopnia efektów uczenia się dla kwalifikacji na poziomie 6 (Dz.U. 2018 poz. 2218), w 2026 r. dokonano zamian w zakresie form prowadzenia zajęć oraz treści kształcenia (Polityka społeczna, przedmioty do wyboru z grupy „diagnoza", przedmioty do wyboru z grupy „zdrowie", Superwizja w pracy socjalnej, przedmioty do wyboru z grupy Psychologia, przedmioty do wyboru z grupy „oddziaływania społeczne", przedmioty do wyboru z grupy „aktywność", przedmioty do wyboru z grupy „przemoc, profilaktyka i terapia uzależnień", przedmioty do wyboru z grupy „rozwój cywilizacji", przedmioty do wyboru z grupy „pomoc dzieciom"). Zmiany zostały wprowadzone na podstawie analizy raportów nauczycieli z osiągnięcia efektów uczenia się (Komisja ds. zapewniania jakości kształcenia).

W roku akademickim 2026/2027 program kształcenia obejmuje 2640 godzin, podzielonych na moduły:

- moduł kształcenia ogólnego (przedmioty np. Technologie informatyczne, Metody i techniki studiowania),
- moduł kształcenia podstawowego (przedmioty np. Wybrane zagadnienia z filozofii, Podstawy socjologii, Wybrane mechanizmy funkcjonowania człowieka),
- moduł kształcenia kierunkowego (przedmioty np. Wprowadzenie do pracy socjalnej, Historia pomocy społecznej i pracy socjalnej, Teorie i metody pracy socjalnej),
- moduł ogólnouczelniany (przedmioty np. język obcy, wychowanie fizyczne),
- moduł przedmiotów do wyboru (przedmioty np. Diagnoza i planowanie pomocy ofiarom przemocy domowej. Metody opiekuńczo-wychowawcze w tym w pieczy zastępczej).

Studenci na studiach pierwszego stopnia uzyskują 180 punktów ECTS. System punktów zaliczeniowych stosowany jest zgodnie ze wskazówkami zawartymi w Przewodniku: Europejski System Transferu i Akumulacji Punktów oraz Suplement do Dyplomu. Stosowany system punktów

zaliczeniowych oparty został na ocenie ilościowej nakładów pracy studenta, która jest niezbędna do osiągnięcia efektów uczenia się. Roczny nakład pracy przeciętnego studenta wynosi 60 ECTS, semestralny 30 ECTS. Jeden punkt ECTS odpowiada efektom uczenia się, których uzyskanie wymaga od przeciętnego studenta najczęściej 25-30 godzin pracy. Łączna liczba punktów ECTS, jaką student musi uzyskać w ramach zajęć prowadzonych z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia, wynosi 93,12 ECTS. W związku z praktycznym charakterem studiów studenci muszą uzyskać minimum 50% punktów ECTS na zajęciach kształtujących umiejętności praktyczne, tj. na ćwiczeniach, konwersatoriach, zajęciach praktycznych, praktykach zawodowych, seminariach dyplomowych itp. Łączna liczba punktów ECTS, jaką student uzyskuje w ramach takich zajęć, wynosi 95 ECTS. Zajęcia teoretyczne stanowią tylko 785 godzin programu studiów (77 ECTS).

Student może zostać skierowany na wyższy semestr z deficytem punktów, natomiast ukończenie studiów wymaga uzyskania wszystkich punktów ECTS określonych w programie kształcenia. Na studiach licencjackich dopuszczalny sumaryczny w danym momencie deficyt wynosi 12 punktów ECTS, w tym maksymalnie 7 punktów ECTS z jednego semestru. Deficyt ECTS nie przysługuje studentom po ostatnim semestrze. Studenci posiadający dopuszczalny deficyt składają podanie o kontynuowanie studiów z deficytem ECTS. Dopuszczalny deficyt punktów ECTS dla studentów studiów może obejmować maksymalnie trzy przedmioty, w przypadku większej liczby przedmiotów lub przekroczenia limitu deficytu punktów ECTS, zgoda na wpis na kolejny semestr jest możliwa na podstawie zgody dziekana i uzależniona jest od indywidualnej sytuacji studenta. Efekty uczenia się w zakresie poszczególnych zajęć praktycznych oraz tematyka zostały opisane w kartach przedmiotu. Realizacja zajęć praktycznych odbywa się w placówkach pomocowych, których dyrektorzy i pracownicy są interesariuszami zaangażowanymi w proces tworzenia i rozwoju kierunku. Zaliczenie zajęć praktycznych odbywa się na podstawie dokumentacji i odnotowane zostaje w Dzienniku zajęć praktycznych i praktyk zawodowych.

W planie studiów obowiązkową pozycją jest szkolenie biblioteczne, szkolenie BHP oraz wychowanie fizyczne. Zajęcia z wychowania fizycznego są w programie obowiązkowe, ale kończą się zaliczeniem bez oceny. Studenci obowiązek zajęć wychowania fizycznego mogą realizować w ramach zajęć Akademickiego Związku Sportowego, dobierając rodzaj aktywności do swoich zainteresowań i pasji.

Przedmioty do wyboru

Program studiów umożliwia studentom wybór zajęć, którym przypisano punkty ECTS w wymiarze nie mniejszym niż 30% liczby punktów ECTS koniecznej do ukończenia studiów.

Tabela nr 8. Wykaz przedmiotów do wyboru

Nazwa zajęć	Forma zajęć	Liczba godzin		Liczba pkt. ECTS		Rok/ Semestr
Praktyka zawodowa (wakacyjna) /*	PZ	240		8		1 / 2
<u>Zajęcia do wyboru - diagnoza</u> • Diagnoza społeczna i socjoterapeutyczna, • Umiejętności diagnostyczne i społeczne pracownika socjalnego	wykłady ćwiczenia	20 10		2 1		2 / 3
<u>Zajęcia do wyboru - zdrowie</u> • Profilaktyka i promocja zdrowia w pracy socjalnej • Zdrowie publiczne i system opieki zdrowotnej	wykłady ćwiczenia	20 10		2 1		2 / 3
Praktyka zawodowa (śródsemestralna) /*	PZ	240		8		2 / 3
<u>Zajęcia do wyboru - psychologia</u> • Zaburzenia osobowości, • Interwencja kryzysowa	wykłady ćwiczenia	20 20		2 2		2 / 4
<u>Zajęcia do wyboru - oddziaływania społeczne</u> • Oddziaływanie społeczne przedsiębiorstw społecznych • Techniki oddziaływań społecznych	wykłady ćwiczenia	20 10		2 1		2 / 4
Praktyka zawodowa ciągła (wakacyjna) /*	PZ	240		8		2 / 4
<u>Zajęcia do wyboru - aktywność</u> • Ekonomia społeczna • Przedsiębiorczość	wykłady ćwiczenia	20 10		2 1		3 / 5
<u>Zajęcia do wyboru - przemoc</u> • Diagnoza i planowanie pomocy ofiarom przemocy domowej • Praca edukacyjna i korekcyjna ze sprawcami przemocy	wykłady ćwiczenia	20 10		2 1		3 / 5
Praktyka zawodowa (śródsemestralna) /*	PZ	120		4		3 / 5
<u>Zajęcia do wyboru - rozwój cywilizacji</u> • Cywilizacja współczesna i globalne problemy • Współczesne dylematy rozwoju cywilizacji	wykłady ćwiczenia	20 10		2 1		3 / 6
<u>Zajęcia do wyboru - pomoc dzieciom</u> • Praca z rodziną z dziećmi ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi • Metodyka opiekuńczo-wychowawcza, w tym: w pieczy zastępczej	wykłady ćwiczenia	20 10		2 1		3 / 6
Praktyka zawodowa (śródsemestralna) /*	PZ	120		4		3 / 6
/* - **Student ma możliwość samodzielnego wyboru miejsca odbywania praktyk**		250	960	**25**	**32**	

Razem:	**57**	**31,66 % ECTS**

Dobór kluczowych treści kształcenia realizowanych na kierunku praca socjalna i przedmiotów w programie studiów podyktowany jest realizacją efektów uczenia się. Szeroki katalog efektów uczenia się przekłada się na kompleksowość treści programowych, które zapewniają uzyskanie tych efektów. Treści programowe są specyficzne dla każdych zajęć, ale powiązane ze sobą tak, by w toku studiów przekazać studentom pełny kompleks treści z zakresu pracy socjalnej i działań pomocowych we wszystkich obszarach.

Tabela nr 8. Przykłady powiazań między treściami kształcenia wybranych przedmiotów a kierunkowymi efektami uczenia się – studia I stopnia

Przedmiot/Treści kształcenia		**Odniesienie do kierunkowych efektów uczenia się**
Projekt socjalny	**W:** Projekt socjalny – omówienie kluczowych terminów i zagadnień. Rodzaje, cele, wartości i zastosowanie projektu socjalnego. Zasady konstruowania projektów socjalnych. Budowa projektu socjalnego – omówienie etapów tworzenia projektu. Podstawowe metody, techniki i narzędzia wykorzystywane w procesie diagnozowania problemów dla potrzeb projektu. Ewaluacja w projekcie socjalnym: istota, rodzaje, funkcje i modele ewaluacji. Autoewaluacja jako rodzaj ewaluacji. Monitoring a ewaluacja. **K:** Diagnoza problemu – formułowanie na podstawie studium przypadku: opis, ocena, konkluzja, postulowanie, hipoteza. Wybór metod i technik wykorzystywanych w procesie diagnozowania: obserwacja, wywiad, ankieta, analiza dokumentów. Operacjonalizacja projektu: cel główny, cele szczegółowe, działania, wskaźniki, zasoby, partnerzy, metody i techniki, kosztorys, narzędzia oceny, czas realizacji. Realizacja projektu na podstawie studium przypadku: wzajemna komunikacja, konflikty interpersonalne, dysponowanie środkami finansowymi, monitorowanie. Ewaluacja i zamknięcie projektu: odpowiedniość, przygotowanie projektu, efektywność, skuteczność, wpływ, trwałość. K: Metodologia projektów Europejskiego Funduszu Społecznego: identyfikacja, planowanie, opracowanie, finansowanie, realizacja, ewaluacja. Przykłady projektów finansowanych m.in. z Europejskiego Funduszu Społecznego. Konstruowanie i realizacja wybranego projektu socjalnego: diagnozowanie problemu, przygotowanie projektu w zespołach, realizacja projektu, podsumowanie i zakończenie projektu. Ewaluacja i zamknięcie projektu: odpowiedniość, przygotowanie projektu, efektywność, skuteczność, wpływ, trwałość.	**Wiedza** K_W04 zna zaawansowaną terminologią z zakresu dziedzin nauki i dyscyplin naukowych właściwych dla pracy socjalnej K_W11 ma zaawansowaną wiedzę o metodyce wykonywania zadań, normach, procedurach i dobrych praktykach stosowanych w pracy socjalnej i instytucjach ją realizujących **Umiejętności** K_U06 potrafi właściwie analizować przyczyny i przebieg wybranych procesów i zjawisk społecznych (kulturowych, politycznych, prawnych, gospodarczych) specyficznych dla dziedzin nauki i dyscyplin naukowych, właściwych dla pracy socjalnej K_U11 posiada umiejętność rozumienia i analizowania zjawisk społecznych, samodzielnie i w zespole planuje i realizuje projekty socjalne.

Superwizja w pracy socjalnej	**W:** Wyjaśnienie kluczowej terminologii i znaczenia superwizji w pracy socjalnej. Modele, formy i typy superwizji: modele: formalne, teoretyczne typy: opiekuńcza, szkoleniowa, kierownicza, konsultacyjna, formy: indywidualna, wieloosobowa: grupowa, koleżeńska, zespołu, Funkcje superwizji. Obszary stosowania superwizji: utrzymywanie i twórczy rozwój; definiowanie ról i zakresów obowiązków; facylitacja klimatu dobrej i twórczej praktyki; radzenie sobie ze stresem. wzajemna komunikacja; **K:** Etapy sesji superwizyjnej: ustanowienie pozytywnej relacji; wyjaśnienie celu, rozpoznanie problemu, wyobrażenie alternatyw, orientacja na rozwiązanie problemu, sugestie możliwych rozwiązań, planowanie, podsumowanie. Kontrakt w superwizji pracy socjalnej: wyjaśnienia definicyjne, kluczowe elementy zawarcia współpracy w ramach kontraktu superwizyjnego, zasady ustalane w ramach kontraktu superwizyjnego, oczekiwania superwizora i osoby superwizowanej, przebieg spotkań superwizyjnych, rozwiązywanie nieporozumień i trudności, ewaluacja sesji superwizyjnych, podpisy stron kontraktu. Komunikacja w superwizji, ćwiczenie umiejętności interpersonalnych, definicja komunikacji, kanały przekazu, formy komunikacji, funkcje komunikowania, metody zachowań asertywnych, techniki aktywnego słuchania, sposoby rozwiązywania konfliktów. Gry transakcyjne w superwizji: gry superwizowanych; gry superwizorów.	**Wiedza** K_W04 zna zaawansowaną terminologię z zakresu dziedzin nauki i dyscyplin naukowych właściwych dla pracy socjalnej **Umiejętności** K_U01 potrafi prawidłowo interpretować zjawiska społeczne (kulturowe, polityczne, prawne, ekonomiczne), specyficzne dla pracy socjalnej K_U05 potrafi wykorzystać wiedzę teoretyczną do szczegółowego opisu i praktycznego analizowania jednostkowych procesów i zjawisk społecznych (kulturowych, politycznych, prawnych, gospodarczych), mających znaczenie dla pracy socjalnej K_U11 posiada umiejętność rozumienia i analizowania zjawisk społecznych, samodzielnie i w zespole planuje i realizuje projekty socjalne

Asystentura w pracy socjalnej	**Ć:**Asystent rodziny w systemie pomocy społecznej – regulacje prawne, wymagania kwalifikacyjne oraz miejsce w strukturze wsparcia społecznego. Role, funkcje i etyka pracy asystenta rodziny – zadania zawodowe, odpowiedzialność oraz standardy etyczne w pracy z rodziną. Rodzina jako system społeczny i jej dysfunkcje – modele funkcjonowania rodziny, sieci społeczne oraz przejawy dysfunkcjonalności. Organizacja pracy asystenta rodziny i współpraca instytucjonalna – planowanie działań, koordynacja wsparcia i sieci pomocowe. **Z. PRAK.** Diagnoza sytuacji rodziny – analiza danych pierwotnych i wtórnych – interpretacja informacji i identyfikacja problemów społecznych Narzędzia diagnostyczne w pracy z rodziną – genogram, ecomapa, konferencja grupy rodzinnej i inne techniki pracy wspierającej. Planowanie wsparcia i sporządzanie raportów z pracy z rodziną – opracowywanie diagnozy, raportów oraz propozycji rozwiązań problemów. Projektowanie i organizowanie działań pomocowych w środowisku społecznym – odpowiedzialność społeczna, przedsiębiorczość oraz inicjowanie zmian lokalnych i (w ograniczonym zakresie) międzynarodowych.	**Wiedza** K_W04 posiada i wykorzystuje w zaawansowany i pogłębiony sposób wiedzę, obejmującą wybrane obszary z zakresu dyscyplin nauk społecznych, właściwych dla pracy socjalnej, zorientowaną na zastosowania praktyczne K_W07 posiada rozszerzoną wiedzę o sieciach społecznych i systemach normatywnych, społecznych problemach rozwoju pomocy, o problematyce rozwoju zrównoważonego, odpowiedzialność i podmiotowość społecznej w pomocy **Umiejętności** K_U02 posiada umiejętności analizowania i interpretowania informacji danych pierwotnych i wtórnych, sporządzania raportów z badań i proponowania rozwiązań istniejących problemów K_U06 diagnozować i projektować zmiany społeczne w aspekcie krajowym i międzynarodowym **Kompetencje społeczne/postawy** K_K02 wypełniania zobowiązań społecznych, inspirowania i organizowania działalności pomocowej na rzecz środowiska społecznego (lokalnego i międzynarodowego) K_K04 podejmowania działalności pomocowej w różnorodnych zakresach, wykorzystując przedsiębiorczy sposób myślenia i działania

Ekonomia społeczna	Ekonomia społeczna, istota, rozmiar, znaczenie: Definicje pojęcia; funkcje; zadania; wartości leżące u podstaw ekonomii społecznej; Ekonomia społeczna a polityka społeczna. Prekursorzy ekonomii społecznej: Początki spółdzielczości w Wielkiej Brytanii; Ekonomia społeczna w krajach skandynawskich; Rozwój ekonomii społecznej w Europie Zachodniej; Rozwój ekonomii społecznej w Europie Południowej; Polska ekonomia społeczna. Różne modele samoorganizacji społecznej w Polsce. Najlepsze wzory godne upowszechnienia. Podstawowe podmioty ekonomii społecznej i system ich wsparcia: Przedsiębiorstwo społeczne; Spółdzielnie socjalne; Zakłady Aktywności Zawodowej; Rola i zadania samorządu terytorialnego w rozwoju ekonomii społecznej (samorząd gminny, powiatowy, wojewódzki); Organizacje pozarządowe: stowarzyszenie; fundacja. Organizacje gospodarcze. Instrumenty wspierające rozwój ekonomii społecznej. Kontekst międzynarodowy (formy prawne przedsiębiorstw społecznych na świecie); Instrumenty prawne; Instrumenty finansowe; Instrumenty programowe; Instrumenty przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu. Aktywność gospodarcza społeczeństwa obywatelskiego: Idea społeczeństwa obywatelskiego; Społeczeństwo obywatelskie w działaniu – przykłady wdrażania ekonomii społecznej. Podmioty ekonomii społecznej powstające w ramach projektów.	**Wiedza** K_W09 prezentuje pogłębioną wiedzę z zakresu pracy socjalnej oraz główne tendencje rozwojowe z zakresu pomocy społecznej i humanitarnej K_W05 zna w pogłębionym stopniu wiedzę o człowieku i jego prawach, jego rozwoju i edukacji, w szczególności jako obywatela i podmiocie aktywności społecznej **Umiejętności** K_U07 dokonać pogłębionej krytyki proponowanych rozwiązań i samodzielnie formułuje argumentu i sądy na temat możliwych rozwiązań problemu **Kompetencje społeczne/postawy** K_K04 podejmowania działalności pomocowej w różnorodnych zakresach, wykorzystując przedsiębiorczy sposób myślenia i działania

Konstrukcja programu studiów zakłada ścisłe powiązanie pomiędzy poszczególnymi przedmiotami i ich treściami programowymi. Treści kształcenia oraz efekty uczenia się określone są w sylabusie przedmiotu. Treści programowe są na bieżąco modyfikowane przez pracowników prowadzących zajęcia dydaktyczne w celu zapewnienia ich zgodności z aktualnym stanem wiedzy oraz wymaganiami programu studiów i profilem praktycznym. Ponadto treści programowe monitorowane są przez Uczelniany System Zarządzania Jakością Kształcenia oraz na spotkaniach z udziałem zewnętrznych interesariuszy. Ze względu na specyfikę kierunku pracy socjalnej w programie przedmioty ułożone są według narastania kompetencji zawodowych. Najpierw przedmioty ogólne i podstawowe – wprowadzają wiedzę i kompetencje niezbędne do dalszego kształcenia, np. podstawy socjologii, podstawy pedagogiki społecznej, wybrane zagadnienia z filozofii, następnie przedmioty kierunkowe – rozwijają wiedzę właściwą dla kierunku, np. wprowadzenie do pracy socjalnej, teoria i metody pracy socjalnej, metodyka pracy socjalnej, diagnoza społeczna. Ważną grupą są przedmioty rozwijające kompetencje praktyczne: ćwiczenia, konwersatoria i zajęcia praktyczne. Podkreślają praktyczny charakter kształcenia przedmioty z obszaru Metod i technik pracy socjalnej, np. praca z jednostką, rodziną i grupą, praca środowiskowa, komunikacja, interwencja kryzysowa, aktywizacja i praca środowiskowa. Kompetencje pracownika socjalnego kształcą przedmioty specjalnościowe, np. praca z określonymi grupami społecznymi, problemy osób starszych, osób z niepełnosprawnościami, bezdomność, uzależnienia, przemoc, praca środowiskowa.

Kolejny etap wykorzystania wiedzy i umiejętności zdobytych wcześniej to praktyki zawodowe. Praktyki zawodowe umożliwiają zastosowanie nabytej wiedzy i umiejętności w rzeczywistym środowisku pracy oraz stopniowe podejmowanie zadań wymagających większej samodzielności.

Podsumowaniem trzyletniego kształtowania kompetencji pracownika socjalnego jest seminarium oraz przygotowanie pracy dyplomowej i egzamin dyplomowy. Seminarium dyplomowe oraz przygotowanie do egzaminu dyplomowego integrują wiedzę, umiejętności i kompetencje społeczne nabywane w toku studiów, przygotowując studenta do samodzielnej analizy problemów społecznych, formułowania diagnozy i wniosków, poszukiwania adekwatnych rozwiązań oraz ich uzasadniania z uwzględnieniem wiedzy naukowej, uwarunkowań prawnych i zasad etyki zawodowej. Zajęcia rozwijają również umiejętność krytycznej analizy informacji, argumentowania, komunikowania się oraz odpowiedzialnego podejmowania decyzji istotnych w praktyce pracy socjalnej. Plan studiów pod względem treści kształcenia wskazuje na spiralny ich układ. Wcześniej opanowana przez studentów wiedza, zdobyte umiejętności i kompetencje są ustawicznie doskonalone i poszerzane o nowe obszary. W programie kształcenia istnieje kaskadowy układ efektów kierunkowych, przedmiotowych i treści kształcenia. Zmiany w programie studiów i sylabusach poszczególnych przedmiotów dokonywane są także na podstawie monitorowania pojawiających się trendów w obszarze pracy socjalnej i nauk z nią powiązanych, w tym najnowszych wyników badań naukowych, a także na podstawie informacji pochodzących od interesariuszy wewnętrznych, zewnętrznych i absolwentów, z którymi uczelnia współpracuje na podstawie zawieranych porozumień.

Tabela 10. Realizacja zajęć kształtujących kompetencje językowe

Przedmiot	Liczba godzin /ECTS	Rok studiów	Semestr
Język angielski	30/2	I	I
	30/2	I	II
	30/2	II	III
	30/2	II	IV

Tabela 11. Realizacja zajęć kształtujących kompetencje w zakresie technik informacyjno-komunikacyjnych

Przedmiot	Liczba godzin /ECTS	Rok studiów	Semestr
Technologie informacyjne	Ćwiczenia 15/2	I	II
Techniki informacyjne w pomocy społecznej	Ćwiczenia 15/1	III	V

STUDIA II STOPNIA

W roku 2019 wystąpiono z wnioskiem do Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego o udzielenie pozwolenia na utworzenie studiów drugiego stopnia o profilu praktycznym na kierunku Praca socjalna. Zgodę otrzymano i II stopień pracy socjalnej ruszył w roku akademickim 2020/2021. Utworzenie kierunku Praca Socjalna na poziomie magisterskim było wyjściem naprzeciw potrzebom i oczekiwaniom placówek zajmujących się kwestiami socjalnymi z terenu Ciechanowa, powiatu ciechanowskiego i powiatów sąsiednich. Po zakończeniu 2-letniego kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu pracownika socjalnego absolwent uzyskuje pełne kwalifikacje do prowadzenia działań wspierających, redukujących niekorzystne wpływy czynników, których nie da się zmienić bądź usunąć w: urzędach gmin i miast, świetlicach środowiskowych i socjoterapeutycznych, domach pomocy społecznej, domach dziecka, domach poprawczych i zakładach karnych, centrach integracji społecznej, służbie zdrowia, wielu organizacjach pozarządowych i instytucjach charytatywnych. Pierwszy program był realizowany od 1 października 2020 roku. W roku 2023 program został rozszerzony o elementy pomocy humanitarnej, zakładając, że absolwent studiów drugiego stopnia kierunku praca socjalna powinien być przygotowany do kompleksowej realizacji zadań pomocowych, wspierających, wychowawczych i opiekuńczych w kraju i w obszarze międzynarodowym. Kolejna zmiana dotyczyła ograniczenia tematyki związanej z pomocą humanitarną na wniosek Interesariuszy zewnętrznych i absolwentów. Zmiany programu wprowadzone w 2026 r. dotyczą zwiększenia liczby ćwiczeń z jednoczesnym ograniczeniem konwersatoriów, o co wnosili opiekunowie zajęć praktycznych i interesariusze zewnętrzni.

Program kształcenia na studiach drugiego stopnia obejmuje 1390 godzin, podzielonych na moduły:

- moduł kształcenia podstawowego (np. Ekonomia społeczna, Współczesne kierunki w pedagogice społecznej),

- moduł kształcenia kierunkowego (np. Rodzina wieloproblemowa, Obszary pracy socjalnej),
- moduł kształcenia w zakresie kompetencji rozszerzonych (np. Wprowadzenie do pomocy humanitarnej, Prawa człowieka, w tym prawa uchodźców),
- moduł ogólnouczelniany (np. język obcy, Metodologia badań społecznych),
- moduł praktyk zawodowych,
- moduł przedmiotów do wyboru (np. Metody pracy socjalnej, Mediacje i negocjacje w pracy socjalnej).

Studenci na studiach drugiego stopnia uzyskują 120 punktów ECTS. Łączna liczba punktów ECTS, jaką student musi uzyskać w ramach zajęć prowadzonych z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia, wynosi 60,89 ECTS. W związku z praktycznym charakterem studiów studenci muszą uzyskać minimum 50% punktów ECTS na zajęciach kształtujących umiejętności praktyczne, tj. na ćwiczeniach, konwersatoriach, zajęciach praktycznych, praktykach zawodowych, seminariach dyplomowych itp. Łączna liczba punktów ECTS, jaką student uzyskuje w ramach takich zajęć, wynosi 86 ECTS. Zajęcia teoretyczne stanowią tylko 220 godzin programu studiów.

Efekty uczenia się w zakresie poszczególnych zajęć praktycznych oraz tematyka zostały opisane w kartach przedmiotu. Realizacja zajęć praktycznych odbywa się w instytucjach pomocy społecznej, jednostkach organizacyjnych samorządu terytorialnego, organizacjach pozarządowych oraz innych podmiotach prowadzących działalność właściwą dla pracy socjalnej, których dyrektorzy są interesariuszami zaangażowanymi w proces tworzenia i rozwoju kierunku. Zaliczenie zajęć praktycznych odbywa się na podstawie dokumentacji i odnotowane zostaje w Dzienniku zajęć praktycznych i praktyk zawodowych.

Przedmioty do wyboru

Program studiów umożliwia studentom wybór zajęć, którym przypisano punkty ECTS w wymiarze nie mniejszym niż 30% liczby punktów ECTS koniecznej do ukończenia studiów.

Tabela nr 12 Wykaz przedmiotów do wyboru

Nazwa zajęć	Forma zajęć	Liczba godzin		Liczba pkt. ECTS		Rok/ Semestr
Praktyka zawodowa (śródsemestralna) /*	PZ	140			7	1 / 2
Praktyka zawodowa (wakacyjna) /*	PZ	140			7	1 / 2
<u>Zajęcia do wyboru</u> - **praca socjalna z rodziną** • Metody pracy socjalnej 2/8A Ćw.-25h; ECTS-2. • Mediacje i negocjacje w pracy socjalnej 2/8B Ćw.-25h; ECTS-2 • Oddziaływania terapeutyczne w pracy socjalnej z rodziną 2/8C Ćw-25h; ECTS-2	ćwiczenia	25		2		1 / 2
<u>Zajęcia do wyboru</u> - **zagospodarowanie czasu** • Kampanie społeczne 2/9a Ćw.-25h; ECTS-2	ćwiczenia	25		2		1 / 2

• Problematyka czasu wolnego 2/9b Ćw.-25h; ECTS-2 • Organizacje pozarządowe w usługach socjalnych 2/9c Ćw.-25h; ECTS-2						
Praktyka zawodowa (śródsemestralna) /*	PZ	140		7		2 / 3
<u>Zajęcia do wyboru</u> - działania lokalne • Organizowanie sieci społecznych 3/9a K-30h; ECTS-3 • Doradztwo zawodowe w instyt. pomocy społ.3/9b K-30h; ECTS-3 • Narzędzia diagnozy potrzeb grup docelowych 3/9c K.-30h; ECTS-3	konwersa-torium	30		3		2 / 3
<u>Zajęcia do wyboru</u> - uzależnienie i wykluczenie • Profilaktyka współczesnych uzależnień 3/10A K.-30h; ECTS-3 • Praca socjalna z osobami uzależnionymi 3/10B K.-30h; ECTS-3 • Marginalizacja i wykluczenie społeczne 3/10C K.-30h; ECTS-3	konwersa-torium	30		3		2 / 3
Praktyka zawodowa (śródsemestralna) /*	PZ	60		3		2 / 4
<u>Zajęcia do wyboru</u> - kultura i edukacja • Edukacja inkluzyjna 4/13A Ćw.-20h; ECTS-2 • Antropologia kulturowa 4/13B Ćw.-20h; ECTS-2 • Współczesne kierunki w pedag. zdrowia 4/13C Ćw.-20h; ECTS-2	ćwiczenia	20		2		3 / 4
<u>Zajęcia do wyboru</u> - marketing i zarzadzanie • Statystyka społeczna 4/14a Ćw.-20h; ECTS-2 • Zarządzanie Centrum Usług Społecznych 4/14b Ćw.-20h; ECTS-2 • Organizacja i zarządzanie jedn. pomocy społecznej 4/14c Ćw.-20h; ECTS-2	ćwiczenia	20		2		3 / 4
/* - **Student ma możliwość samodzielnego wyboru miejsca odbywania praktyk**		150	480	**14**	**24**	
Razem				**38**		**31,61 ECTS**

Dobór kluczowych treści kształcenia realizowanych na kierunku praca socjalna i przedmiotów w programie studiów podyktowany jest realizacją efektów uczenia się. Szeroki katalog efektów uczenia się przekłada się na kompleksowość treści programowych, które zapewniają uzyskanie tych efektów. Treści programowe są specyficzne dla każdych zajęć, ale powiązane ze sobą tak, by w toku studiów przekazać studentom pełny kompleks treści z zakresu pracy socjalnej. Konstrukcja programu studiów zakłada ścisłe powiązanie pomiędzy poszczególnymi przedmiotami i ich treściami programowymi. Treści kształcenia oraz efekty uczenia się określone są w sylabusie

przedmiotu. Treści programowe są na bieżąco modyfikowane przez pracowników prowadzących zajęcia dydaktyczne w celu zapewnienia ich zgodności z aktualnym stanem wiedzy. Ponadto treści programowe monitorowane są przez Uczelniany System Zarządzania Jakością Kształcenia oraz na spotkaniach z udziałem zewnętrznych interesariuszy. Sekwencja przedmiotów na studiach drugiego stopnia na kierunku Praca socjalna została skonstruowana w sposób umożliwiający stopniowe pogłębianie wiedzy oraz rozwijanie umiejętności i kompetencji społecznych niezbędnych w działalności zawodowej pracownika socjalnego. W pierwszej fazie kształcenia student pogłębia wiedzę dotyczącą współczesnych problemów społecznych, polityki społecznej, metodologii oraz teorii i metodyki pracy socjalnej. Równolegle realizowane są zajęcia o charakterze praktycznym, w szczególności ćwiczenia, zajęcia praktyczne, analiza przypadków, symulacje sytuacji zawodowych i projekty, które umożliwiają zastosowanie zdobytej wiedzy w praktyce. W kolejnych etapach kształcenia wzrasta stopień złożoności zadań praktycznych, obejmujących diagnozowanie sytuacji, planowanie i projektowanie działań pomocowych, pracę z jednostką, rodziną, grupą i środowiskiem oraz rozwiązywanie złożonych problemów społecznych. Praktyka zawodowa stanowi istotny etap weryfikacji i doskonalenia nabywanych kompetencji w rzeczywistym środowisku pracy. Kształcenie kończy się integracją zdobytej wiedzy i umiejętności w ramach seminarium dyplomowego oraz przygotowania do egzaminu magisterskiego.

Tabela 13. Realizacja zajęć kształtujących kompetencje językowe

Przedmiot	Liczba godzin/ECTS	Rok studiów	Semestr
Język obcy	30/2	I	I
Język obcy	30/2	I	II

Tabela 14. Realizacja zajęć kształtujących kompetencje w zakresie technik informacyjno-komunikacyjnych

Przedmiot	Liczba godzin /ECTS	Rok studiów	Semestr
Technologie informacyjne w pomocy społecznej	15/1	I	I

W Uczelni zostały określone zasady korzystania z narzędzi opartych **na sztucznej inteligencji (SI)** w procesie kształcenia. Ich celem jest wspieranie procesu uczenia się, rozwijanie kompetencji cyfrowych studentów i nauczycieli akademickich oraz doskonalenie umiejętności krytycznej analizy informacji, twórczego rozwiązywania problemów i efektywnego wykorzystywania nowoczesnych technologii w działalności dydaktycznej i zawodowej (Zarządzenie nr 42/2024 Rektora Państwowej Akademii Nauk Stosowanych im. Ignacego Mościckiego w Ciechanowie z dnia 11 kwietnia 2024 r.). Narzędzia wykorzystujące sztuczną inteligencję mogą stanowić wsparcie w wyszukiwaniu i analizie informacji, przygotowywaniu materiałów dydaktycznych, planowaniu procesu uczenia się oraz rozwijaniu kompetencji badawczych i analitycznych. Ich

wykorzystanie powinno jednak odbywać się z zachowaniem zasad rzetelności akademickiej, odpowiedzialności oraz poszanowania praw autorskich i ochrony danych. Ponieważ treści wygenerowane przez sztuczną inteligencję nie są uznawane za samodzielny rezultat pracy studenta i nie mogą zastępować własnej analizy, interpretacji ani wnioskowania, każde wykorzystanie narzędzi sztucznej inteligencji w procesie przygotowywania prac, projektów lub innych materiałów podlegających ocenie powinno być transparentne i odpowiednio oznaczone, w sposób umożliwiający jednoznaczne określenie zakresu wsparcia udzielonego przez SI. Odpowiedzialność za treść, poprawność merytoryczną, oryginalność oraz zgodność z zasadami etyki akademickiej ponosi student lub nauczyciel akademicki wykorzystujący takie narzędzia.

2.Doboru metod kształcenia i ich cech wyróżniających, ze wskazaniem przykładowych powiązań metod z efektami uczenia się w zakresie wiedzy, umiejętności oraz kompetencji społecznych, w szczególności umożliwiających rozwijanie umiejętności praktycznych, w tym posługiwania się zaawansowanymi technikami informacyjno-komunikacyjnymi, jak również nabycie kompetencji językowych w zakresie znajomości języka obcego

Metody kształcenia oraz formy prowadzenia zajęć zostały określone w sylabusach przedmiotów. Mają one różny charakter, w zależności od charakteru prowadzonych zajęć, ze szczególnym uwzględnieniem metod kształtujących umiejętności praktyczne. Z uwagi na specyfikę kierunku praca socjalna zwraca się uwagę na dobór różnorodnych metod kształcenia z jednoczesnym dostosowaniem ich do założonych efektów uczenia się w zakresie wiedzy, umiejętności oraz kompetencji społecznych. Dobór jest determinowany efektami uczenia się, treściami kształcenia, formą zajęć, potencjałem studentów i celami przedmiotu .

Na ocenianym kierunku niezbędne jest wdrażanie studentów do samodzielnego, ustawicznego uczenia się. Wychodzimy z założenia, że to student ma być aktywny, a nie jego wykładowca. Traktujemy studenta jako podmiot procesu dydaktycznego, osobę w pełni samodzielną, współtworząca proces dydaktyczny. Z tego powodu w przeważającej liczbie stosowane są aktywizujące strategie edukacyjne, które angażują studentów w proces nauki poprzez interakcję, działanie, twórcze rozwiązywanie problemów, wzrost zaangażowania i motywacji. By proces skutecznego nauczania i uczenia się był prawidłowo realizowany, w procesie kształcenia wykorzystywane są zarówno tradycyjne, jak i nowoczesne metody dydaktyczne, w tym metody kształcenia na odległość.

W uczelni, zgodnie z Zarządzeniem Nr 23/2025 Rektora Państwowej Akademii Nauk Stosowanych im. Ignacego Mościckiego w Ciechanowie z dnia 05 marca 2025 r. w sprawie wprowadzenia wzoru karty przedmiotu/sylabusa obowiązującego w Państwowej Akademii Nauk Stosowanych im. Ignacego Mościckiego w Ciechanowie, stosuje się następujące metody kształcenia: wykład (informacyjny, konwersatoryjny, problemowy), debata, prelekcja, prezentacja, odczyt, metody aktywizujące (metoda przypadków (case study), sytuacyjna, inscenizacja, gry dydaktyczne (symulacyjne, decyzyjne, psychologiczne), dyskusja dydaktyczna (okrągłego stołu, wielokrotna, burza mózgów, panelowa, metaplan), seminarium, film,

ekspozycja, metody programowane (z użyciem komputera, z użyciem maszyny dydaktycznej, z użyciem podręcznika programowanego, pokaz (z objaśnieniem, instruktażem), ćwiczenia przedmiotowe, ćwiczenia laboratoryjne, ćwiczenia produkcyjne (wytwórcze), metoda projektów, praca w grupach, inne.

Efekty uczenia się w zakresie wiedzy realizowane są głównie na wykładach z wykorzystaniem metod podających i problemowych (wykład z prezentacją multimedialną, wykład konwersatoryjny czy wykład informacyjny). W programie studiów I stopnia ta metoda stanowi 785 godzin zajęć, na studiach II stopnia 220.

Na większości przedmiotach realizowanych w formie wykładu dominuje wykład konwersatoryjny, jako forma zajęć dydaktycznych, która łączy cechy wykładu z interakcją ze studentami. W tej metodzie bardzo ważne jest, oprócz tradycyjnego przekazywania wiedzy, angażowanie studentów w dyskusję. Aktywizacja słuchaczy ułatwia przyswajanie wiedzy i gwarantuje jej trwałość. Efekty uczenia się w zakresie wiedzy realizowane są również poprzez takie metody jak: rozmowa kierowana, panel dyskusyjny, prezentacje multimedialne przygotowane przez studentów, eseje, sesje plakatowe, quizy i inne.

Efekty uczenia się w zakresie umiejętności oraz kompetencji społecznych realizowane są głównie w formie ćwiczeń, konwersatoriów, zajęć praktycznych i praktyk zawodowych za pomocą metod i technik aktywizujących studentów oraz metod o charakterze praktycznym, co stanowi godzin zajęć dydaktycznych w programie studiów.

Tabela 15. Przykłady powiązań metod kształcenia z efektami uczenia się

Efekty uczenia się:	**Przedmiot / Metoda kształcenia**
Studia I stopnia	
K_W01 ma zaawansowaną wiedzę o charakterze nauk społecznych, ich miejscu w systemie nauk i relacjach do innych nauk, w tym w szczególności do nauk humanistycznych K_W02 ma zaawansowaną wiedzę o typowych rodzajach struktur i instytucji społecznych realizujących pracę socjalną i współpracujących w realizacji tych zadań, a w szczególności w ich podstawowych elementach	Diagnoza i planowanie pomocy ofiarom przemocy domowej (wykład, ćwiczenia), Interwencja kryzysowa (wykład, ćwiczenia), Komunikacja interpersonalna (Konwersatorium), Mechanizmy wpływu społecznego (wykład), Praca socjalna z rodziną (wykład, ćwiczenia), Praca środowiskowa z osobami z zaburzeniami psychicznymi (wykład, ćwiczenia)
K_W04 zna zaawansowaną terminologią z zakresu dziedzin nauki i dyscyplin naukowych właściwych dla pracy socjalnej	Profilaktyka i terapia uzależnień (wykład, ćwiczenia), Projekt socjalny (wykład, ćwiczenia)
Studia II stopnia	
K_W03 posiada pogłębiona wiedzę na temat powstawania konfliktów i problemów społecznych o znaczeniu lokalnym, krajowym i międzynarodowym	Rodzina wieloproblemowa: prezentacja, praca w grupach, metody aktywizujące: sytuacyjna, inscenizacja, dyskusja dydaktyczna

RoW_W002 ma wiedze dotyczącą obszarów dysfunkcji w rodzinie wieloproblemowej	

Realizacja zajęć praktycznych umożliwia osiągnięcie efektów uczenia się w zakresie:

Wiedzy - Student: zna strukturę organizacyjną instytucji pomocy społecznej, rozumie zasady funkcjonowania systemu pomocy społecznej, zna podstawy prawne realizowanych działań, posiada wiedzę dotyczącą organizacji pracy socjalnej.

Umiejętności - Student potrafi: analizować sytuację klienta, stosować procedury obowiązujące w instytucjach pomocy społecznej, prowadzić podstawową dokumentację, współpracować z zespołem specjalistów, wykorzystywać wiedzę teoretyczną w praktyce.

Kompetencje społeczne - Student: przestrzega zasad etyki zawodowej, wykazuje odpowiedzialność za wykonywane zadania, respektuje prawa i godność klientów, rozwija postawę gotowości do uczenia się przez całe życie.

Metody kształcenia stosowane podczas zajęć praktycznych

Proces kształcenia wykorzystuje metody dydaktyczne sprzyjające rozwijaniu umiejętności praktycznych oraz kompetencji społecznych. Najczęściej stosowane metody obejmują:

- obserwację pracy specjalistów,
- metodę asystencką,
- analizę indywidualnych przypadków,
- metodę problemową,
- projekt socjalny,
- dyskusję dydaktyczną,
- analizę dokumentacji,
- wykonywanie zadań praktycznych pod nadzorem opiekuna,
- pracę zespołową,
- konsultacje indywidualne z opiekunem praktyk.

Szczególe miejsce w procesie dydaktycznym zajmuje kształtowanie umiejętności językowych oraz umiejętności informacyjno-komunikacyjnych. Jednym z celów głównych jest wyposażenie studentów w umiejętność efektywnej, a zarazem swobodnej komunikacji w języku obcym. Na zajęciach stosowane są aktywizujące metody pracy z wykorzystaniem narzędzi multimedialnych, co sprzyja skutecznej realizacji efektów kształcenia.

Tabela 16. Metody kształcenia kompetencji językowych - studia I stopnia

Przedmiot	Metody	Forma zaliczenia
Studia I stopnia		
Język angielski (lektorat)	Prezentacja, metody aktywizujące: dyskusja, burza mózgów, praca w parach, praca w grupach, odgrywanie ról, tzw. role - play, dyskusja problemowa, gry i zabawy dydaktyczne, debata i mapa myśli	Egzamin
Studia II stopnia		

Język angielski (lektorat)	Prezentacja, metody aktywizujące: analiza i dyskusja nad tekstem specjalistycznym, case study czyli studium przypadku, role-play czyli odgrywanie ról, symulacja sytuacji zawodowych, dyskusja problemowa, praca w parach i praca w grupach, prezentacja studencka, metoda projektu, burza mózgów[.	Egzamin

Tabela 17. Metody kształcenia kompetencji informacyjno-komunikacyjnych

Przedmiot	Metody	Forma zaliczenia
Studia I stopnia		
Technologie informacyjne	Ćwiczenia praktyczne	Zaliczenie na ocenę
Techniki informacyjne w pomocy społecznej	Ćwiczenia praktyczne, prezentacja	Zaliczenie na ocenę
Studia II stopnia		
Technologie informacyjne w pomocy społecznej	Ćwiczenia praktyczne, odwrócona lekcja, prezentacja, dyskusja	Zaliczenie na ocenę

Wsparciem dla kształtowania umiejętności informatyczno-komunikacyjnych wykorzystywane są aplikacje.

Tabela 18 Wykaz najważniejszych programów, aplikacji i platform wykorzystywanych do kształtowania kompetencji informacyjno-komunikacyjnych

Programy	Platformy
ELIOS: (wersja demo) Specjalistyczny program stworzony przez firmę INFO-R wspierający ośrodki pomocy społecznej (OPS/MOPS).Automatyzuje proces rozpatrywania i przyznawania świadczeń, prowadzenie kartotek oraz eliminowanie biurokracji. Ułatwia pracownikom socjalnym terenowe i biurowe zarządzanie rejonami oraz pomoc potrzebującym. **CANVA**: intuicyjne, łatwe w użyciu narzędzie do projektowania graficznego online, które przekształca sposób, w jaki tworzymy i wizualizujemy informacje. Tworzenie prezentacji, materiałów graficznych dla firm i podopiecznych.	**Portal Emp@tia** (empatia.mpips.gov.pl): Oficjalny portal MRPiPS umożliwiający wyszukiwanie rejestrów placówek wsparcia, żłobków, domów pomocy społecznej oraz jednostek organizacji pomocy społecznej w całej Polsce. **Gov.pl / ePUAP:** Kluczowy kanał cyfrowy do bezpłatnej komunikacji międzyinstytucjonalnej (np. wymiana pism z sądami rodzinnymi, ZUS, urzędami pracy czy szkołami). **OPS.pl:** Najpopularniejszy niezależny portal i forum dyskusyjne dla kadr pomocy społecznej. Służy do skonsultowania zawiłych przypadków z innymi praktykami, sprawdzania interpretacji przepisów oraz pobierania wzorów dokumentów. **Federacja-socjalnych.pl:** Platforma Polskiej Federacji Związkowej Pracowników Socjalnych, udostępniająca darmowe opinie

	prawne, opracowania branżowe oraz wzory pism procesowych i pracowniczych.

Aplikacje Googla
- tworzenie prezentacji, arkuszy kalkulacyjnych,
- kalendarz,
- Meet,
- tworzenie dysków współdzielonych, umieszczanie materiałów.

Aplikacje bezpłatne:

a) branżowe
- **FEDappka**: Bezpłatna mobilna aplikacja Polskiej Federacji Związkowej Pracowników Socjalnych. Daje bezpośredni dostęp do aktualności legislacyjnych, wzorów pism, opinii prawnych oraz opracowań branżowych.
- **ePraca**: Darmowa aplikacja przygotowana przez Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej. Pomaga w wyszukiwaniu lokalnych ofert pracy i szkoleń, co ułatwia pracę przy aktywizacji zawodowej podopiecznych.
- **Moja Komenda**: Bezpłatna aplikacja MSWiA umożliwiająca błyskawiczne odnalezienie danych kontaktowych do dzielnicowego właściwego dla konkretnego adresu lub rejonu.

b) bezpieczeństwo
- **Google Maps / Jakdojadę**: Podstawowe bezpłatne narzędzia do planowania najszybszych tras przejazdów między podopiecznymi w wyznaczonym rejonie pracy.
- **bSafe / Przycisk SOS**: Darmowe aplikacje alarmowe umożliwiające wysłanie dyskretnego sygnału SOS z dokładną lokalizacją GPS do zdefiniowanych kontaktów w sytuacji zagrożenia podczas wizyt domowych.

c) higiena psychiczna
- **Respiro**: Prosta polska aplikacja do ćwiczeń oddechowych, pomagająca szybko wyciszyć układ nerwowy w przerwach między wizytami w środowiskach.

3. Kształcenie metodami na odległość

Zajęcia z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość prowadzone są przy użyciu narzędzi dostępnych w chmurze Google, w szczególności aplikacji Google Meet, umożliwiającej pracę synchroniczną. Materiały dydaktyczne udostępniane są również na uczelnianej platformie e-learningowej Moodle – Platformie Edukacyjnej PANS im. Ignacego Mościckiego w Ciechanowie.

Kompleksowe wsparcie metodyczne dotyczące projektowania, organizacji i realizacji zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość świadczy Centrum Wsparcia Dydaktyki. Wsparcie to realizowane jest przede wszystkim za pośrednictwem internetowego wortalu Centrum Wsparcia Dydaktyki, zawierającego materiały instruktażowe, rekomendacje metodyczne oraz zasoby wspomagające rozwój kompetencji dydaktycznych nauczycieli akademickich. Wsparcie techniczne dla kadry dydaktycznej w zakresie korzystania z narzędzi wykorzystywanych do prowadzenia zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość zapewnia Dział Informatyczny. Każdy wykładowca prowadzący zajęcia na odległość zapewnienia studentom możliwość korzystania z konsultacji, które odbywają się zarówno w formie stacjonarnej na terenie Uczelni, jak i z wykorzystaniem środków komunikacji elektronicznej. Z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość realizowane są wyłącznie wykłady.

W roku 2025/2026 zrealizowano na studiach I stopnia łącznie na sześciu semestrach 441 godzin z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość, co stanowi 16,7% wszystkich planowych zajęć.

Tabela 19. Zestawienie realizowanych godzin metodami kształcenia na odległość w odniesieniu do ogólnej liczby godzin – studia I stopnia

Sem.	**Godziny**		**% zdalnych**
	ogółem	zdalnych	
1	320	87	27
2	520	78	15
3	515	65	13
4	485	65	13
5	410	58	14
6	390	88	23
Razem	**2640**	**441**	**16,7**

Na studiach II stopnia zajęcia zdalne realizowane były w liczbie 133 godzin rozłożonych na 4 semestry, co stanowi 9,6% wszystkich realizowanych godzin.

Tabela 20. Zestawienie realizowanych godzin metodami kształcenia na odległość w odniesieniu do ogólnej liczby godzin – studia II stopnia

Sem.	**Godziny**		**% zdalnych**
	ogółem	zdalnych	
1	290	63	22
2	460	21	5
3	365	25	7
4	275	24	9
Razem	**1390**	**133**	**9,6**

Wszystkie zajęcia zdalne prowadzone są w sposób synchroniczny, czyli online w czasie rzeczywistym, zgodnie z planem zajęć, realizowane są jako zajęcia z bezpośrednim udziałem dydaktyka i studentów, zapewniają możliwość bieżącej interakcji pomiędzy wykładowcą i studentami. O zdalne zajęcia wnioskuje nauczyciel akademicki, a decyzję o prowadzeniu zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość podejmuje dziekan. Zainteresowany wykładowca składa do dziekana wniosek według wzoru określonego w regulaminie prowadzenia zajęć dydaktycznych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość w Państwowej Akademii Nauk Stosowanych im. Ignacego Mościckiego w Ciechanowie. Nadzór nad organizacją i realizacją zajęć na odległość na wydziale sprawuje dziekan, w szczególności w zakresie zapewnienia zgodności ich prowadzenia z obowiązującymi przepisami oraz postanowieniami regulaminu.

4. Dostosowania procesu uczenia się do zróżnicowanych potrzeb grupowych i indywidualnych studentów

Proces uczenia się jest dostosowany do zróżnicowanych potrzeb grupowych i indywidualnych studentów. Wobec studentów **ze szczególnymi potrzebami** stosowane są rozwiązania dostosowujące organizację procesu dydaktycznego, m.in.:

- wydłużenie czasu trwania zaliczeń i egzaminów,
- korzystanie z dodatkowych urządzeń rejestrujących przebieg zajęć,
- umożliwienie rozłożenia terminów zaliczeń i egzaminów w trakcie sesji i poza nią, stosownie do indywidualnych potrzeb,
- zmiany formy egzaminu lub zaliczenia z pisemnej na ustną lub odwrotnie,
- zastosowanie alternatywnych form zapisu arkuszy zaliczeń/egzaminów – np. zastosowanie druku w powiększonej czcionce.

Dzięki tym działaniom studenci, niezależnie od swoich indywidualnych potrzeb i możliwości, mają szansę na pełne uczestnictwo zarówno w procesie edukacyjnym, jak i innych formach aktywności akademickiej. Studenci z niepełnosprawnościami, studenci znajdujący się w trudnej sytuacji życiowej, a także wykonujący zadania dodatkowe np. służbę wojskowa w formacji WOT, mogą – w miarę możliwości organizacyjnych i technicznych – realizować studia z uwzględnieniem indywidualnego planu studiów, zgodnie z Regulaminem studiów. W zależności od potrzeb studenta ustalane są indywidualne terminy realizacji obowiązków dydaktycznych.

Na uczelni obowiązuje **Regulamin wypożyczeń** oraz korzystania ze sprzętu dla studentów z niepełnosprawnością, umożliwiający wykorzystywanie na miejscu np. w dziekanatach, Bibliotece i Dziale Kształcenia: skanera, drukarki i kserokopiarki. Laptop, tablet, dyktafon, audiobooki, lupy przenośne oraz klawiatura specjalistyczna mogą być wypożyczane do użytku poza Uczelnią zgodnie z obowiązującym regulaminem wypożyczeń. Dla studentów słabowidzących wsparciem są m.in. strona internetowa umożliwiająca zastosowanie kontrastowego tła i powiększenie czcionki, stanowiska komputerowe w Bibliotece uczelnianej, wyposażone w eyetracker i drukarkę brajlowską. Studenci z dysfunkcją słuchu, jeżeli zgłoszą taką potrzebę, mają możliwość korzystania z pomocy tłumacza języka migowego oraz pętli

indukcyjnej. Student z niepełnosprawnością ma możliwość skorzystania ze wsparcia asystenta. Asystent wskazany przez osobę z niepełnosprawnością zawiera umowę zlecenia i jest wynagradzany przez Uczelnię. Asystentem może być osoba spoza Uczelni albo student tego samego roku. Zakres wsparcia może obejmować pomoc w dotarciu na zajęcia, uczestniczeniu w nich, sporządzaniu notatek oraz korzystaniu z zasobów biblioteki.

W Uczelni działają **Pełnomocnik Rektora ds. Osób Niepełnosprawnych oraz koordynator ds. dostępności,** którzy, dążą do zapewnienia równych szans w dostępie do edukacji i życia akademickiego. Odpowiada za tworzenie i wdrażanie rozwiązań, które umożliwiają osobom z niepełnosprawnościami oraz ze szczególnymi potrzebami, pełne uczestnictwo w życiu akademickim. Wspierają pracowników Uczelni w rozpoznawaniu i reagowaniu na potrzeby osób z różnymi ograniczeniami. Współtworzą politykę dostępności uczelni – zarówno architektoniczną, cyfrową, jak i informacyjną – oraz prowadzi działania edukacyjne i informacyjne na rzecz budowania wrażliwości społecznej i kultury włączającej. Studenci z niepełnosprawnościami mogą także otrzymać wsparcie finansowe w postaci stypendium specjalnego dla osób niepełnosprawnych.

Na uczelni utworzony został **Punkt Wsparcia Psychologicznego** w ramach działań w zakresie wsparcia osób z niepełnosprawnością, a wydatki ponoszone na jego działalność pochodzą z Funduszu Wsparcia Osób Niepełnosprawnych. Punkt Wsparcia Psychologicznego jest inicjatywą promującą zdrowie psychiczne studentów i pracowników Uczelni. Z pomocy mogą korzystać wszyscy studenci i pracownicy Uczelni, choć w szczególności adresowane jest do osób z niepełnosprawnością.

Do form pomocy psychologicznej oferowanych przez Punkt należą:

- konsultacja psychologiczna,
- pomoc psychologiczna,
- poradnictwo psychologiczne i psychoedukacja.

W ramach projektu „Równość w akademii – PANS Ciechanów” stworzone będą miejsca wyciszenia dla studentów.

W Państwowej Akademii Nauk Stosowanych w Ciechanowie studenci mają możliwość realizowania kształcenia w ramach **indywidualnego toku studiów (ITS)** oraz **indywidualnej organizacji studiów (IOS)**. Rozwiązania te umożliwiają dostosowanie organizacji i przebiegu studiów do indywidualnych potrzeb studenta, przy jednoczesnym zachowaniu wymagań wynikających z programu studiów, zakładanych efektów uczenia się oraz standardów kształcenia. **Indywidualny tok studiów (ITS)** umożliwia w szczególności rozszerzenie zakresu wiedzy w ramach studiowanego kierunku lub zakresu, łączenie dwóch lub więcej zakresów, modyfikację planu studiów w związku z odbywaniem części kształcenia w innej uczelni lub przyjęciem na studia w wyniku potwierdzenia efektów uczenia się, a także udział studenta w pracach badawczych. Realizacja ITS odbywa się z uwzględnieniem efektów uczenia się określonych dla danego kierunku lub zakresu, jeżeli zostały określone, standardów kształcenia. O realizację studiów w ramach ITS mogą ubiegać się w szczególności studenci studiujący na co najmniej dwóch kierunkach lub zakresach, studenci po zaliczeniu pierwszego roku studiów (a na studiach drugiego stopnia – po zaliczeniu pierwszego semestru), którzy uzyskali wysokie wyniki w nauce, osoby przyjęte na studia w wyniku potwierdzenia efektów

uczenia się oraz studenci znajdujący się w innych uzasadnionych sytuacjach. Zgodę na realizację studiów według ITS udziela dziekan na wniosek studenta. Dziekan, w porozumieniu z kierownikiem zakładu, wyznacza opiekuna spośród nauczycieli akademickich posiadających co najmniej stopień doktora w określonej dyscyplinie. Opiekun odpowiada za ustalenie indywidualnego programu studiów. Do wniosku student dołącza projekt programu studiów zaakceptowany przez kandydata na opiekuna naukowego oraz zgodę na możliwość ustalania indywidualnych terminów zaliczeń i egzaminów z prowadzącymi zajęcia.

Indywidualna organizacja studiów (IOS) pozwala natomiast na ustalenie indywidualnych terminów i sposobów realizacji obowiązków dydaktycznych wynikających z programu i planu studiów. Rozwiązanie to służy przede wszystkim zapewnieniu studentom możliwości kontynuowania kształcenia w sytuacjach, w których realizacja studiów w standardowej organizacji zajęć jest utrudniona. O IOS mogą w szczególności ubiegać się studenci sprawujący opiekę nad osobami z niepełnosprawnościami, studenci z niepełnosprawnościami lub chorobami przewlekłymi utrudniającymi studiowanie w normalnym trybie, osoby odbywające część studiów w uczelniach krajowych lub zagranicznych, członkowie sportowej kadry narodowej, studenci kształcący się na więcej niż jednym kierunku lub zakresie, uczestniczący w pracach badawczych, odbywający studia w wyniku potwierdzenia efektów uczenia się, a także osoby znajdujące się w innej sytuacji życiowej uzasadniającej zastosowanie indywidualnej organizacji studiów. Zakres IOS może obejmować maksymalnie 50% wymiaru godzin określonych dla danego przedmiotu w planie studiów. Prowadzący zajęcia może ustalić alternatywne sposoby osiągnięcia przez studenta efektów uczenia się przypisanych do danego przedmiotu. Jednocześnie indywidualna organizacja studiów nie zwalnia studenta z obowiązku uzyskania zaliczeń i przystępowania do egzaminów w terminach określonych w organizacji roku akademickiego oraz w formach wskazanych w opisie przedmiotu. Zarówno ITS, jak i IOS nie mogą stanowić podstawy do przedłużenia terminu ukończenia studiów. Przyjęte rozwiązania zapewniają elastyczność organizacji procesu kształcenia przy zachowaniu wymagań dotyczących osiągania zakładanych efektów uczenia się, a jednocześnie umożliwiają uwzględnienie zróżnicowanych potrzeb i sytuacji życiowych studentów.

5.Harmonogram realizacji programu studiów z uwzględnieniem: zajęć lub grup zajęć wymagających bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich i innych osób prowadzących zajęcia oraz studentów.

Treści kształcenia są uporządkowane sekwencyjnie. Wiedza, umiejętności i kompetencje społeczne nabywane na wcześniejszych etapach stanowią podstawę realizacji treści bardziej złożonych. Program zakłada przechodzenie od treści podstawowych, przez kierunkowe, do treści poszerzających kompetencje zawodowe.

Tabela 21. Sekwencja modułów w harmonogramie realizacji planu studiów – studia I stopnia

Moduł	I sem.	II sem.	III sem.	IV sem.	V sem.	VI sem.
	Liczba przedmiotów					
kształcenia ogólnego	1	1				
kształcenia podstawowego	4	6	6	1	1	
kształcenia kierunkowego	5	3	6	3	6	5
ogólnouczelniany	2	2	1	1	12	1
praktyk zawodowych		1	1	1	1	1
przedmiotów do wyboru			2 z 4	2 z 4	2 z 4	2 z 4

Tabela 22. Sekwencja modułów w harmonogramie realizacji planu studiów – studia II stopnia

Moduł	I sem.	II sem.	III sem.	IV sem.
	Liczba przedmiotów			
kształcenia podstawowego	2/3	1		
kształcenia kierunkowego	10	4	5	9
kształcenia w zakresie kompetencji poszerzonych	4		2	2
ogólnouczelniany	1	2	1	1
praktyk zawodowych		2	1	1
przedmiotów do wyboru		2 z 6	2 z 6	2 z 6

Grupa zajęć kształtujących umiejętności praktyczne

Na kierunku praca socjalna umiejętności praktyczne są kształtowane na przedmiotach związanych z diagnozowaniem sytuacji rodziny, komunikacją, planowaniem działań pomocowych, pracą z dokumentacją oraz metodami pracy socjalnej. Odpowiednio dobrane metody dydaktyczne pozwalają na osiągniecie umiejętności. Zlokalizowanie w jednym budynku kierunku praca socjalna i pielęgniarstwo, pozwalają na zajęcia studentów w Monoprofilowym Centrum Symulacji Medycznej i pracę metodą symulacji, na zajęciach z pierwszej pomocy.

Ważnym elementem kształtowania umiejętności praktycznych są również zajęcia praktyczne i praktyki zawodowe.

Zajęcia praktyczne – studia I stopnia

Zajęcia praktyczne organizowane są zgodnie z programem kształcenia oraz planem studiów. Są integralną częścią procesu dydaktycznego i są ukierunkowane na pogłębianie i wykorzystywanie wiedzy teoretycznej oraz doskonalenie i nabywanie umiejętności praktycznych z danego modułu/przedmiotu, a także na kształtowanie kompetencji społecznych wymaganych w pracy socjalnej. Odbywają się na podstawie porozumień zawartych pomiędzy Uczelnią a instytucjami w obszarze pracy socjalnej.

Celem zajęć praktycznych jest:

- pogłębienie wiedzy nabytych podczas kształcenia teoretycznego,
- doskonalenie umiejętności praktycznych na różnych stanowiskach pracy,

- wykształcenie umiejętności pracy i współdziałania w zespole,
- doskonalenie umiejętności interpersonalnych,
- kształtowanie odpowiedzialności za jakość pracy.

Szczegółowy zakres prowadzenia zajęć praktycznych i praktyk zawodowych stanowi Regulamin zajęć praktycznych i praktyk zawodowych na kierunku Praca socjalna I stopnia, przyjęty Zarządzeniem Nr 100/2024 Rektora Państwowej Akademii Nauk Stosowanych im. Ignacego Mościckiego w Ciechanowie w dniu 27 września 2024 roku.

Tabela 23. Placówki w których odbywają się zajęcia praktyczne

L.p.	**2024/2025**
1	Klub Seniora w Lekowie
2	Zespół Placówek w Gołotczyźnie
3	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Ciechanowie
4	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Gzach
5	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Sońsku
6	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Ciechanowie
7	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Regiminie
L.p.	**2025/2026**
1	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Regiminie
2	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Regiminie/Klub Seniora w Lekowie
3	Zespół Placówek w Gołotczyźnie
4	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Ciechanowie/klub Seniora w Gumowie
5	Środowiskowy Dom Samopomocy w Ciechanowie
6	Centrum Usług Społecznych w Mławie/ Klub Seniora w Mławie
7	Klub Seniora w Gumowie
8	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Płońsku

Dobór instytucji umożliwia studentom realizację efektów uczenia się w zróżnicowanych środowiskach pracy socjalnej oraz poznanie specyfiki funkcjonowania jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, instytucji wsparcia dziennego, placówek świadczących usługi dla osób starszych, osób z niepełnosprawnościami oraz organizacji realizujących zadania z zakresu polityki społecznej. Podstawowym **celem zajęć praktycznych** jest stworzenie warunków umożliwiających studentom wykorzystanie wiedzy zdobytej podczas zajęć teoretycznych w praktyce zawodowej oraz rozwijanie umiejętności niezbędnych do samodzielnego wykonywania zadań pracownika socjalnego. Cele zajęć praktycznych obejmują w szczególności:

- systematyzowanie i pogłębianie wiedzy teoretycznej,
- rozwijanie praktycznych umiejętności zawodowych,
- przygotowanie do współpracy w zespołach interdyscyplinarnych,
- doskonalenie komunikacji interpersonalnej,
- kształtowanie odpowiedzialności zawodowej,
- rozwijanie umiejętności podejmowania decyzji w sytuacjach problemowych,
- doskonalenie umiejętności prowadzenia dokumentacji,

- rozwijanie refleksyjności zawodowej oraz przestrzegania zasad etyki pracy socjalnej.

Tabela 24. Zajęcia praktyczne realizowane na studiach II stopnia – wykaz zajęć praktycznych

Rok studiów	Przedmiot	Liczba godzin	Punkty ECTS
I	Rodzina wieloproblemowa	10	1
I	Trening rozwoju osobistego	10	1
I	Zarządzanie projektami społecznymi i zespołem	15	1
I	Organizacja i koordynacja wolontariatu w środowisku lokalnym	15	1
II	Asystentura w pracy socjalnej	20	1
II	Praca socjalna z uchodźcami	10	1
II	Praca socjalna z osobami z niepełnosprawnościami i ich rodzinami	10	1
II	Starość i starzenie się w polityce społecznej	10	1
II	Praca socjalna z osobami z zaburzeniami psychicznymi	10	1
	Razem:	**110**	**9**

Dla studentów niebędących absolwentami kierunku Praca socjalna I stopnia realizowany jest dodatkowy moduł uzupełniający obejmujący 45 godzin zajęć praktycznych (4 ECTS), zgodnie z regulaminem. Podsumowanie realizacji poszczególnych grup przedmiotów przedstawia tabela:

Tabela 25. Liczba ECTS w poszczególnych grupach przedmiotów – studia I stopnia

Zajęcia wymagające bezpośredniego udziału nauczyciela	Zajęcia kształtujące umiejętności praktyczne	Zajęcia rozwijające kompetencje językowe	Zajęcia do wyboru
93,12 ECTS	95 ECTS	8 ECTS	57 ECTS

Tabela 26. Liczba ECTS w poszczególnych grupach przedmiotów – studia II stopnia

Zajęcia wymagające bezpośredniego udziału nauczyciela	Zajęcia kształtujące umiejętności praktyczne	Zajęcia rozwijające kompetencje językowe	Zajęcia do wyboru
60,89 ECTS	86 ECTS	4 ECTS	38 ECTS

Organizacja procesu kształcenia opiera się na zasadzie dbałości o jakość kształcenia, ale też wykazuje koncentrację na potrzebach studenta i zasadach higieny pracy umysłowej. Harmonogramy zajęć układane są według stałego układu dni we wskazanych tygodniach. Pozwala to studentom na planowanie czasu wolnego lub dodatkowe aktywności. Studenci mają dostęp do harmonogramów dwa tygodnie przed rozpoczęciem semestru, a prezentacja harmonogramów jest w mobilnej aplikacji M-Student. Pozwala to na szybki i wygodny dostęp do informacji. Harmonogramy zajęć układane są na podstawie pensum dydaktycznego, które jest ustalane

z czteromiesięcznym wyprzedzeniem na kolejny rok akademicki. Doraźne zmiany w harmonogramie zajęć wynikające z choroby nauczyciela akademickiego lub w sytuacjach losowych są sygnalizowane studentom poprzez adres e-mail danego rocznika. Przekładanie zajęć dydaktycznych na pisemny wniosek nauczyciela akademickiego odbywa się poprzez zgłoszenie do planisty i prodziekana. We wniosku nauczyciel podaje nowy proponowany termin realizacji zajęć. Przedmioty do wyboru realizowane są od III semestru na studiach I stopnia i od II semestru na studiach II stopnia. Studenci dokonują wyboru po omówieniu zasad doboru przedmiotów fakultatywnych i przedstawieniu efektów uczenia się. Druki wyboru stanowią Załącznik do procedury Wydziałowego systemu zapewnienia jakości.

FORMULARZ DEKLARACJI WYBORU PRZEDMIOTU *DO WYBORU*

Wydział Nauk o Zdrowiu i Nauk Społecznych
Kierunek

……. ……

Imię i nazwisko studenta Nr albumu

Wybór przedmiotu przez studenta*

Nazwa przedmiotu	Wybór (postawienie znaku X)

Data ……. Podpis czytelny studenta ……

*Przedmiot wpisujemy według kolejności wyboru

Realizacja program studiów jest w ciągu 5 dni w tygodniu: wybrane poniedziałki, wtorki, środy – zajęcia on-line, natomiast w piątek i sobotę – zajęcia stacjonarne. Każdy rocznik ma indywidualnie układany harmonogram, które prezentowane są w programie Bazus i aplikacji MStudent. Za koordynacje harmonogramów zajęć odpowiada prodziekan, który ustala również zastępstwa. W harmonogramie poszczególnych roczników w oddzielnych harmonogramach realizowane są zajęcia praktyczne, które odbywają się poza terenem uczelni w placówkach kształcenia praktycznego, z którymi uczelnia ma podpisane porozumienia. .

6.Dobór form zajęć, proporcji liczby godzin przypisanych poszczególnym formom, a także liczebności grup studenckich oraz organizacji procesu kształcenia

Program studiów został zbudowany z dbałością o wymogi formalne związane z profilem praktycznym studiów, a rozkład zajęć z ukierunkowaniem na higienę pracy umysłowej. Dobór form w planie studiów ustalany jest na wniosek wykładowców poszczególnych przedmiotów. Rozkład zajęć i form w planie studiów jest też analizowany przez zespół ds. zapewnienia jakości. W zakresie liczby godzin zajęć praktycznych wypowiadają się interesariusze zewnętrzni,

opiekunowie zajęć praktycznych oraz członkowie Rady Pracodawców. Poniższa tabela przedstawia godzinowy udział poszczególnych form zajęć w całości kształcenia na ocenianym kierunku na podstawie programów studiów obowiązujących od roku akademickiego 2023/2024.

Tabela 27. Rozkład form zajęć w programie studiów w poszczególnych cyklach kształcenia – studia I stopnia

CYKLE KSZTAŁCENIA / FORMA ZAJĘĆ	2023/2024	2024/2025	2025/2026	2026/2027
	LICZBA GODZIN			
WYKŁADY	785	785	785	785
KONWERSATORIA	205	205	205	60
ĆWICZENIA	540	540	540	685
ZAJĘCIA PRAKTYCZNE	110	110	110	110
SEMINARIUM	40	40	40	40
PRAKTYKI ZAWODOWE	960	960	960	960
RAZEM:	2640	2640	2640	2640

Tabela 28. Rozkład form zajęć w programie studiów w poszczególnych cyklach kształcenia – studia II stopnia

CYKLE KSZTAŁCENIA / FORMA ZAJĘĆ	2023/2024	2024/2025	2025/2026	2026/2027
	LICZBA GODZIN			
WYKŁADY	185	205	220	220
KONWERSATORIA	175	200	210	190
ĆWICZENIA	350	335	330	350
ZAJĘCIA PRAKTYCZNE	130	120	110	110
SEMINARIUM	60	40	40	40
PRAKTYKI ZAWODOWE	480	480	480	480
RAZEM:	1380	1380	1390	1390

Liczebność studentów w grupach na zajęciach dydaktycznych jest regulowana Zarządzeniem Rektora Nr 73/2024 z dnia 27.06.2024 r.:

- ćwiczenia audytoryjne i konwersatoria są prowadzone w grupach studenckich liczących do 30 osób,
- lektoraty języków obcych, zajęcia terenowe są prowadzone w grupach studenckich liczących do 25 osób,
- zajęcia z wychowania fizycznego są prowadzone w grupach studenckich liczących do 25 osób. Zajęcia z pływania są prowadzone w grupach 15 – osobowych,
- ćwiczenia laboratoryjne, projektowe, zajęcia warsztatowe, zajęcia praktyczne są prowadzone w grupach studenckich liczących do 15 osób,
- ćwiczenia metodyczne są prowadzone w grupach studenckich liczących do 15 osób.

W przypadku studentów kierunku praca socjalna liczba studentów w trakcie kształcenia praktycznego może ulec zmniejszeniu ze względu na miejsce odbywania zajęć (np. DPS dla osób niepełnosprawnych intelektualnie, MONAR) na uzasadniony wniosek Dziekana Wydziału za zgodą Prorektora.

7. Programu i organizacji praktyk, w tym w szczególności ich wymiaru i terminu realizacji oraz doboru instytucji, w których odbywają się praktyki, a także liczby miejsc praktyk

STUDIA I

Praktyki zawodowe na studiach pierwszego stopnia kierunku praca socjalna są obowiązkowe i realizowane w wymiarze 960 godzin w instytucji wybranej w porozumieniu z opiekunem Praktyk i zgodnie z wytycznymi Regulaminu Zajęć praktycznych i Praktyk Zawodowych przyjętym Zarządzeniem Nr 100/2024 Rektora Państwowej Akademii Nauk Stosowanych im. Ignacego Mościckiego w Ciechanowie z dnia 27 września 2024 r. w sprawie wprowadzenia Regulaminu zajęć praktycznych i praktyk zawodowych na kierunku praca socjalna I stopnia. Nadzór nad organizacją i przebiegiem praktyki z ramienia uczelni sprawuje opiekun praktyki zawodowej, natomiast z ramienia instytucji, w której student odbywa praktykę wskazany przez zarządzającego placówką opiekun/mentor praktyki zawodowej. Opiekun praktyki zawodowej z ramienia uczelni sprawuje kontrolę nad przebiegiem praktyki w wybranych instytucjach, jest odpowiedzialny za jej przebieg zgodny z programem studiów oraz za prawidłowo prowadzoną dokumentację praktyki zawodowej. Opiekun praktyki zawodowej rozważa prośby i uwagi studentów dotyczące organizacji przebiegu praktyki. Dokonuje we współpracy z opiekunem/mentorem zaliczenia praktyki na podstawie wymaganej dokumentacji. **Celem praktyk zawodowych** jest wykorzystanie wiedzy i umiejętności nabytych podczas studiów do rozwiązywania prostych problemów na stanowisku pracy związanym z pracą socjalną i odniesienie tej wiedzy do problemów realnych występujących w instytucjach, w których odbywa się praktyka, a w szczególności:

- zaznajomienie studenta z charakterem i funkcją jednostki organizacyjnej, w której student odbywa praktykę,
- zapoznanie studenta ze stanowiskiem pracy i zakresem obowiązków,
- czynne włączenie studenta w pracę poprzez umożliwienie mu asystowania przy pracy samodzielnych pracowników,
- podejmowanie działań własnych pod opieką opiekuna praktyki,
- umożliwienie studentowi zebrania materiału badawczego związanego z tematyką pracy dyplomowej.

Zajęcia w formie praktyk mają na celu zapoznanie studentów ze specyfiką funkcjonowania jednostek organizacyjnych pomocy społecznej oraz organizacją III sektora, zajmujących się pomocą i pracą socjalną na rzecz grup wymagających wsparcia, w tym m.in. z rodzajem świadczonych usług i stanem zaspokojenia potrzeb klientów przez placówki wsparcia. Studenci podczas praktyk zawodowych poznają specyfikę środowiska zawodowego i kształcą umiejętności zawodowe związane bezpośrednio z miejscem odbywania praktyki. Nabywają ponadto umiejętności skutecznego komunikowana się w organizacji, współpracy z innymi specjalistami i pracy w zespole interdyscyplinarnym. Doskonalą organizację pracy własnej i zespołowej, w tym efektywnego zarządzania czasem, sumienności i odpowiedzialności za powierzone zadania.

Tabela 31 Realizacja praktyk zawodowych

Forma zajęć	Rodzaj praktyki zawodowej rok / semestr	Liczba godzin	ECTS	Limit miejsc w grupach
Praktyka zawodowa	**RISII** wakacyjna	240	8	8 lub indywidualnie
	RIISIII śródsemestralna	240	8	8 lub indywidualnie
	RIISIV ciągła, wakacyjna	240	8	8 lub indywidualnie
	RIIISV śródsemestralna	120	4	8 lub indywidualnie
	RIIISVI śródsemestralna	120	4	8 lub indywidualnie
RAZEM		**960**	**32**	**—**

Weryfikacja praktycznych umiejętności, związanych z przygotowaniem zawodowym, w tym kompetencji społecznych niezbędnych na rynku pracy, przeprowadzana jest na zajęciach kształtujących umiejętności praktyczne oraz na praktykach zawodowych (poprzez monitorowanie ich realizacji przez opiekuna praktyk z ramienia instytucji, w której się odbywają oraz przez opiekuna praktyk z ramienia Uczelni). Opiekun/mentor praktyki zawodowej czuwa nad prawidłowym przebiegiem praktyki pod względem merytorycznym i organizacyjnym. Ocenia umiejętności studentów i prezentowane przez nich postawy społeczne oraz zalicza praktykę zawodową wyrażoną stopniem na podstawie przyjętych kryteriów jednakowych dla każdego studenta. Opiekun/mentor praktyki zawodowej potwierdza przebieg praktyk zawodowych w karcie obecności. Student może ubiegać się o odbycie praktyki w miejscu przez niego zaproponowanym. Decyzje w tej sprawie podejmuje dziekan w porozumieniu z opiekunem praktyki zawodowej. Praktyka ta odbywa się na podstawie porozumienia indywidualnego pomiędzy uczelnią a instytucją, gdzie student ma odbywać praktykę zawodową.

Dokumentacja przebiegu praktyk zawodowych

Student otrzymuje dokumenty przebiegu praktyk zawodowych i przedkłada opiekunowi/mentorowi praktyki zawodowej. Student na praktyce zawodowej wykonuje zadania wynikające z działań instytucji, w której odbywa praktykę zawodową. Do opiekuna praktyk zawodowych z ramienia Uczelni należy przygotowanie dokumentacji związanej z organizacją praktyk zawodowych, a w szczególności Dziennika zajęć praktycznych i praktyk zawodowych. Osoby do prowadzenia opieki merytorycznej nad studentami odbywającymi praktykę zawodową zatwierdza dziekan na wniosek opiekuna praktyk zawodowych z ramienia Uczelni.

Zasady realizacji praktyk zawodowych:

- zaliczenie praktyk zawodowych jest warunkiem zaliczenia semestru/roku,
- obecność na praktyce zawodowej jest obowiązkowa,
- nieusprawiedliwiona nieobecność na praktyce lub uzyskanie negatywnej opinii od opiekuna/mentora praktyki skutkuje brakiem jej zaliczenia,
- studentowi, który z uzasadnionych przyczyn nie odbył praktyk zawodowych w wyznaczonym terminie, opiekun/mentor odpowiedzialny za daną praktykę, może zezwolić na ich realizację w innym terminie,

- zaliczeniem praktyki jest dokonanie przez opiekuna/mentora praktyki zawodowej wpisu do Dziennika zajęć praktycznych i praktyk zawodowych,
- w celu uzyskania zaliczenia praktyki zawodowej wskazanej dla danego roku student zobowiązany jest do złożenia Dziennika zajęć praktycznych i praktyk zawodowych u opiekuna praktyk zawodowych z ramienia uczelni przed rozpoczęciem kolejnego roku akademickiego.

Na pisemny wniosek studenta, uzupełniony o dokument poświadczający zatrudnienie lub staż pracy w instytucjach wyszczególnionych do odbywania praktyki zawodowej na studiach pierwszego stopnia, kierunku praca socjalna, student może uzyskać zaliczenie praktyki na podstawie pracy zawodowej. Student, który jest zatrudniony w instytucjach wyszczególnionych do odbywania praktyki może również mieć zaliczoną praktykę w części lub w całości. Decyzję o zaliczeniu podejmuje komisja ds. zaliczeń praktyk zawodowych na rzecz pracy zawodowej powołana przez Rektora Uczelni.

Studenci pierwszego stopnia studiów na kierunku praca socjalna, odbywają praktykę śródsemestralną i wakacyjną w instytucjach pomocy społecznej tj. do wyboru w centrach usług społecznych, ośrodkach pomocy społecznej, gminnych ośrodkach pomocy społecznej, miejsko – gminnych ośrodkach pomocy społecznej, miejskich ośrodkach pomocy rodzinie, powiatowych centrach pomocy rodzinie, domach pomocy społecznej, środowiskowych domach samopomocy, warsztatach terapii zajęciowej, świetlicach socjoterapeutycznych, sądach rejonowych (w zespołach kuratorów zawodowych, w zespołach do spraw orzekania o stopniu niepełnosprawności), fundacjach, stowarzyszeniach zajmujących się problematyką pomagania osobom indywidualnym oraz rodzinom i innych uzgodnionych z opiekunem praktyk zawodowych z ramienia uczelni.

Wykaz instytucji do odbywania praktyk zawodowych przedkłada studentom do zapoznania się opiekun praktyk zawodowych z ramienia uczelni.

Stosowane formy zajęć praktycznych i praktyk zawodowych umożliwiają w nich udział wszystkich studentów, w tym niepełnosprawnych. Mała liczebność grup studenckich na zajęciach praktycznych i praktykach zawodowych umożliwia poświecenie odpowiedniego czasu osobom niepełnosprawnym w celu zapewnienia im aktywnego udziału w zajęciach. Praktyki zawodowe są kluczową formą zajęć dla nabywania umiejętności praktycznych.

Studenci mają możliwość oceny organizacji zajęć praktycznych i praktyk zawodowych za pomocą ankiety stanowiącej załącznik do Regulaminu Zajęć Praktycznych i Praktyk Zawodowych na kierunku praca socjalna I stopnia. Przed rozpoczęciem kształcenia praktycznego na spotkaniach informacyjnych studenci są informowani o zasadach odbywania i rozliczania zajęć.

STUDIA II STOPNIA

Praktyki zawodowe stanowią kluczowy element procesu kształcenia praktycznego na kierunku Praca socjalna – studia II stopnia. Ich celem jest przygotowanie studentów do samodzielnego wykonywania zadań zawodowych poprzez bezpośredni udział w działalności instytucji pomocy społecznej oraz organizacji realizujących zadania z zakresu polityki społecznej. Praktyki umożliwiają rozwijanie kompetencji zawodowych, doskonalenie organizacji pracy własnej, nabywanie doświadczeń związanych z funkcjonowaniem zespołów interdyscyplinarnych oraz poznawanie rzeczywistych problemów społecznych i sposobów ich rozwiązywania. Na studiach drugiego stopnia praktyki zawodowe realizowane są w wymiarze 480 godzin, którym przypisano 24 punkty ECTS.

Organizacja praktyk zawodowych

Praktyki zawodowe odbywają się zgodnie z programem studiów, Regulaminem praktyk oraz harmonogramem ustalonym przez opiekuna praktyk zawodowych. Za organizację odpowiadają:

- opiekun praktyk zawodowych z ramienia uczelni,

- opiekun/mentor praktyki wyznaczony przez instytucję,
- dziekan wydziału,
- kierownictwo instytucji przyjmującej studentów.

Student może realizować praktykę zarówno w jednostce wskazanej przez Uczelnię, jak również – po uzyskaniu zgody – w instytucji zaproponowanej samodzielnie, pod warunkiem spełnienia wymagań określonych w regulaminie.

Cele szczegółowe praktyk zawodowych

Praktyki zawodowe służą osiągnięciu następujących celów:

- poznaniu organizacji i funkcjonowania jednostek pomocy społecznej,
- poznaniu specyfiki klientów korzystających z pomocy,
- rozwijaniu umiejętności diagnozy potrzeb,
- uczestniczeniu w planowaniu i realizacji działań pomocowych,
- doskonaleniu współpracy z klientem indywidualnym, rodziną i społecznością lokalną,
- rozwijaniu umiejętności współpracy w zespołach interdyscyplinarnych,
- doskonaleniu umiejętności prowadzenia dokumentacji,
- przygotowaniu do samodzielnego wykonywania zadań zawodowych,
- gromadzeniu materiałów wykorzystywanych podczas realizacji projektów socjalnych.

Tabela 32. Harmonogram realizacji praktyk zawodowych w toku studiów

Rodzaj praktyki	Semestr	Liczba godzin	Punkty ECTS
Praktyka zawodowa śródsemestralna	II	140	7
Praktyka zawodowa wakacyjna	II	140	7
Praktyka zawodowa śródsemestralna	III	140	7
Praktyka zawodowa śródsemestralna	IV	60	3
Łącznie:		**480**	**24**

Praktyki zawodowe realizowane są w instytucjach pomocy społecznej oraz innych podmiotach prowadzących działalność w obszarze pracy socjalnej, zgodnie z wymaganiami programu studiów i Regulaminu zajęć praktycznych i praktyk zawodowych.

Dokumentacja przebiegu praktyk zawodowych

Przebieg zajęć praktycznych i praktyk zawodowych na kierunku Praca socjalna – studia II stopnia jest dokumentowany zgodnie z Regulaminem zajęć praktycznych i praktyk zawodowych oraz dokumentacją obowiązującą w Państwowej Akademii Nauk Stosowanych im. Ignacego Mościckiego w Ciechanowie. Dokumentacja stanowi podstawę monitorowania osiągania efektów uczenia się, potwierdzenia realizacji programu praktyk oraz dokonania ich zaliczenia.

Do podstawowej dokumentacji należą:

- porozumienie w sprawie organizacji praktyk zawodowych zawarte pomiędzy Uczelnią a instytucją przyjmującą studenta,
- skierowanie studenta na praktykę zawodową,
- harmonogram realizacji praktyki,
- Dziennik zajęć praktycznych i praktyk zawodowych,
- karta obecności,
- arkusz oceny studenta,
- opinia opiekuna/mentora praktyki zawodowej,

- dokumentacja potwierdzająca osiągnięcie efektów uczenia się.
- ankieta oceny organizacji zajęć praktycznych i praktyk zawodowych.

Kompletność dokumentacji podlega weryfikacji przez opiekuna praktyk z ramienia Uczelni przed dokonaniem zaliczenia praktyki. Wszystkie dokumenty przechowywane są zgodnie z obowiązującymi przepisami oraz procedurami archiwizacji dokumentacji przebiegu studiów. Opiekunami praktyk zawodowych z ramienia instytucji są osoby posiadające kwalifikacje zawodowe odpowiadające charakterowi realizowanych zadań oraz doświadczenie w pracy socjalnej lub działalności pomocowej. Opiekunowie z ramienia Uczelni posiadają doświadczenie dydaktyczne i praktyczne, umożliwiające właściwe monitorowanie przebiegu praktyk oraz ocenę osiągania efektów uczenia się.

Dokumentowanie osiągania efektów uczenia się

Każda praktyka zawodowa podlega bieżącemu monitorowaniu przez opiekuna praktyki z ramienia instytucji oraz opiekuna praktyk z ramienia Uczelni. Ocenie podlega stopień osiągnięcia efektów uczenia się określonych w programie studiów oraz sylabusach.

Potwierdzenie osiągnięcia efektów następuje poprzez:

- obserwację wykonywanych zadań,
- analizę dokumentacji prowadzonej przez studenta,
- ocenę aktywności zawodowej,
- ocenę samodzielności wykonywania powierzonych czynności,
- opinię opiekuna praktyki,
- wpis do Dziennika zajęć praktycznych i praktyk zawodowych.

Tabela 33. Instytucje realizujące praktyki zawodowe

Instytucja	
Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Przasnyszu	Środowiskowy Dom Samopomocy w Makowie Mazowieckim
Dom Pomocy Społecznej „Kombatant” w Ciechanowie	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Raciążu
Zespół Placówek w Gołotczyźnie	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Gołyminie – Ośrodku
Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Płońsku	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Ciechanowie
Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Przasnyszu	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Krasnem
Sąd Rejonowy w Ciechanowie, Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej	Dom Pomocy Społecznej w Przasnyszu
Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Opinogórze Górnej	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Szydłowie
Stowarzyszenie Serdeczna Dłoń, Dom Pokrzywnica	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Siemiątkowie
Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Strzegowie	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Przasnyszu
Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Ciechanowie	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Wiśniewie

Instytucja	
Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Ciechanowie	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Grudusku
Schronisko dla Osób Bezdomnych Markot w Dreglinie	Powiatowe Centrum Opiekuńczo-Mieszkalne w Ciechanowie
Ośrodek Pomocy Społecznej w Kransosielcu	Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy w Pułtusku
Dom Pomocy Społecznej w Makowie Mazowieckim	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Strzegowie
Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Szelkowie	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Czerwonce
Fundacja Leśne Zacisze w Sokołowy Kąt	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Ciechanowie
Oddział Rejonowy PCK w Ciechanowie	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Ciechanowie
Stowarzyszenie MONAR, Schronisko dla bezdomnych w Turowie	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Wiśniewie
Stowarzyszenie Pomocy Potrzebującym w Gminie Regimin	Dom Pomocy Społecznej „Kombatant” w Ciechanowie
Środowiskowy Dom Samopomocy typu A i B w Ciechanowie	Sąd Rejonowy w Ciechanowie, Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej
Miejsko – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Sannikach	Powiatowe Centrum Opiekuńczo-Mieszkalne w Ciechanowie
Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Zakroczymiu	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Raciążu
Ośrodek Pomocy Społecznej w Chorzelach	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Gołyminie – Ośrodku
Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Karniewie	Stowarzyszenie MONAR, Schronisko dla Osób Bezdomnych w Dreglinie
Fundacja „Serce Marka” w Nasielsku	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Krasnem
Środowiskowy Dom samopomocy w Przasnyszu	Środowiskowy Dom Samopomocy typu A i B w Ciechanowie
Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Mławie	Specjalistyczny Szpital Wojewódzki w Ciechanowie
Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Ciechanowie	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Świercze
Środowiskowy Dom Samopomocy w Makowie Mazowieckim	Miejsko -Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Sochocinie
Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Przasnyszu	Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza „Nasz Dom” w Ciechanowie
Stowarzyszenie Pomocy Potrzebującym w Gminie Regimin	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Grudusku

Instytucja	
Środowiskowy Dom Samopomocy w Pułtusku	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Opinogórze Górnej
Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Krzynowłodze Małej	PALIUM Zakład opiekuńczo-leczniczy w Sońsku
Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Regiminie	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Płońsku
Zespół Placówek w Gołotczyźnie	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Przasnyszu

Realizacja praktyk odbywa się w instytucjach zapewniających studentom możliwość wykonywania zadań odpowiadających efektom uczenia się oraz rozwijania kompetencji zawodowych wymaganych od absolwenta studiów drugiego stopnia na kierunku praca socjalna.

Tabela 34. Przykładowy zakres zdobywania doświadczeń zawodowych

Rodzaj instytucji	Przykładowe instytucje współpracujące	Zakres zdobywanych doświadczeń zawodowych
Ośrodki Pomocy Społecznej (OPS/MOPS/MGOPS/GOPS)	GOPS Regimin, GOPS Raciąż, GOPS Krasne, GOPS Gołymin-Ośrodek, GOPS Karniewo, GOPS Opinogóra Górna, MOPS Ciechanów, MOPS Przasnysz, MGOPS Sanniki, MGOPS Sochocin i inne	prowadzenie pracy socjalnej, diagnoza sytuacji klienta, wywiad środowiskowy, planowanie pomocy, prowadzenie dokumentacji, organizacja i koordynacja usług społecznych, współpraca między-instytucjonalna, projektowanie usług
Powiatowe Centra Pomocy Rodzinie (PCPR)	PCPR w Ciechanowie, PCPR w Mławie, PCPR w Przasnyszu	pomoc rodzinie, piecza zastępcza, rehabilitacja społeczna osób z niepełnosprawnościami, koordynacja działań pomocowych
Domy Pomocy Społecznej (DPS)	DPS w Makowie Mazowieckim, DPS w Przasnyszu, DPS „Kombatant” w Ciechanowie	praca z osobami starszymi i przewlekle chorymi, organizacja usług opiekuńczych, wsparcie mieszkańców
Środowiskowe Domy Samopomocy (ŚDS)	ŚDS typu A i B w Ciechanowie, ŚDS w Przasnyszu, ŚDS w Makowie Mazowieckim, ŚDS w Pułtusku	wsparcie osób z zaburzeniami psychicznymi, trening umiejętności społecznych, aktywizacja uczestników
Organizacje pozarządowe (NGO)	Stowarzyszenie MONAR, Fundacja „Serce Marka”, Fundacja Leśne Zacisze, Stowarzyszenie Pomocy Potrzebującym w Gminie Regimin, Oddział Rejonowy PCK w Ciechanowie	realizacja projektów społecznych, praca z osobami zagrożonymi wykluczeniem społecznym, wolontariat, aktywizacja społeczna

Rodzaj instytucji	Przykładowe instytucje współpracujące	Zakres zdobywanych doświadczeń zawodowych
Placówki opiekuńczo-wychowawcze	Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza „Nasz Dom" w Ciechanowie	wsparcie dzieci i młodzieży, praca z rodziną, działania opiekuńczo-wychowawcze
Placówki edukacyjne i specjalne	Zespół Placówek w Gołotczyźnie, Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy w Pułtusku	diagnoza potrzeb edukacyjnych i społecznych, współpraca z rodziną, działania profilaktyczne
Instytucje ochrony zdrowia	Specjalistyczny Szpital Wojewódzki w Ciechanowie, PALIUM Zakład Opiekuńczo-Leczniczy w Sońsku	współpraca z personelem medycznym, wsparcie pacjentów i rodzin, praca w zespołach interdyscyplinarnych
Instytucje wymiaru sprawiedliwości	Sąd Rejonowy w Ciechanowie – Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej	poznanie działań kuratorskiej służby sądowej, współpraca międzyinstytucjonalna, działania resocjalizacyjne
Placówki wsparcia środowiskowego	Powiatowe Centrum Opiekuńczo-Mieszkalne w Ciechanowie	organizacja usług wspierających, aktywizacja osób wymagających wsparcia, współpraca z rodziną

Struktura instytucji współpracujących zapewnia studentom możliwość realizacji zajęć praktycznych i praktyk zawodowych w zróżnicowanych środowiskach pracy socjalnej. Obejmuje jednostki organizacyjne pomocy społecznej, instytucje wspierające osoby i rodziny w sytuacjach kryzysowych, podmioty ekonomii społecznej, organizacje pozarządowe, placówki opiekuńczo-wychowawcze, jednostki ochrony zdrowia oraz instytucje wymiaru sprawiedliwości. Tak szeroka baza partnerów umożliwia osiągnięcie wszystkich efektów uczenia się określonych w programie studiów oraz przygotowuje studentów do wykonywania zadań zawodowych w różnorodnych obszarach praktyki pracy socjalnej.

Podsumowując zajęcia praktyczne i praktyki zawodowe stanowią jeden z kluczowych elementów procesu kształcenia. Ich organizacja została oparta na rozwiązaniach zapewniających integrację wiedzy teoretycznej z doświadczeniem praktycznym oraz umożliwiających osiągnięcie wszystkich efektów uczenia się przewidzianych w programie studiów. Przyjęty model współpracy z instytucjami pomocy społecznej i innymi podmiotami realizującymi zadania w obszarze polityki społecznej zapewnia studentom możliwość zdobywania doświadczenia zawodowego w rzeczywistych warunkach pracy. Jednocześnie funkcjonujący system dokumentowania przebiegu praktyk, monitorowania jakości oraz wieloaspektowej oceny osiąganych efektów uczenia się umożliwia ciągłe doskonalenie procesu kształcenia praktycznego oraz utrzymanie jego wysokiej jakości zgodnie z wymaganiami obowiązujących przepisów i standardami Polskiej Komisji Akredytacyjnej.

Zalecenia dotyczące kryterium 2. wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeżeli dotyczy)

Lp.	Zalecenia wymienione w Uchwale Prezydium PKA (str. 24)	Opis realizacji zalecenia oraz działań zapobiegawczych podjętych przez uczelnię w celu usunięcia błędów i niezgodności sformułowanych w zaleceniu o charakterze naprawczym
KRYTERIUM 2. **Realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się**		
1.	Zaleca się weryfikację i urealnienie łącznej liczby godzin zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów oraz łącznej liczby punktów ECTS, jaką student musi uzyskać w ramach zajęć prowadzonych z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących. Obecnie powyższe wskaźniki wynoszą - 2640 godzin i 180 ECTS. Powyższe liczby sprawiają, że cały nakład pracy studenta związany jest z pracą na zajęciach, bez pracy indywidualnej w domu, co uniemożliwia np. przygotowanie się do zajęć, egzaminów, napisania pracy dyplomowej.	Dokonano weryfikacji sposobu określania nakładu pracy studenta oraz przyporządkowania punktów ECTS do zajęć realizowanych z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego lub innych osób prowadzących zajęcia. W wyniku przeprowadzonej analizy wyraźnie rozdzielono łączną liczbę godzin zajęć wynikających z programu studiów od całkowitego nakładu pracy studenta niezbędnego do osiągnięcia zakładanych efektów uczenia się. Liczba 2640 godzin na studiach pierwszego stopnia nie oznacza obecnie całkowitego nakładu pracy studenta ani liczby godzin, którym odpowiada całość 180 punktów ECTS. Nakład pracy studenta uwzględniony przy przyporządkowaniu punktów ECTS obejmuje zarówno zajęcia realizowane z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego, jak i pracę własną studenta. Przy określaniu nakładu pracy własnej studenta uwzględniono w szczególności przygotowanie do zajęć, samodzielną pracę z literaturą i materiałami dydaktycznymi, przygotowanie prac zaliczeniowych, przygotowanie do egzaminów i zaliczeń oraz przygotowanie pracy dyplomowej. Ponadto uwzględniono nakład pracy związany z realizacją praktyk i innych zadań przewidzianych w programie studiów. Dla każdego przedmiotu zweryfikowano liczbę punktów ECTS oraz sposób ich kalkulacji, uwzględniając zarówno godziny zajęć z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego lub innych osób prowadzących zajęcia, jak i indywidualny nakład pracy studenta. Szczegółowy podział nakładu pracy oraz przyporządkowanie punktów ECTS zostały wykazane w sylabusach poszczególnych przedmiotów. Wprowadzone zmiany umożliwiły urealnienie relacji pomiędzy zajęciami prowadzonymi z bezpośrednim udziałem nauczyciela a pracą własną studenta, tak aby przyporządkowanie punktów ECTS odzwierciedlało całkowity nakład pracy niezbędny do osiągnięcia efektów uczenia się.

2.	Należy właściwie przypisać zajęcia z wychowania fizycznego do listy zajęć obligatoryjnych.	Dokonano korekty sposobu prezentacji zajęć w harmonogramie realizacji programu studiów w celu jednoznacznego przypisania zajęć z wychowania fizycznego do grupy zajęć obligatoryjnych. Wychowanie fizyczne jest zajęciem obligatoryjnym, realizowanym w ramach modułu zajęć ogólnouczelnianych i nie stanowi przedmiotu do wyboru. W celu zwiększenia czytelności programu studiów oraz wyeliminowania możliwości błędnej interpretacji dotychczasowy moduł „ogólnouczelniany i do wyboru" został rozdzielony na dwie odrębne części: moduł zajęć ogólnouczelnianych oraz moduł zajęć do wyboru. Dzięki temu zajęcia z wychowania fizycznego zostały jednoznacznie wykazane wśród zajęć obligatoryjnych, natomiast przedmioty fakultatywne zostały wyodrębnione w osobnym modulu zajęć do wyboru.
3.	Należy zmienić harmonogram realizacji programu studiów. Organizacja procesu nauczania zakłada zajęcia wykładowe i ćwiczeniowe w trakcie weekendu, a zajęcia praktyczne w instytucjach – w trakcie tygodnia roboczego, co powoduje 7 dniowy cykl kształcenia i nie pozwala na efektywne wykorzystanie czasu przeznaczonego na nauczanie i uczenie się oraz weryfikację i ocenę efektów uczenia się. Takie rozwiązanie naraża na koszty także budżet państwa, bowiem przypomina w swym modelu studia niestacjonarne.	W celu realizacji zalecenia dotyczącego zmiany organizacji procesu kształcenia, od semestru letniego roku akademickiego 2024/2025 dokonano reorganizacji harmonogramu zajęć na kierunku praca socjalna. Harmonogram został zmieniony w taki sposób, aby zapewnić właściwe wykorzystanie czasu przeznaczonego na realizację zajęć, samodzielną pracę studenta, przygotowanie do zajęć oraz weryfikację i ocenę osiąganych efektów uczenia się. Zajęcia dydaktyczne realizowane są w dniach przewidzianych w harmonogramie dla kierunku praca socjalna, tj. w poniedziałki, wtorki, środy, piątki i soboty, przy czym poszczególne roczniki realizują zajęcia w zakresie dostosowanym do liczby godzin przewidzianych w danym semestrze i nie są obciążone zajęciami we wszystkie wskazane dni. Część wykładów realizowana jest z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość, zgodnie z obowiązującymi zasadami organizacji procesu kształcenia. Organizacja harmonogramu zajęć była konsultowana ze studentami w formie ankiety przeprowadzonej za pomocą Google Forms. Organizacja zajęć praktycznych została skoordynowana z harmonogramem zajęć dydaktycznych w taki sposób, aby nie powodowała nieuzasadnionego wydłużenia tygodniowego cyklu kształcenia oraz umożliwiała studentom efektywne realizowanie zarówno zajęć prowadzonych na Uczelni, jak i zajęć praktycznych w instytucjach. Należy dodać, że studenci nie realizują praktyk przez cały semestr równolegle z zajęciami, ponieważ praktyki są realizowane w wyodrębnionych okresach.

		Wprowadzone rozwiązania zostały poprzedzone konsultacjami ze studentami, przeprowadzonymi w formie ankiety. Dokonane zmiany pozwoliły na uporządkowanie organizacji procesu kształcenia i lepsze dostosowanie harmonogramu zajęć do specyfiki studiów stacjonarnych.
4.	Zaleca się rozwijanie metod kształcenia z wykorzystaniem form i technik kształcenia na odległość, co pozwoli na uelastycznienie kształcenia na kierunku	Zgodnie z zaleceniami dotyczącymi rozwijania metod kształcenia z wykorzystaniem form i technik kształcenia na odległość, od semestru letniego roku akademickiego 2024/2025 wdrożono i rozwinięto kształcenie z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość na kierunku praca socjalna. Rozwiązanie to przyczyniło się do zwiększenia elastyczności organizacji procesu kształcenia. Zasady organizacji kształcenia z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość określa Zarządzenie Rektora PANS nr 41/2024. Organizacja tej formy kształcenia obejmuje zarówno aspekt merytoryczny, jak i organizacyjny. Za nadzór nad prawidłową realizacją kształcenia na kierunku odpowiadają Kierownik Zakładu oraz Zespół ds. Zapewnienia Jakości Kształcenia. Kadra dydaktyczna prowadząca zajęcia została przygotowana do realizacji kształcenia z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość. Nauczyciele akademiccy oraz studenci uczestniczyli w szkoleniach obejmujących w szczególności: wykorzystanie kont poczty elektronicznej; obsługę Platformy Edukacyjnej Moodle; korzystanie z Wirtualnej Uczelni, aplikacji m-Student oraz narzędzi dostępnych w Chmurze Google; wykorzystanie komunikatora Google Meet do prowadzenia i uczestnictwa w zajęciach zdalnych w trybie synchronicznym; zasady korzystania ze wsparcia technicznego. Wsparcie techniczne dla nauczycieli akademickich i studentów zapewniają Dział Informatyczny oraz studenci Koła Informatyki Stosowanej, m.in. poprzez kurs „Studenci dla Studentów” udostępniony na Platformie Edukacyjnej Moodle. W roku akademickim 2025/2026 na studiach pierwszego stopnia 17% zajęć, wyłącznie w formie wykładów, realizowano z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość. Na studiach drugiego stopnia w tej formie realizowano blisko 10% zajęć. Wprowadzone rozwiązania umożliwiły uelastycznienie organizacji procesu kształcenia, przy jednoczesnym zachowaniu charakteru i specyfiki zajęć wymagających bezpośredniego kontaktu ze studentami.

Dodatkowe informacje, które uczelnia uznaje za ważne dla oceny kryterium 2:
Linki do dokumentów wewnętrznych uczelni

- Regulaminu Zajęć praktycznych i Praktyk Zawodowych – studia I stopnia

https://bip.pansim.edu.pl/attachments/5633/download/Regulamin

- Regulaminu Zajęć praktycznych i Praktyk Zawodowych – studia II stopnia

https://bip.pansim.edu.pl/attachments/5635/download/Regulamin

Kryterium 3. Przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie

1.Wymagania stawiane kandydatom, warunki rekrutacji na studia oraz kryteria kwalifikacji kandydatów na każdy z poziomów studiów

Przyjęte zasady rekrutacji określają wymagania wobec kandydatów, warunki formalne oraz kryteria kwalifikacji odrębnie dla studiów pierwszego i drugiego stopnia. W przypadku studiów pierwszego stopnia podstawą kwalifikacji jest posiadanie świadectwa dojrzałości oraz wynik egzaminu maturalnego lub egzaminu dojrzałości, natomiast w przypadku studiów drugiego stopnia – posiadanie dyplomu ukończenia studiów wyższych oraz wynik ukończenia tych studiów. Zastosowany system kwalifikacji ma charakter formalny, punktowy i rankingowy, co zapewnia przejrzystość, porównywalność i jednolitość oceny kandydatów ubiegających się o przyjęcie na kierunek praca socjalna. Pełna informacja o zasadach rekrutacji znajduje się na stronie internetowej https://pansim.edu.pl/kandydat. Rekrutacja kandydatów na kierunek praca socjalna prowadzona jest na podstawie formalnie przyjętych przepisów wewnętrznych uczelni, określających warunki, tryb oraz kryteria kwalifikacji kandydatów na studia pierwszego i drugiego stopnia. Zasady rekrutacji są określane uchwałą Senatu Uczelni dla danego roku akademickiego i publikowane w sposób umożliwiający kandydatom zapoznanie się z wymaganiami przed rozpoczęciem postępowania rekrutacyjnego. Uchwała nr 38/VII/2025 Senatu Państwowej Akademii Nauk Stosowanych im. Ignacego Mościckiego w Ciechanowie z dnia 24 czerwca 2025 r. określa warunki, tryb oraz termin rozpoczęcia i zakończenia rekrutacji na studia pierwszego stopnia, studia drugiego stopnia i jednolite studia magisterskie w roku akademickim 2026/2027. Kierunek praca socjalna jest ujęty w uchwale rekrutacyjnej jako kierunek prowadzony w formie stacjonarnej na studiach pierwszego oraz drugiego stopnia.

Na **studia pierwszego stopnia** na kierunku praca socjalna może być przyjęta osoba posiadająca świadectwo dojrzałości lub inny dokument uprawniający do ubiegania się o przyjęcie na studia wyższe. Podstawą przyjęcia na studia stacjonarne pierwszego stopnia jest konkurs wyników egzaminu maturalnego lub egzaminu dojrzałości. Nabór kandydatów następuje na podstawie rankingu sumy punktów uzyskanych z przeliczenia wyników z przedmiotów zdawanych na maturze. Kandydat wybiera ze świadectwa dojrzałości trzy przedmioty spośród zdawanych na maturze, z których uzyskał najwyższą punktację. Dla kierunku praca socjalna w standardowym trybie rekrutacji na studia pierwszego stopnia uchwała nie wskazuje konkretnych przedmiotów maturalnych wymaganych od kandydatów. W odniesieniu do kandydatów posiadających świadectwo maturalne z egzaminu pisemnego, tzw. nową maturę, wynik z poziomu podstawowego przeliczany jest bezpośrednio na punkty rekrutacyjne, natomiast wynik z poziomu rozszerzonego przeliczany jest z zastosowaniem podwójnej wartości punktowej. Jeżeli kandydat uzyskał wynik z poziomu podstawowego i rozszerzonego z tego samego przedmiotu, podstawą obliczenia liczby

punktów rankingowych jest wynik dający większą liczbę punktów. W przypadku starej matury do postępowania rekrutacyjnego również bierze się wyniki z trzech przedmiotów wybranych przez kandydata, a jeżeli kandydat nie zdawał trzech przedmiotów na maturze, uwzględnia się przedmiot z najwyższą oceną ze świadectwa ukończenia szkoły. W postępowaniu kwalifikacyjnym uwzględnia się również uprawnienia kandydatów posiadających szczególne osiągnięcia. Laureaci i finaliści olimpiad stopnia centralnego oraz laureaci konkursów międzynarodowych lub ogólnopolskich są przyjmowani w pierwszej kolejności na podstawie złożenia wymaganych dokumentów i otrzymują maksymalną liczbę punktów rankingowych, tj. 600 punktów.

Odrębnie uregulowano sytuację **kandydatów cudzoziemców** ubiegających się o przyjęcie na studia pierwszego stopnia na podstawie wydanego za granicą dokumentu, który nie jest dokumentem potwierdzającym uprawnienie do ubiegania się o przyjęcie na studia w rozumieniu art. 326a ust. 1 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce. Zasady organizacji egzaminu wstępnego dla tej grupy kandydatów w roku akademickim 2025/2026 określa Zarządzenie nr 53/2025 Rektora Państwowej Akademii Nauk Stosowanych im. Ignacego Mościckiego w Ciechanowie z dnia 30 czerwca 2025 r. Egzamin ma na celu sprawdzenie wiedzy w zakresie niezbędnym do podjęcia studiów na określonym kierunku, poziomie i profilu, a terminy i miejsce jego przeprowadzenia są ogłaszane na stronie internetowej Uczelni w zakładce Kandydat. Organizację egzaminu zabezpiecza Zarządzenie nr 54/2025 Rektora Państwowej Akademii Nauk Stosowanych im. Ignacego Mościckiego w Ciechanowie z dnia 30 czerwca 2025 r. w sprawie powołania komisji egzaminacyjnych. Dla Wydziału Nauk o Zdrowiu i Nauk Społecznych powołano Komisję Egzaminacyjną odpowiedzialną za przeprowadzenie egzaminu wstępnego wobec cudzoziemców ubiegających się o przyjęcie na studia na podstawie dokumentu, o którym mowa w art. 326a ust. 1 ustawy.

Na **studia drugiego stopnia** na kierunku praca socjalna może być przyjęta osoba, która ukończyła studia pierwszego stopnia lub jednolite studia magisterskie oraz posiada kompetencje umożliwiające podjęcie tych studiów. Decyzję o przyjęciu na studia drugiego stopnia podejmuje Komisja Rekrutacyjna Wydziału Nauk o Zdrowiu i Nauk Społecznych. Kwalifikacja kandydatów na studia drugiego stopnia odbywa się na podstawie wyniku ukończenia studiów wyższych, przeliczanego na punkty zgodnie ze skalą określoną w uchwale: bardzo dobry – 50 punktów, dobry plus – 45 punktów, dobry – 40 punktów, dostateczny plus – 35 punktów, dostateczny – 30 punktów. Kandydaci na studia drugiego stopnia na kierunku praca socjalna składają poświadczoną przez Uczelnię kopię dyplomu lub odpisu dyplomu ukończenia studiów pierwszego stopnia albo jednolitych studiów magisterskich oraz kopię suplementu do dyplomu, z oryginałami do wglądu, albo odpis poświadczony notarialnie za zgodność z oryginałem. Niezłożenie wymaganych dokumentów w wyznaczonym terminie skutkuje skreśleniem kandydata z listy rankingowej. Rozbieżności między treścią dokumentów a danymi przekazanymi elektronicznie wymagają wyjaśnienia, a w przypadku jego braku również skutkują skreśleniem kandydata z listy rankingowej.

W celu oceny predyspozycji zawodowych kandydatów do wykonywania zawodu pracownika socjalnego ma zastosowanie Kwestionariusz Kompetencji Społecznych (KKS) autorstwa Anny Matczak (wydanie III, 2024).

KKS mierzy kompetencje społeczne rozumiane jako nabyte umiejętności warunkujące efektywność funkcjonowania w sytuacjach społecznych, w trzech obszarach: asertywności, ekspozycji społecznej oraz intymności (bliskich kontaktów interpersonalnych).

Wyniki kwestionariusz opracowane będą przez psychologa.

2.Zasady, warunki i tryb uznawania efektów uczenia się i okresów kształcenia oraz kwalifikacji uzyskanych w innej uczelni, w tym w uczelni zagranicznej

Zasady, warunki i tryb uznawania efektów uczenia się, okresów kształcenia oraz kwalifikacji uzyskanych w innej uczelni, w tym w uczelni zagranicznej, określa Regulamin studiów Państwowej Uczelni Zawodowej im. Ignacego Mościckiego w Ciechanowie przyjęty uchwałą senatu. Regulamin ten stanowi podstawowy akt wewnętrzny regulujący organizację toku studiów, prawa i obowiązki studenta, zasady zaliczania etapów kształcenia, przenoszenia i uznawania osiągnięć studenta oraz stosowania systemu punktów ECTS.

W przypadku **przeniesienia z innej uczelni** albo zmiany kierunku, wydziału lub formy studiów ocenie podlegają zaliczone przedmioty, osiągnięte efekty uczenia się, liczba uzyskanych punktów ECTS, liczba godzin zajęć, uzyskane oceny oraz zgodność treści kształcenia z programem studiów prowadzonym w Uczelni. Na tej podstawie właściwy organ Uczelni określa zakres osiągnięć możliwych do uznania oraz ewentualne różnice programowe, które student jest zobowiązany uzupełnić. Rozwiązanie to zabezpiecza ciągłość kształcenia, a jednocześnie pozwala utrzymać zgodność realizowanego toku studiów z efektami uczenia się przypisanymi do kierunku praca socjalna, poziomu studiów i profilu praktycznego. W odniesieniu do okresów kształcenia zrealizowanych w uczelni zagranicznej uznanie osiągnięć następuje na podstawie dokumentów wydanych przez tę uczelnię. Dokumentacja powinna obejmować potwierdzenie zaliczonych przedmiotów lub modułów, ich program, liczbę uzyskanych punktów ECTS, liczbę godzin zajęć oraz uzyskane oceny. Jeżeli jest to możliwe, uwzględnia się również efekty uczenia się przypisane do przedmiotów lub modułów zrealizowanych za granicą. Takie rozwiązanie pozwala ocenić, czy okres kształcenia odbyty poza Uczelnią odpowiada wymaganiom programu studiów na kierunku praca socjalna. Punkty ECTS uzyskane poza Państwową Akademią Nauk Stosowanych im. Ignacego Mościckiego w Ciechanowie, w tym w uczelni zagranicznej, mogą zostać uznane bez ponownego sprawdzania wiedzy, jeżeli kształcenie odbywało się zgodnie z porozumieniem zawartym pomiędzy uczelniami. Punkty te są uznawane w miejsce punktów przypisanych do przedmiotów zawartych w planie studiów, pod warunkiem zbieżności efektów uczenia się w obu uczelniach. W przypadku przedmiotów zaliczonych poza Uczelnią, którym nie przypisano punktów ECTS, punkty te przypisuje dziekan zgodnie z zasadami przyjętymi w Regulaminie studiów. Uznawanie osiągnięć uzyskanych w innej uczelni nie ma charakteru automatycznego. Każdorazowo wymaga analizy dokumentacji oraz odniesienia uzyskanych efektów uczenia się do programu studiów, planu studiów, liczby punktów ECTS i efektów przewidzianych dla kierunku praca socjalna. Szczególne znaczenie ma zgodność efektów uczenia się, ponieważ samo formalne zaliczenie przedmiotu w innej uczelni nie przesądza jeszcze o możliwości jego uznania w toku studiów na ocenianym kierunku. Przyjęte rozwiązania umożliwiają studentom mobilność akademicką oraz kontynuowanie kształcenia po zmianie uczelni lub po odbyciu części studiów za granicą, przy jednoczesnym zachowaniu kontroli nad zgodnością uznawanych osiągnięć z programem studiów. System ten zapewnia przejrzystość postępowania, indywidualną ocenę wcześniejszych osiągnięć studenta oraz ochronę spójności programu kształcenia na kierunku praca socjalna. Uznawanie efektów uczenia się i okresów kształcenia uzyskanych w innej uczelni to procedura która ma charakter indywidualny i jest uruchamiana na wniosek studenta. Podstawą rozstrzygnięcia jest dokumentacja przedstawiona przez studenta, umożliwiająca ocenę dotychczasowego przebiegu studiów oraz porównanie osiągniętych efektów uczenia się z efektami przewidzianymi w programie studiów na kierunku praca socjalna. Regulacja wewnętrzną wydziału tego procesu jest procedura Wydziałowego systemu zapewnienia jakości (Procedura PC.7). Student ubiegający się o **przeniesienie z innej uczelni do PANS** im. Ignacego Mościckiego w Ciechanowie składa w dziekanacie:

• podanie o przyjęcie w drodze przeniesienia z innej uczelni,
• wykaz zaliczonych przedmiotów wraz z liczbą godzin i punktów ECTS,
• kartę okresowych osiągnięć studenta,
• zaświadczenie o statusie studenta,
• program studiów lub sylabusy przedmiotów niezbędne do oceny zgodności efektów uczenia się, treści kształcenia, liczby godzin i punktów ECTS,
• zgodę właściwego organu uczelni macierzystej na przeniesienie, jeżeli jest wymagana przez przepisy obowiązujące w tej uczelni.

Dziekan, po analizie dokumentacji, porównuje dotychczas zrealizowany program studiów z programem studiów obowiązującym w PANS im. Ignacego Mościckiego w Ciechanowie. Analiza obejmuje w szczególności:
• zgodność efektów uczenia się,
• zgodność treści kształcenia,
• liczbę godzin,
• liczbę punktów ECTS,
• formy zajęć i sposoby weryfikacji efektów uczenia się,
• zaliczone praktyki zawodowe lub zajęcia praktyczne, jeżeli dotyczą danego kierunku.

Dziekan określa przedmioty lub inne elementy programu studiów uznane za zaliczone oraz wskazuje różnice programowe wymagające uzupełnienia i podejmuje decyzję w sprawie przyjęcia studenta w drodze przeniesienia.

Student ubiegający się o **przeniesienie z PANS im. Ignacego Mościckiego w Ciechanowie do innej uczelni** składa w dziekanacie podanie o wyrażenie zgody na przeniesienie.

Po uzyskaniu zgody dziekana dziekanat przygotowuje dokumenty niezbędne do przeprowadzenia procedury przeniesienia, w szczególności:
• zaświadczenie o statusie studenta,
• wykaz zaliczonych przedmiotów wraz z liczbą godzin i punktów ECTS,
• kartę okresowych osiągnięć studenta,
• program studiów albo inne dokumenty wymagane przez uczelnię przyjmującą.

Uczelnia przyjmująca określa zasady przyjęcia studenta, zakres uznanych osiągnięć oraz ewentualne różnice programowe do uzupełnienia, zgodnie z własnymi przepisami.

3.Zasady, warunki i tryb potwierdzania efektów uczenia się uzyskanych w procesie uczenia się poza systemem studiów

Zasady, warunki i tryb potwierdzania efektów uczenia się uzyskanych poza systemem studiów określa Regulamin potwierdzania efektów uczenia się w Państwowej Uczelni Zawodowej im. Ignacego Mościckiego w Ciechanowie, przyjęty Uchwałą nr 167/V/2019 Senatu Państwowej Uczelni Zawodowej im. Ignacego Mościckiego w Ciechanowie z dnia 13 listopada 2019 r. Uchwała ta przyjęła regulamin określający:

- cele potwierdzania efektów uczenia się, nabytych poza edukacją formalną,
- zasady, warunki oraz tryb potwierdzania efektów uczenia się,
- wzory dokumentów stosowanych w procedurze, w tym wykaz programów, wniosek o potwierdzenie efektów uczenia się, zaświadczenie dopuszczające do potwierdzania i protokół z postępowania.

Regulamin obejmuje efekty uczenia się nabyte poza **edukacją formalną** tj. poza systemem studiów. Dotyczy to w szczególności efektów uzyskanych w wyniku edukacji pozaformalnej, obejmującej kursy, szkolenia, naukę języków obcych i inne zorganizowane formy kształcenia poza studiami, oraz edukacji nieformalnej, realizowanej poza zinstytucjonalizowanym procesem kształcenia. Regulamin

uwzględnia także **doświadczenie zawodowe**, rozumiane jako doświadczenie zdobyte m.in. na podstawie umowy o pracę, umów cywilnoprawnych oraz staży zawodowych. **Celem procedury** jest umożliwienie kandydatom posiadającym udokumentowane doświadczenie zawodowe lub inne potwierdzalne osiągnięcia uzyskane poza systemem studiów dostępu do kształcenia akademickiego oraz skrócenie czasu odbywania studiów poprzez zaliczenie określonych przedmiotów, modułów zajęć lub praktyk studenckich i przypisanie im odpowiedniej liczby punktów ECTS. Nie oznacza to automatycznego zaliczenia studiów ani automatycznego uznania doświadczenia zawodowego. Każdorazowo wymagane jest przeprowadzenie procedury weryfikacyjnej, odnoszącej deklarowane osiągnięcia kandydata do efektów uczenia się określonych w programie studiów. Potwierdzanie efektów uczenia się może być prowadzone na kierunku, poziomie i profilu kształcenia, który posiada co najmniej pozytywną ocenę programową. Procedurą nie obejmuje się kierunków, dla których określono standardy kształcenia na podstawie odrębnych przepisów W przypadku kierunku praca socjalna procedura może mieć zastosowanie, ponieważ kierunek nie jest kierunkiem objętym standardem kształcenia właściwym dla zawodów regulowanych. W wyniku potwierdzania efektów uczenia się można zaliczyć kandydatowi nie więcej niż 50% punktów ECTS przypisanych do danego programu studiów określonego kierunku, poziomu i profilu kształcenia. Dokumentacja składana przez kandydata ma charakter portfolio zawodowego. Powinna obejmować dokumenty potwierdzające doświadczenie zawodowe, odbycie kursów, szkoleń, staży, praktyki zawodowej, działalności społecznej lub innych form aktywności, które mogą potwierdzać uzyskanie określonych efektów uczenia się. Dokumentacja musi wskazywać na zbieżność efektów uczenia się uzyskanych przez kandydata z efektami uczenia się przewidzianymi w programie studiów oraz z zakresem tematycznym przedmiotu, modułu lub praktyk, o których zaliczenie kandydat się ubiega. Kandydat składa kopie dokumentów poświadczone za zgodność z oryginałem i podpisuje oświadczenie o prawdziwości przedłożonych dokumentów. Procedura wymaga każdorazowego odniesienia doświadczenia kandydata do efektów uczenia się określonych w programie studiów, zastosowania narzędzi weryfikacyjnych, decyzji komisji oraz udokumentowania wyniku w aktach przebiegu studiów. Dzięki temu możliwe jest uwzględnienie wcześniejszego uczenia się i doświadczenia zawodowego kandydatów, bez obniżania wymagań przypisanych do kierunku praca socjalna, właściwego poziomu studiów i profilu praktycznego.

3.Sposoby oraz narzędzia monitorowania i oceny postępów studentów (liczby kandydatów, przyjętych na studia, odsiewu studentów, liczby studentów kończących studia w terminie) oraz działań podejmowanych na podstawie tych informacji, jak również sposobów wykorzystania analizy wyników nauczania w doskonaleniu procesu nauczania i uczenia się studentów

Uczelnia dokłada starań by dostosować sposób studiowania do profilu studentów, ich sytuacji życiowych, motywacji do studiowania, przy zachowaniu wysokiej jakości poziomu kształcenia. Kierunek praca socjalna jest przykładem realizacji zasady kształcenia przez całe życie, ponieważ duża grupa studentów, są to ludzie dojrzali, i nie wpisują się w tradycyjny model studenta. Studiowanie jest zatem sposobem na zmianę kwalifikacji zawodowych i znalezienie innej pracy, poszerzanie kompetencji na danym stanowisku pracy czy poszerzaniem zainteresowań społecznych. Z powodu złożoności sytuacji zawodowych studentów Uczelnia analizuje zjawisko braku postępów w nauce oraz rezygnacji ze studiów. Na kierunku praca socjalna zdarzenia takie maja charakter incydentalny i związane są osobistymi powodami. Każdorazowo opiekun roku rozmawia ze studentem, który podjął decyzje o rezygnacji ze studiów, na temat przyczyn. Udzielana jest informacja o możliwych innych rozwiązaniach, które mogą zmienić decyzję np.

- udzielenie urlopu zdrowotnego, wychowawczego, zawodowego lub bez podania przyczyny - udzielanego jeden raz w czasie studiów, po wypełnieniu przez studenta wszystkich wymagań koniecznych do uzyskania wpisu na kolejny rok studiów,
- wsparcie w postaci pomocy psychologicznej,
- indywidualną organizację studiów,
- wsparcie w postaci pokoju dla matki i dziecka.

W Uczelni dokonuje się **analizy danych dotyczących przebiegu kształcenia** a w szczególności:
- liczbę kandydatów ubiegających się o przyjęcie na studia,
- liczbę osób przyjętych na studia,
- liczbę studentów rozpoczynających kształcenie,
- liczbę studentów rezygnujących ze studiów lub skreślonych z listy studentów (odsiew), z uwzględnieniem etapu studiów,
- liczbę studentów kończących studia w terminie,
- liczbę absolwentów.

Tabela 35. Rezygnacja ze studiów w poszczególnych latach

Rok akademicki	Poziom studiów	Liczba zrekrutowanych osób	Liczba skreśleń	Liczba wznowień studiów
Rok akademicki 2024/2025	Studia I stopnia	25	6	0
Rok akademicki 2025/2026		33	9	1
Rok akademicki 2024/2025	Studia II stopnia	39	7	2
Rok akademicki 2025/2026		25	4	0

Państwowa Akademia Nauk Stosowanych im. Ignacego Mościckiego w Ciechanowie w 2026 r. przystąpiła do Projektu przeciwdziałania rezygnacji ze studiów (drop-out), przyjmując nazwę własną projektu „W PANSim Razem do Dyplomu". Głównym celem jest ograniczenie zjawiska porzucania nauki, wsparcie studentów pierwszego roku oraz współpraca ze szkołami ponadpodstawowymi. Przeprowadzono analizę polegającą na zebraniu danych z systemów ELA, POLON a także przeprowadzono ankietę wśród studentów, aby zidentyfikować wielkość oraz główne przyczyny rezygnacji ze studiów w PANS Ciechanów.
Główne zadania projektu zgodne z rekomendacjami to:
- wsparcie technologiczne – wprowadzenie nauczania zdalnego poprzez wyposażenie w niezbędny sprzęt, procedury, które ułatwiają studentom łączenia obowiązków akademickich
  z życiem prywatnym i zawodowym zgodnie z rekomendacja analizy: „Dostosowanie metod dydaktycznych do potrzeb studentów z pokolenia Z, w tym wykorzystanie technologii cyfrowych i metod interaktywnych",
- wdrożenie działań monitujących zjawisko drop out – pozwalających na identyfikacje kluczowych przyczyn rezygnacji ze studiów oraz wprowadzenie wczesnych interwencji w celu zapobiegania dalszym rezygnacjom,
- zwiększenie nacisku na prawidłowy i skuteczny przekaz informacji oraz podjęcie działań łączących grupy a także wdrażających w tryb studiowania.

Projekt „W PANSim Razem do Dyplomu” realizowany jest poprzez wprowadzenie działań mających na celu lepsze zarządzanie obciążeniem obowiązkami, poprawę komunikacji uczelnianej, integrację oraz monitorowanie studentów. Projekt stanowi odpowiedź na zdiagnozowane przyczyny drop-outu na wielu kierunków w PANS Ciechanów, wynikające z analizy i rekomendacji. Zjawisko drop-out na kierunku praca socjalna plasuje się poniżej średniej uczelni.

Na podstawie danych z systemu POLON i system ELA w okres analizy: roczniki 2021–2025 dane wyglądają następująco:

Tabela 36. Skala dropoutu po pierwszym semestrze - studia I stopnia

Praca socjalna **Dziedzina nauk społecznych** **studia 6-semestralne,** **profil praktyczny** **tytuł: licencjat**			Studenci, stan na początek i koniec pierwszego semestru oraz różnica (liczba i procent studentów, którzy porzucili studia na kierunku Praca socjalna. **Dane z raportów z systemu POLON.**					
Poziom	**Forma**	**Rok rozpoczęcie studiów**	**Rok studiów**	**Rok akademicki**	**Liczba studentów październik**	**Liczba studentów marzec**	**Ubyło studentów po 1 semestrze**	**Dropout po 1 semestrze**
					[N}	[N}	[N}	[%]
studia 1 stopnia	stacjonarne	2021	1 rok	2021/2022	29	21	8	**27,6%**
		2022	1 rok	2022/2023	29	21	8	**27,6%**
		2023	1 rok	2023/2024	27	18	9	**33,3%**
		2024	1 rok	2024/2025	23	21	2	**8,7%**
		2025	1 rok	2025/2026	33	25	8	**24,2%**
Razem					141	106	35	***średni [%] 24,8%***

W analizowanych pięciu rocznikach (2021–2025) kierunek Praca socjalna na studiach licencjackich wykazuje umiarkowaną, ale stabilną skalę dropoutu, mieszczącą się w przedziale 8,7% – 33,3% (ubytek studentów po pierwszym semestrze) średni: 24,8% .

Tabela 37. Struktura przyczyn rezygnacji ze studiów (dane ELA)

Praca socjalna **Dziedzina nauk społecznych** **studia 6-semestralne,** **profil praktyczny** **tytuł: licencjat**			Studenci, którzy dokonali poszczególnych typów modyfikacji ścieżek studiowania **Dane z raportów z 11 edycji systemu ELA.**							
Poziom	**Forma**	**Rok rozpoczęcie studiów**	porzucili studia (dokonali dropotu)		dokonali dropoutu ze studiów równoległych		mieli przerwę w studiowaniu		dokonali korekty studiów	
			[N}	[%]	[N}	[%]	[N}	[%]	[N}	[%]
studia 1 stopnia	stacjonarne	2021	7	24,1%	2	6,9%	1	3,4%	1	3,4%
		2022	6	21,4%	1	3,6%	0	0,0%	0	0,0%
		2023	3	13,0%	2	8,7%	0	0,0%	2	8,7%

Studenci, którzy dokonali modyfikacji ścieżek studiowania, poprzez: porzucenie studiów na kierunku praca socjalna: 13,0–24,1% , dropout ze studiów równoległych: 3,6–8,7%, przerwę w studiowaniu 0–3,4%, korekty studiów (zmiana kierunku, powtarzanie semestru): 0–8,7%, co wskazuje typową dla studiów społecznych zmienność w pierwszym semestrze.

Tabela 38. Skala dropoutu po pierwszym semestrze studia II stopnia

Praca socjalna **Dziedzina nauk społecznych** **studia 4-semestralne,** **profil praktyczny** **tytuł: magister**			Studenci, stan na początek i koniec pierwszego semestru oraz różnica (liczba i procent) studentów, którzy porzucili studia na kierunku Praca socjalna. **Dane z raportów z systemu POLON.**					
Poziom	**Forma**	**Rok rozpoczęcie studiów**	**Rok studiów**	**Rok akademicki**	**Liczba studentów pazdziernik**	**Liczba studentów marzec**	**Ubyło studentów po 1 semestrze**	**Dropout po 1 semestrze**
					[N}	[N}	[N}	[%]
studia 2 stopnia	stacjonarne	2021	1 rok	2021/2022	25	22	3	**12,00%**
		2022	1 rok	2022/2023	26	21	5	**19,23%**
		2023	1 rok	2023/2024	34	23	11	**32,35%**
		2024	1 rok	2024/2025	37	32	5	**13,51%**
		2025	1 rok	2025/2026	25	21	4	**16,00%**
Razem					147	119	28	***średni [%]*** **19,05%**

W rocznikach 2021–2025 dropout na studiach magisterskich jest niższy niż na I stopniu**,** (12,0% – 32,35%**,** średnio: 19,05%) co jest zgodne z trendami ogólnopolskimi.

5. Zasady sprawdzania i oceniania stopnia osiągania efektów uczenia się

Stopnień osiągnięcia efektów uczenia się przez studentów jest obszarem szczególnej troski uczelni, na poziomie realizacji przedmiotów, kształcenia praktycznego i procesu dyplomowania. Analiza osiągania efektów uczenia jest też elementem Wydziałowego systemu zapewnienia jakości.
System weryfikacji efektów uczenia się w Państwowej Akademii Nauk Stosowanych im. Ignacego Mościckiego w Ciechanowie został przyjęty Zarządzeniem nr 16/2025 Rektora PANS im. Ignacego Mościckiego w Ciechanowie z dnia 14 lutego 2025 r. dot. weryfikacji efektów uczenia się i stanowi integralną część Uczelnianego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia oraz w Regulaminu studiów: od §13 do §19 .

Weryfikacja zakładanych efektów uczenia się, czyli potwierdzenie, przez przedstawienie obiektywnego dowodu, że zostały spełnione wyspecyfikowane wymagania, prowadzona jest na różnych etapach kształcenia i obejmuje:

- badanie sprawdzalności zdefiniowanych efektów uczenia się,
- badanie przejrzystości procedury egzaminacyjnej,
- ocenę przystępności zasad oceniania studentów, w tym egzaminów, prac zaliczeniowych i projektowych,
- ocenę procedury przygotowywania i zatwierdzania tematów prac dyplomowych,
- ocenę doboru recenzentów i formularza recenzji,
- ocenę organizacji egzaminu dyplomowego i przebiegu obrony pracy dyplomowej,
- sposoby weryfikacji i dokumentowania efektów uczenia się w zakresie umiejętności i kompetencji społecznych dotyczących zarówno kształcenia teoretycznego, jak i praktycznego,
- ocenę wykorzystania corocznej opinii nauczycieli wchodzących w skład kadry wydziału, która jest przedstawiana Radzie Konsultacyjnej w celu ewentualnego korygowania efektów uczenia się,
- pozyskiwanie informacji od interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych w celu określenia i weryfikacji efektów uczenia się oraz sposób ich wykorzystania w zakresie doskonalenia jakości kształcenia w Uczelni,
- dokonywanie systematycznej oceny efektywności wewnętrznego systemu zapewnienia jakości jednostek organizacyjnych Uczelni.
- opis systemu zapobiegania zjawiskom nieprawidłowym, związanym z procesem kształcenia.

Źródła weryfikacji stanowią: nauczyciele akademiccy (analiza osiągnięć studentów z poszczególnych przedmiotów: bieżąca i końcowa; sprawozdanie po zakończeniu realizacji przedmiotu, określające, czy zostały osiągnięte założone efekty uczenia się), studenci (udział w badaniu ankietowym dotyczącym realizacji zamierzonych efektów uczenia się, egzamin dyplomowy i obrona pracy dyplomowej), opiekunowie zajęć praktycznych i praktyk zawodowych (opinie opiekunów sprawujących nadzór nad studentami odbywającymi zajęcia praktyczne i praktyki zawodowe na temat wiedzy, umiejętnościach i kompetencji społecznych jakie student posiada lub nabył podczas realizacji praktyki), absolwenci.
Proces weryfikacji efektów uczenia się jest prowadzony przez nauczycieli akademickich i koordynowany przez dziekana wydziału, wydziałową komisję ds. jakości kształcenia i uczelnianą komisję ds. jakości kształcenia, z czego wynikają szczegółowe zadania.

Ocena skuteczności osiągania przez studentów zakładanych w programie studiów efektów uczenia się odbywa się na kilku etapach:

- efekty uczenia się osiągnięte na poziomie przedmiotów Wykorzystywane są tu metody sprawdzania osiągania efektów uczenia się, które określone są w sylabusach. Na pierwszych zajęciach jest przekazywana studentowi szczegółowa informacja o warunkach i wymogach sprawdzania założonych efektów uczenia się w oparciu o przygotowane przez nauczyciela akademickiego opisy przedmiotów w sylabusach. Ponadto studenci są zapoznawani z warunkami i wymogami weryfikacji (kryteriami i metodami) założonych efektów uczenia się w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych. W oparciu o wytwory prac studentów w trakcie trwania przedmiotu następuje bieżąca analiza osiąganych przez studentów efektów uczenia się. Dzięki temu możliwe jest uzyskanie wiedzy na temat osiągania przez studentów założonych efektów uczenia się w czasie trwania semestru i po jego zakończeniu. Przy zaliczeniach zajęć i egzaminach oraz wystawianiu oceny końcowej stosuje się następującą skalę ocen i jej zapis słowny: w systemie tradycyjnym: a) 91 – 100% bardzo dobry (5.0); b) 81 – 90% dobry plus (4.5); c) 71 – 80% dobry (4.0); d) 61 – 70% dostateczny plus (3.5); e) 50 – 60% dostateczny (3.0); f) poniżej 50% niedostateczny (2.0).

Podstawą oceny realizacji efektów uczenia się są:

- prace etapowe realizowane przez studenta w trakcie studiów (kolokwia, referaty, projekty, prezentacje, scenariusze zajęć z klientami ośrodków pomocowych, projekty),
- egzaminy (pisemny, ustny),
- zaliczenie na ocenę.

Prace etapowe, egzaminy i dokumentacja wynikająca z sylabusa przedmiotowego, jako podstawa weryfikacji i oceny opanowania przez studentów zakładanych efektów uczenia się podlegają archiwizacji i jest przechowywane przez okres trwania cyklu kształcenia w dowolnej formie (papierowej, elektronicznej lub innej), wykazu pytań i zagadnień oraz prac wytworzonych przez studentów, pozwalających na stwierdzenie osiągnięcia określonych efektów uczenia się w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych. Tematy prac etapowych są formułowane tak by doskonalić umiejętności studentów. Mają zatem najczęściej charakter praktyczny i przeglądowy, by kształcić też umiejętności analityczne.

Tabela 39. Przykłady prac etapowych

Przedmiot	Efekt uczenia się	Temat pracy etapowej/ sposób weryfikacji efektów uczenia się
Praca środowiskowa z osobami z zaburzeniami psychicznymi	**Umiejętności: K_U04** – potrafi nawiązać kontakt interpersonalny i pomocowy z osobą z zaburzeniami psychicznymi. Potrafi przygotować działanie interwencyjne i terapeutyczne na rzecz osoby z zaburzeniami psychicznymi. **K_U11** – potrafi wykorzystać zasoby instytucjonalne i osobowe do przygotowania zorganizowania i realizacji interwencji oraz oddziaływań terapeutycznych i pomocowych na rzecz osób z zaburzeniami psychicznymi. **Kompetencje społeczne: K_K02** – rozumie społeczne uwarunkowania zaburzeń psychicznych i pracy z osobami z zaburzeniami psychicznymi. **K_K03** – rozumie i uwzględnia wpływ otoczenia społecznego na stan psychiczny pacjenta.	**Indywidualny projekt działań środowiskowych na rzecz osoby z zaburzeniami psychicznymi.** Student opracowuje indywidualny projekt dotyczący przygotowania, organizacji i realizacji działań interwencyjnych, terapeutycznych i pomocowych na rzecz osób/osoby z zaburzeniami psychicznymi. W projekcie student powinien uwzględnić: charakterystykę sytuacji osób/osoby i funkcjonowania w środowisku społecznym; rozpoznanie potrzeb i problemów; możliwości nawiązania kontaktu interpersonalnego i pomocowego; określenie celu i zakresu planowanej interwencji; dobór adekwatnych działań pomocowych i terapeutycznych; wykorzystanie zasobów osobowych i instytucjonalnych; określenie podmiotów uczestniczących w realizacji działań oraz przewidywanych rezultatów. Projekt powinien uwzględniać wpływ środowiska społecznego na funkcjonowanie osoby z zaburzeniami psychicznymi oraz znaczenie współpracy z rodziną, instytucjami i osobami zaangażowanymi w proces pomocy. Weryfikowane bezpośrednio: **K_U11.** Weryfikowane pośrednio/w ramach realizacji ćwiczeń: K_U04, K_K02, K_K03 – poprzez analizę przypadku, dyskusję, aktywność studenta oraz zaliczenie pisemne (test), zgodnie z metodami weryfikacji wskazanymi w sylabusie.

Praca socjalna z osobami skazanymi i opuszczającymi zakłady karne – ćwiczenia	**Wiedza: K_W03** – posiada wiedzę na temat uwarunkowań powstawania konfliktów i problemów społecznych u osób skazanych i opuszczających zakład karny. **K_W04** – wykorzystuje w zaawansowany i pogłębiony sposób wiedzę, obejmującą wybrane obszary z zakresu dyscyplin nauk społecznych, właściwych dla pracy socjalnej, zorientowaną na pomoc osobom skazanym i opuszczającym zakład karny. **Umiejętności: K_U01** – potrafi w sposób pogłębiony i ugruntowany analizować i interpretować zjawiska społeczne, oraz typowe i nietypowe problemy społeczne, odnosząc się do teorii i praktyki pracy socjalnej z osobami skazanymi i opuszczającymi zakład karny. **K_U03** – potrafi analizować, prognozować i modelować praktyczne skutki konkretnych zjawisk i procesów społecznych z wykorzystaniem wiedzy, metod i narzędzi właściwych dla pracy socjalnej z osobami skazanymi i opuszczającymi zakład karny oraz zaproponować rozwiązanie ich problemów. **Kompetencje społeczne: K_K02** – jest gotów do wypełniania zobowiązań społecznych, inspirowania i organizowania działalności pomocowej na rzecz osób skazanych i opuszczających zakład karny. **K_K03** – jest gotów do współdziałania z innymi organizacjami świadczącymi pomoc na rzecz osób skazanych i opuszczających zakład karny.	**Zadanie problemowe – analiza sytuacji osoby opuszczającej zakład karny i opracowanie propozycji działań z zakresu pracy socjalnej.** Student dokonuje pogłębionej analizy przedstawionego przypadku osoby opuszczającej zakład karny, identyfikuje występujące problemy społeczne oraz ich uwarunkowania, a następnie proponuje rozwiązania odpowiadające rozpoznanym potrzebom. Zadanie powinno obejmować: charakterystykę sytuacji osoby; identyfikację typowych i nietypowych problemów społecznych; analizę sytuacji rodzinnej, mieszkaniowej, zawodowej i ekonomicznej; rozpoznanie zasobów i barier w procesie readaptacji społecznej; określenie potrzeb w zakresie pomocy postpenitencjarnej; analizę możliwych skutków występujących problemów; zaproponowanie konkretnych rozwiązań i działań z zakresu pracy socjalnej; wskazanie instytucji i organizacji mogących uczestniczyć w procesie pomocy; określenie zasad współpracy z podmiotami realizującymi pomoc postpenitencjarną oraz przewidywanych rezultatów podejmowanych działań. Weryfikowane bezpośrednio: K_U01, K_U03, K_K02, K_K03. Efekty w zakresie wiedzy K_W03 i K_W04: weryfikowane dodatkowo poprzez kolokwium (test), zgodnie z sylabusem.

Metody pracy socjalnej	K_W02, - student w stopniu zaawansowanym definiuje podstawowe pojęcia dotyczące pracy socjalnej K_W08 - Wymienia i charakteryzuje w sposób pogłębiony podstawowe metody i wybrane narzędzia pracy socjalnej K_U01, K_U03, K_U06 – student potrafi przełożyć założenia teoretyczne poznanych metod na grunt praktyki pracy socjalnej wykorzystując przy tym wiedzę i umiejętności potrzebne w pracy socjalnej a także poznane narzędzia pracy socjalnej K_U03, K_U06, K_U07, K_U10, K_U12 – student umie przyporządkować i zastosować metody pracy socjalnej w odniesieniu do dokonanej wybiórczej diagnozy problemu (wykorzystując poznane narzędzia pracy socjalnej) – indywidualnego przypadku, grupy, środowiska K_K01 - jest gotów do pogłębionej, obiektywnej i krytycznej oceny poziomu swojej wiedzy i umiejętności w zakresie poznanych metod i narzędzi pracy socjalnej a także rozumie potrzebę ciągłego dokształcania się zawodowego i rozwoju osobistego, które są niezbędne do rozwiązywania problemów społecznych w praktycznej działalności pracy socjalnej K_K04 - jest gotów do podejmowania działalności pomocowej w różnorodnych zakresach, wykorzystując w tym zakresie wiedzę na temat poznanych metod (wybranych narzędzi) pracy socjalnej	Test składający się z 17 pytań/poleceń, uwzględniający formę sprawdzenia wiedzy z metod pracy socjalnej oraz zastosowania ich w konkretnym przypadku

W celu formalnego potwierdzenia osiągniętych efektów uczenia się, po przeprowadzonych zaliczeniach i egzaminach następuje przekazanie do dziekanatu wydziału kompletnie wypełnionych protokołów ze wszystkich prowadzonych przedmiotów w terminie ustalonym na wydziale.
Pracownicy mają obowiązek przechowywania prac cząstkowych przez cały cykl kształcenia.

- **efekty uczenia się osiągnięte na poziomie praktyk zawodowych i zajęć praktycznych**

Weryfikacja efektów uczenia się dla zajęć praktycznych i praktyk zawodowych polega na sprawdzeniu, czy student osiągnął założone dla zajęć praktycznych i praktyk zawodowych efekty uczenia się zawarte w sylabusie przedmiotu. Weryfikacji efektów uczenia się dla zajęć praktycznych dokonuje nauczyciel akademicki prowadzący zajęcia praktyczne, a praktyk zawodowych odpowiednio opiekun praktyk zawodowych. Opiekun praktyk zawodowych dokonuje weryfikacji efektów uczenia się w oparciu o opinię opiekuna praktyk zawodowych z instytucji, w której praktyki zawodowe były realizowane, a także w oparciu o przedłożoną przez studenta dokumentację określoną w programie wraz z ankietą zawierającą ocenę opiekuna i samoocenę studenta.
Zaliczenie zajęć praktycznych kończy się zaliczeniem na ocenę, potwierdzone wpisem do Dzienniczka zajęć praktycznych i praktyk zawodowej po weryfikacji poszczególnych efektów uczenia, wykazanych w sylabusie do przedmiotu, z którego odbywają się zajęcia praktyczne. Student ma obowiązek osiągniecia efektów w obszarze umiejętności i kompetencji.
Ocena studentów odbywa się na podstawie załącznika Nr 6,7,8 i 9 stanowiących dokumentację do realizacji zadań Wydziałowej Komisji ds. kształcenia na kierunku: praca socjalna. Wykładowcy i opiekunowie zajęć praktycznych zapoznają się z kryteriami ocen – oraz egzekwowaniem ocen w oparciu o kryteria – analiza wyników oceny studentów. Przy ocenie zajęć praktycznych uwzględniono niżej wymienione kryteria podlegające ocenie przy założeniu skali:
0-1-2, gdzie:

0 pkt – wiedza niewystarczająca
1 pkt – wiedza wymagająca uzupełnienia
2 pkt – wiedza zgodna z zakresem tematycznym

1) w pracowni umiejętności przy ocenie zajęć praktycznych uwzględniono niżej wymienione kryteria:

- wykazanie wiedzy podczas zajęć,
- umiejętność rozwiązania sytuacji/problemu, której dotyczy symulacja,
- osiągnięcie założonych celów scenariusza.

2) kryterium oceny wiadomości na zajęciach praktycznych i praktykach zawodowych:

- wykazanie wiadomości i umiejętności
- znajomość podstaw prawnych funkcjonowania danej placówki pomocy społecznej
- znajomość potrzeb/problemów klientów pomocy społecznej
- umiejętność rozwiązywania problemów w danej placówce pomocy społecznej

3) przy kryterium oceny wykonywania zadania praktycznego uwzględnione zostały takie kryteria jak:

- realizacja zadań
- bezpieczeństwo osób w danym ośrodku oraz własne
- podejmowanie decyzji
- poprawność określenia celu działania
- samodzielność przygotowania do wykonania czynności
- poprawność dokumentowania wykonanego zadania
- ocena dotycząca własnego działania

Kryteria oceniania zajęć praktycznych i praktyk zawodowych

Ocena osiągniętych efektów uczenia się prowadzona jest zgodnie z kryteriami określonymi w Regulaminie zajęć praktycznych i praktyk zawodowych. Ocenie podlegają zarówno wiedza, umiejętności praktyczne, jak i kompetencje społeczne prezentowane przez studenta podczas realizacji zajęć praktycznych i praktyk zawodowych.

Proces oceniania obejmuje cztery obszary:

Wiadomości dotyczące działań pomocowych

Ocena obejmuje między innymi:

- znajomość celów działań pomocowych,
- dobór metod pracy socjalnej,
- uzasadnienie stosowanych rozwiązań,
- identyfikację potencjalnych trudności.

Organizacja stanowiska pracy

Uwzględnia:

- przygotowanie stanowiska pracy,
- właściwe wykorzystanie materiałów,
- przestrzeganie zasad bezpieczeństwa,
- organizację miejsca realizacji zadań.

Technika wykonania zadania

Oceniane są:

- poprawność metodyczna,
- samodzielność wykonywania czynności,
- dokumentowanie wykonanych działań,
- adekwatność podejmowanych decyzji.

Komunikacja i kompetencje społeczne

Uwzględnia się:

- sposób komunikowania się z klientami,
- przestrzeganie zasad etyki,
- zapewnienie bezpieczeństwa uczestnikom działań,
- kulturę osobistą,
- współpracę z zespołem interdyscyplinarnym.

Ocena końcowa ustalana jest zgodnie ze skalą punktową określoną w Regulaminie (0–32 pkt), odpowiadającą ocenom od niedostatecznej do bardzo dobrej.

Szczegóły dotyczące procesu weryfikacji efektów uczenia się zawarte są w wydziałowym systemie zapewnienia jakości:

PA.10 Procedura weryfikacji efektów uczenia się w odniesieniu do egzaminów i zaliczeń z oceną

PA.11 Procedura weryfikacji efektów uczenia się kształcenia praktycznego

- **efekty uczenia się osiągnięte na poziomie dyplomowania**

Egzamin dyplomowy **licencjacki** obejmuje: prezentację pracy, dyskusję nad pracą, sprawdzenie poziomu wiedzy z zakresu kierunku kształcenia. Zatwierdzenia pytań egzaminacyjnych dokonuje zespół ds. zapewnienia jakości kształcenia. Pytania dotyczą wszystkich przedmiotów objętych programem studiów i są zbieżne z efektami uczenia się z toku studiów. Zasady organizacji egzaminu dyplomowego są określone w kierunkowej procedurze weryfikacji efektów uczenia się w odniesieniu do egzaminu dyplomowego.

Egzamin dyplomowy **magisterski** polega na przedstawieniu przez studenta tez pracy dyplomowej magisterskiej, uzyskanych wyników badań oraz rozwiązań praktycznych problemów. Egzamin dyplomowy magisterski obejmuje: prezentację pracy dyplomowej magisterskiej, dyskusję nad pracą, sprawdzenie poziomu wiedzy z zakresu kierunku kształcenia. Efekty uczenia się w trakcie dyplomowania są analizowane przez zespół ds. zapewnienia jakości poprzez analizę ocen

uzyskanych w procesie dyplomowania, w tym ocen z pracy dyplomowej, recenzji, egzaminu dyplomowego oraz oceny końcowej na dyplomie.
Szczegóły przebiegu egzaminu dyplomowego PA.9 Procedura weryfikacji efektów uczenia się w odniesieniu do egzaminu dyplomowego

7.Zasady, warunki i tryb dyplomowania

Proces dyplomowania przebiega w następujących etapach:

- wybór promotora pracy spośród nauczycieli akademickich z tytułem co najmniej doktora, po zapoznaniu się z jego obszarem badawczym i dorobkiem metodycznym,
- wybór tematu przez studenta (propozycja własna, wybór z puli przedstawionej przez promotora, wybór z puli zaproponowanej przez Interesariusza zewnętrznego),
- akceptacja, zredagowanie ostatecznego tematu pracy,
- ustalenie dróg kontaktu (promotor jest do dyspozycji dyplomantów, dyżury, spotkania grupowe stacjonarne i online, indywidualne spotkania w Uczelni lub on-line, konsultacje zgodnie z potrzebami).

Dokumentację egzaminu dyplomowego przygotowuje pracownik dziekanatu pod kierunkiem kierownika zakładu. Komplet dokumentacji egzaminu dyplomowego stanowi załączniki do Regulaminu egzaminu dyplomowego. Analizę i ocenę przebiegu egzaminu dyplomowego przeprowadza Komisja ds. jakości kształcenia po jego zakończeniu. Ocena przebiegu egzaminu wraz z wnioskami przekazywana jest dziekanowi Wydziału. Ostateczny wynik studiów jest obliczony, tak jak na egzaminie licencjackim na podstawie sumy:
0,6 średniej arytmetycznej ocen przebiegu studiów, 0,2 oceny z pracy dyplomowej oraz 0,2 oceny z egzaminu dyplomowego licencjackiego.
Słowna ocena średnia ustalana jest zgodnie z następującą zasadą w zależności od wartości liczbowej:

a) od 3 do 3,25 ocena słowna: dostateczny (3.0),
b) od 3,26 do 3,75 ocena słowna: dostateczny plus (3.5),
c) od 3,76 do 4,25 ocena słowna: dobry (4.0),
d) od 4,26 do 4,75 ocena słowna: dobry plus (4.5),
e) powyżej 4,75 ocena słowna: bardzo dobry (5.0).

Zasady pisania prac dyplomowych zawarte są w dokumentach zatwierdzonych przez Radę Konsultacyjną i Zespół ds. zapewnienia jakości - **Wytyczne do pisania pracy dyplomowej.** Tematy prac przygotowywanych w danym roku na seminariach dyplomowych są weryfikowane przez Kierunkową Komisję ds. Zapewnienia Jakości Kształcenia Po złożeniu, praca dyplomowa podlega procesowi recenzowania przez promotora i recenzenta; po uzyskaniu pozytywnej recenzji praca jest dopuszczona do obrony. Prace dyplomowe są ponadto weryfikowane **w systemie antyplagiatowym JSA** zgodnie z procedurą weryfikacji prac dyplomowych - Regulamin antyplagiatowy prac dyplomowych w Państwowej Uczelni Zawodowej im. Ignacego Mościckiego, załącznik do Zarządzenia Nr 61/2021 Rektora z dnia 24 września 2021 r. w sprawie: wprowadzania Regulaminu antyplagiatowego prac dyplomowych. Raporty z badania są analizowane przez promotora, który podejmuje decyzję albo o dopuszczeniu pracy do obrony – jeśli uzna, że dokonane zapożyczenia są uprawnione i nie noszą znamion plagiatu, albo kieruje pracę do poprawy. Raporty z systemu JSA znajdują się w teczkach osobowych absolwentów.

STUDIA I STOPNIA

Warunkiem ukończenia studiów I stopnia na kierunku praca socjalna jest uzyskanie wymaganych zaliczeń, zdanie egzaminów, realizacja praktyk przewidzianych programem studiów, przygotowanie pracy dyplomowej oraz złożenie egzaminu dyplomowego. Szczegółowe przepisy dotyczące warunków ukończenia studiów oraz procesu dyplomowania zawarte są w: §24, §25 Regulaminu studiów, Regulamin egzaminu dyplomowego na Wydziale Nauk o Zdrowiu i Nauk Społecznych Państwowej Uczelni Zawodowej im. Ignacego Mościckiego w Ciechanowie na kierunku: praca socjalna (Zarządzenie nr 36/2026 Rektora PANS w Ciechanowie). Na studiach licencjackich przygotowanie pracy dyplomowej jest obowiązkowym elementem programu i obejmuje przeprowadzenie uzgodnionego z promotorem badania, związanego tematycznie z kierunkiem, według ściśle określonej metodyki, zgodnie z zasadami wytycznych do pisania pracy dyplomowych. Praca powinna mieć charakter empiryczny.
Przygotowaniem do procesu dyplomowanie są przedmioty kształcące kompetencje naukowe

Tabela 40. Realizacja zajęć kształtujących kompetencje naukowe

Przedmiot		**Liczba godzin /ECTS**	**Rok studiów**	**Semestr**
I stopień	Wprowadzenie do metodologii badań społecznych	Wykłady 20 /2 Ćwiczenia 15 /1	II	IV
	Seminarium dyplomowe i przygotowanie do pracy dyplomowej	20/5	III	V
	Seminarium dyplomowe i przygotowanie do pracy dyplomowej	20/5	III	VI

Egzamin dyplomowy odbywa się przed Komisją Egzaminacyjną powołaną przez rektora. Komisji przewodniczy dziekan lub upoważniony przez dziekana nauczyciel akademicki. Harmonogram egzaminu ustala kierownik zakładu, nie później niż na jeden miesiąc przed jego planowanym terminem. Przed egzaminem dyplomowym studenci otrzymują zagadnienia stanowiące podstawę przygotowania do egzaminu licencjackiego. Zbiór zagadnień na egzamin dyplomowy przygotowują nauczyciele akademiccy wraz z koordynatorami przedmiotów i składają do Kierownika zakładu. Przygotowany zbiór zagadnień na egzamin dyplomowy obejmuje trzy grupy zagadnień: związane z kierunkiem studiów w aspekcie teoretycznym, związane z praktyką właściwą dla danego zakresu kształcenia oraz pytanie z metodologii badań.
Analizę i ocenę przebiegu egzaminu dyplomowego przeprowadza Komisja ds. jakości kształcenia po jego zakończeniu. Ocena przebiegu egzaminu wraz z wnioskami przekazywana jest dziekanowi Wydziału. Analiza przebiegu egzaminu dyplomowego dotyczy w szczególności: oceny składu Komisji Egzaminacyjnej, przestrzegania zapisów Regulaminu egzaminu licencjackiego, dokumentacji dyplomowej, pytań egzaminacyjnych oraz ocen uzyskanych na dyplomie.
Ostateczny wynik studiów jest obliczony na podstawie sumy: 0,6 średniej arytmetycznej ocen przebiegu studiów; 0,2 oceny z pracy dyplomowej; 0,2 oceny z egzaminu dyplomowego licencjackiego. Słowna ocena średnia ustalana jest zgodnie z następującą zasadą w zależności od wartości liczbowej: a) od 3 do 3,25 ocena słowna: dostateczny (3.0), b)od 3,26 do 3,75 ocena słowna: dostateczny plus (3.5), c) od 3,76 do 4,25 ocena słowna: dobry (4.0), d) od 4,26 do 4,75 ocena słowna: dobry plus (4.5), e) powyżej 4,75 ocena słowna: bardzo dobry (5.0).
Studenci przygotowują **prace dyplomowe** zgodne z ich zainteresowaniami, podejmując aktualną problematykę z obszaru pracy socjalnej. Weryfikacja efektów uczenia się w procesie dyplomowania

jest dokonywana przez promotora i polega w szczególności na sprawdzeniu, czy zostały osiągnięte efekty uczenia się przyjęte dla seminarium dyplomowego, w ramach którego student przygotowuje pracę dyplomową.
W procesie dyplomowania stopień osiągnięcia efektów uczenia się o charakterze podsumowującym określany jest w oparciu o ocenę pracy dyplomowej i ustny egzamin dyplomowy. Ocena z egzaminu wraz z oceną pracy dyplomowej oraz średnią ocen z całego toku studiów stanowią ocenę końcową, świadczącą o finalnym stopniu osiągnięcia efektów uczenia się. Proces dyplomowania przebiega w następujących etapach:

- student wybiera promotora pracy spośród nauczycieli akademickich z tytułem co najmniej doktora, prowadzących zajęcia na kierunku, po zapoznaniu się z jego obszarem badawczym i dorobkiem metodycznym;
- wybór tematyki zagadnień poruszanych w pracy dyplomowej, zawsze wychodzi ze strony studenta, który w porozumieniu i współpracy z promotorem przyjmuje i akceptuje ostateczny temat pracy;
- zakres tematyczny prac dyplomowych jest również sugerowany przez Radę Pracodawców, może także być proponowany przez promotora;
- promotor zawsze jest do dyspozycji studenta, gotowy do wsparcia podczas dyżurów, indywidualnych spotkań w Uczelni lub spotkań on-line oraz podczas przerw pomiędzy zajęciami.
- praca dyplomowa, ze względu na swój aplikacyjny charakter lepiej wpisuje się w założenia profilu praktycznego, w większym stopniu umożliwia realizację efektów uczenia się wynikających z misji Uczelni zaangażowanej poprzez rozwiązywanie problemów praktycznych, co często daje możliwość wpływania na jakiś fragment rzeczywistości i przeżywania z tego tytułu satysfakcji. Poza tym, dzięki projektowaniu pracy dyplomowej student częściej nawiązuje kontakt z placówkami pomocowymi, w szczególności tymi, w których odbywał praktyki, co zwiększa jego szanse na rynku pracy.

Przykładowe pytania egzaminacyjne:

- Wymień instrumenty polityki społecznej państwa wobec osób długotrwale bezrobotnych i niepełnosprawnych.
- Omów metody, techniki i narzędzia osadzone w strategii badan jakościowych.
- Przeanalizuj poniższą sytuację, wskaż działania grupy diagnostyczno-pomocowej: Do Zespołu Interdyscyplinarnego wpłynęło zgłoszenie, że w rodzinie 6 osobowej dochodzi do kłótni między rodzicami. Rodzice wychowują dwie córki w wieku 12 lat i syna 12 lat i 19 lat. W rodzinie często interweniuje policja. Świadkami przemocy są sąsiedzi. Dorosły syn przerwał urlop, ponieważ boi się ze ojciec zrobi krzywdę matce i rodzeństwu.

Przykłady tematów prac dyplomowych:

- Problemy przemocy domowej w opinii mieszkańców gminy Gzy
- Satysfakcja z wykonywania zawodu pracownika socjalnego w powiecie ciechanowskim
- Uzależnienia wśród uczniów szkoły podstawowej w Starym Szelkowie jako współczesny problem społeczny.

STUDIA II STOPNIA

Na studiach magisterskich przygotowanie pracy dyplomowej jest obowiązkowym elementem programu i obejmuje przeprowadzenie uzgodnionego z promotorem badania, związanego tematycznie z kierunkiem, według ściśle określonej metodyki, zgodnie z zasadami wytycznych do pisania pracy.

Wszystkie elementy doprowadzające do ukończenia studiów muszą być spełnione, a więc:

- uzyskanie wymaganych zaliczeń,
- zdanie egzaminów,
- realizacja praktyk przewidzianych programem studiów,
- przygotowanie pracy dyplomowej,
- złożenie egzaminu dyplomowego.

Szczegółowe przepisy dotyczące warunków ukończenia studiów oraz procesu dyplomowania zawarte są w: §24, §25 Regulaminu studiów, Regulamin egzaminu dyplomowego na Wydziale Nauk o Zdrowiu i Nauk Społecznych Państwowej Uczelni Zawodowej im. Ignacego Mościckiego w Ciechanowie na kierunku: praca socjalna (Zarządzenie nr 37/2026 Rektora PANS w Ciechanowie).

Tabela 41. Realizacja zajęć kształtujących kompetencje naukowe

Przedmiot		Liczba godzin /ECTS	Rok studiów	Semestr
II stopień	Metodologia badań społecznych	Konwersatorium 30/4	I	II
	Seminarium magisterskie	30/2	II	III
	Seminarium magisterskie i egzamin dyplomowy	10/2	II	IV

Schemat opracowanych zestawów jest podobny jak przy obronie studiów I stopnia. W zastawie znajdują się trzy pytania. Jedno dotyczy metodologii badań społecznych, drugie związane z kierunkiem studiów w aspekcie teoretycznym, a kolejne to kazus, wybrany konkretny przypadek, trudna sytuacja życiowa, który służy do analizy i rozwiązania problemu według przepisów prawa i standardów przyjętych w pracy pracownika socjalnego. Są to najczęściej nietypowe lub skomplikowane problemy, które wymagają decyzji wspartej wiedzą, przepisami prawa i skromnym, ale doświadczeniem, które absolwent, już jako pracownik socjalny może napotkać w codzienności zawodowej.

W **pracy magisterskiej** student rozwiązuje bardziej złożony problem praktyczny lub badawczo-praktyczny. Potrafi samodzielnie analizować, projektować rozwiązania i krytycznie oceniać ich skuteczność. Zwykle w pracy magisterskiej podjęty problem wymaga pogłębionych badań, analizy danych, stworzenia i oceny rozwiązania albo rozbudowanego planu działań skierowanego do pracownika socjalnego. Przegląd literatury jest szerszy i bardziej krytyczny. Wnioski powinny mieć zarówno wartość praktyczną, jak i wskazywać szersze znaczenie dla danej dziedziny. W pracy magisterskiej kluczową sekcją pracy naukowej jest dyskusja wyników, w której następuje weryfikacja hipotez i porównanie z literaturą oraz wyjaśnienie znaczenia odkryć. Celem jest wyjaśnienie, jak uzyskane rezultaty pasują do dotychczasowej wiedzy i badań innych autorów. Prace dyplomowe mają formę raportu z badań z zakresu nauk społecznych i zawierają wstęp, część teoretyczną z przeglądem dotychczasowej literatury przedmiotu, część metodologiczną, część zawierającą wyniki badań własnych (analiza i interpretacja), dyskusję wyników, wnioski i rekomendacje praktyczne, piśmiennictwo. Egzamin dyplomowy pozwala na losową weryfikację efektów uczenia się odnoszących się do poszczególnych przedmiotów realizowanych w toku studiów oraz pozwala na weryfikację problematyki zawartej w pracy magisterskiej.

W zależności od przyjętej strategii badawczej, najczęściej wykorzystywanymi technikami są: obserwacja, wywiad, ankieta, analiza dokumentów, analiza treści. Prace magisterskie zawierają: wstęp, rozdział teoretyczny (po uzgodnieniu z promotorem mogą być dwa rozdziały, w zależności od tematu pracy), rozdział metodologiczny (w tym zmienne i wskaźniki przy badaniach sondażowych) rozdział zawierający wyniki badań własnych, dyskusja wyników, wnioski i rekomendacje praktyczne. W pracy magisterskiej stosowane są statystyki opisowe (miary występowania: liczba, procent obserwacji; miary położenia: średnia arytmetyczna, średnia ważona, wartość minimalna i maksymalna, dominanta, mediana; miary zróżnicowania: odchylenie standardowe, rozstęp max. – min.). W przypadku badań na dużych próbach populacji mogą być wykorzystywane testy parametryczne (testy tStudenta, analiza wariancji, korelacja r-Pearsona, analiza regresji) lub nieparametryczne (test U-Manna-Whitneya, test Kruskala-Wallisa, test niezależności chi-kwadrat).

Przykłady tematów prac dyplomowych:

- Rola pracownika socjalnego w Centrum Usług Społecznych jako nowej jednostki polityki społecznej.
- Funkcjonowanie CUS a OPS w małych gminach a wsparcie mieszkańców.
- Dobrostan mieszkańców na terenach funkcjonowania Centrów Usług Społecznych.
- Nowe narzędzia i metody pracy pracownika w CUS- rola Organizatora społeczności lokalnej jako metoda pracy środowiskowej.

Przykłady pytań dyplomowych w puli (Kazusów) pytań praktycznych:

- Proszę przygotować ofertę usług przewidzianą w zatrudnieniu socjalnym dla Pani Kamili lat 30, która przebywała przez ostatnie 2 lata w Zakładzie Karnym za wielokrotne wyłudzenie od sąsiadki pieniędzy na pokrycie kosztów (opłata wizyty lekarskiej u specjalisty oraz zakup leków). Obecnie ww. po odbyciu kary zgłasza się do pracownika socjalnego o wsparcie w znalezieniu pracy zawodowej".
- W jakim podmiocie ekonomii społecznej Pani Karolina ma największe szanse na wejście na rynek pracy?
- Proszę przygotować element CV dotyczący zasobów osoby bezrobotnej. „Pani Kinga lat 35 ma wykształcenie pomaturalne. Ukończyła edukację w obszarach: rejestratorki medycznej, opiekunki medycznej w DPS, Po krótkim przeszkoleniu przez 5 lat była zatrudniona w firmie ochroniarskiej. Obecnie Pani Kinga podjęła naukę w kierunku podniesienia kompetencji w obsłudze programów komputerowych. Klienta chciałaby podjąć inne zatrudnienie".
- Jakie działania powinien podjąć pracownik socjalny w interwencji? „Pracownik socjalny zostaje zawiadomiony przez mieszkańca budynku wielorodzinnego, że na parapecie zewnętrznym na 6-ym piętrze siedzi nagi mężczyzna i macha nogami pokrzykując na przechodniów. Z informacji od mieszkańców wynika, że ww. jest rozwiedziony i mieszka sam."
- Na czym polega dobór próby do badań ? Wskaż rodzaje doboru próby.
- Jakie mechanizmy sprzyjają rzeczywistemu włączeniu klienta w procesie decyzyjnym i interwencyjny w podejściu empowerment w pracy socjalnej?
- Zaprojektuj placówkę dzienną Klub Młodej Mamy. Dla matek z dziećmi w wieku 1-4 lat. Odpowiedz na pytania: Jakie cele będą w niej realizowane? Jakie usługi będą realizowane? Kto będzie pracował w placówce?

Zalecenia dotyczące kryterium 3. wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (*jeżeli dotyczy*)

Lp.	Zalecenia dotyczące kryterium 3 wymienione we wskazanej wyżej uchwale Prezydium PKA	Opis realizacji zalecenia oraz działań zapobiegawczych podjętych przez uczelnię w celu usunięcia błędów i niezgodności sformułowanych w zaleceniu o charakterze naprawczym
1.	brak zaleceń	

Dodatkowe informacje, które uczelnia uznaje za ważne dla oceny kryterium 3:

Linki do dokumentów wewnętrznych:

- UCHWAŁA Nr 38/VII/2025 Senatu Państwowej Akademii Nauk Stosowanych im. Ignacego Mościckiego w Ciechanowie z dnia 24 czerwca 2025 r. w sprawie: ustalenia warunków, trybu oraz terminu rozpoczęcia i zakończenia rekrutacji na studia pierwszego stopnia, studia drugiego stopnia i jednolite studia magisterskie w Państwowej Akademii Nauk Stosowanych im. Ignacego Mościckiego w Ciechanowie w roku akademickim 2026/2027
https://bip.pansim.edu.pl/uchwala/u-38-vii-2025
- UCHWAŁA Nr 167/ V/2019 Senatu Państwowej Uczelni Zawodowej im. Ignacego Mościckiego w Ciechanowie w z dnia 13 listopada 20190 r. Mościckiego w sprawie: potwierdzania efektów uczenia się w Państwowej Uczelni
https://bip.pansim.edu.pl/uchwala/u-167-v-2019
- Zarządzenie Nr 16/2025 Rektora Państwowej Akademii Nauk Stosowanych im. Ignacego Mościckiego w Ciechanowie z dnia 14 lutego 2025 r. w sprawie: wprowadzenia systemu weryfikacji efektów uczenia się w Państwowej Akademii Nauk Stosowanych im. Ignacego Mościckiego w Ciechanowie
https://bip.pansim.edu.pl/zarzadzenie/z-16-2025
- Zarządzenie Nr 53/2025 Rektora Państwowej Akademii Nauk Stosowanych im. Ignacego Mościckiego w Ciechanowie z dnia 30 czerwca 2025 r. w sprawie: egzaminu wstępnego na studia w przypadku rekrutacji na studia pierwszego stopnia lub jednolite studia magisterskie cudzoziemców ubiegających się o przyjęcie na studia na podstawie wydanego za granicą dokumentu, który nie jest dokumentem potwierdzającym uprawnienie do ubiegania się o przyjęcie na studia, o którym mowa w art. 326a ust. 1 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce w Państwowej Akademii Nauk Stosowanych im. Ignacego Mościckiego w Ciechanowie w roku akademickim 2025/2026
https://bip.pansim.edu.pl/zarzadzenie/z-53-2025
- Zarządzenie Nr 36/2026 Rektora Państwowej Akademii Nauk Stosowanych im. Ignacego Mościckiego w Ciechanowie z dnia 14 maja 2026 r. w sprawie wprowadzenia Regulaminu egzaminu dyplomowego licencjackiego na kierunku praca socjalna – studia I stopnia na Wydziale Nauk o Zdrowiu i Nauk Społecznych
https://bip.pansim.edu.pl/zarzadzenie/z-36-2026
- Zarządzenie Nr 37/2026 Rektora Państwowej Akademii Nauk Stosowanych im. Ignacego Mościckiego w Ciechanowie z dnia 14 maja 2026 r. w sprawie wprowadzenia Regulaminu egzaminu dyplomowego magisterskiego na kierunku praca socjalna – studia II stopnia na Wydziale Nauk o Zdrowiu i Nauk Społecznych
https://bip.pansim.edu.pl/zarzadzenie/z-37-2026

Kryterium 4. Kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry

1.Liczby, struktury kwalifikacji oraz dorobku naukowego/artystycznego nauczycieli akademickich oraz innych osób prowadzących zajęcia ze studentami na ocenianym kierunku, jak również ich kompetencji dydaktycznych

Przedmioty związane z kierunkiem studiów prowadzone są przez nauczycieli zatrudnionych w Zakładzie pracy socjalnej, przez odpowiednio dobranych nauczycieli, zatrudnionych w innych wydziałach i zakładach, a także przez doświadczonych praktyków, zatrudnionych w uczelni w ramach umów cywilno-prawnych, którzy realizują przedmioty zgodnie ze swoimi kwalifikacjami. Kadra zatrudniona na kierunku praca socjalna zapewnia realizację efektów uczenia się poszczególnych przedmiotów. W toku studiów 50% godzin jest realizowane przez kadrę zatrudnioną w uczelni na podstawowym miejscu pracy. Skład kadry Zakładu Pracy socjalnej stanowi 9 osób, w tym jeden dr hab. zatrudniony na etacie naukowo-dydaktycznym, 4 doktorów w pełnym wymiarze czasu pracy w tym jeden dr zatrudniony na etacie naukowo-dydaktycznym, 1 doktor w niepełnym wymiarze czasu pracy, 3 magistrów. Największą grupę stanowią dydaktycy ze stopniem doktora, to ponad 50% wszystkich nauczycieli akademickich.

Tabela 42. Wykaz nauczycieli akademickich Zakładu pracy socjalnej z uwzględnieniem wykształcenia

Tytuł nau./zaw.	Nauczyciele akademiccy zatrudnieni w pełnym wymiarze czasu pracy	Wykształcenie
doktor hab.	Małgorzata Przybysz-Zaremba	dr hab. nauk społecznych, dr pedagogiki
doktor	Sandra Brzeska-Zagroba	dr n. społecznych, mgr pedagogiki przedszkolnej
	Tomasz Czura	dr teologii, mgr psychologii
	Miłosz Marcysiak	dr n. społecznych, mgr psychologii
	Małgorzata Skwarek	dr n. społecznych, mgr politoligii
	Anna Strumińska-Doktór*	dr n. humanistycznych, mgr pedagogiki
magister	Grażyna Jabłońska	mgr pedagogiki
	Dorota Stasiełuk	mgr pedagogiki specjalnej
	Ewa Żórawska	mgr pedagogiki

*****pracownik w niepełnym wymiarze czasu pracy

Tabela 43. Pozostali pracownicy dydaktyczni realizujący zajęcia na ocenianym kierunku

Tytuł nauk./ zaw.	Nauczyciele akademiccy zatrudnieni na uczelni na podstawie umowy o pracę	Pozostali pracownicy dydaktyczni umowy cywilno-prawne	Wykształcenie
doktor hab.	Leszek Zygner		dr hab. nauk humanistycznych dr historii
	Małgorzata Jagodzińska		dr hab. nauk społecznych, dr pedagogiki

doktor	Teresa Dworecka		dr n. humanistycznych, mgr pedagogiki
	Adam Gałązka		dr n. medycznych, lekarz medycyny
	Sławomir Gromadzki		dr n. społecznych
	Katarzyna Jabłonowska		mgr prawa, dr nauk prawnych
	Grzegorz Kaczorowski		dr n. teologicznych, mgr pedagogiki
	Agnieszka Kuskowska		dr n. społecznych, mgr pedagogiki specjalnej
	Rafał Panfil		dr n. społecznych, mgr socjologii
	Ewa Wiśniewska		dr n. medycznych, mgr pielęgniarstwa
		Monika Łebkowska	dr n. społecznych, mgr zarządzania
		Magdalena Wolińska	dr n. prawnych, mgr prawa
		Marta Petrykowska	dr nauk humanistycznych w zakresie pedagogiki
magister	Joanna Anuszewska		mgr psychologii
	Mirosław Boniakowski		mgr wychowania fizycznego
		Dariusz Stasiełuk	mgr pedagogiki specjalnej
	Aneta Głuszniewska		mgr pedagogiki
	Janusz Wiśniewski		dr nauk ekonomicznych
		Tomasz Kosielski	mgr pracy socjalnej
	Ewa Potępa		mgr pielęgniarstwa
	Paweł Pyrzyński		mgr finansów i bankowości
	Jolanta Rutkowska		mgr filologii angielskiej
		Elżbieta Smosarska	mgr socjologii
		Monika Szeszko-Zaborowska	mgr pracy socjalnej
		Katarzyna Gumienna	mgr dziennikarstwa i komunikacji społecznej spec. Komunikacja medialno-marketingowa

Uwaga: Szczegółowy podział kadry dydaktycznej realizującej proces dydaktyczny na studiach oraz charakterystyka kadry znajdują się w Załączniku nr 2, część I, pkt. 2 i pkt. 4

2.Obsada zajęć, ze szczególnym uwzględnieniem zajęć, które prowadzą do osiągania przez studentów umiejętności praktycznych oraz kompetencji inżynierskich

Zajęcia, które prowadzą do osiągania przez studentów umiejętności praktycznych są prowadzone przez nauczycieli praktyków, zgodnie z kwalifikacjami i doświadczeniem naukowym i dydaktycznym. Są to głównie osoby, które pracują w ośrodkach pomocy społecznej, instytucjach pomocowych i samorządowych, jako kuratorzy sądowi, pedagodzy specjalni. Taka obsada pozwala na realizację zajęć praktycznych w konkretnych placówkach pomocowych, zapewniając szeroki dostęp

studentów do różnych placówek oraz nabywania przez nich ważnych umiejętności zawodowych. Uczelnia zwraca szczególną uwagę na to, aby zajęcia praktyczne i praktyki zawodowe prowadzone były przez odpowiednio dobraną kadrę, z dużym doświadczeniem zawodowym. Wydziałowy system zapewniania jakości zawiera narzędzia oceny merytorycznej i programowej, w tym kryteria doboru opiekunów do prowadzenia zajęć praktycznych i praktyk zawodowych (Załącznik Nr 10). Kryteria doboru, punktowane w skali od 5 do 2 pkt., uwzględniają: wykształcenie, doskonalenie zawodowe, kursy kwalifikacyjne, staż pracy, hospitacje zajęć.

Tabela 44. Przykładowe kwalifikacje kadry realizującej zajęcia praktyczne

Zajęcia praktyczne	
Przedmiot	**Kwalifikacje opiekuna kształcenia praktycznego/doświadczenie zawodowe**
Projekt socjalny Organizowanie społeczności lokalnej	**Wykształcenie**: lic. Socjologii specjalizacja praca socjalna mgr praca socjalna specjalizacja normy i organizacje społeczne, ukończone szkolenia np. zarządzanie procesem zmian, prowadzenie treningu umiejętności społecznych **Doświadczenie zawodowe:** specjalista pracy socjalnej, asystent osoby niepełnosprawnej
Poradnictwo socjalne	**Wykształcenie:** lic. pracy socjalnej w zakresie praca socjalna w pomocy społecznej, lic. pielęgniarstwa mgr zarządzania specjalność zarządzanie w sektorze publicznym, specjalizacja z zakresu organizacji pomocy społecznej **Doświadczenie zawodowe:** pracownik socjalny, członek zespołu orzekającego w Powiatowym Zespole ds. orzekania o niepełnosprawności, asystent rodziny
Praktyki zawodowe	
Placówka	**Kwalifikacje**
GOPS Grudusk	**Wykształcenie:** mgr pedagogiki specjalność edukacja dorosłych z doradztwem socjalnym, studia podyplomowe z zakresu pracy socjalnej, **Doświadczenie zawodowe:** 3 lata aspirant pracy socjalnej w wydziale pracy z uchodźcami, obecnie aspirant pracy socjalnej
GOPS Regimin	**Wykształcenie:** licencjat pracy socjalnej, magister profilaktyki społecznej i resocjalizacji, studia podyplomowe organizacja pomocy społecznej studium I stopnia przeciwdziałania przemocy domowej **Doświadczenie zawodowe:** pracownik socjalny, członek zespołu interdyscyplinarnego

3.Łączenie przez nauczycieli akademickich i inne osoby prowadzące zajęcia działalności dydaktycznej z działalnością naukową lub zawodową

Nauczyciele akademiccy prowadzący zajęcia, dbając o jakość procesu kształcenia, biorą czynny udział w krajowych i międzynarodowych konferencjach naukowych, a także systematycznie podnoszą swoje kompetencje zawodowe, biorąc udział w różnych formach szkoleń i warsztatów, czy

też kończąc studia podyplomowe. Są inicjatorami i organizatorami konferencji naukowych i metodycznych, sympozjów, szkoleń realizowanych cyklicznie na uczelni oraz autorami publikacji naukowych.

Tabela 45. Przykładowe łączenie zadań w obszarze działalności dydaktycznej, naukowej i zawodowej pracowników

	Aktywność zawodowa	**Aktywność naukowa**	**Aktywność dydaktyczna – prowadzone przedmioty**
Dr Sandra Brzeska Zagroba	Klubu Senior + w Lekowie – terapeuta muzyczny Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Regiminie - aspirant pracy socjalnej	Autor monografii Kierownik projektów naukowych Kierownik Laboratorium Innowacji Społecznych CIiTT PANS Ciechanów	Organizowanie społeczności lokalnej Praca z rodziną z dziećmi ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi
Dr Maryla Petrykowska	Sad Rejonowy w Ciechanowie – kurator specjalista , kurator zawodowy	Autor publikacji naukowych	Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie Dewiacje i patologie społeczne
Mgr Ewa Żórawska	Ośrodek Pomocy Społecznej Miasta Stołecznego Warszawa – konsultant w dziale pomocy specjalistycznej	Publikacje z zakresu pomocy społecznej i pomocy społecznej Doświadczenie w realizacji projektów społecznych	Projekt socjalny Praca socjalna z rodziną
Mgr Grażyna Jabłońska	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Regiminie – główny spec pracy socjalnej , kierownik Klubu Senior + w Lekowie Kurator społeczny w Sadzie Rejonowym Wydział Rodzinny i Nieletnich	Autor referatów na konferencjach naukowych Autor artykułu naukowego	Obszary pomocy socjalnej Asystentura w pracy socjalnej

Pracownicy są również członkami Komitetów Naukowych i Organizacyjnych konferencji międzynarodowych, sympozjów np.

- XXV Międzynarodowa Interdyscyplinarna Konferencja Naukowo-Szkoleniowa im. dr n. med. Janiny Fetlińskiej Rodzina z problemem uzależnienia – od teorii do praktyki 11.04.2025 r. Projekt dofinansowany ze środków budżetu państwa, przyznanych przez Ministra Nauki w ramach Programu Doskonała nauka II (kierownik projektu dr S. Brzeska-Zagroba)
- V Sympozjum Międzypokoleniowe „ Od integracji do izolacji, społeczne aspekty uzależnień” 27. 02.2026 r.,

- V Sympozjum naukowo-szkoleniowe „ Młodzi konsumenci w cyfrowy świecie” 19.03.2026 r.

Jednostka organizacyjną uczelni, która pozwala na łączenie działalności zawodowej i naukowej jest **Pracownia Innowacji Społecznych,** funkcjonująca w strukturze Centrum Innowacji i Transferu Technologii PANS, realizowała w okresie sprawozdawczym działania o charakterze badawczym oraz edukacyjnym, skoncentrowane na rozwoju innowacji społecznych oraz wzmacnianiu współpracy pomiędzy środowiskiem akademickim a otoczeniem społeczno-gospodarczym. Podejmowane inicjatywy obejmowały w szczególności:

- rozwój i implementację innowacyjnych rozwiązań społecznych odpowiadających na aktualne potrzeby środowiska lokalnego,
- wspieranie transferu wiedzy i kompetencji pomiędzy uczelnią a instytucjami publicznymi oraz organizacjami społecznymi,
- animowanie partnerstw lokalnych i międzysektorowych,
- upowszechnianie dobrych praktyk w zakresie innowacyjności społecznej i edukacyjnej.

Prowadzone działania badawcze:

Projekt **„ASD-Kompetencje+”** stanowi interdyscyplinarny model szkoleniowo-edukacyjny ukierunkowany na systematyczne podnoszenie kompetencji pracowników służb pomocowych w zakresie rozumienia, identyfikowania oraz wspierania osób ze spektrum autyzmu (ASD). Założenia projektu integrują nowoczesne rozwiązania technologiczne, interaktywne narzędzia edukacyjne oraz praktyczne moduły treningowe, umożliwiające rozwój kompetencji zawodowych w obszarze pracy z osobami neuroróżnorodnymi i ich rodzinami. Projekt zakłada wdrażanie rozwiązań opartych na praktyce evidence-based oraz wzmacnianie jakości usług społecznych świadczonych przez instytucje pomocowe. Eksperymentalne badania „Aktywność fal alfa jako wskaźnik reakcji relaksacyjnej na muzykę – badanie z wykorzystaniem biofeedbacku”. Badanie prowadzone z zastosowaniem metody EEG biofeedback, opartej na rejestracji aktywności bioelektrycznej mózgu. Przedmiotem pomiaru jest aktywność pasma alfa (8–13 Hz)**,** którego zwiększona aktywność jest często wiązana ze stanem spoczynku, obniżonym poziomem pobudzenia oraz relaksacją. Procedura badawcza obejmuje rejestrację aktywności EEG uczestników podczas ekspozycji na dwa warunki eksperymentalne: muzykę relaksacyjną oraz muzykę preferowaną indywidualnie przez badanego**.** W ramach współpracy z partnerami zewnętrznymi zrealizowano działania edukacyjne i profilaktyczne o charakterze społecznym:

- przeprowadzono warsztaty pt. „Dezinformacja a błędy poznawcze” (17.02.2026 r.) we współpracy z I Liceum Ogólnokształcącym im. Z. Krasińskiego, których celem było rozwijanie kompetencji krytycznego myślenia wśród młodzieży oraz zwiększanie świadomości dotyczącej mechanizmów dezinformacji funkcjonujących w przestrzeni medialnej i cyfrowej. W trakcie warsztatów omówiono najczęściej występujące błędy poznawcze wpływające na proces interpretacji informacji, w tym efekt potwierdzenia, heurystykę dostępności oraz mechanizmy polaryzacji opinii. Zajęcia miały charakter interaktywny i obejmowały analizę przykładów przekazów medialnych, ćwiczenia praktyczne oraz dyskusję dotyczącą wpływu fake newsów i manipulacji informacyjnej na funkcjonowanie społeczne młodzieży.
- współorganizowano konferencję „Nasz region – nasza odpowiedzialność” (17.04.2026 r.) we współpracy z Biurem Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Uzależnień w Ciechanowie, poświęconą problematyce odpowiedzialności społecznej, profilaktyki uzależnień oraz wzmacniania lokalnych systemów wsparcia społecznego.

W celu popularyzacji problematyki innowacji społecznych oraz zwiększania świadomości społecznej w zakresie bezpieczeństwa i dobrostanu dzieci i młodzieży przedstawiciele Pracowni uczestniczyli w działaniach medialnych i popularyzatorskich:

- udział w audycji radiowej dotyczącej problematyki przemocy rówieśniczej (14.04.2026 r.) – Katolickie Radio Diecezji Płockiej,
- udział w audycji radiowej poświęconej bezpieczeństwu i rozwojowi dzieci oraz młodzieży (16.04.2026 r.) – Radio Rekord Mazowsze,
- udział w nagraniu podcastu „Moc umysłu" (18.05.2026 r.), realizowanego przez TV Mazowsze i publikowanego za pośrednictwem platformy YouTube, we współpracy z Samorządem Województwa Mazowieckiego. Działania te miały charakter edukacyjny i ekspercki oraz służyły upowszechnianiu wiedzy z zakresu profilaktyki społecznej, zdrowia psychicznego i innowacyjnych metod wsparcia społecznego.

4.Założenia, cele i skuteczność prowadzonej polityki kadrowej, z uwzględnieniem metod i kryteriów doboru oraz rekrutacji kadry, sposobów, zasad i kryteriów oceny jakości kadry oraz udziału w tej ocenie różnych grup interesariuszy

W PANS im. Ignacego Mościckiego w Ciechanowie polityka kadrowa jest integralnym elementem Strategii Rozwoju Uczelni oraz Uczelnianego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia (USZJK). Jej nadrzędnym celem jest zapewnienie wysoko wykwalifikowanej kadry dydaktycznej i naukowej, zdolnej do realizacji misji uczelni oraz ciągłego doskonalenia jakości kształcenia. System opiera się na przejrzystych zasadach zatrudniania, okresowej ocenie pracowników oraz wykorzystywaniu wyników ocen do planowania rozwoju zawodowego i doskonalenia kompetencji.

Polityka kadrowa PANS w Ciechanowie zakłada:

- zapewnienie kadry posiadającej kwalifikacje zgodne z wymaganiami ustawowymi oraz profilem praktycznym prowadzonych kierunków studiów,
- pozyskiwanie specjalistów posiadających doświadczenie zawodowe odpowiadające efektom uczenia się realizowanym na kierunkach studiów,
- wspieranie rozwoju naukowego, dydaktycznego i zawodowego nauczycieli akademickich,
- systematyczne podnoszenie jakości kształcenia poprzez rozwój kompetencji kadry,
- budowanie kultury jakości opartej na współpracy, samoocenie i ciągłym doskonaleniu.

Dobór pracowników odbywa się zgodnie z przepisami ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce oraz wewnętrznymi regulacjami uczelni. Podstawowymi kryteriami zatrudnienia są:

- posiadane kwalifikacje naukowe i zawodowe;
- dorobek naukowy lub doświadczenie praktyczne zgodne z profilem praktycznym;
- kompetencje dydaktyczne;
- zgodność kwalifikacji z potrzebami i realizowanymi programami studiów;
- możliwość zapewnienia właściwej obsady zajęć zgodnie z wymaganiami Polskiej Komisji Akredytacyjnej,
- doświadczenie zawodowe zdobyte poza uczelnią, umożliwiające przekazywanie studentom wiedzy odpowiadającej potrzebom rynku pracy.

Konkursy na stanowiska wykładowców odbywają się na podstawie ustawy – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce, wewnętrznego Statutu uczelni oraz zarządzeń rektora i wniosków dziekanów poszczególnych wydziałów. Statut określa wewnętrzną strukturę uczelni, szczegółowe kompetencje organów (rektor, dziekan, senat) oraz tryb powoływania komisji konkursowych. Informacje o wolnych stanowiskach publikowane są w Biuletynie Informacji Publicznej uczelni (https://bip.pansim.edu.pl/artykuly/konkursy) oraz na stronie Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa

Wyższego. Komisja konkursowa powołana zarządzeniem rektora rozstrzyga składane oferty do postepowania konkursowego. Polityka kadrowa uczelni zakłada zatrudnianie na poszczególnych etatach osoby, które spełniają określone wyżej kryteria. Na etatach naukowo-dydaktycznych zatrudniane są osoby z tytułem naukowym dr lub dr hab., z dorobkiem naukowym i również dorobkiem zawodowym. Na etatach dydaktycznych zatrudniani są wykładowcy z doświadczeniem zawodowym, którzy są ekspertami i praktykami w poszczególnych obszarach. Zatrudnienie pracowników odbywa się w oparciu o postępowanie konkursowe, które jest regulowane zarządzeniem rektora. Konkursy ogłaszane są w maju/czerwcu na kolejny rok akademicki oraz doraźnie według potrzeb.

W trakcie trwania zatrudnienia nauczyciele akademiccy podlegają ocenie. System oceny kadry zakłada udział różnych grup interesariuszy:

- studenci – poprzez anonimowe ankiety oceniające nauczycieli akademickich po zakończeniu cyklu kształcenia,
- dziekani i kierownicy jednostek – analizują wyniki ocen oraz hospitacji,
- wydziałowe Komisje ds. jakości kształcenia – koordynują ocenę jakości pracy dydaktycznej i przygotowują rekomendacje,

Ocena nauczycieli akademickich prowadzona jest wieloaspektowo i obejmuje:

- okresową ocenę nauczycieli akademickich zgodnie z ustawą Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce,
- ocenę działalności dydaktycznej,
- ocenę działalności naukowej i organizacyjnej,
- analizę osiągnięć zawodowych,
- ocenę jakości prowadzonych zajęć przez studentów,
- hospitacje zajęć dydaktycznych,
- analizę dokumentacji dydaktycznej (m.in. sylabusów i efektów uczenia się).

Nauczyciele akademiccy **podlegają okresowej ocenie** zgodnie z regulaminem, który wprowadza Zarządzenie Nr 18/2023 Rektora Państwowej Uczelni Zawodowej im. Ignacego Mościckiego w Ciechanowie z dnia 05 kwietnia 2023 roku w sprawie: przyjęcia Regulaminu oceny okresowej nauczycieli akademickich w Państwowej Uczelni Zawodowej im. Ignacego Mościckiego w Ciechanowie. Regulamin określa zasady i tryb przeprowadzania okresowej oceny nauczycieli akademickich, podmioty dokonujące oceny oraz kryteria oceny okresowej dla poszczególnych grup nauczycieli akademickich (zatrudnionych na stanowiskach dydaktycznych i na stanowiskach badawczo-dydaktycznych). Podstawowym celem okresowej oceny nauczycieli akademickich jest stymulowanie ich rozwoju dydaktycznego, zawodowego i naukowego oraz zapewnienie wysokiej jakości kształcenia studentów. Do dokonywania oceny uprawniona jest komisja do spraw oceny nauczycieli akademickich (KON) powołana przez rektor, po zaopiniowaniu jej składu przez senat. W skład komisji wchodzi prorektor jako przewodniczący oraz nauczyciele akademiccy z tytułem naukowym profesora lub stopniem naukowym doktora habilitowanego i nauczyciele ze stopniem naukowym doktora (po jednym z każdego wydziału).

Proces oceny okresowej nadzoruje pełnomocnik rektora ds. jakości kształcenia

Ocena dokonywana jest wg następującej procedury:

1) Na poziomie uczelnianym:

a) kierownik działu spraw osobowych, na wniosek rektora, sporządza listę nauczycieli akademickich podlegających okresowej ocenie i przedkłada ją rektorowi;

b) rektor w drodze zarządzenia ustala terminy ogólnouczelnianego postępowania oceniającego;

c) rektor przekazuje listy nauczycieli akademickich podlegających ocenie kierownikom jednostek organizacyjnych i przewodniczącemu KON;
d) rektor przekazuje kierownikom jednostek organizacyjnych i przewodniczącemu KON, przyjęty w drodze uchwały senatu Regulamin oraz wzór Akusza wraz z Instrukcją i Kryteriami opisowymi oraz punktowymi, w wersji papierowej i elektronicznej.
2) Na poziomie wydziałowym:
a) dziekan przekazuje listy nauczycieli akademickich podlegających ocenie kierownikom zakładów,
b) dziekan za pośrednictwem kierowników zakładów przekazuje nauczycielom akademickim wzór Arkusza,
w wersji papierowej lub elektronicznej, wraz z Instrukcją i Kryteriami opisowymi,
c) dziekan określa termin zwrotu wypełnionych Arkuszy na podstawie zarządzenia rektora,
d) nauczyciele akademiccy przekazują uzupełnione zgodnie z instrukcją Arkusze kierownikom zakładów, w przypadku ocenianych kierowników –dziekanowi,
e) kierownicy zakładów uzupełniają odnośną część Arkusza (wyniki oceny studentów, wyniki hospitacji, część opisową) zapoznają ocenianego z wnioskami i po pisemnym potwierdzeniu przez ocenianego nauczyciela przekazują Arkusz dziekanowi,
f) dziekan akceptuje otrzymane Arkusze, a następnie przekazuje Arkusze nauczycieli do KON.
g) KON dokonuje oceny, a następnie przekazuje zaopiniowane i podpisane przez ocenianych nauczycieli Arkusze do dziekanów,
h) dziekan, po zapoznaniu się z oceną KON, w zależności od niej wnioskuje o pozostawienie nauczyciela na dotychczasowym stanowisku, przeniesieniu na inne stanowisko lub rozwiązaniu umowy o pracę,
i) dziekan przekazuje Arkusz oceny pełnomocnikowi rektora ds. jakości kształcenia.
3) Arkusze oceny nauczycieli akademickich pełnomocnik przekazuje do Działu Spraw Osobowych w celu umieszczenia w teczkach akt osobowych.

Ocena obejmuje zakres wypełniania przez nauczyciela akademickiego obowiązków wynikających z zajmowanego stanowiska oraz przestrzegania przepisów o prawie autorskim i prawach pokrewnych, a także prawa o własności przemysłowej. KON dokonuje oceny na podstawie Arkusza oceny nauczyciela akademickiego Państwowej Uczelni Zawodowej im. Ignacego Mościckiego w Ciechanowie, który zawiera informacje o działalności: dydaktycznej, zawodowej, naukowej, organizacyjnej.

Ocenie podlegają wszyscy nauczyciele akademiccy zatrudnieni w Uczelni, oprócz rektora. Ocena nauczycieli akademickich dokonywana jest nie rzadziej niż raz na cztery lata, na wniosek rektora. Pierwsza ocena nauczyciela akademickiego może być przeprowadzona dopiero po upływie roku od jego zatrudnienia.

Ostatnia ocena okresowa odbywała się zgodnie z regulaminem według ustalonego (poniższego) harmonogramu (Zarządzenie Nr 23/2023 Rektora Państwowej Uczelni Zawodowej im. Ignacego Mościckiego w Ciechanowie z dnia 21 kwietnia 2023 roku w sprawie: przeprowadzenia okresowej oceny nauczycieli akademickich w Państwowej Uczelni Zawodowej im. Ignacego Mościckiego w Ciechanowie w roku akademickim 2022/2023)

Bieżąca ocena pracy dydaktycznej, naukowej i organizacyjnej odbywa się na podstawie sprawozdania z danego roku akademickiego. Każdy nauczyciel akademicki po realizacji przedmiotu składa do kierownika zakładu, a ten do zespołu ds. zapewnienia jakości raport z osiągnięcia efektów uczenia się. Wzór raportu jest elementem Wydziałowego systemu jakości kształcenia:

SPRAWOZDANIE NAUCZYCIELA AKADEMICKIEGO
Z PRACY DYDAKTYCZNO-NAUKOWEJ I ORGANIZACYJNEJ
ZA ROK AKADEMICKI ……..

I. CZĘŚĆ OGÓLNA

1. Tytuł/ stopień naukowy, imię i nazwisko:
2. Dziedzina/dyscyplina naukowa:
3. Wydział:
4. Kierunek:
5. Zakład:
6. Stanowisko:
7. Funkcja**:**
8. Wymiar zatrudnienia etatowego:
9. Data zatrudnienia:

II. PRACA DYDAKTYCZNA

1. Liczba godzin pensum:
2. Nadgodziny:
3. Prowadzone zajęcia:
4. Opiekun roku:
5. Inne ważne informacje o przebiegu pracy dydaktycznej (koordynator przedmiotów, itp.)

III. PRACA NAUKOWA (afiliowana PANS im. Ignacego Mościckiego w Ciechanowie)

1. Organizacja konferencji naukowej (tytuł konferencji, termin i miejsce):

a) międzynarodowych:
b) ogólnopolskich:
c) o zasięgu regionalnym/lokalnym:

2. Współorganizacja konferencji naukowej (tytuł konferencji, termin i miejsce, instytucje organizujące):

a) międzynarodowych:
d) ogólnopolskich:
e) zasięgu regionalnym/lokalnym:

3. Organizacja warsztatów szkoleniowych (tytuł warsztatu, termin i miejsce):
4. Udział czynny w konferencjach naukowych (tytuł konferencji, miejsce, termin, autorzy, tytuł referatu)
5. Udział bierny w konferencjach (tytuł konferencji, miejsce, termin)
6. Udział w szkoleniach / warsztatach szkoleniowych / seminariach (tytuł, organizator, miejsce, termin)
7. Ukończone studia podyplomowe, specjalizacje, kursy kwalifikacyjne, specjalistyczne, dokształcające (nazwa, organizator, miejsce, termin):
8. Udział w projektach badawczych (nazwa projektu, kierownik projektu, okres realizacji, krótki opis zadań):
9. Publikacje (autorzy, tytuł publikacji, tytuł monografii / czasopisma, wydawnictwo, miejsce wydania, numery stron) redakcja naukowa monografii:

a) rozdział w monografii:
b) rozdział w podręczniku:
c) artykuł naukowy w czasopiśmie:

d) recenzja wydawnicza:
10. sprawozdania i inne:
11. Promotor prac licencjackich (liczba):
12. Recenzent prac licencjackich (liczba):
13. Opiekun Koła Naukowego:
14. Opiekun wolontariatu studentów:
15. Członkostwo w stowarzyszeniach / fundacjach / innych organizacjach
16. Nagrody i wyróżnienia za pracę naukową lub popularyzację nauki:

IV. PRACA ORGANIZACYJNA

1. Członkostwo w organach statutowych Uczelni (Senat, Rada Konsultacyjna, UKW, inne):
2. Funkcje pełnione w Uczelni (np. pełnomocnik, koordynator, rzecznik dyscyplinarny):
3. Członkostwo w komisjach/zespołach na uczelni/wydziale:
4. Dodatkowe obowiązki związane z realizacją procesu dydaktycznego na wydziale:

a) hospitacje zajęć (liczba)
b) inne (podać jakie i w jakim okresie)

5.Współpraca ze środowiskiem lokalnym/z organizacjami pozarządowymi (nazwa/rodzaj aktywności, organizator, miejsce, data)

Lp.	Nazwa / rodzaj aktywności	Organizator/współorganizator	Uczestnicy (nazwiska wykładowców i studentów)	Data, miejsce
1.				
2.				

6.Promocja Uczelni/Wydziału (spotkania, wystąpienia w mediach (forma wystąpienia, miejsce, data), artykuły prasowe):
7.Inne istotne informacje (wyróżnienia, nagrody, listy gratulacyjne, podziękowania itp.):
8.Funkcje pełnione przez pracownika (zbiorczo): - vide pkt. I.5, I.6.; III.12, III.13, III.14; IV.1, IV.2, IV.3

Uwagi nauczyciela akademickiego/potrzeby rozwojowe/propozycje usprawnień:

……

Podpis nauczyciela akademickiego

Wykorzystanie wyników oceny bieżącej na podstawie sprawozdania z pracy nauczyciela akademickiego oraz okresowej oceny jest wielokierunkowe. Rezultaty ocen nie mają wyłącznie charakteru kontrolnego, lecz przede wszystkim rozwojowy. Są wykorzystywane do:

- planowania szkoleń i warsztatów podnoszących kompetencje dydaktyczne;
- kierowania nauczycieli do udziału w programach realizowanych przez Centrum Wsparcia Dydaktyki;
- doskonalenia metod nauczania i organizacji procesu dydaktycznego;
- modyfikacji przydziału zajęć zgodnie z kompetencjami pracowników;

- planowania awansów zawodowych i naukowych;
- wspierania udziału w konferencjach, projektach badawczych oraz publikacjach naukowych;
- formułowania działań projakościowych na poziomie wydziałów i całej uczelni
- kontynuacja zatrudnienia danego pracownika.

W efekcie polityka kadrowa ma charakter cykliczny i projakościowy – obejmuje planowanie zatrudnienia, ocenę pracy, analizę wyników, wdrażanie działań doskonalących oraz ponowną ocenę ich efektów, co sprzyja stałemu podnoszeniu jakości kształcenia i rozwojowi zawodowemu nauczycieli akademickich.

5.System wspierania i motywowania kadry do rozwoju zawodowego, naukowego lub artystycznego oraz podnoszenia kompetencji dydaktycznych

System wspierania i motywowania kadry w PANS w Ciechanowie opiera się na czterech filarach:

- rozwój dydaktyczny (Centrum Wsparcia Dydaktyki, szkolenia, mentoring),
- rozwój naukowy (finansowanie badań, publikacji i awansu naukowego),
- wsparcie finansowe podnoszenia kwalifikacji (fundusze i dofinansowania),
- udział w projektach rozwojowych i systemie zapewniania jakości kształcenia, co sprzyja ciągłemu podnoszeniu kompetencji oraz jakości pracy nauczycieli akademickich.

Najważniejsze elementy tego systemu obejmują:

1. **Centrum Wsparcia Dydaktyki (CWD)** – od roku akademickiego 2023/2024 działa jako ogólnouczelniana jednostka wspierająca rozwój kompetencji dydaktycznych. Powstało w ramach projektu „Doskonałość dydaktyczna uczelni" finansowanego przez MEiN. Misją CWD jest zapewnienie instytucjonalnego wsparcia nauczycielom akademickim poprzez szkolenia, mentoring oraz wymianę dobrych praktyk.
2. **Szkolenia i doskonalenie kompetencji dydaktycznych**, m.in.:

- kursy z prowadzenia zajęć zdalnych i hybrydowych,
- szkolenia z wykorzystania platformy Moodle,
- warsztaty dotyczące metod aktywizujących,
- szkolenia z wykorzystania sztucznej inteligencji w dydaktyce,
- indywidualne wsparcie metodyczne,
- program „Dydaktyk dla Dydaktyka", oparty na wzajemnym uczeniu się nauczycieli akademickich.

W Centrum Wsparcia Dydaktyki (CWD) wykładowcy odbywają szkolenia, jest możliwość wsparcia koleżeńskiego a także aktywność wirtualnej społeczności kadry dydaktycznej. W ramach platformy jest możliwość doskonalenia warsztatu nowoczesnego dydaktyka oferowane przez Centrum Nowoczesnej Edukacji Politechniki Gdańskiej w postaci Dydaktycznych Piątków, Poniedziałków na Politechnice oraz innych form wsparcia).

3. **Wsparcie rozwoju naukowego pracowników**, obejmujące:

- finansowanie badań naukowych z subwencji przeznaczonej na rozwój nauki,
- dofinansowanie publikacji naukowych,
- finansowanie udziału w konferencjach krajowych i międzynarodowych,
- wspieranie uzyskiwania stopni naukowych doktora i doktora habilitowanego,
- możliwość publikowania wyników badań m.in. w uczelnianym czasopiśmie naukowym „Studia Mazowieckie".

4. **System motywowania finansowego**, realizowany poprzez:

- dofinansowanie podnoszenia kwalifikacji zawodowych zgodnie z obowiązującymi zarządzeniami Rektora,
- finansowanie kursów, szkoleń i studiów podnoszących kompetencje pracowników,

- nagroda roczna rektora.

Nauczyciele akademiccy zatrudnienia na etacie dydaktycznym mogą ubiegać się o awans na stanowisko badawczo-dydaktyczne zgodnie z zasadami określonymi w Regulaminie wprowadzonym zarządzeniem.

Zalecenia dotyczące kryterium 4. wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę

<table>
<tr><th>Lp.</th><th>Zalecenia wymienione w Uchwale Prezydium PKA (str. 24)</th><th colspan="3">Opis realizacji zalecenia oraz działań zapobiegawczych podjętych przez uczelnię w celu usunięcia błędów i niezgodności sformułowanych w zaleceniu o charakterze naprawczym</th></tr>
<tr><td colspan="5">KRYTERIUM 4.
Przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie</td></tr>
<tr><td>1.</td><td>Zaleca się zapewnienie prawidłowej obsady zajęć dydaktycznych pod kątem zgodności dorobku naukowego i/lub doświadczenia zawodowego nauczycieli ze wskazanymi dyscyplinami i prowadzonymi przez nich zajęciami.</td><td colspan="3">Na podstawie wskazanych zaleceń dokonano kompleksowej weryfikacji obsady zajęć dydaktycznych na kierunku praca socjalna pod kątem zgodności kwalifikacji, dorobku naukowego, publikacji oraz doświadczenia zawodowego nauczycieli akademickich i innych osób prowadzących zajęcia z dyscypliną, do której przypisany jest kierunek, oraz zakresem prowadzonych przez nich zajęć. Część zajęć, w odniesieniu do których zgłoszono zastrzeżenia dotyczące obsady dydaktycznej, nie jest już realizowana w związku ze zmianami w programie studiów, w tym z likwidacją od roku akademickiego 2023/2024 zakresów wybieranych na III roku studiów pierwszego stopnia. W odniesieniu do pozostałych zajęć dokonano odpowiedniej korekty obsady lub potwierdzono zgodność kwalifikacji i doświadczenia osób prowadzących z zakresem realizowanych zajęć.
<table>
<tr><th>Nazwa zajęć lub grupy zajęć/ poziom studiów/ rok studiów</th><th></th><th><u>PLANOWANA OBSADA ZAJĘĆ W ROKU AK. 2026/2027</u></th></tr>
<tr><td>Metodologia badań społecznych studia II^0, rok I/sem. I</td><td>30 godz. konw.</td><td>dr Miłosz Marcysiak – – psycholog, zajmuje się projektowaniem i prowadzeniem badań empirycznych, konstrukcją narzędzi badawczych, analizą statystyczną oraz interpretacją wyników</td></tr>
<tr><td rowspan="2">Umiejętności diagnostyczne i społeczne pracownika socjalnego studia I^0, rok II/s.III</td><td>20 godz. wykł.
10 godz. ćw.</td><td rowspan="2">Przedmiot do wyboru – nie został wybrany przez studentów w roku 2026/2027</td></tr>
<tr><td rowspan="2">Terapia skoncentrowana na rozwiązaniach studia I^0, rok III/sem. VI</td><td>15 godz. wykł.
10 godz. ćw.</td><td rowspan="2">Przedmiot nie jest realizowany w programie obowiązującym od 1-10-2025</td></tr>
<tr><td rowspan="2">Modele terapii indywidualnej i grupowej studia I^0, rok III/sem. VI</td><td>15 godz. wykł.
15 godz. ćw.</td><td rowspan="2">Przedmiot nie jest realizowany w programie obowiązującym dla naboru 1-10-2023.</td></tr>
</table>
</td></tr>
</table>

			Public relations i marketing w pracy socjalnej studia II^{0}, rok I/sem. I	20 godz. konw.	Katarzyna Gumienna – mgr komunikacji medialno-marketingowej, Wydawca portalu CiechanowInaczej.pl, Koordynator projektów, marketing, promocja i PR	

Dodatkowe informacje, które uczelnia uznaje za ważne dla oceny kryterium 4.:

Linki do dokumentów wewnętrznych:

- Zarządzenie Nr 18/2023 Rektora Państwowej Uczelni Zawodowej im. Ignacego Mościckiego w Ciechanowie z dnia 05 kwietnia 2023 roku w sprawie: przyjęcia Regulaminu oceny okresowej nauczycieli akademickich w Państwowej Uczelni Zawodowej im. Ignacego Mościckiego w Ciechanowie

https://bip.pansim.edu.pl/zarzadzenie/z-592-nr-18-2023

- Zarządzenie Nr 23/2023 Rektora Państwowej Uczelni Zawodowej im. Ignacego Mościckiego w Ciechanowie z dnia 21 kwietnia 2023 roku w sprawie: przeprowadzenia okresowej oceny nauczycieli akademickich w Państwowej Uczelni Zawodowej im. Ignacego Mościckiego w Ciechanowie w roku akademickim 2022/2023

https://bip.pansim.edu.pl/zarzadzenie/z-587-nr-23-2023

- Zarządzenie Nr 30/2022 Rektora Państwowej Uczelni Zawodowej im. Ignacego Mościckiego w Ciechanowie z dnia 27 kwietnia 2022 r. w sprawie wprowadzenia Regulaminu korzystania ze środków subwencji przeznaczonej na rozwój naukowy nauczycieli akademickich Państwowej Uczelni Zawodowej im. Ignacego Mościckiego w Ciechanowie

https://bip.pansim.edu.pl/zarzadzenie/z-662-nr-30-2022

- Zarządzenie Nr 27/2023 Rektora Państwowej Uczelni Zawodowej im. Ignacego Mościckiego w Ciechanowie z dnia 25 maja 2023 roku w sprawie: przyjęcia Regulaminu awansowania nauczycieli akademickich w Państwowej Uczelni Zawodowej im. Ignacego Mościckiego w Ciechanowie

https://bip.pansim.edu.pl/zarzadzenie/z-583-nr-27-2023

Kryterium 5. Infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie

1.Stan, nowoczesność, rozmiar i kompleksowość bazy dydaktycznej służącej realizacji zajęć na ocenianym kierunku oraz jej adekwatność do rzeczywistych warunków przyszłej pracy zawodowej studentów oraz możliwość kształcenia umiejętności praktycznych z wykorzystaniem posiadanej bazy

Infrastrukturę dydaktyczną Państwowej Akademii Nauk Stosowanych im. Ignacego Mościckiego w Ciechanowie tworzą:

- Obiekt przy ul. Gabriela Narutowicza 9 w Ciechanowie
- Obiekt przy ul. Wojska Polskiego 51 w Ciechanowie
- Obiekt przy ul. Warszawskiej 52 w Mławie
- Dom Studenta przy ul. Narutowicza 4 a w Ciechanowie
- Obiekt przy ul. Sienkiewicza 28 a w Ciechanowie

Obiekt przy ul. Wojska Polskiego 51 w Ciechanowie jest siedzibą Wydziału Nauk o Zdrowiu i Nauk Społecznych, na którym prowadzony jest kierunek praca socjalna. Budynek ma kubaturę 11 410,3 m^3 i powierzchnię całkowitą 2 654 m^2 oraz znajduje się na działce o powierzchni 12503 m^2. Jest to obiekt dydaktyczny, składający się z budynku głównego, czterokondygnacyjnego, podpiwniczonego, łącznika oraz dwóch auli wykładowych, z zapleczem biurowym, 17 pomieszczeń dydaktycznych, tj. sześciu sal seminaryjnych, dwóch sal seminaryjno-wykładowych, oddziału Głównej Biblioteki Lekarskiej, sali gimnastycznej, pomieszczeń socjalnych dla studentów, pokoju Koła Naukowego.
W IV kwartale 2024 r. rozpoczęła się rozbudowa budynku. W wyniku rozbudowy powstanie pięć nowych pomieszczeń dydaktycznych oraz przestrzeń rekreacyjna dla studentów. Budynek uzyska nowoczesną formę. Platforma dla osób z niepełnosprawnościami zostanie zastąpiona windą, zwiększy się dostępność dla osób ze szczególnymi potrzebami. Działania remontowo-budowlane zaplanowane są do grudnia 2026 r.

Aule wykładowe

Zajęcia dla studentów realizowane są w: aulach wykładowych na 168 i 360 osób oraz w 2 salach wykładowych posiadających 80 i 60 miejsc (90 m2 każda), z możliwością podziału na każdej z nich na dwie sale wykładowe. Sale wykładowe wyposażone są w urządzenia multimedialne wykorzystywane podczas zajęć.

Sale seminaryjne

W budynku jest sześć sal seminaryjno-ćwiczeniowych po 30 miejsc każda (dwie kolejne sale seminaryjne będą uruchomione pod koniec 2026 r.) Sale do prowadzenia ćwiczeń są wyposażone w środki audiowizualne. Ponadto w budynku znajdują się:

- Pracownia umiejętności społecznych (25 miejsc),
- Pracownia językowa (20 miejsc),
- Sala EEG Biofeedback/ Laboratorium Innowacji Społecznych
- Pracownia radzenia sobie ze stresem (15 miejsc)
- Pracownia komunikacji synchronicznej (termin uruchomienia – grudzień 2026)
- Ciechanowski Hub Dyskusyjny (termin uruchomienia – grudzień 2026)

Pracownia pracy socjalnej

Pracownia urządzona jest w sposób pozwalający na prowadzenie zajęć w grupach oraz dyskusji. Pracownię doposażono w monitor interaktywny, w ramach programu „Dydaktyczna Inicjatywa Doskonałości", finansowanego ze środków MNiSW. Pracownia wyposażona jest w alkogogle i narkogogle, model niemowlęcia obrazujący zespół dziecka potrząsanego, model niemowlęcia obrazujący cechy FAS, model niemowlęcia obrazujący następstwa prenatalnej ekspozycji na substancje psychoaktywne, a także symulator odczuć geriatrycznych.

Alkogogle i narkogogle symulują zaburzenia percepcji, koordynacji ruchowej, czasu reakcji oraz oceny odległości występujące pod wpływem alkoholu lub substancji psychoaktywnych. Na kierunku praca socjalna wykorzystuje się je podczas:

- zajęć z zakresu profilaktyki uzależnień, edukacji zdrowotnej i przeciwdziałania zachowaniom ryzykownym;
- treningów dotyczących bezpieczeństwa i planowania działań interwencyjnych;
- przygotowania studentów do prowadzenia warsztatów profilaktycznych dla dzieci, młodzieży i dorosłych.

Symulatory niemowląt obrazujące następstwa prenatalnej ekspozycji na alkohol i inne substancje psychoaktywne są wykorzystywane do:

- rozpoznawania charakterystycznych cech dysmorfii twarzy oraz zaburzeń rozwoju dziecka,
- omawiania konsekwencji spożywania alkoholu i używania innych substancji psychoaktywnych w czasie ciąży,
- przygotowania studentów do współpracy z rodzinami wychowującymi dzieci z FASD oraz prowadzenia działań profilaktycznych skierowanych do kobiet w ciąży i rodzin.

Pracownik socjalny często współpracuje z rodzinami, w których występują problemy uzależnień, zaniedbania lub niepełnosprawności dziecka. Znajomość problematyki FASD stanowi zatem istotny element przygotowania zawodowego. Studenci uczą się rozpoznawać sytuacje zagrożenia dziecka oraz planować odpowiednie działania pomocowe.

Fantomy obrazujące zespół dziecka potrząsanego (Shaken Baby Syndrome – SBS) umożliwiają demonstrację skutków gwałtownego potrząsania niemowlęciem. Są wykorzystywane podczas zajęć dotyczących:

- przemocy wobec dzieci i rozpoznawania czynników ryzyka ich krzywdzenia,
- ochrony dziecka, interwencji kryzysowej oraz edukacji rodziców i opiekunów,
- współpracy pracownika socjalnego z przedstawicielami Policji, ochrony zdrowia i sądów rodzinnych.

Wykorzystanie tego wyposażenia odpowiada praktycznemu profilowi studiów i wspiera rozwijanie umiejętności rozpoznawania problemów rodzinnych, prowadzenia działań profilaktycznych i interwencyjnych oraz współpracy interdyscyplinarnej.

Pracownia językowa

Pracownia wyposażona jest w ramach projektu „Dydaktyczna Inicjatywa Doskonałości" w środki dydaktyczne wykorzystywane na zajęciach z języka obcego:

- monitor interaktywny,
- podłoga interaktywna FunFloor Mobilny;
- program edukacyjny Didakta - USA - Illustrated Geography Atlas;
- program edukacyjny Fakty-o-Wielkiej-Brytanii.

Wyposażenie i programy edukacyjne wspomagają ćwiczenia słownictwa, komunikacji i kompetencji międzykulturowych.

Sala EEG Biofeedback

Pracownia jest wyposażona w aparaturę DigiTrack, umożliwiającą monitorowanie wybranych parametrów fizjologicznych i prowadzenie treningu neurofeedback. Studenci kierunku praca socjalna mogą uczestniczyć w demonstracyjnym treningu prowadzonym przez specjalistę, poznając mechanizm biologicznego sprzężenia zwrotnego oraz jego zastosowanie w regulacji pobudzenia i radzeniu sobie ze stresem. Pracownia jest wykorzystywana m.in. podczas zajęć z treningu rozwoju osobistego, współczesnych zachowań ryzykownych w internecie, profilaktyki współczesnych uzależnień, pracy socjalnej z osobami uzależnionymi oraz warsztatów radzenia sobie ze stresem.
Wyposażenie obejmuje pięciokanałowy system DigiTrack z modułem QEEG, system VERIM Biofeedback GSR, urządzenie Sunball, specjalistyczne oprogramowanie oraz sprzęt komputerowy. Pomieszczenie jest wykorzystywane również przez Laboratorium Innowacji Społecznych.

Pracownia radzenia sobie ze stresem

Pracownia umożliwia prowadzenie zajęć grupowych oraz ćwiczeń praktycznych z zakresu rozpoznawania stresu, samoregulacji i metod radzenia sobie z obciążeniem psychicznym. Studenci poznają wybrane techniki relaksacyjne i medytacyjne oraz psychologiczne narzędzia służące do oceny nasilenia stresu i sposobów radzenia sobie z nim. Wyposażenie pracowni obejmuje stół konferencyjny, maty i pufy do ćwiczeń, sprzęt wykorzystywany podczas medytacji i relaksacji, w tym gongi, misy i dzwonki, a także kwestionariusze psychologiczne dotyczące stresu. Pracownia jest wykorzystywana podczas zajęć z warsztatów radzenia sobie ze stresem, wypalenia zawodowego służb społecznych oraz superwizji w pracy socjalnej.

Pracownia umiejętności społecznych
Pracownia jest przeznaczona do prowadzenia zajęć warsztatowych, ćwiczeń grupowych i symulacji sytuacji zawodowych. Trapezowe stoliki umożliwiają swobodne organizowanie pracy w mniejszych zespołach. Sprzęt multimedialny, kamera, statywy i mikrofony pozwalają na rejestrowanie ćwiczeń, a następnie analizowanie sposobu komunikowania się, współpracy i prowadzenia rozmowy z klientem. Pracownia jest wykorzystywana m.in. podczas zajęć z pracy socjalnej z rodziną, uchodźcami oraz osobami bezrobotnymi. Wyposażenie pracowni uzupełniają gry coachingowe i narzędzia do pracy grupowej firm Neuland, Exbis i Zwrotnica, a także ćwiczenie zespołowe Matrix. Są one wykorzystywane do rozwijania umiejętności komunikacji, współpracy w grupie, rozwiązywania problemów oraz analizowania relacji i procesów grupowych.

Monoprofilowe Centrum Symulacji Medycznej
W jednej ze specjalistycznych pracowni Centrum studenci odbywają zajęcia z pierwszej pomocy. Do zajęć wykorzystywane są trenażery i fantomy wykorzystywane do nauki podstawowych zabiegów resuscytacyjnych BLS , w tym resuscytacji krążeniowo-oddechowej.

Infrastruktura socjalno-gastronomiczna, obejmuje:
Bar ŻAK, mieszący się w budynku przy ul. Wojska Polskiego 51, czynny codziennie w godz. 9.00-17.00, oferujący gorące posiłki, pokój socjalny z zapleczem wyposażony w fotele, kącik dla matki

i dziecka, kącik szachowy, elementy małej architektury w zorganizowanej przestrzeni zielonej pozwalające na relaks i uczenie się.

Obiekt przy ul. Gabriela Narutowicza 9 w Ciechanowie,
na który składa się kompleks budynków o całkowitej powierzchni 8500 m^2, w tym: budynek główny dydaktyczno-administracyjny „A" (pomieszczenia dydaktyczne – sale i audytoria, pracownie komputerowe, pomieszczenia biurowe); budynek dydaktyczny „B" – laboratorium biologiczne, w tym biologii środowiska i mikrobiologii, laboratorium chemii. W obiekcie usytuowana została Biblioteka Uczelniana.

Obiekt przy ul. Warszawskiej 52 w Mławie
Całkowita powierzchnia budynku wynosi 1977 m2. Budynek „A" jest przystosowany do procesu kształcenia studentów na kierunkach: elektronika i telekomunikacja, logistyka oraz bezpieczeństwo wewnętrzne. W budynku tym swoją siedzibę ma Akademickie Centrum Kształcenia, które prowadzi nauczanie na poziomie szkoły policealnej (z różnymi specjalnościami), liceum ogólnokształcącego, oraz przedszkole.

Dom Studenta przy ul. Narutowicza 4a w Ciechanowie
o kubaturze 8291 m^3 i powierzchni całkowitej 3225 m^2, oferuje pokoje jedno-, dwu- i trzyosobowe. W budynku znajduje się stołówka. W kompleksie budynku znajdują się pomieszczenia biurowe samorządu studenckiego oraz Klubu Uczelnianego Akademickiego Związku Sportowego.

Obiekt przy ul. Sienkiewicza 28a w Ciechanowie.
Całkowita powierzchnia obiektu wynosi 841 m2. Znajduje się tam siłownia dla studentów oraz pracownie kierunku fizjoterapia.

Infrastruktura sportowa
Bazę sportową Uczelni stanowi siłownia wyposażona w sprzęt do ćwiczeń siłowych. Studenci mogą również bezpłatnie korzystać z krytego basenu i obiektów Miejskiego Ośrodka Sportu i Rekreacji w Ciechanowie, w tym stadionu lekkoatletycznego, bieżni oraz siłowni zewnętrznej. Oferta zajęć rekreacyjnych obejmuje m.in. kajakarstwo, rajdy rowerowe i nordic walking. Organizowane są także uczelniane i międzyuczelniane turnieje piłki nożnej, piłki siatkowej, wyciskania sztangi leżąc oraz szachów.

2.Infrastruktura i wyposażenie instytucji, w których prowadzone są zajęcia poza uczelnią oraz praktyki zawodowe

Praktyki zawodowe realizowane są w instytucjach spełniających wymagania określone przez uczelnię oraz program studiów. Dobór placówek odbywa się z uwzględnieniem możliwości osiągnięcia efektów uczenia się przypisanych do danego etapu praktyk zawodowych. Instytucje zapewniają odpowiednie warunki organizacyjne, techniczne i kadrowe do wykonywania przez studentów zadań objętych programem praktyk.
Placówki, w których realizowane są praktyki, odpowiednio do profilu swojej działalności, dysponują:

- stanowiskami pracy wyposażonymi w sprzęt komputerowy z dostępem do specjalistycznych systemów informatycznych wykorzystywanych w pomocy społecznej,
- pomieszczeniami do prowadzenia pracy indywidualnej i zespołowej z klientem,

- salami szkoleniowymi i konferencyjnymi,
- zapleczem administracyjnym umożliwiającym prowadzenie dokumentacji zgodnie z obowiązującymi przepisami,
- dostępem do aktów prawnych, procedur oraz dokumentacji stosowanej w instytucjach pomocy społecznej,
- warunkami zapewniającymi bezpieczeństwo i poufność pracy z klientem.

Dobór miejsc oraz jakość organizacji praktyk są zapewniane i monitorowane poprzez:
- zatwierdzanie miejsc praktyk przez opiekunów;
- zawieranie porozumień z instytucjami,
- hospitacje praktyk,
- ocenę opiekunów zakładowych dokonywaną przez studentów,
- analizę dokumentacji praktyk,
- ankiety studentów i pracodawców,
- ocenę osiągnięcia efektów uczenia się.

Wyniki monitorowania wykorzystywane są do doskonalenia współpracy z partnerami oraz rozwijania bazy miejsc praktyk.

3. Dostęp do technologii informacyjno-komunikacyjnej (w tym Internetu, a także platformy e-learningowej, w przypadku, gdy na ocenianym kierunku prowadzone jest kształcenie z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość) oraz stopnia jej wykorzystania w procesie nauczania i uczenia się studentów, w szczególności w ramach kształcenia umiejętności praktycznych

W budynku Wydziału funkcjonuje sieć w przepustowości 1GB/s oparta o łącze FTTH. Gniazda internetowe są dostępne w salach wykładowych, salach dydaktycznych i pomieszczeniach pracowników uczelni i studentów. Dodatkowo dla studentów oraz wykładowców udostępniona jest możliwość skorzystania z bezprzewodowej sieci Wi-Fi. Uczelnia zapewnia studentom i nauczycielom akademickim powszechny dostęp do technologii informacyjno-komunikacyjnych. Infrastruktura cyfrowa obejmuje dostęp do Internetu, platformy e-learningowej, systemów obsługi studiów oraz narzędzi komunikacji elektronicznej, które wspierają zarówno kształcenie stacjonarne, jak i realizowane z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość.
Podstawowymi narzędziami wykorzystywanymi w procesie dydaktycznym są:
- Platforma Moodle, będąca oficjalnym systemem e-learningowym uczelni,
- Google Meet - w ramach pakietu Google Workspace for Education jako narzędzie do komunikacji synchronicznej,
- Wirtualna Uczelnia, umożliwiająca obsługę toku studiów, dostęp do ocen, planów zajęć oraz komunikację z dziekanatem,
- uczelniana poczta elektroniczna oparta na Google Workspace,
- aplikacja mStudent, zapewniająca mobilny dostęp do najważniejszych informacji akademickich.

Platforma Moodle stanowi podstawowe środowisko wspierające proces dydaktyczny. Studenci mają dostęp do:
- materiałów dydaktycznych, prezentacji i skryptów,
- sylabusów,
- harmonogramów zajęć,
- testów, kolokwiów i zadań zaliczeniowych,

- forów dyskusyjnych,
- komunikacji z prowadzącymi,
- materiałów dotyczących praktyk zawodowych oraz egzaminów dyplomowych.

Na kierunku praca socjalna na platformie funkcjonują odrębne zasoby dotyczące praktyk zawodowych, zajęć praktycznych, konsultacji, sylabusów oraz przygotowania do egzaminu dyplomowego.

W procesie kształcenia na kierunku praca socjalna Google Meet jest wykorzystywany do:
- prowadzenia wykładów, ćwiczeń i seminariów w trybie zdalnym lub hybrydowym,
- organizowania konsultacji indywidualnych, w tym dotyczących praktyk zawodowych i przygotowania prac dyplomowych,
- omawiania studiów przypadków oraz prowadzenia spotkań projektowych zespołów studenckich,
- utrzymywania kontaktu studentów i nauczycieli akademickich z opiekunami praktyk oraz instytucjami współpracującymi z Uczelnią,
- organizowania szkoleń i webinariów dla studentów i pracowników.

Google Meet jest zintegrowany z uczelnianymi kontami Google Workspace, obejmującymi pocztę elektroniczną, Kalendarz Google, Dysk Google i Dokumenty Google. W okresie prowadzenia kształcenia na odległość był podstawowym narzędziem realizacji zajęć synchronicznych. Obecnie służy do komunikacji synchronicznej i uzupełnia platformę Moodle, za pośrednictwem której udostępniane są przede wszystkim materiały dydaktyczne, testy i zadania.

Technologie informacyjno-komunikacyjne wykorzystywane są zarówno podczas zajęć prowadzonych stacjonarnie, jak i w formule zdalnej. Służą przede wszystkim do:
- udostępniania materiałów dydaktycznych,
- realizacji testów i zaliczeń,
- komunikacji pomiędzy studentami i nauczycielami,
- prowadzenia konsultacji online,
- monitorowania postępów studentów,
- organizacji pracy własnej studentów.

Technologie informatyczne stanowią ważne uzupełnienie procesu zdobywania umiejętności zawodowych. Są wykorzystywane do: przygotowania studentów do praktyk zawodowych, udostępniania wzorów dokumentacji stosowanej w pomocy społecznej, analizy studiów przypadków, realizacji projektów zespołowych, konsultacji z opiekunami praktyk, przygotowania do egzaminu dyplomowego. Rozwiązania te umożliwiają efektywne łączenie zajęć realizowanych w uczelni z aktywnością studentów w instytucjach pomocy społecznej oraz wspierają osiąganie efektów uczenia się w zakresie kompetencji praktycznych.
Wysoki stopień wykorzystania technologii informacyjno-komunikacyjnych wspierany jest przez działalność Centrum Wsparcia Dydaktyki, które prowadzi szkolenia z zakresu:
- wykorzystania platformy Moodle,
- prowadzenia zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość,
- organizacji zajęć hybrydowych,
- wykorzystania sztucznej inteligencji w dydaktyce,
- nowoczesnych metod cyfrowego wspomagania procesu nauczania.

Na kierunku praca socjalna technologie informacyjno-komunikacyjne są wykorzystywane przede wszystkim do udostępniania materiałów wspierających kształcenie praktyczne. Za pośrednictwem platformy Moodle studenci otrzymują instrukcje, materiały metodyczne, wzory dokumentacji stosowanej w pomocy społecznej, dokumenty dotyczące praktyk zawodowych oraz materiały do analizy studiów przypadków. Platforma umożliwia również bieżącą komunikację z nauczycielami akademickimi i opiekunami praktyk. Wsparcie w wykorzystywaniu narzędzi cyfrowych zapewnia Centrum Wsparcia Dydaktyki, które prowadzi szkolenia dotyczące obsługi platformy Moodle, organizacji kształcenia zdalnego i hybrydowego, wykorzystania sztucznej inteligencji oraz innych narzędzi cyfrowych w dydaktyce.

Pracownia Komunikacji Synchronicznej

Pracownia będzie wyposażona w sprzęt audio-video do realizacji spotkań hybrydowych, prezentacji multimedialnych oraz wideokonferencji. System będzie miał możliwość pracy w trybie Microsoft Teams Rooms (MTR) oraz w trybie BYOD zapewniając pełną integrację wszystkich urządzeń audio, wideo i sterowania. Dodatkowym wyposażeniem będzie wielkoformatowy monitor o przekątnej minimum 98". System musi zapewniać obsługę prezentacji, prowadzenie spotkań hybrydowych oraz jednoczesną transmisję obrazu z wielu kamer.

Ciechanowski Hub Dyskusyjny

Przestrzeń otwarta w części rekreacyjnej budynku będzie wyposażona w system projekcyjny, nagłośnienie, bezprzewodowy system mikrofonowych, kamer do transmisji i wideokonferencji, urządzeń do prezentacji przewodowej i bezprzewodowej a także w system audiowizualny wraz z systemem digital signage przeznaczonym do wyświetlania treści informacyjnych w przestrzeni korytarzowej. Hub dyskusyjny będzie wykorzystywana do prowadzenia zajęć z zastosowaniem metod aktywizujących, w tym debaty, dyskusji panelowej, pracy projektowej i warsztatowej. Umożliwi również prezentowanie projektów studenckich i dorobku kół naukowych, organizowanie spotkań otwartych, pokazów. Hub będzie także przestrzenią współpracy z interesariuszami zewnętrznymi, m.in. przedstawicielami instytucji pomocy społecznej, organizacji pozarządowych i samorządu lokalnego. Planowane są w nim debaty publiczne, spotkania eksperckie, warsztaty oraz inicjatywy służące wymianie doświadczeń między studentami, nauczycielami akademickimi |i praktykami.

4.Udogodnienia w zakresie infrastruktury i wyposażenie dostosowane do potrzeb studentów z niepełnosprawnością

PANS im. Ignacego Mościckiego w Ciechanowie prowadzi działania mające na celu zapewnienie osobom z niepełnosprawnościami oraz ze szczególnymi potrzebami pełnego udziału w procesie kształcenia. Uczelnia sukcesywnie eliminuje bariery architektoniczne, komunikacyjne i technologiczne oraz rozwija system wsparcia realizowany przez Pełnomocnika Rektora ds. osób z niepełnosprawnościami i Zespół ds. dostępności. Działania te są dodatkowo rozwijane w ramach projektu „Równość w Akademii – PANS Ciechanów" finansowanego z programu Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego (opisane w Kryterium 8).
Uczelnia realizuje zasadę racjonalnych usprawnień, przy zachowaniu wymaganych efektów uczenia się. Obejmuje to m.in.:

- dostosowanie sposobu prowadzenia zajęć i zaliczeń do indywidualnych potrzeb studentów,
- możliwość korzystania z technologii wspomagających podczas zajęć,

- dostosowane zajęcia z wychowania fizycznego, w tym ćwiczenia na specjalistycznym sprzęcie oraz zajęcia na basenie,
- wykorzystanie platform cyfrowych i narzędzi wspomagających dostępność materiałów dydaktycznych.

Ułatwienia dla osób z niepełnosprawnościami i osób ze szczególnymi potrzebami:
- osoby z niepełnosprawnością ruchową mają zapewniony dostęp do pomieszczeń Uczelni, w tym do Biblioteki Uczelnianej. Wejścia do budynków Uczelni wyposażone są w podjazdy dla osób z niepełnosprawnościami;
- toalety są przystosowane do potrzeb osób z niepełnosprawnościami;
- pracownicy portierni i szatni udzielają osobom ze szczególnymi potrzebami informacji i pomocy w dotarciu do właściwego pomieszczenia lub jednostki;
- osoby z niepełnosprawnościami, osoby starsze, kobiety w ciąży oraz osoby z dziećmi mają pierwszeństwo obsługi;
- we wszystkich budynkach Uczelni zapewniona jest możliwość przyjścia z psem przewodnikiem lub psem asystującym,
- w budynkach Uczelni poza schodami w zależności od lokalizacji znajduje się: winda, platforma lub krzesło ewakuacyjne umożliwiające wjazd osobom z niepełnosprawnościami do korytarzy na poszczególnych kondygnacjach,
- przy obiektach należących do PANS znajdują się miejsca parkingowe oznaczone znakami pionowymi i poziomymi;
- istnieje możliwość korzystania z tłumacza polskiego języka migowego (PJM) na miejscu, po wcześniejszym uzgodnieniu (studenci kierunku praca socjalna uczą się podstaw języka migowego).

PANS w Ciechanowie dysponuje rozwiniętym systemem wsparcia osób z niepełnosprawnościami, obejmującym zarówno dostosowaną infrastrukturę, specjalistyczne wyposażenie, jak i rozwiązania organizacyjne oraz technologiczne. Połączenie dostępnych budynków, nowoczesnych urządzeń wspomagających, wsparcia asystenckiego, tłumacza PJM, pomocy psychologicznej i indywidualizacji procesu kształcenia umożliwia studentom z niepełnosprawnościami pełny udział w życiu akademickim oraz skuteczną realizację efektów uczenia się.

5.Dostępność infrastruktury, w tym oprogramowania specjalistycznego i materiałów dydaktycznych, w celu wykonywania przez studentów zadań wynikających z programu studiów w ramach pracy własnej

Praca własna studentów stanowi integralny element procesu kształcenia. Uczelnia wspiera jej realizację, zapewniając:
- możliwość korzystania z Biblioteki Uczelnianej, w tym czytelni i stanowisk komputerowych, oraz z pokoju socjalnego;
- zdalny dostęp do zasobów bibliotecznych i materiałów dydaktycznych zamieszczanych na platformie Moodle;
- dostęp do uczelnianego konta Google Workspace, obejmującego pocztę elektroniczną, Dokumenty ogle, Arkusze Google, Dysk Google, Kalendarz Google i Google Meet;
- możliwość korzystania z konsultacji nauczycieli akademickich prowadzonych stacjonarnie i zdalnie.

6.System biblioteczno-informacyjnego uczelni, w tym dostępu do aktualnych zasobów informacji naukowej w formie tradycyjnej i elektronicznej, o zasięgu międzynarodowym oraz zakresie dostosowanym do potrzeb wynikających z procesu nauczania i uczenia się na ocenianym kierunku, w tym w szczególności dostępu do piśmiennictwa zalecanego w sylabusach

Biblioteka ma swoją siedzibę w budynku głównym Uczelni przy ul. Narutowicza 9 w Ciechanowie. Obecnie dysponuje księgozbiorem z zakresu prowadzonych kierunków studiów w liczbie 38 tys. egzemplarzy, obejmującym nauki medyczne, społeczne, ekonomiczne, prawne i techniczne. Księgozbiór dla kierunku praca socjalna liczy 2000 egz. Biblioteka prowadzi prenumeratę w wersji papierowej 70 czasopism specjalistycznych i ogólnoinformacyjnych. Czasopisma dla pracy socjalnej – 10 czasopism w wersji online. Biblioteka współpracuje z nauczycielami akademickimi w zakresie uzupełniania księgozbioru. Oprócz podręczników i skryptów z zakresu prowadzonych kierunków, biblioteka dysponuje również pozycjami, z których studenci korzystają pisząc prace zaliczeniowe/semestralne i dyplomowe tj. zbiorem publikacji informacyjnych: encyklopedii, leksykonów słowników jak również posiada opracowania regionalne. Biblioteka pracuje w oparciu o system komputerowy PATRON. Katalog zbiorów jest dostępny online.

Użytkownikami biblioteki są studenci i wykładowcy PANS. Studenci oraz wykładowcy mogą korzystać z funkcji całodobowego zamawiania wybranej literatury, posiadają również możliwość elektronicznej prolongaty wypożyczeń. Mogą korzystać także z księgozbioru biblioteki w czytelni. Z myślą o studentach oraz pracownikach, a także zwiększeniu możliwości dostępu do potrzebnej literatury biblioteka prowadzi wypożyczenia międzybiblioteczne korzystając między innymi z systemu KARO, zaś strona internetowa Biblioteki jest pełnym, na bieżąco aktualizowanym źródłem informacji o Bibliotece i jej zasobach. Na stronie internetowej biblioteki www.pansim.edu.pl umieszczone są linki do baz danych, z których zarówno studenci, jak i wykładowcy mogą korzystać nieodpłatnie.

Dzięki zastosowanemu programowi PATRON dostęp do zbiorów biblioteki jest ułatwiony dla wszystkich użytkowników, w tym z niepełnosprawnościami, ponieważ program daje możliwość powiększania opisów w katalogu. Biblioteka wykupiła dostęp do multimedialnej biblioteki cyfrowej Ibuk Libra. Na tej platformie studenci i wykładowcy studenci i pracownicy mają dostęp do wybranych e-booków

Studenci, wykładowcy Państwowej Akademii Nauk Stosowanych im. Ignacego Mościckiego w Ciechanowie od roku akademickiego 2019, mają możliwość korzystania z „Academica" z każdego komputera z dostępem do Internetu oraz chronionych prawem autorskim tj. z terminala Akcademici znajdującego się na terenie biblioteki. Academica jest wsparciem dla pracy biblioteki, ponieważ korzystający znajdą tam dostęp do każdej pozycji książkowej nawet trudno dostępnej.

Studenci i wykładowcy mają możliwość korzystania z elektronicznych zasobów naukowych udostępnianych przez Uczelnię. Wśród udostępnianych w sieci PANSIM pełnotekstowych baz danych i czasopism elektronicznych znajdują się m.in. Elsevier ScienceDirect, EBSCO, SpringerLink, Wiley Online Library, Nature. a także zasoby Biblioteka Nauki.

Biblioteka została przystosowana do potrzeb osób z niepełnosprawnościami. W Bibliotece zniwelowano bariery architektoniczne. W bibliotece znajdują się stanowiska komputerowe, z których mogą korzystać osoby zainteresowane. Udogodnieniem dla osób z niepełnosprawnościami są urządzenia biblioteczne tj.: powiększalnik tekstu ClearView C24 HD dla osób słabowidzących, z funkcją zamiany tekstu na mowę, klawiaturę z powiększoną czcionką oraz mysz żyroskopową, urządzenie do sterowania wzrokiem, drukarkę brajlowską. Sprzęt ten jest dostępny w czytelni. Biblioteka dysponuje czytelnią z wolnym dostępem do półek oraz 17 stanowiskami komputerowymi

z dostępem do Internetu, w tym stanowiskami dostosowanymi do potrzeb osób z niepełnosprawnościami. W czytelni znajduje się ksero, drukarka oraz skaner, co pozwala studentom na wydruki z własnych nośników elektronicznych, skanowanie oraz kserowanie wybranych materiałów.

Czasopisma związane z kierunkiem praca socjalna dostępne online na stronie Biblioteki Uczelnianej w zakładce Bazy danych w Internecie"

- „Pedagogika Społeczna" – kwartalnik naukowy poświęcony pedagogice społecznej, edukacji i problematyce środowiska wychowawczego; czasopismo dostępne w otwartym dostępie (https://pedagogikaspoleczna.com/).
- „Praca Socjalna" – dwumiesięcznik naukowy dotyczący teorii i praktyki pracy socjalnej, pomocy społecznej oraz polityki społecznej (https://www.aps.edu.pl/uczelnia/wydawnictwo/czasopisma/praca-socjalna.aspx).
- „Zeszyty Pracy Socjalnej" – kwartalnik naukowy prezentujący badania i analizy z zakresu pracy socjalnej, problemów społecznych oraz systemów wsparcia (https://ejournals.eu/czasopismo/zeszyty-pracy-socjalnej/tomy-i-numery).
- „Niebieska Linia" – dwumiesięcznik wydawany przez Instytut Psychologii Zdrowia PTP, poświęcony psychologicznym i prawnym aspektom przemocy interpersonalnej (https://www.niebieskalinia.pl/czasopismo/pobierz-wersje-pdf).
- „Psychologia Rozwojowa" – kwartalnik Sekcji Psychologii Rozwojowej Polskiego Towarzystwa Psychologicznego, obejmujący problematykę rozwoju człowieka w ciągu życia (https://ejournals.eu/czasopismo/psychologia-rozwojowa).
- „Studia Socjologiczno-Polityczne. Seria Nowa" – czasopismo naukowe publikujące analizy z zakresu socjologii, polityki społecznej i współczesnych przemian społecznych (https://studiasocjologicznopolityczne.pl/).
- „Stan Rzeczy" – interdyscyplinarne czasopismo naukowe poświęcone zagadnieniom z obszaru socjologii oraz innych nauk społecznych i humanistycznych (https://www.stanrzeczy.edu.pl/index.php/srz).
- „Polityka Społeczna" – miesięcznik naukowy dotyczący polityki społecznej, rynku pracy, zabezpieczenia społecznego oraz społecznych uwarunkowań jakości życia (https://polityka-spoleczna.ipiss.com.pl/).
- „Problemy Opiekuńczo-Wychowawcze" – czasopismo ukazujące się dziesięć razy w roku, poświęcone zagadnieniom opieki, wychowania, profilaktyki i wsparcia społecznego (https://problemyopiekunczo-wychowaw.pl/).
- „Zeszyty Naukowe: Edukacja, Zdrowie, Społeczeństwo" – czasopismo naukowe obejmujące problematykę edukacji, zdrowia i funkcjonowania społecznego (https://www.pans-koszalin.pl/aktualnosci/1509/zeszyty_naukowe_pwsz_w_koszalinie.html).

7.Sposoby, częstość i zakres monitorowania, oceny i doskonalenia bazy dydaktycznej i naukowej oraz systemu biblioteczno-informacyjnego, a także udziału w ocenie różnych grup interesariuszy, w tym studentów

Nauczyciele akademiccy mogą zgłaszać potrzeby związane z doskonaleniem bazy dydaktycznej w sposób ciągły, a w miarę możliwości finansowych uczelni dokonywane są zakupy Zakupy pomocy dydaktycznych są konsultowane z Radą Pracodawców oraz z Interesariuszami zewnętrznymi. Istnieją okresowe przeglądy infrastruktury dydaktycznej, które opisane są w wydziałowych procedurach

systemu zapewnienia jakości (Procedura nr WP.09. przeglądu bazy dydaktycznej Uczelni), która określa zasady:

- Nauczyciel akademicki pozostający z Uczelnią w stosunku pracy ma obowiązek złożyć zamówienie drogą e-mailową do Kierownika Zakładu.
- Wydziałowy Zespół ds. Zapewnienia Jakości Kształcenia raz w roku dokonuje przeglądu bazy i zgłasza ewentualną potrzebę do Kierownika Zakładu.
- Kierownik wnioskuje do dziekana o umieszczenie zakupu w planie rzeczowo-finansowym i przygotowuje zamówienie.
- Nauczyciel akademicki odpowiedzialny za daną pracownię wraz z dziekanem przyjmuje odpowiedzialność materialną.

Dziekan sporządza zapotrzebowanie raz w roku z wszystkich kierunków wydziału i przekazuje zamówienie do biblioteki. Zakupy biblioteczne są realizowane w ramach przyznanego na dany rok budżetu. Istnieje też możliwość złożenia zamówienia w ciągu roku akademickiego. Każdy wykładowca może też zgłosić potrzebę zmiany literatury w sylabusach w raporcie z efektów uczenia się składanych do kierownika zakładu po realizacji przedmiotu.

Zalecenia dotyczące kryterium 5. wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (*jeżeli dotyczy*)

Lp.	Zalecenia dotyczące kryterium 5 wymienione we wskazanej wyżej uchwale Prezydium PKA	Opis realizacji zalecenia oraz działań zapobiegawczych podjętych przez uczelnię w celu usunięcia błędów i niezgodności sformułowanych w zaleceniu o charakterze naprawczym
1.	**brak zaleceń**	

Dodatkowe informacje, które uczelnia uznaje za ważne dla oceny kryterium 5:

Kryterium 6. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku

1.Zakres i forma współpracy PANS im. Ignacego Mościckiego w Ciechanowie z instytucjami otoczenia społeczno-gospodarczego oraz jej wpływ na proces kształcenia

PANS im. Ignacego Mościckiego w Ciechanowie prowadzi systematyczną współpracę z instytucjami otoczenia społeczno-gospodarczego, służącą dostosowywaniu programu studiów do potrzeb zawodowego rynku pracy oraz realizacji praktycznego profilu kształcenia. Współpraca obejmuje w szczególności instytucje pomocy i integracji społecznej, jednostki administracji publicznej, organizacje pozarządowe oraz instytucje rynku pracy.

Wydział współpracuje m.in. z:

- Miejskimi i Gminnymi Ośrodkami Pomocy Społecznej (MOPS, GOPS),
- Powiatowymi Centrami Pomocy Rodzinie (PCPR),
- Centrami Usług Społecznych,
- Domami Pomocy Społecznej,
- Ośrodkami Interwencji Kryzysowej,
- placówkami wsparcia dziennego,
- organizacjami pozarządowymi,
- jednostkami administracji samorządowej,
- instytucjami rynku pracy.

Przy Wydziale działa **Rada Pracodawców**, w skład której wchodzą przedstawiciele instytucji pomocy społecznej, samorządu terytorialnego oraz podmiotów działających w obszarze ekonomii społecznej. W zależności od tematyki posiedzenia w jej pracach uczestniczą również przedstawiciele innych instytucji związanych z kierunkiem praca socjalna.

Stały skład Rady:

- Monika Lemanowicz - Dyrektor Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Ciechanowie
- mgr Łukasz Gołębiewski – Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Płońsku
- mgr Tomasz Kosielski – Kierownik Biura Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Uzależnień w Ciechanowie
- mgr Dorota Macioch-Kowalska – Mazowiecki Ośrodek Wspierania Ekonomii Społecznej

Rada Pracodawców opiniuje program studiów, zgłasza propozycje jego zmian oraz wskazuje kompetencje oczekiwane od absolwentów kierunku praca socjalna. Wnioski Rady są analizowane przez właściwe zespoły wydziałowe i uwzględniane przy doskonaleniu programu studiów np. rozszerzenie programu studiów o zagadnienia związane z pomocą humanitarna i konfliktami zbrojnymi. Pozwala to zapewnić zgodność programu studiów z oczekiwaniami pracodawców oraz wymogami praktycznego profilu kształcenia.

Informacje uzyskiwane od pracodawców są wykorzystywane przy:

- aktualizacji koncepcji kształcenia, efektów uczenia się i treści programowych;
- doskonaleniu metod kształcenia praktycznego;

- organizacji praktyk zawodowych i doborze miejsc ich realizacji;
- określaniu kompetencji zawodowych oczekiwanych od absolwentów;
- ustalaniu tematyki prac dyplomowych;
- planowaniu kolejnych form współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym

Za niezwykle istotne wydział uznaje zgłaszanie potrzeb w zakresie przygotowania studentów do zawodu, co ma wpływ na przygotowanie programu kształcenia, który wyposaża studentów w praktyczne umiejętności przydatne na rynku pracy. Założenie to zostało zrealizowane m. in. poprzez sformułowanie efektów uczenia się zgodnie z charakterystykami drugiego stopnia PRK, a także z sugestiami potencjalnych pracodawców. Weryfikacja potrzeb ze strony pracodawców odbywa się co roku po zamkniętym cyklu kształcenia za pomocą ankiet-skierowanych do pracodawców.

Badanie ankietowe uwzględnia niżej wymienione kryteria:

- zainteresowanie pracodawców przyjmowaniem studentów na praktyki zawodowe;
- ocenę przygotowania studentów do realizacji praktyk zawodowych w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych;
- adekwatność liczby praktyk zawodowych przewidzianych w toku studiów;
- terminy realizacji praktyk zawodowych;
- bariery utrudniające przyjmowanie studentów na praktyki zawodowe;
- liczbę studentów, których pracodawcy mogą przyjąć na praktyki zawodowe.

W badaniu ankietowym pracodawcy mogą określić swoje oczekiwania dotyczące przygotowania studentów do odbywania praktyk zawodowych, w szczególności w zakresie wiedzy, umiejętności i pracy zespołowej. Oceniają również program praktyk oraz współpracę z opiekunem praktyk zawodowych. Wyniki ankiet przeprowadzonych wśród pracodawców stanowiły podstawę uporządkowania zasad realizacji i weryfikacji praktyk zawodowych oraz dostosowania ich zakresu merytorycznego do zakładanych efektów uczenia się. Przeprowadzenie badania koordynuje Dział Rozwoju. Ważnym elementem jest współpraca w zakresie **prac dyplomowych**. Pracodawcy mają możliwość zgłaszania tematów prac dyplomowych, jak również mają możliwość zapoznania się z tematami prac dyplomowych, które mogą być wykorzystane przy opracowaniu lokalnych programów społecznych w samorządach gminnych i powiatowych. Materiał badawczy (źródłowy) wynikający z tematu i zakresu pracy dyplomowej może być pozyskiwany na bazie danych udostępnionych przez ośrodki reprezentowane przez interesariuszy zewnętrznych. Uczelnia przedstawia pracodawcom możliwość współpracy przy realizacji projektów socjalnych przy współudziale studentów, przeprowadzenie badań społecznych.

Inne działania uczelni na rzecz interesariuszy zewnętrznych

1. Organizacja cyklicznych konferencji Forum Pracowników Socjalnych i Ekonomii Społecznej

Dwa razy w roku organizowane jest **Forum Pracowników Socjalnych,** w którym uczestniczy każdorazowo ok. 150 osób. Forum to spotkanie szkoleniowo-integracyjne, którego celem jest edukacja i wymiana doświadczeń osób związanych z pomocą społeczną. Forum skierowane jest nie tylko do pracowników socjalnych, ale również asystentów rodziny, opiekunek i opiekunów, pracowników domów pomocy społecznej i ośrodków wsparcia, pedagogów, wychowawców, pracowników świadczeń i ochrony zdrowia oraz studentów. W programach ośmiu edycji wydarzenia znalazły się m.in. warsztaty oraz wykłady poruszające tematykę związaną między innymi: aktywny senior, ubezwłasnowolnienie, deinstytucjonalizacja usług pomocy społecznej oraz kryzys

bezdomności, choroby i niepełnosprawność jako przyczyna bezdomności, dziecko w kryzysie, osoba małoletnia w nadzorze kuratorskim, pieczy zastępczej, młodzież niedostosowana społecznie, wieloaspektowa pomoc rodzinie, standardom ochrony nieletnich oraz przemocy - od interwencji do skutecznej pomocy. Prelegentami Forum Pracowników Socjalnych są pracownicy placówek związanych z pomocą społeczną, kuratorzy, prawnicy dzielący się swoją wiedzą, doświadczeniem oraz dobrymi praktykami. Dzięki cyklicznym spotkaniom studenci kierunku praca socjalna, mają okazję poszerzyć swoją wiedzę, poznać aktualne problemy pomocy społecznej oraz nawiązać kontakt z przyszłymi pracodawcami. W VIII edycji Forum (23.04.2026) organizowanym we współpracy z Mazowieckim Ośrodkiem Wsparcia Ekonomii Społecznej, koncentrowała się przede wszystkim na funkcjonowaniu Centrów Usług Społecznych. Przykład wystąpień podczas forum:

- Centrum Usług Społecznych jako nowa instytucja lokalnej polityki społecznej a realizacja misji pomocy społecznej - Monika Makowiecka - Ekspertka i trenerka Mazowieckiego Ośrodka Wsparcia Ekonomii Społecznej
- Ryzyka i zagrożenia we wdrażaniu usług społecznych - Paweł Maczyński - Polskiej Federacji Pracowników Socjalnych i Pomocy Społecznej
- Fundacja Ambulans z Serca jako przykład dobrej współpracy służb medycznych z pomocą społeczną - Martyna Goławska
- Rola Banku Żywności w systemie pomocy społecznej - Dorota Jezierska - Bank Żywności w Ciechanowie
- Wolontariat jako przykład dobrego pomagania. Pomagać każdy może - Jan Wasilewicz - Fundacja Daj Herbatę
- Centrum Opiekuńczo-Mieszkalne jako nowa forma wsparcia w pomocy społecznej - Alicja Patalan - Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Pułtusku, Anna Szczypińska Powiatowe Centrum Opiekuńczo - Mieszkalne w Mławie

Relacja z wydarzenia: https://www.facebook.com/share/p/1D4HmaBu6m/
Podczas wydarzenia zbierane są propozycje od uczestników, dotyczące tematyki następnego forum. W listopadzie 2026 r. odbędzie się spotkanie poświęcone problematyce przemocy.

2. Wydział Nauk o Zdrowiu i Nauk Społecznych mając na uwadze zgłoszenia od pracodawców przygotował wniosek do Ministra Pracy i Polityki Społecznej o Szkolenia **II stopnia specjalizacji zawodowej w zawodzie pracownika socjalnego** w dwóch specjalnościach: praca socjalna z osobami starszymi i praca socjalna ze społecznością lokalną. Opracowano program obejmujący 180 godz. modułu ogólnego i po 120 godz. w każdym module specjalistycznym. Wniosek został złożony w ministerstwie w czerwcu 2026 r. i oczekuje na rozpatrzenie.
3. Pracownicy Zakładu Pracy Socjalnej założyli **Stowarzyszenie na Rzecz Rozwoju pracy socjalnej (**REGON: 545071765**).** Jest organizacją pozarządowa, zarejestrowana w Starostwie Powiatowym w Ciechanowie jako stowarzyszenie zwykłe, działające na rzecz propagowania idei pracy socjalnej w środowisku akademickim oraz w środowisku lokalnym. Działalność Stowarzyszenia wpisuję się w nowy model instytucji polityki społecznej, uwzględniający potrzeby wszystkich mieszkańców. Członkowie stowarzyszenia przygotowali wniosek o grant przy udziale studentów II roku na projekt **„Bliżej Seniora”.** Celem projektu jest aktywizacja seniorów w swoim miejscu zamieszkania. Seniorzy będą mieli możliwość skorzystać z nowej usługi polegającej na uczestnictwie we wspólnych warsztatach z przygotowania wiązanek i stroików na groby oraz przygotowania stroików świątecznych. Projekt adresowany jest do 60 seniorów - mieszkańców województwa mazowieckiego i będzie realizowanych w 4 sołectwach. Usługa będzie skierowana do seniorów, którzy nie uczestniczą w życiu społecznym lub uczestniczą w bardzo małym zakresie, ponieważ mają problemy

z dojazdem, nie wychodzą z domu albo nie mają osoby, która pomogłaby im w dotarciu, wzbudziła zaufanie. Stowarzyszenie w ramach swojej działalności skupia również studentów pracy socjalnej, którzy zaproponowali swoje wsparcie przy realizacji projektu socjalnego. Działania projektowe zostaną zrealizowane przez studentów pod nadzorem wykładowcy prowadzącego zajęcia. Studenci będą mieli możliwość zdobycia doświadczenia w praktycznym działaniu na rzecz seniorów uczestnicząc czynnie w diagnozie, kwalifikacji uczestników, realizacji działań zgodnie z haromonogramem oraz ewaluacji. Studenci zapoznają się z realizacją działań w partnerstwie przy współudziale lokalnych interesariuszy (OPS, sołtysi). Rezultatem projektu będzie przetestowanie nowej usługi społecznej na rzecz aktywizacji seniorów w miejscu zamieszkania poprzez:

- zwiększenie udziału seniorów w kulturze i integracji międzypokoleniowej,
- rozwój współpracy lokalnych interesariuszy, w tym sołtysów, radnych, ośrodków pomocy społecznej i prywatnych przedsiębiorców,
- nabycie przez seniorów nowych umiejętności, umożliwiających im udzielanie pomocy innym osobom starszym,
- umożliwienie osobom starszym, które dotychczas sporadycznie wychodziły z domu, udziału we wspólnych warsztatach, spotkań ze znajomymi oraz korzystania z usługi społecznej w miejscu zamieszkania,
- przełamanie izolacji i osamotnienia oraz rozwój integracji międzypokoleniowej;
- pobudzenie ekspresji twórczej i potrzeby uczestnictwa w kulturze,
- poprawę samopoczucia seniorów,
- wypracowanie przez samorząd lokalny nowego sposobu realizacji działań na rzecz seniorów zamieszkujących sołectwa,
- efektywniejsze wykorzystanie lokali publicznych w sołectwach.

Na działania projektowe został pozyskany grant w wysokości 7000 zł z Mazowieckiego Ośrodka Wsparcia Ekonomii Społecznej w ramach konkursu. Realizacji będzie w ostatnim kwartale 2026 r.

4. Przygotowanie i złożenie w czerwcu 2026 r. do Narodowego Centrum Badań i Rozwoju wniosku o dofinansowanie **projektu „Centrum Kompetencji Zawodowych w PANS" w ramach programu Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego** (nr wniosku FERS.01.05-IP.08-0139/26).
Przygotowanie projektu było odpowiedzią na rozpoznane potrzeby regionalnego rynku pracy, w szczególności w obszarze usług społecznych oraz na zidentyfikowane luki kompetencyjne dotyczące pracowników i specjalistów realizujących zadania związane ze wsparciem osób, rodzin i grup zagrożonych wykluczeniem społecznym. Wyniki przeprowadzonej diagnozy wskazały m.in. na zapotrzebowanie na rozwój kompetencji praktycznych w zakresie diagnozy sytuacji osób i środowisk lokalnych, pracy z osobami w kryzysie, interwencji kryzysowej, współpracy interdyscyplinarnej, sieciowania oraz projektowania i realizacji usług społecznych. Projekt pozostaje bezpośrednio powiązany z profilem i specyfiką kształcenia na kierunku, a jego założenia odpowiadają kompetencjom oczekiwanym od współczesnych pracowników sektora społecznego. W ramach projektu zaplanowano opracowanie i realizację dwóch form kształcenia: „Praca socjalna – od diagnozy do skutecznego wsparcia" oraz „Warsztat pracownika socjalnego w pracy interdyscyplinarnej". Pierwszy z kursów obejmuje dwa komplementarne moduły: „Diagnoza i ocena zagrożeń w środowisku lokalnym" oraz „Wsparcie psychologiczne, terapeutyczne i prawne". Zakres tematyczny został ukierunkowany na rozwijanie praktycznych kompetencji niezbędnych w pracy z osobami i rodzinami znajdującymi się w trudnej sytuacji życiowej. Drugi kurs koncentruje się na kompetencjach interdyscyplinarnych i obejmuje m.in. diagnozę potrzeb środowiska lokalnego, budowanie zespołów interdyscyplinarnych, tworzenie kręgów wsparcia i sieciowania, współpracę

z organizacjami pozarządowymi oraz wykorzystanie projektu socjalnego jako narzędzia planowania usług społecznych. Odbiorcami projektowanej oferty są m.in. pracownicy socjalni, asystenci rodziny, pedagodzy, psychologowie, kuratorzy, przedstawiciele organizacji pozarządowych oraz pracodawcy sektora społecznego. Projekt został złożony do NCBR znajduje się na etapie oceny.

Instytucje spoza obszaru pracy socjalnej, z którymi współpracuje zakład pracy socjalnej:

- Urząd Miasta Ciechanów oraz podległe mu instytucje, w tym Uniwersytet Trzeciego Wieku, Biuro Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Uzależnień oraz Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna – wspólna organizacja wydarzeń: sympozjum naukowego „Budowanie więzi pokoleniowych" oraz sympozjum naukowo-szkoleniowego „Nowe media – nowe zagrożenia?", organizowanych cyklicznie od 2023 r.
- Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Ciechanowie – wspólna organizacja wydarzenia „Przystań Zdrowie", promującego zdrowie i prawidłowe zachowania społeczne. W wydarzeniu każdorazowo uczestniczy około 1000 mieszkańców Ciechanowa. Program obejmuje piknik z udziałem między innymi placówek medycznych, straży pożarnej, policji i formacji wojskowych, a także wykłady skierowane do seniorów oraz młodzieży szkół średnich.
- Polski Czerwony Krzyż, Oddział Rejonowy w Ciechanowie – wsparcie działań charytatywnych i związanych z honorowym krwiodawstwem, a także udział w projektach, między innymi w IV edycji minigrantów dla Grup Społecznych Instruktorów Młodzieżowych „SIM-ulacja Bezpieczeństwa. Odporny Ciechanów 2026". W ramach projektu Zakład Pracy Socjalnej organizuje warsztaty dla młodzieży dotyczące cyberbezpieczeństwa i odpowiedzialnych zachowań społecznych oraz grę terenową.

5. **Inne działania charytatywne i społeczne**
   Pracownicy Zakładu Pracy Socjalnej oraz studenci angażują się w działania na rzecz środowiska lokalnego, w tym w przedsięwzięcia o charakterze pomocowym. Organizowane są między innymi koncerty wigilijne na Uczelni i w domach pomocy społecznej oraz wydarzenia sportowo-rekreacyjne dla dzieci i seniorów. Wykładowcy prowadzący zajęcia praktyczne, ćwiczenia i konwersatoria, a jednocześnie pracujący w placówkach pomocowych, włączają studentów w realizację przedsięwzięć kulturalnych i pomocowych, takich jak spotkania świąteczne z udziałem członków klubów seniora, mieszkańców domów pomocy społecznej i dzieci z domów dziecka oraz warsztaty skierowane głównie do seniorów. Działania te są powiązane z programem kształcenia i umożliwiają studentom osiąganie efektów uczenia się w bezpośredniej współpracy z lokalnymi placówkami pomocowymi. Dobór kadry posiadającej doświadczenie zawodowe pozwala włączać studentów w praktyczną realizację zadań wymagających zróżnicowanych umiejętności.

Zalecenia dotyczące kryterium 6. wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę

Lp.	Zalecenia wymienione w Uchwale Prezydium PKA (str. 31)	Opis realizacji zalecenia oraz działań zapobiegawczych podjętych przez uczelnię w celu usunięcia błędów i niezgodności sformułowanych w zaleceniu o charakterze naprawczym
KRYTERIUM 6. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku		
1.	Zaleca się zbudowanie współpracy z pracodawcami w kształtowaniu prac dyplomowych (w określaniu tematyki prac, udziału pracodawców w ich realizacji, w ocenie uzyskanych efektów prac dyplomowych).	Zgodnie z zaleceniami w celu lepszego zbudowania współpracy z pracodawcami w zakresie kształtowania procesu przygotowywania prac dyplomowych (w określaniu tematyki prac, udziału pracodawców w ich realizacji, w ocenie uzyskanych efektów prac dyplomowych), zacieśniono współpracę z interesariuszami zewnętrznymi, w szczególności z przedstawicielami instytucji i jednostek działających w obszarze pomocy społecznej. Doprecyzowano również Regulamin Rady Pracodawców, określając zakres współpracy z Wydziałem w obszarze podnoszenia jakości kształcenia, z uwzględnieniem praktycznego profilu studiów. Do zadań Rady Pracodawców należy m.in. opiniowanie programów studiów, ocenianie sposobów weryfikacji efektów uczenia się w kontekście ich przydatności w przyszłej pracy zawodowej oraz wskazywanie obszarów tematycznych prac dyplomowych i projektów rozwojowych Uczelni. Rozszerzono współpracę z pracodawcami w zakresie określania tematyki prac dyplomowych. W tym celu zorganizowano spotkania z przedstawicielami jednostek pomocy społecznej, których celem była diagnoza aktualnych potrzeb i problemów występujących w praktyce funkcjonowania tych instytucji. W wyniku przeprowadzonych konsultacji kierownicy jednostek pomocowych wskazali obszary problemowe, które mogą stanowić podstawę realizacji prac dyplomowych przez studentów. Do zaproponowanych obszarów należą m.in.: Rola pracownika socjalnego w Centrum Usług Społecznych jako nowej jednostce polityki społecznej; Funkcjonowanie Centrów Usług Społecznych i ośrodków pomocy społecznej w małych gminach a zakres wsparcia mieszkańców; Dobrostan mieszkańców na obszarach objętych działalnością Centrów Usług Społecznych. Zgłoszone przez pracodawców propozycje tematyczne zostały już przekazane (oraz na bieżąco będą przekazywane) promotorom i studentom jako obszary rekomendowane do realizacji prac dyplomowych od roku akademickiego 2026/2027. Jednocześnie rozwijany jest model współpracy, w którym pracodawcy mogą uczestniczyć w konsultowaniu praktycznego wymiaru

		podejmowanych tematów oraz w ocenie przydatności uzyskanych w ramach prac dyplomowych rezultatów dla praktyki zawodowej.
2.	Zaleca się zwiększenie zaangażowania interesariuszy zewnętrznych w proces dokonywania zmian w programie studiów na kierunku.	Spotkania z interesariuszami zewnętrznymi odbyło się w dniach …, na których omawiano tematykę (elementy programu), które zdaniem praktyków powinny być zweryfikowane i upraktycznione. Podczas 6 Forum pracowników socjalnych przeprowadzono ankietę na temat oczekiwań pracodawców związanych z przygotowaniem pracowników socjalnych (naszych absolwentów) w obszarze wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych (w badaniu ankietowym wzięło udział 91 pracowników socjalnych, dyrektorów i kierowników placówek pomocowych). Uwzględniając uwagi interesariuszy w części przedmiotów zmieniono formę zajęć, z konwersatorium na typowo ćwiczeniową. W Wydziałowy Systemie Zapewnienia Jakości stworzono procedurę udziału interesariuszy zewnętrznych i wewnętrznych w procesie wpływu na program studiów i proces dydaktyczny Na wniosek Interesariuszy podjęto działania związane z uzyskaniem zgody na prowadzenie II stopnia specjalizacji w zawodzie pracownik socjalny. Spośród 14 specjalności obowiązujących dla II stopnia specjalizacji w zawodzie pracownik socjalny Interesariusze zewnętrzni wybrali: praca socjalna z osobami starszymi; praca socjalna ze społecznością lokalną.

Kryterium 7. Warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku

1.Rola umiędzynarodowienia procesu kształcenia w koncepcji kształcenia i planach rozwoju kierunku

Umiędzynarodowienie procesu kształcenia jest jednym z elementów rozwoju PANS oraz Wydziału Nauk o Zdrowiu i Nauk Społecznych, w tym kierunku praca socjalna. Obejmuje mobilność akademicką, uwzględnianie treści międzynarodowych w programie kształcenia oraz rozwijanie kompetencji międzykulturowych i językowych studentów i kadry. Koncepcja rozwoju kierunku zakłada stopniowe wzmacnianie komponentu międzynarodowego, z uwzględnieniem praktycznego profilu studiów oraz specyfiki pracy socjalnej. Uczelnia dąży do ciągłej aktualizacji i poszerzania współpracy międzynarodowej oraz zawierania nowych umów. Realizowane działania, są zróżnicowane i polegają m.in. na współpracy w zakresie mobilności studentów i pracowników w ramach programu Erasmus+. Uczelnia posiada Kartę Erasmus dla Szkolnictwa Wyższego (ECHE) przyznaną 22 grudnia 2020 r., co uprawnia ją do pełnego udziału w programie Erasmus+ w latach 2021–2027. Współpraca międzynarodowa Wydziału Nauk o Zdrowiu i Nauk Społecznych ukierunkowana jest na wymianę doświadczeń w zakresie procesu kształcenia oraz dostosowania programów studiów do międzynarodowych standardów. Na uczelni, jak również na wydziale

stworzone zostały warunki sprzyjające umiędzynarodowieniu kształcenia na kierunku praca socjalna. Uwzględniając potrzeby rynku pracy (w tym możliwości pracy zagranicą) uczelnia przygotowuje absolwentów, poprzez:

- kształcenie w zakresie języków obcych;
- dostęp do baz danych zawierających literaturę obcojęzyczną;
- korzystanie przez studentów z oferty i zasobów edukacyjnych uczelni zagranicznych;
- dostosowywanie treści kształcenia do standardów europejskich;
- możliwość udziału studentów w konferencjach międzynarodowych organizowanych na Uczelni i za granicą, pod opieką kadry;
- nawiązywanie współpracy międzynarodowej służącej wymianie doświadczeń oraz wykorzystywaniu zdobytej wiedzy w procesie kształcenia.

2. Aspekty programu studiów i jego realizacji służące umiędzynarodowieniu, ze szczególnym uwzględnieniem kształcenia w językach obcych

Program studiów przewiduje do realizacji 120 godzin (8 pkt. ECTS) lektoratu języka obcego (język angielski), który realizowany jest przez pierwsze dwa lata studiów I stopnia. Zajęcia prowadzone są przez lektorów języka angielskiego. Umiędzynarodowienie programu studiów realizowane jest także poprzez włączanie do treści kształcenia, międzynarodowych perspektyw badawczych i praktycznych, którymi dzieli się kadra dydaktyczno-naukowa realizująca zajęcia na kierunku praca socjalna (studia I i II stopnia) i podejmująca wiele aktywności o zasięgu międzynarodowym, takie jak: udział w szkoleniach, zagranicznych stażach i wizytach studyjnych, konferencjach naukowych, seminariach, czy kongresach. Podczas zajęć przybliżane są studentom przykłady dobrych praktyk z zagranicznych systemów pomocy społecznej; wskazywane źródła literatury anglojęzycznej, którą studenci mogą wykorzystywać zarówno do przygotowywania się do zajęć, jak i pisania pracy dyplomowej i magisterskiej. Dodatkowo, również w zasobach bibliotecznych PANS znajdują się pozycje literatury anglojęzycznej wykładowców prowadzących zajęcia na wskazanym kierunku, która służy nie tylko kształtowaniu kompetencji językowych w zakresie nauki języka angielskiego, ale również przygotowywaniu się do zajęć. Studenci wraz z kadrą dydaktyczną uczestniczą w międzynarodowych wydarzeniach edukacyjnych oraz naukowych np. 13 maja 2026 roku, studentka studiów magisterskich kierunku praca socjalna (pod opieką prof. ucz. dr hab. Małgorzaty Przybysz-Zaremby) aktywnie uczestniczyła w konferencji International Congress on Early Intervention and Well-Being, organizowanym przez Department of International Education, University of Cyprus Haspolat, Nicosia, Northern Cyprus, wygłaszając referat: Depression and the Loss of Emotional Balance in Polish Adolescents.

PANS w Ciechanowie podejmuje wiele działań służących umiędzynarodowieniu, podpisuje porozumienia z zagranicznymi uczelniami partnerskimi dotyczące możliwości prowadzenia zajęć przez wykładowców oraz możliwości studiowania (mobilności akademickiej studentów). Aktualnie Uczelnia ma podpisanych 17 umów, z których kluczową dla kierunku praca socjalna jest umowa z Politechniką w Warnie (Bułgaria). Stanowi ona podstawę do rozwijania: wymiany kadry dydaktycznej, współpracy programowej, wspólnych inicjatyw edukacyjnych i projektowych oraz

przyszłej mobilności studentów. Wykaz Uczelni, z którymi PANS w Ciechanowie ma podpisane umowy znajduje się na stronie Uczelni: PANS w Ciechanowie – Uczelnie partnerskie (https://pansim.edu.pl/erasmus-plus/uczelnie-partnerskie-erasmusplus).
W czerwcu 2025 roku PANS otrzymała pozytywną odpowiedź na wniosek złożony do Fulbright Poland (Polsko-Amerykańska Komisja Fulbrighta to organizacja pożytku publicznego działająca dzięki umowie dwustronnej pomiędzy rządami Polski i Stanów Zjednoczonych, wspierająca wymianę akademicką i kulturową pomiędzy tymi krajami). Po ocenie wniosków, PANS w Ciechanowie znalazła się w gronie uczelni w Polsce, które otrzymały możliwość goszczenia stypendysty Fulbright'a przez cały rok akademicki 2025/2026. Program ten, istotnie wzmacnia umiędzynarodowienie procesu kształcenia, zwłaszcza w obszarze kompetencji językowych i kulturowych studentów. W ramach programu Fulbright ETA w Wydziale Nauk o Zdrowiu i Nauk Społecznych stypendystka Margaret Cielesz z Baylor University (USA), pełniła funkcję English Teaching Assistant (ETA). Prowadziła warsztaty z języka angielskiego, które pomagały rozwijać kompetencje komunikacyjne studentów, w tym dla studentów kierunku praca socjalna, promowała kulturę Stanów Zjednoczonych oraz amerykański system edukacji. Choć na kierunku praca socjalna, nie są prowadzone zajęcia w języku obcym, to Uczelnia jest przygotowana do przyjmowania studentów z zagranicy, którzy byliby zainteresowani uczestniczeniem w kształceniu w ramach programu Erasmus+.

3.Stopień przygotowania studentów do uczenia się w językach obcych i sposobów weryfikacji osiągania przez studentów wymaganych kompetencji językowych oraz ich oceny

Przygotowanie studentów do uczenia się w językach obcych, realizowane jest stopniowo i ma charakter rozwojowy. Obejmuje ono obowiązkowe zajęcia z języka obcego (języka angielskiego) w toku studiów, które realizowane są na studiach I stopnia w ciągu dwóch lat. Stopień przygotowania studentów kierunku do uczenia się języków obcych jest ustalany na początku zajęć z lektoratów językowych, gdyż wiąże się z indywidualnymi kompetencjami każdego ze studentów. Lektorzy, aby dostosować poziom prowadzonych zajęć do możliwości, potrzeb i oczekiwań studentów, przeprowadzają testy diagnozujące ich poziom kompetencji językowych. Głównym celem zajęć jest doskonalenie znajomości języka obcego zgodnie z wymaganiami określonymi dla poziomu B2+/C1 Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego (CEFR), co oznacza, w skali CEFR, iż osoba posługująca się językiem na tym poziomie B2 rozumie znaczenie głównych wątków przekazu zawartego w złożonych tekstach na tematy konkretne i abstrakcyjne, łącznie z rozumieniem dyskusji na tematy techniczne z zakresu jej specjalności. Potrafi porozumiewać się na tyle płynnie i spontanicznie, by prowadzić normalną rozmowę z rodzimym użytkownikiem języka. Zajęcia obejmują wprowadzenie słownictwa specjalistycznego z reprezentowanej dyscypliny naukowej oraz mają na celu rozwijanie umiejętności merytorycznej, poprawnej i sprawnej komunikacji w środowisku zawodowym. Studenci poznają terminologię związaną z kierunkiem studiów w języku angielskim, pogłębiają umiejętności czytania i słuchania ze zrozumieniem w zakresie tematyki zawodowej oraz doskonalą umiejętność samodzielnej pracy z tekstem źródłowym. Zdobywają również umiejętność przygotowania i wygłoszenia prezentacji związanej ze studiowaną dziedziną wiedzy w języku angielskim. Program obejmuje również ćwiczenie zaawansowanych struktur gramatycznych i leksykalnych celem osiągnięcia przez studenta sprawnej

komunikacji. Dodatkowo, studenci mają możliwość rozwijania umiejętności i sprawności językowych, tj. mówienie, czytanie, pisanie, słuchanie oraz kształcenie i doskonalenie poprawności gramatycznej oraz leksykalnej poprzez uczestniczenie w konsultacjach prowadzonych obowiązkowo w Uczelni przez lektorów. Studenci mają kontakt z obcojęzycznymi materiałami dydaktycznymi – lektorzy podczas zajęć dydaktycznych wykorzystują zróżnicowane metody kształcenia oraz materiały dydaktyczne. Weryfikacja kompetencji językowych studentów, odbywa się na bieżąco w trakcie zajęć, poprzez ocenę wypowiedzi studenta, ocenę prezentacji ustnej oraz kolokwia w formie ustnej i pisemnej w zakresie znajomości i umiejętności stosowania słownictwa specjalistycznego.
Państwowa Akademia Nauk Stosowanych umożliwia studentom dostęp do międzynarodowych zasobów literatury obcojęzycznej. Studenci mają możliwość korzystania z Wirtualnej Biblioteki Nauki (https://wbn.icm.edu.pl/), a po zalogowaniu indywidualnym loginem i hasłem mają dostęp do najważniejszych renomowanych baz literatury światowej (Elsevier, EBSCO, Oxford, Scopus, Web of Science), co istotnie wpływa na wzbogacenie wykazu literatury cytowanej w pracach magisterskich. Biblioteka PANS na zgłoszenia wykładowców systematycznie sprowadza literaturę anglojęzyczną.
Studenci, którzy chcą aplikować na studia w ramach programu Erasmus+, muszą wykazać się znajomością języka obcego, w którym będą prowadzone zajęcia na uczelni partnerskiej. Szczegółowe zasady rekrutacji zamieszczono w instrukcji „Zasady rekrutacji studentów na studia za granicą w ramach programu ERASMUS+" na stronie Uczelni https://pansim.edu.pl/erasmus-plus/wyjazdy-na-studia-sms.

3.Skala i zasięg mobilności i wymiany międzynarodowej studentów i kadry

W podnoszeniu kompetencji studentów w ich rozwoju społecznym oraz zdobywaniu nowych doświadczeń zawodowych, istotną rolę odgrywa mobilność zagraniczna. W strukturze PANS w Ciechanowie jednostką wspierającą umiędzynarodowienie jest Dział Nauki i Współpracy Międzynarodowej, którego kierownik jest jednocześnie Koordynatorem Uczelnianym Programu Erasmus+. Koordynator wspiera, promuje i obsługuje międzynarodową wymianę akademicką studentów i pracowników, organizuje pobyty gości zagranicznych oraz promuje ofertę dydaktyczną PANS w Ciechanowie za granicą.
Mobilności i wymiana międzynarodowa studentów oraz kadry dydaktycznej realizowane są w ramach umowy KA131, obejmującej kraje UE oraz kraje stowarzyszone. PANS posiada obecnie 17 aktywnych umów bilateralnych z uczelniami zagranicznymi (https://pansim.edu.pl/erasmus-plus/uczelnie-partnerskie-erasmusplus), obejmujących współpracę dydaktyczną, naukową oraz mobilnościową i nieustannie podejmuje działania w zakresie zwiększenia sieci partnerstw, w szczególności dedykowanych pracy socjalnej i naukom społecznym – jest to jednym z priorytetów rozwojowych kierunku w Wydziale Nauk o Zdrowiu i Nauk Społecznych. W ramach Programu Erasmus+ prowadzone, są wyjazdy kadry dydaktycznej (STA) i szkoleniowej (STT) (https://pansim.edu.pl/erasmus-plus/aktualnosci-erasmusplus) oraz krótkoterminowe formy mobilności, w tym Blended Intensive Programmes (BIP) (https://pansim.edu.pl/erasmus-plus/wyjazdy-na-bip).
Z Programu Erasmus+ korzystają studenci oraz kadra dydaktyczna prowadząca zajęcia na kierunku praca socjalna. Wykładowcy prowadzili zajęcia lub uczestniczyli w szkoleniach w wielu krajach, m.in. Litwie, Portugalii, Hiszpanii, Niemczech, Bułgarii, Włoszech, Turcji.

W ramach Programu Erasmus+ wykładowcy realizowali następujące mobilności:

1. Mykolo Romerio Universitetas, Vilnius, Lithuania, 06.10.2025 – 10.06.2025; 04.12.2023 – 08.12.2023, 17.10.2022 – 21.10.2022. Individual Teaching Programme for Teaching Staff Mobility, (prof. ucz. dr hab. Małgorzata Przybysz-Zaremba).
2. University of Economics – Varna, 29.06.2025 – 05.07.2025. Staff Week, Bułgaria *(mgr Monika Szeszko-Zaborowska)*.
3. University of Minho, Guimarães, Portugal, 24.06.2024 – 28.06.2024. International Week – University Innovation and Entrepreneurial Ecosystems (STT) (Międzynarodowy Tydzień Pracowników zainteresowanych innowacjami Uniwersytetu i ekosystemami przedsiębiorczości, wizja i strategia dla naszych uniwersytetów) (*dr Agnieszka Kuskowska*).
4. Vasil Levski National Military University, Veliko Tarnovo, 02.06.2024 – 07.06.2024. Staff Mobility For Teaching, Bułgaria (*dr Rafał Bartłomiej Panfil*).
5. Vasil Levski National Military University, Veliko Tarnovo, 15.03.2023 – 22.03.2023. Staff Mobility For Teaching, Bułgaria, (*dr Rafał Bartłomiej Panfil*).
6. Centro Provinciale per l'Istruzione degli Adulti Padova – CPIA, w ramach projektu Erasmus pn. Adult Education and Social Inclusion, European Cultural and Educational Heritage, International Meeting, 03.04.2022 – 10.04.2022. Włochy *(mgr Monika Szeszko-Zaborowska)*.
7. Julian-Maximilian-Universität Würzburg, Deutschland, 2021 – zajęcia prowadzone w ramach dwutygodniowego stażu realizowanego z Programu Erasmus+ (*prof. ucz. dr hab. Leszek Zygner*).
8. University Oviedo, Gijon Spain, 18.11.2019 – 22.11.2019. 1st International Meeting Erasmus+ KA204 Project Adult Employment and Inclusion (*dr Agnieszka Kuskowska*).
9. Karadeniz Technical University in Trabzon. 17.06.2019 – 21.06.2019. International Staff Week. Turcja (*dr Magdalena Wolińska*).
10. Affairs of Instituto Superior Tecnico LISBOA. 8.11.2018 – 12.11.2018. International Staff Training Week, Lisbon, Portugal (*dr Magdalena Wolińska*).
11. University of Nicosia. 26.03.2018 – 30.03.2018. Staff Training Week, Cyprus (*dr Magdalena Wolińska*).
12. SpainBcn – Programs in Barcelona. May 2017. Staff Training Week, Intensive Spanish Course (*dr Magdalena Wolińska*).
13. University of Foggia. 20.06.2016 – 25.06.2016. 2nd International Week, Vieste, Italy (*dr Magdalena Wolińska*).

Krótkoterminowe formy mobilności realizowane, są m.in. poprzez udział w mieszanych programach intensywnych Blended Intensive Programmes (BIP). Z programu tego skorzystała prof. ucz. dr hab. Małgorzata Jagodzińska i dr Anna Strumińska-Doktór, które wraz ze studentami odbyła w dniach 10-15.03.2025r. wizytę do Katolickiego Uniwersytetu w Rużomberku na Słowacji. Podczas pobytu studenci mieli możliwość uczestniczenia w warsztatach artystycznych obejmujących malowanie na szkle, lepienie i rzeźbienie w glinie, krawiectwo oraz druciarstwo, co stworzyło przestrzeń do integracji międzykulturowej, wymiany doświadczeń oraz rozwijania kompetencji twórczych i społecznych w środowisku akademickim.

W ramach wspomnianego programu Blended Intensive Programmes (BIP), studentka II roku studiów magisterskich, kierunku Praca socjalna (Malwina Moszpańska) dwukrotnie odbyła wyjazdy do zagranicznych ośrodków: 11.05.2026 ÷ 15.05.2026 ERUDIO CENTRE FOR HIGHER EDUCATION, Lublana, Słowenia oraz w dniach 31.03.2025 ÷ 04.04.2025 Instituto Europeu de Estudos Superiores (IEES), Fafe, Portugalia. Uczestniczyła m.in. w międzynarodowych warsztatach i wykładach

dotyczących problematyki społecznej i edukacyjnej, pracy projektowej w zespołach międzynarodowych, zajęciach rozwijających kompetencje interpersonalne, komunikacyjne i organizacyjne, działaniach integracyjnych oraz wymianie doświadczeń z uczestnikami z innych krajów, analizie dobrych praktyk w zakresie pracy socjalnej i edukacji społecznej, a także w aktywnościach realizowanych w środowisku wielokulturowym. W ramach mobilności BIP studentka rozwijała kompetencje zawodowe związane z pracą w zróżnicowanym środowisku społecznym i edukacyjnym.

Studenci zamierzający realizować część studiów za granicą zobowiązani są do wykazania możliwości uzyskania efektów uczenia się założonych w programie studiów w uczelni macierzystej. W celu ułatwienia wymiany studenckiej i uznania okresu studiów w uczelni partnerskiej, stosuje się system transferu i akumulacji punktów (ECTS). Informacje o programach umożliwiających podjęcie studiów za granicą lub praktyk, studenci uzyskują poprzez stronę internetową Uczelni (https://pansim.edu.pl/erasmus-plus/aktualnosci-erasmusplus) za pomocą poczty elektronicznej lub przez bezpośredni kontakt z Koordynatorem Uczelnianym Programu Erasmus+. Relacje z wyjazdów zamieszczane są również na stronie głównej Uczelni oraz w zakładce Erasmus+, a także na profilu uczelni w mediach społecznościowych, tj. Facebook oraz Instagram.

Analiza danych z ostatnich pięciu lat wskazuje, że nie odnotowano wyjazdów studentów kierunku Praca socjalna w ramach programu Erasmus+, ani przyjazdów studentów zagranicznych na ten kierunek. Stan ten, może być konsekwencją m.in.: praktycznego profilu studiów, silnego powiązania programu z krajowym systemem pomocy społecznej oraz organizacyjnych po stronie studentów. Studenci kierunku praca socjalna częściej wybierają krótkie formy mobilności, takie jak BIP. Wynika to między innymi z ich aktywności zawodowej oraz obowiązków rodzinnych, które mogą utrudniać udział w dłuższych wyjazdach w ramach programu Erasmus+. Dodatkowym czynnikiem ograniczającym mobilność są bariery językowe. Sytuacja ta, została zidentyfikowana przez Władze Wydziału Nauk o Zdrowiu i Nauk Społecznych, jako obszar wymagający wzmocnienia i jest systematycznie adresowana, poprzez: rozwijanie alternatywnych form umiędzynarodowienia, intensyfikację działań informacyjnych i promocyjnych prowadzonych przez Uczelnianego Koordynatora Programu Erasmus+ (na początku roku akademickiego odbywają się spotkania z wykładowcami, podczas których przekazywane są informacje na temat międzynarodowych programów). Informacje o naborach do Blended Intensive Programmes (BIP) są na bieżąco publikowane na stronie internetowej Uczelni i profilu PANS na Facebooku oraz przesyłane studentom pocztą elektroniczną.

W styczniu 2026 roku we współpracy ze stypendystką Margaret Cielesz z Baylor University (USA), w PANS uruchomiony został American Conversation and Culture Club (Klub międzynarodowy), jako inicjatywa integrująca studentów wokół tematów kulturowych i językowych. Z kolei w kwietniu 2026 roku Dział Nauki i Współpracy Międzynarodowej prowadził rekrutację na wyjazd do GEA College w Słowenii, który odbył się w ramach Blended Intensive Programmes (BIP) „Buduj startupy z wykorzystaniem AI".

Koordynator Programu Erasmus+ , podejmuje działania związane z rozszerzeniem oferty programów BIP, szczególnie ukierunkowanej dla studentów kierunku Praca socjalna. Studenci zostali włączeni m.in. do rekrutacji i projektów krótkoterminowych organizowanych we współpracy z uczelniami

partnerskimi w Słowenii (m.in. we współpracy z Uniwersytetem w Novo Mesto w obszarach interdyscyplinarnych, takich jak: długoterminowa opieka domowa i wsparcie społeczne). W ramach dalszego zacieśniania współpracy międzynarodowej i budowania sieci partnerskiej dla kolejnych edycji programów wymiany, w czerwcu 2026 roku koordynator Erasmus+ odbył wyjazd do Portugalii na międzynarodową konferencję, pt. The Economic Impact of Erasmus+ Student Mobility. Wyjazd ten, posłużył również pozyskaniu nowych partnerów dydaktycznych.

Informacje na temat podejmowanych inicjatyw i programów dotyczących umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku praca socjalna, w tym wymiany międzynarodowej na bieżąco przekazywane są studentom. Dzięki Programowi Erasmus+ studenci i pracownicy mogą poszerzać swoją wiedzę, doskonalić umiejętności językowe, a także dzielić się własnymi doświadczeniami w placówkach zagranicznych. Ponadto, udział w programie Erasmus+ daje uczelni możliwość realizacji przyjętej misji i strategii związanej z promowaniem postaw proeuropejskich oraz otwartości na rozwój globalnego społeczeństwa.

Współpraca zagraniczna ukierunkowana jest na internacjonalizację procesu kształcenia i wymiany doświadczeń z ośrodkami partnerskimi, umożliwiającą studentom i nauczycielom akademickim poszerzanie możliwości rozwojowych oraz zawodowych w przestrzeni międzynarodowej. Stąd też, poza programem Erasmus+, kadra dydaktyczna i naukowa podejmuje również inne aktywności współpracy międzynarodowej. Są to, m.in. wizyty studyjne, staże i pobyty naukowe, wykłady gościnne, szkolenia, udział w projektach naukowych (badawczych), publikacje w czasopismach i monografiach o zasięgu międzynarodowym, aktywny udział (i bierny) w zagranicznych i międzynarodowych konferencjach naukowych organizowanych w kraju oraz zagranicą.

a/Wizyty studyjne, staże naukowe, wykłady gościnne i szkolenia w zagranicznych ośrodkach naukowych:

1. Wizyta studyjna: Szwajcaria / Genewa, 8 sesja konferencji Global Platform for Disaster Risk Reduction organizowanej przez Organizację Narodów Zjednoczonych UNDRR, 2 – 4.06.2025 (dr inż. Sławomir Gromadzki).
2. Wizyta studyjna nt. Systemów bezpieczeństwa w transporcie publicznym, w IRIS Intelligent Sensing, Berlin, 09.05.2025. (dr Rafał Bartłomiej Panfil).
3. Pobyt naukowy (kwerenda archiwalna) w Geheimes Staatsarchiv Preußische-Kultur Besitz in Berlin-Dahlem (Niemcy), listopad 2025. Pobyt naukowy finansowany z Instytutu Historii PAN w Warszawie (prof. PANS dr hab. Leszek Zygner).
4. Wizyta studyjna: Belgium, Bruksela, 4th Meeting of the Farm to Fork Forum. Best practices in the agri – food supply chain, EU CAP Network Organizator Komisja Europejska 09.10.2024 (dr inż. Sławomir Gromadzki).
5. Staż naukowy realizowany w Uniwersytecie Prof. Assen Zlatarov w Burgas (Bułgaria), 01.05.2024 – 31.05.2024 (Prof. ucz. dr hab. Małgorzata Przybysz-Zaremba).
6. Wykłady gościnne: Philosophische Fakultät Julian-Maximilian-Universität Würzburg, Niemcy maj/czerwiec 2024 (prof. ucz. dr hab. Leszek Zygner).
7. Wizyta studyjna: Belgium (Antwerp), EU CAP Network Brokerage event ’Accelerating the innovation process through Horizon Europe multi-actor projects’, Organizator: The European Commission’s Directorate-General for Agriculture and Rural Development (DG AGRI) and the

Support Facility for Innovation & Knowledge exchange | EIP-AGRI 19-20.10.2023 (dr inż. Sławomir Gromadzki).

8. Wizyta studyjna: Italy (Bologna), EU CAP Network Workshop 'Enhancing food security under changing weather patterns: farm adaptation', Organizator: EU CAP Network Support Facility for Innovation & Knowledge exchange EIP-AGRI, Finansowanie: Unia Europejska (14-15 marca 2023) (dr inż. Sławomir Gromadzki).
9. Wizyta studyjna: Sweden (Malmö), The second meeting of the EIP-Agri Focus Group (FG) "Nature-based solutions for water management under climate change". Organizator Komisja Europejska (1 and 2 June 2022) (dr inż. Sławomir Gromadzki).
10. Wizyta studyjna: Valencia Catoholic University, ADEIT-Uniwersity- BusinessFoundation of the University of Valencia, Ruvid Association in Valencia, University of Alicante-University obserwatory of labour insertion. 07.11.2017 ÷ 10.11.2017, Spain (dr Magdalena Wolińska).
11. Wykłady gościnne: Pavol Jozef University in Kosice, (wykłady dotyczyły: Management in Public Administration; Process management in Public Administration; Project Management). Slovakia, October 2017 (dr Magdalena Wolińska).
12. Szkolenie organizowane przez ośrodek zagraniczny: Training on the Use of Nano and Micro Technologies in Education. 3-4.12.2025 (online Croatia), NANO-THINK team, University of Rijeka, Faculty of Health Sciences (dr Agnieszka Kuskowska).

b/Udział i realizacja międzynarodowych projektów badawczych w zagranicznych ośrodkach naukowych (i we współpracy z nimi):

1. Projekt: Diagnostic and therapeutic activities of future teachers-pedagogues, Prof. Assen Zlatarov University of Burgas, Bułgaria, maj 2024, (nr BWS/BIL/2022/1/00062/U/00001) z programu NAWA, project badawczy *(Prof. ucz. dr hab. Małgorzata Przybysz-Zaremba,* kierownik projektu).
2. Projekt: Digi – Ageing – Overcoming loneliness, Mykolas Romeris university, Vilnius, Lithuania, styczeń 2023 (nr projektu 2020-1-AT01-KA202-07808) *(Prof. ucz. dr hab. Małgorzata Przybysz-Zaremba*, uczestnik projektu).
3. Projekt: Arctic Joint Warfighting Concept (AJWC) oraz Energy Supply Chain Resilience (ESC-R) w Multinational Capability Development Campaign cyklu 2025-2026 (*dr inż. Sławomir Gromadzki*).
4. Projekt: What do Pupils Think is Inside Their Heads?, University Federal of Parana, Department of Physiology, Head of Cell Metabolism Lab. (Brazylia), (we współpracy z Prof. Amauri B. Bartoszeck (realizacja projektu: czerwiec – grudzień 2021) *(Prof. ucz. dr hab. Małgorzata Przybysz-Zaremba*, kierownik projektu).
5. Projekt: Impact of Adult Education on Employment and Inclusion, Uniwersytet w Oviedo, Hiszpania, 26 czerwca ÷ 2 lipca 2022 (*dr Rafał Bartłomiej Panfil*, uczestnik projektu).
6. Projekt „Improving the competences of the research and teaching staff for Ignacy Mościcki's University of Applied Sciences in Ciechanow" w ramach komponentu I: Program Edukacja (Intensywne szkolenia; Profesjonalny rozwój kadry) – Iceland, Lichtenstein, Norway Grants PANSIM Ciechanów (Polska) z udziałem trenerów współpracujących z Norwegian University of Science and Technology, 22.04.2022 ÷ 30.05.2022 (*mgr Monika Szeszko-Zaborowska,* członek zespołu koordynującego projekt).

7. Projekt “Synodale Aktivität in polnischen und deutschen Diözesen um die Wende des 14. und 15. Jahrhunderts”, Uniwersytet w Getyndze i Würzburgu, Niemcy, 01.06.2018 ÷ 30.09.2018, finansowanie: stypendium KAAD (*prof. ucz. dr hab. Leszek Zygner*, kierownik projektu).

c/Publikacje naukowe pracowników o zasięgu międzynarodowym:

1. Małgorzata Przybysz-Zaremba i in. (2025). *School Learners at Risk of Social Maladjustment: A Theoretical and Pragmatic Study*. New York: Routledge. ISBN: 978-1-032-93436-5 (hbk), ISBN: 978-1-032-93437-2 (pbk), ISBN: 978-1-003-56586-4 (ebk). Ss. 206. DOI: 10.4324/9781003565864 (300 pkt, indeksowane w Scopus).
2. Leszek Zygner (2025), *Kaltwasserprobe und Hexenprozesse in der Synodalgesetzgebung der Gnesener Kirchenprovinz vom 16. bis 18. Jahrhundert* (zwischen Rechtsnorm und Realität), „Bulletin der Polnischen Historischen Mission/Biuletyn Polskiej Misji Historycznej”, 20 s. 61-77.
3. Małgorzata Przybysz-Zaremba i in. (2025), *Analysis of the use of artificial intelligence (AI) by elementary and secondary school students in the context of completing school assignments*, Journal of Educational Research ISSN: 0022-0671 ISSN online: 1940-0675, 2.7 IF, https://doi.org/10.1080/00220671.2025.2510399 (100 pkt, indeksowane w Scopus).
4. Małgorzata Przybysz-Zaremba (2024), *Help and Support for Families with Alcohol Problems in Poland*, “Mental Health & Human Resilience International Journal”, Volume 8, Issue 2, pp. 1-6. ISSN:2578-5095.
5. Małgorzata Przybysz-Zaremba i in. (2024). *Therapy As an Important Component in the Functioning of Codependent People*, [in:] 2nd International Positive Schools & Well-Being Congress “Lifelong Learning and Well-Being in a Digitalized World”, Çağla GÜR & Başak Eser (Eds.), Volume 1, 29-21 May, Kyrenia, Işık Kitabevi, s. 10-18. ISBN 978-9963-267-68-2.
6. Sławomir Gromadzki i in. (2024). *Local Water Partnership – Universal model of water resources management*, Wydawnictwo Brill, USA. ISBN: 978-90-04-69906-9, ISBN: 978-90-04-69605-1 (300 pkt) https://brill.com/display/title/70086?contents=toc-136066.
7. Leszek Zygner (2023), *Die spätmittelalterliche Liturgie der Diözesansynoden in Krakau, Breslau, Würzburg als Beispiel*, [in:] Zwischen der Geschichte von Ereignissen, Phänomenen und Prozessen. Länder, Regionen und Städte und ihre weltlichen und geistlichen Einwohner:innen, hrsg. von R. Skowrońska, Vandenhoeck & Ruprecht Verlage, Göttingen, s. 115-123.
8. Małgorzata Przybysz-Zaremba (2023). *Depressive Disorders of Polish University Students During the Covid-19 Pandemic*. International Journal of Positivity & Well-Being Volume 1, Issue 1, 2023, 1-14. DOI: 10.5281/zenodo.8222702. E-ISSN: 2980-3497.
9. Leszek Zygner (2021), *Die christlichen Kirchen im Regierungsbezirk Zichenau unter deutscher Besatzung*, [in:] Ostpreußens Kriegsbeute. Der Regierungsbezirk Zichenau 1939-1945, hrsg. von Ch. Henschel, Fibre Verlag, Osnabrück 2021, s. 201-225.
10. Sławomir Gromadzki i in. (2021). *Energy Portfolio of the Eastern Poland Macroregion in the European Union.* “Energies” , 14(24), 8426. https://doi.org/10.3390/en14248426 (140 pkt).
11. B. Dziedzic, K. Łodziana, M. Marcysiak, T. Kryczka. Occupational stress and social support among nurses. Frontiers in Public Health. 2025;13:1621312. DOI 10.3389/fpubh.2025.1621312.
12. B. Dziedzic, K. Kosowska, W. Fidecki, M. Wysokiński, M. Marcysiak. Factors associated with low illness acceptance and self-efficacy among patients hospitalized for cardiovascular diseases. Journal of Health Inequalities. 2026;12(1):17–25. DOI 10.5114/jhi.2026.163343.
13. B. Dziedzic, A. Archacka, M. Marcysiak, K. Przylepa, M. Wysokiński, W. Fidecki. Frequency of Spinal Pain Symptoms among Nursing Staff. The Journal of Neurological and Neurosurgical Nursing. 2024;13(1):3–8. DOI 10.15225/PNN.2024.13.1.1.

d/Czynny udział w konferencjach zagranicznych:

1. Małgorzata Przybysz-Zaremba, referat: *The well-being of a child with a speech impediment in speech therapy practice – the need for interdisciplinary support*. International Congress On Early Intervention And Well – Being. Faculty of International Education, University of Cyprus Haspolat, Nicosia, Northern Cyprus, 12-14 May 2026.
2. Małgorzata Przybysz-Zaremba, referat: *Between crisis and support – factors influencing suicidal behaviour in young people*. International Congress On Early Intervention And Well – Being. Faculty of International Education, University of Cyprus Haspolat, Nicosia, Northern Cyprus, 12-14 May 2026.
3. Małgorzata Przybysz-Zaremba, referat: *From risk to protection: a positive approach to the prevention of suicidal behavior – the example of Poland*. International Congress on Holistic Development and Positive Education, Cyprus, Nicosia, 7-9 May 2026.
4. Leszek Zygner, referat: *Protestantische und jüdische Familien im Nordosten Masowiens im Lichte der Visitationen des Bistums Plock vom Ende des 18. und Anfang des 19. Jahrhunderts.* Konferencja międzynarodowa pt. *Familie in Mitteleuropa: über territoriale, nationale, religiöse und soziale Grenzen hinweg (bis 1989),* Philosophische Fakultät Universität Würzburg / Polnische Historische Mission an der Julian-Maximilian-Universität Würzburg, 22-23 September 2025.
5. Małgorzata Przybysz-Zaremba, referat: *Shaping pro-health attitudes in the family – analysis of key factors*. III International Positive Schools & Well Being Congress, Cyprus International University, 13-15 May 2025.
6. Leszek Zygner, referat: *Reaktionen auf den Krakauer Friedens in Masowien.* Jahrestagung der Historischen Kommission für ost- und westpreußische Landesforschung, Krakau 9-11 May 2025.
7. Małgorzata Przybysz-Zaremba, referat: *Therapy as an important component in the functioning of codependent people*. II International Positive Schools & Well Being Congress, Cyprus International University, 29-31 May 2024.
8. Leszek Zygner, referat: *Kaltwasserprobe und Folter in Hexenprozessen in der Synodalgesetzgebung des Gnesener Kirchenprovinz vom 16. bis 18. Jahrhundert (zwischen Rechtsnorm und Realität).* Konferencja międzynarodowa „Folter und das Verbot der Folter in Mitteleuropa (bis 1989)" – Polnische Historische Mission an der Julian-Maximilian-Universität Würzburg, 23-24 September 2024.
9. Leszek Zygner, referat: *Zur Situation der Bauern in Masowien (bis 1526).* Konferencja międzynarodowa „Deutscher Orden und Bauernkrieg" – Forschungsstelle Deutscher Orden an der Julian-Maximilian-Universität Würzburg, 10-13 July 2024.
10. Małgorzata Przybysz-Zaremba, referat: *Loneliness and mental disorders of the elderly*. International Scientific Conference "Reducing Loneliness of Older Adult's through Digital Health Interventions", Mykolas Romeris University. DIGI AGEING – Overcoming loneliness. May 25, 2023.
11. Małgorzata Przybysz-Zaremba, referat: *Risky Behaviours And Wellbeing.* 1st INTERNATIONAL POSITIVE SCHOOLS AND WELL-BEING CONGRESS "Well-Being In Education From Infancy To Adolescence", Cyprus International University, May 16, 2023, Cypr.
12. Małgorzata Przybysz-Zaremba, referat: *Depressive disorders of students of Polish universities during the Covid-19 virus.* 1st INTERNATIONAL POSITIVE SCHOOLS AND WELL-BEING CONGRESS "Well-Being In Education From Infancy To Adolescence", Cyprus International University, May 16, 2023, Cypr.

e/Czynny udział w konferencjach międzynarodowych:

1. Małgorzata Przybysz-Zaremba, referat: *Między autorytetem a partnerstwem: zmieniające się role nauczyciela akademickiego*. Międzynarodowa konferencja naukowo-edukacyjna

„Nauczyciel – Czas – Przestrzeń – Szkoła. Edukacja akademicka" 7 maja 2026 roku. Organizatorzy: Uniwersytet Zielonogórski, Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu.

2. Małgorzata Przybysz-Zaremba, referat: *Portret rodziny z problemem uzależnienia od alkoholu – zarys deskrypcji.* XXV Międzynarodowa Interdyscyplinarna Konferencja Naukowo-Szkoleniowa im. dr n. med. Janiny Fetlińskiej, pt. „Rodzina z problemem uzależnienia – od teorii do praktyki". Wydział Nauk o Zdrowiu i Nauk Społecznych Państwowa Akademia Nauk Stosowanych im. Ignacego Mościckiego w Ciechanowie, Zakład Pracy Socjalnej, Ciechanów, 11 kwietnia 2025r.
3. Małgorzata Przybysz-Zaremba, referat: *Jak chronić dzieci przed niebezpieczeństwami czyhającymi w świecie wirtualnym? – na podstawie wypowiedzi badanych rodziców*. IX Konferencja Naukowa „Współczesny człowiek wobec zagrożeń w cyberprzestrzeni. Cyberprzestrzeń - przekraczanie granic rzeczywistości, bezpieczeństwa i kontroli". Instytut Bezpieczeństwa i Socjologii, Uniwersytet Pomorski w Słupsku, 14-16 maja 2025r.
4. Tomasz Czura, referat: *Strategie radzenia sobie ze stresem wśród pacjentów z podwójną diagnozą* – sesja plakatowa. XXV Międzynarodowa Interdyscyplinarna Konferencja Naukowo-Szkoleniowa im. dr n. med. Janiny Fetlińskiej, pt. „Rodzina z problemem uzależnienia – od teorii do praktyki". Wydział Nauk o Zdrowiu i Nauk Społecznych, Państwowa Akademia Nauk Stosowanych im. Ignacego Mościckiego w Ciechanowie, Zakład Pracy Socjalnej, Ciechanów, 11 kwietnia 2025 r.
5. Małgorzata Przybysz-Zaremba, referat: *Próby samobójcze i samobójstwa młodzieży. Nieodzowność zróżnicowanych strategii profilaktycznych*. I Międzynarodowa Konferencja Naukowa „Wyzwania i konteksty pedagogiki społecznej. Społeczne uwarunkowania kondycji psychicznej dzieci i młodzieży". Organizator: Instytut Pedagogiki, Kolegium Nauk Społecznych, Uniwersytet Rzeszowski, Katedra Pedagogiki Społecznej, Instytut Pedagogiki, Uniwersytet Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie, 5 czerwca 2024r.
6. Agnieszka Kuskowska, referat: *Stan opieki logopedycznej w przedszkolach w powiecie ciechanowskim na tle potrzeb dzieci w wieku przedszkolnym.* XXIV Międzynarodowa Interdyscyplinarna Konferencja Naukowo – Szkoleniowa im. dr n. med. Janiny Fetlińskiej „Aktywność fizyczna w prewencji i terapii chorób cywilizacyjnych", Państwowa Akademia Nauk Stosowanych im. Ignacego Mościckiego w Ciechanowie, Wydział Nauk o Zdrowiu i Nauk Społecznych, Ciechanów, 19 kwietnia 2024r.
7. Małgorzata Przybysz-Zaremba, referat: *Polimorficzne wymiary profilaktyki depresji i zachowań suicydalnych młodzieży*. XXIV Międzynarodowa Interdyscyplinarna Konferencja Naukowo-Szkoleniowa im. dr n. med. Janiny Fetlińskiej pt. „Aktywność fizyczna w prewencji i terapii chorób cywilizacyjnych". Państwowa Akademia Nauk Stosowanych im. Ignacego Mościckiego w Ciechanowie, Wydział Nauk o Zdrowiu i Nauk Społecznych, Ciechanów, 19 kwietnia 2024 r.

Umiędzynarodowienie procesu kształcenia na kierunku Praca socjalna, odbywa się również poprzez bierny udział wykładowców w zagranicznych i międzynarodowych konferencjach naukowych.

e/Bierny udział w zagranicznych konferencjach i spotkaniach naukowych

1. Victimhood in Times of Hybrid Crises, AI, and Digital Transformation. Participated in the International Conference on February 24, 2026 (p*rof. ucz. dr hab. Małgorzata Przybysz-Zaremba*).
2. High-level Preparatory Meeting for the 2026 Un Water Conference in Dakar, Senegal, 26 and 27 January 2026 (*dr Sławomir Gromadzki*).

3. Udział w międzynarodowym spotkaniu Pedagogiki Społecznej: Innowacje, Edukacja i Transformacja", 18 listopada 2025 r. w ISCE - Instituto Superior de Lisboa e Vale do Tejo, Portugalia (*prof. ucz. dr hab. Małgorzata Przybysz-Zaremba*).
4. Konferencja, pt. „Kibernetinis saugumas ir DI: iššūkiai skaitmeninėje visuomenėje". Mykolas Romeris University, Vilnius, Lithuania. November 6, 2024 (*prof. ucz. dr hab. Małgorzata Przybysz-Zaremba*).
5. Seminar on sustainable development in the framework of the project „Universities for Sustainable Development" No.2021-1-ES01-KA220-HED-000029950, Vilniaus kolegija/Higher Education institution, Lithuania, 6-7 march, 2024 (online) (*dr Agnieszka Kuskowska)*.
6. Międzynarodowy Kongres na temat edukacji dorosłych, zatrudnienia i włączenia społecznego (CyLAEI 2022), który odbył się 30 czerwca 2022 r. w trybie stacjonarnym (czas trwania 10 godz.) w Medina del Campo, Hiszpania, (*dr Rafał Bartłomiej Panfil*).

f/ Bierny udział pracowników w międzynarodowych konferencjach naukowych

Temat konferencji / seminarium / kongresu	Organizator i miejsce konferencji	L. prac.
XXV Międzynarodowa Interdyscyplinarna Konferencja Naukowo – Szkoleniowa im. dr n. med. Janiny Fetlińskiej „Rodzina z problemem uzależnienia – od teorii do praktyki" 11.04.25	PANS im. Ignacego Mościckiego w Ciechanowie, Wydział Nauk o Zdrowiu i Nauk Społecznych, Ciechanów.	4
Międzynarodowa konferencja naukowa „Logistyka i bezpieczeństwo XXI wieku. Bezpieczeństwo energetyczne i transportowe Rzeczypospolitej Polskiej". 15.05.25	PANS im. Ignacego Mościckiego w Ciechanowie, Wydziale Nauk Technicznych i Społecznych, Mława.	1
III Międzynarodowa Konferencja Naukowa Interdyscyplinarnego Koła Naukowego Bezpieczeństwa, pt. „Współczesne wyzwania i zagrożenia bezpieczeństwa. Siły zbrojne, formacje i inspekcje odpowiedzialne za bezpieczeństwo granicy państwowej". 21.03.25	Państwowa Akademia Nauk Stosowanych w Chełmie, Interdyscyplinarne Koło Naukowe Bezpieczeństwa Wewnętrznego PANS w Chełmie.	1
18. Międzynarodowa Konferencja Bezpieczeństwo dzieci i młodzieży w Internecie. 24–27.09. 24	Polskie Centrum Programu Safer Internet, NASK – Państwowy Instytut Badawczy, Fundacja Dajmy Dzieciom Siłę.	1
XXIV Międzynarodowej Interdyscyplinarnej Konferencji Naukowo – Szkoleniowej im. dr n. med. Janiny Fetlińskiej „Aktywność fizyczna w prewencji i terapii chorób cywilizacyjnych" 19.04.24	PANS im. Ignacego Mościckiego w Ciechanowie, Wydział Nauk o Zdrowiu i Nauk Społecznych, Ciechanów.	1
III Międzynarodowa Konferencja Naukowa „Logistyka i bezpieczeństwo XXI wieku: człowiek, technologia, gospodarka" 16.05.24	PANS im. Ignacego Mościckiego w Ciechanowie, Wydziale Nauk Technicznych i Społecznych, Mława.	1
I Międzynarodowa Konferencja Naukowa „Wyzwania i konteksty pedagogiki społecznej" pod	Uniwersytet Rzeszowski, Rzeszów.	1

hasłem: Społeczne uwarunkowania kondycji psychicznej dzieci i młodzieży 05.06.24		
XXII Międzynarodowa Interdyscyplinarna Konferencja Naukowo – Szkoleniowa im. dr n. med. Janiny Fetlińskiej „Rodzina w dobie pandemii (wyzwania, zagrożenia, obawy) 19.05.22	PANS im. Ignacego Mościckiego w Ciechanowie, Wydział Nauk o Zdrowiu i Nauk Społecznych, Ciechanów.	1
XXI Międzynarodowa Interdyscyplinarna Konferencja Naukowo – Szkoleniowej im. dr n. med. Janiny Fetlińskiej „Żywienie – inwestycją w zdrowie?" 22.10.21	PANS im. Ignacego Mościckiego w Ciechanowie, Wydział Nauk o Zdrowiu i Nauk Społecznych, Ciechanów.	1

Państwowa Akademia Nauk Stosowanych stwarza studentom kierunku praca socjalna, warunki do uczestnictwa w międzynarodowych konferencjach naukowych i naukowo-metodycznych organizowanych w Wydziale Nauk o Zdrowiu i Nauk Społecznych, które odbywają się cyklicznie. Dotychczas, odbyły się:

- XXVI Międzynarodowa Interdyscyplinarna Konferencja Naukowo-Szkoleniowa im. dr n. med. Janiny Fetlińskiej, pt. „Postawa 2.0: Holistyczne zarządzanie zdrowiem ruchowym w środowisku zdigitalizowanym", 10 kwietnia 2026 roku. Organizator: Zakład Fizjoterapii.
- XXV Międzynarodowa Interdyscyplinarna Konferencja Naukowo-Szkoleniowa im. dr n. med. Janiny Fetlińskiej, pt. „Rodzina z problemem uzależnienia – od teorii do praktyki", 11 kwietnia 2025 roku. Organizator: Zakład Pracy Socjalnej.
- XXIV Międzynarodowa Interdyscyplinarna Konferencja Naukowo-Szkoleniowa im. dr n. med. Janiny Fetlińskiej, pt. „Aktywność fizyczna w prewencji i terapii chorób cywilizacyjnych". Wydział Nauk o Zdrowiu i Nauk Społecznych Państwowa Akademia Nauk Stosowanych im. Ignacego Mościckiego w Ciechanowie, Ciechanów, 19 kwietnia 2024 roku. Organizator: Zakład Pielęgniarstwa i Kształcenia Podyplomowego.
- XXIII Międzynarodowa Interdyscyplinarna Konferencja Naukowo-Szkoleniowa im. Dr n. med. Janiny Fetlińskiej, pt. „Dziecko z problemami zdrowotnymi w przedszkolu i szkole. Perspektywa pedagogiczna, psychologiczna, medyczna", PUZ Ciechanów, 21 kwietnia 2023 roku. Organizator: Zakład Pedagogiki i Kształcenia Pedagogicznego.

Pracownicy realizujący zajęcia na kierunku praca socjalna na I i II stopniu kształcenia, zasiadają w **gremiach rad naukowych i zespołach redakcyjnych zagranicznych czasopism naukowych** a także współpracują z wieloma czasopismami naukowymi o zasięgu międzynarodowym. Zdobyta w ten sposób wiedza i doświadczenie wpływają na jakość kształcenia.

1. Journal of Neuro Psychiatry Reports, ISSN: 2755-6735 (*prof. ucz. dr hab. Małgorzata Przybysz-Zaremba* – od 2025 członek rady naukowej/redakcyjnej), https://onlinescientificresearch.com/journals/jnpr/editorial-board.
2. The Security and Defense Scientific Journal, ISSN 2815-4584 (Online), ISSN 2815-388X (Print) (*dr Rafał Bartłomiej Panfil* – członek rady redakcyjnej).
3. Historische Kommisssion für Ost- und Westpreußische Landesforschung (*prof. ucz. dr hab. Leszek Zygner* – od 2025 r. członek rady naukowej), https://hiko-owp.eu/ueber-uns/.
4. Mental Health & Human Resilience International Journal (MHRIJ), ISSN: 2578-5095 *(prof. ucz. dr hab. Małgorzata Przybysz-Zaremba* – od 2025 r. członek rady naukowej/redakcyjnej) https://medwinpublishers.com/MHRIJ/editorial-board.php.

5. Journal of Psychology and AI, ISSN: 2997-4100 (on-line) (*prof. ucz. dr hab. Małgorzata Przybysz-Zaremba* – od 2025 r. – recenzent artykułów naukowych).
6. Applied Cognitive Psychology, ISSN: 0888-4080, ISSN:1099-0720 (on-line) (*prof. ucz. dr hab. Małgorzata Przybysz-Zaremba,* od 2025 r. – recenzent artykułów naukowych).
7. Education Sciences, ISSN 2227-7102 (*prof. ucz. dr hab. Małgorzata Przybysz-Zaremba,* od 2024 r. – recenzent artykułów naukowych).
8. Behavioral Sciences, ISSN 2076-328X, (*prof. ucz. dr hab. Małgorzata Przybysz-Zaremba*, od 2023 r. – recenzent artykułów naukowych).
9. Current Issues in Pharmacy and Medical Sciences, ISSN: 2084-980X, ISSN (on-line): 2300-6676 (*prof. ucz. dr hab. Małgorzata Przybysz-Zaremba* – od 2023 r. – recenzent artykułów naukowych).
10. International Journal of Environmental Research and Public Health IJERPH, ISSN 1660-4601 (*prof. ucz. dr hab. Małgorzata Przybysz-Zaremba*, od 2023 r. – recenzent artykułów naukowych).

Umiędzynarodowienie procesu kształcenia na kierunku praca socjalna na studiach I i II stopnia odbywała się także poprzez udział kadry dydaktycznej w projekcie „Podniesienie kompetencji dydaktyczno-naukowych PUZ im. Ignacego Mościckiego w Ciechanowie", który realizowany był w Uczelni z funduszy EOG – Islandia, Liechtenstein, Norwegia https://pansim.edu.pl/projekty-unijne/2021-05-25-06-22-45/grnaty. Realizowane działania projektowe wzmacniają kompetencje kadry w zakresie badań B+R i komercjalizacji, co jest standardem międzynarodowego szkolnictwa wyższego. Państwowa Akademia Nauk Stosowanych zapraszana jest jako partner / współorganizator międzynarodowych kongresów: International Congress On Early Intervention And Well – Being. Faculty of International Education, University of Cyprus Haspolat, Nicosia, Northern Cyprus, 12-14 May 2026 https://www.ciu.edu.tr/eiwb2026/en/congress-poster; International Congress on Holistic Development and Positive Education (C-HOPE 2026) 7-9 May 2026, Cyprus, Nicosia https://chopecongress.com/ , III International Positive Schools & Well Being Congress, Cyprus International University, 13-15 May 2025 https://www.siped.it/congresso-international-positive-schools-well-being/ .

6.Sposoby, częstość i zakres monitorowania i oceny umiędzynarodowienia procesu kształcenia oraz doskonalenia warunków sprzyjających podnoszeniu jego stopnia, jak również wpływu rezultatów umiędzynarodowienia programu studiów i jego realizację

Za proces umiędzynarodowienia kształcenia na wydziale odpowiada dziekan, działający przy wsparciu Uczelnianego Koordynatora Programu Erasmus+. Mobilność studentów podlega systematycznemu monitorowaniu i ujmowana jest w corocznych sprawozdaniach obejmujących pełne lata akademickie. Kompleksową dokumentację, w tym zakresie prowadzi i przechowuje Koordynator Uczelniany Programu Erasmus+. Ewaluacja stopnia umiędzynarodowienia procesu dydaktycznego, w tym działań służących jego intensyfikacji oraz wpływu rezultatów mobilności na program studiów i sposób jego realizacji, przeprowadzana jest raz w roku. Informacje dotyczące liczby wyjazdów studentów oraz nauczycieli akademickich realizowanych w ramach projektów międzynarodowych (Programu Erasmus+) prezentowane są w sprawozdaniach Działu Nauki i Współpracy Międzynarodowej, sporządzanych na podstawie danych przekazywanych przez Koordynatora Uczelnianego Programu Erasmus+. Istotnym elementem upowszechniania efektów mobilności są przygotowywane przez studentów prezentacje podsumowujące wyjazdy, w których

dokumentują oni zarówno swoją aktywność naukową, jak i doświadczenia związane z kontaktami interpersonalnymi oraz obserwowanymi różnicami kulturowymi. Uczelniany Koordynator Programu Erasmus+ nadzoruje obieg dokumentów pomiędzy uczelniami partnerskimi oraz sporządza szczegółowe raporty jakościowo-ilościowe po zakończeniu każdego projektu, przekazywane do Narodowej Agencji Programu Erasmus+. BWA archiwizuje dokumentację studentów i praktykantów wyjeżdżających oraz przyjeżdżających na wydział, a także – na wniosek dziekana – przedstawia zestawienia dotyczące liczby osób objętych wymianą międzynarodową. Studenci oraz wykładowcy powracający z mobilności, oprócz obowiązkowego raportu indywidualnego, wypełniają ankietę ewaluacyjną umożliwiającą ocenę poziomu satysfakcji z wyjazdu. Analogiczne narzędzie stosowane jest wobec studentów przyjeżdżających, co pozwala ocenić atrakcyjność oferowanych przedmiotów oraz jakość ich realizacji. Uzyskane dane, stanowią podstawę do modyfikacji oferty dydaktycznej Wydziału i jej dostosowywania do potrzeb oraz oczekiwań studentów.
Rezultaty umiędzynarodowienia procesu kształcenia wpływają na aktualizację treści programowych, rozwój kompetencji językowych i międzykulturowych studentów oraz wykładowców, podnoszenie kompetencji dydaktycznych kadry, w tym także na zwiększenie spójności programu studiów z europejskimi standardami kształcenia.

Zalecenia dotyczące kryterium 7. wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę

Lp.	Zalecenia dotyczące kryterium 7 wymienione we wskazanej wyżej uchwale Prezydium PKA	Opis realizacji zalecenia oraz działań zapobiegawczych podjętych przez uczelnię w celu usunięcia błędów i niezgodności sformułowanych w zaleceniu o charakterze naprawczym
1.	**brak zaleceń**	

Kryterium 8. Wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia

1.Dostosowanie systemu wsparcia do potrzeb różnych grup studentów, w tym potrzeb studentów z niepełnosprawnością

Państwowa Akademia Nauk Stosowanych im. Ignacego Mościckiego w Ciechanowie systematycznie rozwija system wsparcia studentów, obejmujący bezpieczeństwo fizyczne i psychiczne oraz przeciwdziałanie dyskryminacji, wykluczeniu społecznemu i przemocy. W działania te angażowane są władze Uczelni, pracownicy, studenci oraz organizacje studenckie. Studenci kierunku praca socjalna otrzymują wsparcie w procesie kształcenia zarówno na poziomie uczelni, jak i wydziału.

Wsparcie na poziomie Uczelni obejmuje:

- możliwość uzyskania świadczeń stypendialnych,
- możliwość zakwaterowania w Domu Studenta,
- udział w europejskich programach edukacyjnych,
- wsparcie studentów z niepełnosprawnościami,
- działania na rzecz odpowiednich warunków socjalno-bytowych oraz bezpieczeństwa studentów na terenie Uczelni.

Szczególnym obszarem dbałości uczelni jest pomoc obejmuje **zapewnienie studentom z niepełnosprawnościami** odpowiednich warunków odbywania zajęć, realizacji procesu dydaktycznego (zaliczenia, egzaminowanie, praktyki zawodowe, obrona prac dyplomowych). Na Uczelni utworzone zostało Biuro ds. Osób z Niepełnosprawnością, którym kieruje Pełnomocnik Rektora ds. Osób Niepełnosprawnych. Na początku roku 2026 PANS przystąpiła do projektu „Równość w Akademii - PANS Ciechanów". Celem projektu jest zwiększenie dostępności Państwowej Akademii Nauk Stosowanych im. Ignacego Mościckiego w Ciechanowie dla osób ze szczególnymi potrzebami oraz ograniczeniami wynikającymi ze stanu zdrowia (w tym osób z niepełnosprawnościami), które studiują, pracują, współpracują lub korzystają z oferty Uczelni. Projekt ma na celu zapewnienie równych szans w zdobywaniu wiedzy i umiejętności oraz podnoszenie świadomości i kompetencji kadry akademickiej i administracyjnej w zakresie wspierania osób z niepełnosprawnościami.

W ramach projektu działa **Zespół na rzecz zwiększenia dostępności dla osób z niepełnosprawnościami i osób o szczególnych potrzebach**. Zespół działa w kilku obszarach:

- identyfikuje i usuwa bariery – niweluje przeszkody architektoniczne, cyfrowe oraz informacyjno-komunikacyjne ułatwiające funkcjonowanie na uczelni,
- edukuje i informuje – prowadzi działania zwiększające świadomość całej społeczności akademickiej
  w zakresie dostępności,
- rekomenduje zmiany – podpowiada władzom uczelni, jakie usprawnienia funkcjonalne i organizacyjne warto wprowadzić,
- wspiera jednostki uczelni – pomaga wydziałom i pracownikom w realizacji ich obowiązków związanych
  z dostępnością.

W ramach projektu „Równość w Akademii - PANS Ciechanów" uczelnia zatrudniła w oparciu o umowę o pracę studentkę pracy socjalnej posiadającej orzeczenie o niepełnosprawności. Uczelnia posiada również samochód dostosowany do potrzeb osób z niepełnosprawnością.

W ramach projektu poszerzono również zakres kompetencji Pełnomocnika Rektora ds. osób z niepełnosprawnością, który obecnie obejmuje także wsparciem osoby o szczególnych potrzebach. Dzięki temu zapewniane jest bardziej kompleksowe i skoordynowane działanie na rzecz dostępności w całej Uczelni.
Państwowa Akademia Nauk Stosowanych im. Ignacego Mościckiego w Ciechanowie realizuje kompleksowe działania informacyjne, edukacyjne i organizacyjne związane **z zapewnieniem bezpieczeństwa studentów, przeciwdziałaniem dyskryminacji, mobbingowi oraz wszelkim formom przemocy w środowisku akademickim**. Działania te obejmują zarówno profilaktykę, wsparcie psychologiczne, rozwój procedur reagowania w sytuacjach kryzysowych, jak również budowanie kultury wzajemnego szacunku, równego traktowania i integracji społeczności akademickiej. Uczelnia podejmuje inicjatywy mające na celu stworzenie bezpiecznych i przyjaznych warunków studiowania dla wszystkich studentów, w szczególności osób ze szczególnymi potrzebami, osób z niepełnosprawnościami oraz studentów znajdujących się w sytuacjach kryzysowych. Podejmowane działania wpisują się w europejskie i krajowe standardy dotyczące budowania uczelni dostępnej, bezpiecznej i wolnej od dyskryminacji. Coraz większe znaczenie przypisuje się tworzeniu środowiska akademickiego opartego na bezpieczeństwie psychicznym, otwartości i poszanowaniu różnorodności. Badania naukowe wskazują, że poczucie bezpieczeństwa psychicznego oraz równe traktowanie mają bezpośredni wpływ na efektywność funkcjonowania społeczności akademickiej, ograniczenie konfliktów oraz poprawę jakości współpracy i komunikacji między członkami społeczności uczelnianej. Uczelnia prowadzi działania informacyjne, edukacyjne i organizacyjne dotyczące bezpieczeństwa studentów oraz przeciwdziałania dyskryminacji, mobbingowi i przemocy. Obejmują one działania profilaktyczne, wsparcie psychologiczne oraz procedury reagowania w sytuacjach kryzysowych. Szczególnym wsparciem objęci są studenci z niepełnosprawnościami, osoby ze szczególnymi potrzebami oraz studenci znajdujący się w sytuacjach kryzysowych. W Uczelni obowiązuje Regulamin Przeciwdziałania Mobbingowi i Dyskryminacji Pracowników i Studentów oraz funkcjonuje Koordynator ds. Przeciwdziałania Mobbingowi i Dyskryminacji. Regulamin określa sposób zgłaszania przypadków dyskryminacji, nierównego traktowania, przemocy psychicznej i mobbingu, zasady prowadzenia postępowania wyjaśniającego oraz formy wsparcia udzielanego osobom poszkodowanym. Uczelnia prowadzi również działania informacyjne dotyczące sposobów reagowania w przypadku zagrożenia, przemocy i cyberprzemocy oraz możliwości uzyskania pomocy. Corocznie przeprowadzana jest ankieta dotycząca występowania tych zjawisk. Jej wyniki są przekazywane dziekanom i omawiane podczas spotkań z kierownikami zakładów.

Wdrażanie takich rozwiązań ma na celu budowanie kultury bezpieczeństwa i odpowiedzialności społecznej, w której każdy członek społeczności akademickiej posiada wiedzę dotyczącą sposobów reagowania oraz możliwości uzyskania pomocy. W każdym roku przeprowadzana jest ankieta dotycząca tego zjawiska. Wyniki są przekazywane dziekanom i omawiane na spotkaniu z kierownikami zakładów.

- Ważnym elementem życia akademickiego jest również **Samorząd Studentów** oraz **organizacje studenckie funkcjonujące na uczelni**. Samorząd Studentów uczestniczy w pracach Senatu Uczelni oraz komisji uczelnianych, w tym komisji związanych z pomocą socjalną i sprawami studenckimi. Organizacje studenckie współuczestniczą w działaniach integracyjnych, edukacyjnych i informacyjnych skierowanych do studentów, wspierają adaptację nowych studentów do środowiska akademickiego oraz promują postawy oparte na współpracy, wzajemnym szacunku

i odpowiedzialności społecznej. Działalność samorządu obejmuje organizację wydarzeń integracyjnych, inicjatyw społecznych oraz współpracę z Parlamentem Studentów RP

- Istotnym elementem systemu wsparcia studentów funkcjonującego w PANS im. Ignacego Mościckiego w Ciechanowie jest **Punkt Wsparcia Psychologicznego dla studentów i pracowników**. Punkt został utworzony jako element działań uczelni na rzecz wsparcia osób z niepełnosprawnościami oraz ochrony zdrowia psychicznego Każdy student może dobrowolnie i bezpłatnie skorzystać z konsultacji psychologicznych prowadzonych przez psychologa. Wsparcie obejmuje pomoc w sytuacjach kryzysowych, trudnościach adaptacyjnych, problemach emocjonalnych, przeciążeniu stresem, doświadczeniu przemocy psychicznej lub konfliktów interpersonalnych. Konsultacje odbywają się w kilku lokalizacjach uczelni, a studenci mają możliwość zapisów drogą elektroniczną. Uczelnia prowadzi również działania informacyjne dotyczące dostępnych form pomocy psychologicznej poprzez stronę internetową oraz kanały komunikacji ze studentami.

Wsparcie na poziomie wydziału:

- omawianie kwestii organizacyjnych podczas spotkania ze studentami pierwszego roku, z udziałem przedstawicieli władz Uczelni, opiekunów roku, Samorządu Studentów oraz poszczególnych działów administracji,
- powoływanie opiekunów poszczególnych roczników, których zadaniem jest wspieranie studentów w rozwiązywaniu bieżących problemów,
- organizowanie cyklicznych spotkań opiekunów roku i opiekunów kształcenia praktycznego ze studentami,
- przekazywanie bieżących informacji przez opiekunów roku, kierownika Zakładu Pracy Socjalnej, opiekuna koła naukowego, pracowników dziekanatu oraz starostów roku,
- zapewnianie studentom możliwości kontaktu z nauczycielami akademickimi podczas dyżurów oraz za pośrednictwem poczty elektronicznej,
- przedstawianie na pierwszych zajęciach zakładanych efektów uczenia się, treści kształcenia oraz wymagań związanych z zaliczeniem zajęć,
- zapoznawanie studentów z wymaganiami dotyczącymi praktyk podczas spotkań instruktażowych oraz zbieranie informacji o realizacji efektów uczenia się w trakcie praktyk;
- wspieranie dyplomantów przez promotorów i osoby prowadzące seminaria,
- wspieranie działalności Studenckiego Koła Naukowego Pracy Socjalnej „Humanus”,
- wspieranie aktywności wolontariackiej studentów, sprzyjającej rozwijaniu ich kompetencji społecznych i postaw etycznych.

Wsparcie studentów w wejściu na rynek pracy następuje we współpracy z Biurem Karier. Pomoc dotyczy planowania kariery zawodowej, dokonywania wyborów oraz budowania i wzmacniania świadomości własnych zasobów interpersonalnych i radzenie sobie w trudnych sytuacjach). Biuro Karier udziela wsparcia poprzez:

- indywidualne konsultacje doradcze,
- analizowanie lokalnego rynku pracy,
- przekazywanie studentom i absolwentom ofert pracy otrzymywanych od pracodawców,
- udział w targach pracy,
- organizowanie Dnia Przedsiębiorczego Studenta,
- monitorowanie losów zawodowych absolwentów, którego wyniki są wykorzystywane do oceny zgodności programu studiów i zakładanych efektów uczenia się z potrzebami rynku pracy.

2.Zakres i formy wspierania studentów w procesie uczenia się

Studenci PANS im. Ignacego Mościckiego w Ciechanowie mogą korzystać ze wsparcia nauczycieli akademickich, opiekunów roku, opiekunów kształcenia praktycznego oraz pracowników administracyjnych. Obejmuje ono konsultacje i dyżury, bieżący kontakt z prowadzącymi, przekazywanie informacji o wymaganiach i zasadach zaliczania zajęć, wsparcie podczas realizacji praktyk zawodowych i przygotowywania prac dyplomowych oraz dostęp do zasobów bibliotecznych i narzędzi wspomagających uczenie się.

Formy wsparcia

a/ Międzynarodowej mobilności

Studenci mogą uczestniczyć w programie Erasmus+, w ramach którego realizowane są wyjazdy na studia i praktyki zagraniczne. Udział w programie umożliwia zdobywanie doświadczenia w środowisku międzynarodowym oraz rozwijanie kompetencji językowych i międzykulturowych.
Wsparcie studentów obejmuje:

- stały kontakt z pracownikami Działu Współpracy Międzynarodowej,
- pomoc w przygotowaniu i wypełnianiu dokumentów,
- dofinansowanie pobytu ze środków programu Erasmus+,
- doradztwo dotyczące organizacji pobytu, zakwaterowania i transportu,
- bieżącą opiekę nad uczestnikami mobilności, obejmującą kontakt z koordynatorem uczelni przyjmującej oraz koordynatorem uczelni macierzystej, m.in. za pośrednictwem grupy w komunikatorze WhatsApp.

b/Wsparcie we wchodzeniu na rynek pracy lub kontynuowaniu edukacji

Akademickie Biuro Karier „Partner" wspiera studentów w planowaniu dalszej ścieżki zawodowej i edukacyjnej poprzez:

- indywidualne doradztwo zawodowe,
- cykliczne spotkania z doradcą zawodowym,
- pomoc w przygotowaniu CV i listu motywacyjnego,
- przygotowanie do rozmów kwalifikacyjnych,
- szkolenia i warsztaty rozwijające kompetencje zawodowe,
- organizowanie targów i giełd pracy oraz spotkań z pracodawcami i przedsiębiorcami.

c/ Wsparcie aktywności studentów

Aktywność sportowa

Na uczelni funkcjonuje Klub Uczelniany Akademickiego Związku Sportowego, będącego jednostka AZS Warszawa. Studenci mają możliwości udziału w zawodach sportowych i zajęciach sekcji sportowych - sekcja sportów walki, sekcja rekreacji ruchowej i turystyki, sekcja brydżowo-szachowa, sekcja lekkoatletyczna, sekcja strzelectwa sportowego, sekcja koszykówki, sekcja sportów wodnych, sekcja sportów siłowych. Pracownicy uczelni – m.in. wykładowcy realizujący zajęcia na kierunku praca socjalna, są autorami projektu w Budżecie Obywatelskim Mazowsza (BOM) – Ciechanowska Akademia Sportu i Zdrowia, w ramach której w roku 2025 i 2026 zrealizowany 3 tys. godzin zajęć sportowych. W 2027 r. AZS ponownie złożył wniosek do BOM. AZS jest tez organizatorem innych form aktywności sportowych, w których mogą brać udział studenci pracy socjalnej:

- Aktywni Lokalnie/Ciechanowski Turniej Piłki Siatkowej (edycja 2025/2026),

- Akademicka Doba Sportu (edycja 2025 i 2026),
- Projekt Pokolenia Gonią Lenia (2026),
- Turniej Szachowy (Puchar Rektora) w Ciechanowie (edycja 2025 i 2026),
- Halowy Turniej Piłki Nożnej (2026).

Aktywność artystyczna
Uczelnia umożliwia studentom udział w wydarzeniach kulturalnych oraz prezentowanie własnego dorobku artystycznego. Przykładem jest wsparcie Marcina Pietrzaka, studenta kierunku praca socjalna i wokalisty, któremu sfinansowano nagranie singla. Student prezentuje również swoje umiejętności podczas uroczystości uczelnianych, w tym dyplomatorium. Cykliczną inicjatywą jest organizowane przez studentów „Kolędowanie na Uczelni", skierowane do społeczności lokalnej, w szczególności podopiecznych klubów seniora, Środowiskowego Domu Samopomocy typu A i B oraz Zespołu Placówek w Gołotczyźnie. W placówkach tych studenci kierunku praca socjalna odbywają także praktyki zawodowe. Każdego roku studenci, pod kierunkiem pracownika Zakładu Pracy Socjalnej, przygotowują również nagranie kolędy w języku migowym, udostępniane na profilu Uczelni w serwisie Facebook oraz na kanale YouTube.
Elementy aktywności artystycznej i sportowej łączą także Juwenalia. W 2025 r. ich częścią była Spartakiada Sportowa, natomiast w 2026 r. – bieg i marsz nordic walking ulicami Ciechanowa. Drugi dzień wydarzenia obejmuje koncert organizowany w ruinach Zamku Książąt Mazowieckich lub na błoniach zamkowych.

Aktywność organizacyjna
Studenci mogą działać w Samorządzie Studentów i organizacjach studenckich jako ich stali członkowie lub włączać się w przygotowanie poszczególnych wydarzeń, m.in. Dnia Sportu i Juwenaliów.

Aktywność w zakresie przedsiębiorczości
Rozwijaniu kompetencji przedsiębiorczych służą warsztaty, doradztwo oraz spotkania z pracodawcami i przedsiębiorcami organizowane w ramach corocznych Targów Pracy i Dnia Przedsiębiorczego Studenta.

4.System motywowania studentów do osiągania lepszych wyników w nauce oraz działalności naukowej oraz sposoby wsparcia studentów wybitnych
W PANS im. Ignacego Mościckiego w Ciechanowie funkcjonuje system motywowania studentów do osiągania wysokich wyników w nauce i podejmowania działalności naukowej. Obejmuje on wsparcie finansowe, organizacyjne i merytoryczne.

System motywowania studentów:
- stypendium Rektora – przyznawane studentom osiągającym wysokie wyniki w nauce lub posiadającym znaczące osiągnięcia naukowe, artystyczne bądź sportowe,
- możliwość działalności w kołach naukowych, realizacji projektów badawczych oraz udziału w konferencjach, pozwalających rozwijać zainteresowania naukowe i zdobywać doświadczenie badawcze;
- udział w programie Erasmus+, umożliwiającym wyjazdy na studia i praktyki zagraniczne oraz rozwijanie kompetencji akademickich, językowych i międzykulturowych;

- możliwość ubiegania się o stypendium z Własnego Funduszu Stypendialnego Uczelni przez studentów osiągających wysokie wyniki w nauce oraz wykazujących się działalnością naukową, artystyczną, sportową, promocyjną lub społeczną.

Uczelnia zapewnia także dostęp do narzędzi wspomagających proces uczenia się, takich jak Dokumenty Google, Arkusze Google, Dysk Google i Kalendarz Google, oraz do zasobów bibliotecznych online.

Sposoby wsparcia studentów wybitnych

- wsparcie w przygotowaniu wniosków o stypendium ministra dla studentów posiadających znaczące osiągnięcia naukowe, artystyczne lub sportowe;
- stypendium Rektora dla studentów osiągających wysokie wyniki w nauce lub posiadających osiągnięcia naukowe, artystyczne bądź sportowe;
- indywidualne wsparcie nauczycieli akademickich, obejmujące opiekę naukową, konsultacje oraz pomoc w przygotowaniu publikacji, referatów i wystąpień konferencyjnych;
- możliwość reprezentowania Uczelni podczas konferencji, konkursów i wydarzeń branżowych oraz udziału w projektach badawczych.

Tabela 46. Liczba studentów kierunku praca socjalna , która otrzymała wsparcie stypendialne

stypendia 2025/2026	**stypendium socjalne**	**stypendium rektora**	**stypendium dla niepełnosprawnych**	**zapomoga**
praca socjalna I stopień	20	4	6	5
praca socjalna II stopień	6	5	4	1

5.Sposoby informowania studentów o systemie wsparcia, w tym pomocy materialnej

Studenci PANS im. Ignacego Mościckiego w Ciechanowie są informowani o dostępnych formach wsparcia, w tym pomocy materialnej, za pośrednictwem kilku kanałów komunikacji

Do dyspozycji jest:

- Strona internetowa uczelni – w zakładce „Dla Studenta” „Pomoc socjalna” publikowane są informacje dotyczące rodzajów świadczeń, zasad ich przyznawania, terminów składania wniosków, wymaganych dokumentów oraz obowiązujących regulaminów.
- Wirtualna Uczelnia – elektroniczny system, za pośrednictwem którego studenci rejestrują wnioski
  o stypendia oraz otrzymują bieżące komunikaty dotyczące pomocy materialnej i innych spraw studenckich.
- Dział Kształcenia i Spraw Studenckich – udziela bezpośrednich informacji, konsultacji oraz pomocy w zakresie składania wniosków i korzystania z dostępnych form wsparcia.
- Regulamin świadczeń dla studentów – szczegółowo określa zasady przyznawania stypendium socjalnego, stypendium rektora, stypendium dla osób z niepełnosprawnościami oraz zapomóg i jest udostępniany na stronie internetowej uczelni.
- Komunikaty i ogłoszenia uczelni – informacje o terminach, zmianach w przepisach oraz aktualnych naborach do programów stypendialnych publikowane są na stronie internetowej i w komunikatach dla studentów.

6.Sposób rozstrzygania skarg i rozpatrywania wniosków zgłaszanych przez studentów oraz jego skuteczność

W Państwowej Akademii Nauk Stosowanych im. Ignacego Mościckiego w Ciechanowie (PANS Ciechanów) studenci mogą zgłaszać skargi i wnioski za pośrednictwem władz uczelni, dziekanów, opiekunów roku, Samorządu Studenckiego oraz zgodnie z procedurami określonymi w regulaminach wewnętrznych. Regulamin studiów wskazuje prawa studentów do odwoływania się od decyzji oraz dochodzenia swoich praw w sprawach związanych z przebiegiem studiów. Ponadto na uczelni obowiązuje regulamin przeciwdziałania mobbingowi i dyskryminacji, który określa sposób zgłaszania oraz rozpatrywania tego rodzaju skarg.

Sposób rozpatrywania skarg i wniosków:

- student może złożyć skargę lub wniosek w formie pisemnej lub elektronicznej do właściwej jednostki uczelni;
- sprawa jest rejestrowana i przekazywana do organu właściwego do jej rozpatrzenia (np. dziekana, rektora lub odpowiedniej komisji);
- w razie potrzeby przeprowadzane jest postępowanie wyjaśniające, obejmujące analizę dokumentów oraz wysłuchanie stron;
- po zakończeniu postępowania student otrzymuje informację o sposobie załatwienia sprawy oraz – jeśli przewidują to przepisy – o możliwości odwołania się od decyzji.

System rozpatrywania skarg i wniosków określa sposób zgłaszania spraw, organy właściwe do ich rozpoznania, zasady prowadzenia postępowania wyjaśniającego oraz możliwość odwołania. Skargi dotyczące m.in. organizacji zajęć, sposobu prowadzenia dydaktyki lub decyzji administracyjnych są rozpatrywane z zachowaniem bezstronności oraz ochrony danych osobowych. Odrębne zasady obowiązują w przypadku zgłoszeń naruszeń prawa objętych Regulaminem zgłoszeń wewnętrznych. Regulamin przewiduje możliwość dokonywania zgłoszeń jawnych i poufnych, ochronę tożsamości osoby zgłaszającej, zakaz działań odwetowych oraz prowadzenie działań następczych. Student może korzystać z ochrony przewidzianej dla sygnalistów, jeżeli zgłoszenie i okoliczności jego dokonania spełniają warunki określone w obowiązujących przepisach. Jeżeli przedmiot skargi wskazuje na możliwość popełnienia przewinienia dyscyplinarnego, sprawa może zostać skierowana do właściwej komisji dyscyplinarnej zgodnie z przepisami obowiązującymi w Uczelni.

7.Zakres, poziom i skuteczność systemu obsługi administracyjnej studentów, w tym kwalifikacji kadry wspierającej proces kształcenia

Uczelnia zapewnia kompleksową obsługę administracyjną, obejmującą wszystkie podstawowe etapy kształcenia – od rekrutacji do ukończenia studiów. System obsługi administracyjnej studentów w PANS im. Ignacego Mościckiego w Ciechanowie opiera się na współpracy Dziekanatów, Działu Kształcenia i Spraw Studenckich oraz jednostek wspierających, takich jak Biuro Rekrutacji, Komisje Stypendialne czy Zespół ds. Dostępności. Studenci mogą korzystać zarówno z bezpośredniej obsługi administracyjnej, jak i z elektronicznych narzędzi komunikacji, w tym Wirtualnej Uczelni i platformy Moodle. Obsługa administracyjna obejmuje w szczególności:

- prowadzenie dokumentacji przebiegu studiów,
- obsługę procesu rekrutacji,
- wydawanie zaświadczeń, legitymacji oraz dokumentów związanych z tokiem studiów,
- przyjmowanie i rozpatrywanie wniosków studentów,
- obsługę spraw stypendialnych i pomocy materialnej,

- organizację egzaminów dyplomowych oraz przygotowanie dokumentacji ukończenia studiów,
- wsparcie studentów z niepełnosprawnościami i osób ze szczególnymi potrzebami.

Dziekanat jest czynny codziennie w godz. 8.00-16.00, w wybrane piątki do godz. 18.00 i wybrane soboty 8.00-16.00. Dyżury pełnia też opiekunowie kształcenia praktycznego, tak by studenci osobiście mogli omówić sprawy z odbywaniem praktyk zawodowych, dokumentacji kształcenia praktycznego. Studenci mają także możliwość kontaktu telefonicznego i za pomocą poczty elektronicznej. Wybrane dokumenty są dostarczane studentom za pomocą e-doręczeń. Studenci posiadają informacje na temat dostępności pracowników Działu Kształcenia i Spraw Studenckich, również mają możliwość kontaktu telefonicznego i elektronicznego oraz wykorzystanie systemów informatycznych usprawniają obsługę studentów. Osoby zatrudnione w Dziale Kształcenia i Spraw Studenckich posiadają doświadczenie w zakresie obsługi studentów, rekrutacji, pomocy materialnej oraz wsparcia osób z niepełnosprawnościami. **Kwalifikacje kadry administracyjnej wspierającej proces kształcenia są** systematycznie podnoszone. Kadra administracyjna posiada odpowiednie doświadczenie zawodowe, a uczelnia prowadzi systematyczne działania na rzecz podnoszenia kwalifikacji pracowników wspierających proces kształcenia. W ramach Centrum Wsparcia Dydaktyki organizowane są szkolenia dotyczące m.in. kompetencji cyfrowych, wykorzystania platform e-learningowych. Dodatkowo pracownicy administracji maja możliwość uczestnictwa w szkoleniach i webinarach, studiach podyplomowych, których koszt pokrywa uczelnia.

8. Działania informacyjne i edukacyjne dotyczące bezpieczeństwa studentów, przeciwdziałanie dyskryminacji i przemocy, zasady reagowania w przypadku zagrożenia lub naruszenia bezpieczeństwa, dyskryminacji i przemocy wobec studentów, jak również pomoc jej ofiarom

Uczelnia posiada formalnie uregulowany system przeciwdziałania dyskryminacji i przemocy, obejmujący działania profilaktyczne, procedury zgłaszania naruszeń oraz możliwość uzyskania pomocy psychologicznej. System jest zgodny z obowiązującymi wymaganiami wobec uczelni wyższych i zapewnia studentom dostęp do odpowiednich form wsparcia. Prowadzi działania organizacyjne i edukacyjne mające na celu zapewnienie bezpiecznego środowiska studiowania oraz przeciwdziałanie dyskryminacji, mobbingowi i innym formom przemocy. Działania te opierają się na wewnętrznych regulaminach, wsparciu psychologicznym oraz procedurach zgłaszania naruszeń.
Działania informacyjne i edukacyjne uczelnia realizuje działania poprzez:

- udostępnianie regulaminów i procedur na stronie internetowej,
- publikowanie zasad przeciwdziałania mobbingowi i dyskryminacji wobec studentów i pracowników,
- informowanie o możliwościach uzyskania wsparcia psychologicznego,
- spotkań edukacyjnych dla studentów prowadzonych przez dziekana, opiekunów roczników, ds. Koordynator ds. Przeciwdziałania Mobbingowi i Dyskryminacji
- działalność Zespołu ds. Dostępności oraz Punktu Wsparcia Psychologicznego, które promują równe traktowanie, dostępność i dobrostan studentów.

W uczelni obowiązuje **Regulamin przeciwdziałania mobbingowi i dyskryminacji pracowników i studentów**, którego celem jest:

- zapobieganie dyskryminacji i mobbingowi,
- promowanie zasad równego traktowania,
- stworzenie procedur zgłaszania przypadków naruszeń,

- prowadzenie postępowań wyjaśniających z zachowaniem zasad poufności i bezstronności. Regulamin obejmuje zarówno studentów, jak i pracowników uczelni.

W przypadku zgłoszenia przemocy, dyskryminacji lub innego naruszenia bezpieczeństwa student może zgłosić sprawę właściwym władzom uczelni (np. dziekanowi lub rektorowi), zgodnie z obowiązującymi procedurami. W zależności od charakteru sprawy mogą zostać:

- podjęte działania wyjaśniające;
- powołana komisja lub wyznaczone osoby prowadzące postępowanie;
- zastosowane środki przewidziane w przepisach uczelni lub skierowane zawiadomienie do właściwych organów, jeżeli naruszenie może stanowić czyn zabroniony.

Istotnym elementem systemu wsparcia jest **Punkt Wsparcia Psychologicznego**, w którym studenci mogą korzystać z bezpłatnych konsultacji psychologicznych. Pomoc ma charakter poufny i jest dostępna dla wszystkich studentów, w szczególności osób znajdujących się w sytuacjach kryzysowych lub doświadczających przemocy, dyskryminacji czy innych problemów wpływających na funkcjonowanie podczas studiów. Dodatkowe wsparcie oferuje również Zespół ds. Dostępności, pomagający studentom ze szczególnymi potrzebami.

8. Współpraca z samorządem studentów i organizacjami studenckimi

PANS im. Ignacego Mościckiego w Ciechanowie prowadzi aktywną współpracę z Samorządem Studentów oraz organizacjami studenckimi, uznając je za istotnych partnerów w kształtowaniu życia akademickiego, jakości kształcenia oraz integracji społeczności studenckiej. Współpraca obejmuje zarówno udział studentów w procesach decyzyjnych, jak i wspieranie ich aktywności naukowej, kulturalnej i społecznej.

Władze PANS Ciechanów zapewniają organizacjom studenckim warunki do prowadzenia działalności poprzez:

- udostępnianie infrastruktury uczelni,
- wsparcie organizacyjne wydarzeń,
- współpracę z opiekunami kół naukowych,
- umożliwienie prezentacji osiągnięć studentów podczas konferencji i wydarzeń naukowych,
- wspieranie udziału studentów w konferencjach, konkursach i projektach badawczych.

Współpraca PANS Ciechanów z Samorządem Studentów i organizacjami studenckimi ma charakter partnerski i systemowy. Studenci uczestniczą w organach kolegialnych uczelni, współdecydują o sprawach dotyczących społeczności akademickiej oraz organizują liczne przedsięwzięcia naukowe, społeczne i kulturalne. Uczelnia stwarza warunki do rozwoju aktywności studenckiej poprzez wsparcie organizacyjne i merytoryczne.

Rada Uczelniana Samorządu Studentów reprezentuje interesy studentów wobec władz uczelni i uczestniczy w funkcjonowaniu jej organów. Przedstawiciele samorządu:

- biorą udział w posiedzeniach Senatu Uczelni;
- uczestniczą w pracach komisji uczelnianych, w tym dotyczących pomocy materialnej dla studentów;
- opiniują sprawy związane z funkcjonowaniem uczelni i jakością kształcenia;
- reprezentują studentów na forum ogólnopolskim, m.in. w Parlamencie Studentów RP oraz środowisku Federacji Akademii Nauk Stosowanych.

Samorząd organizuje również wydarzenia integracyjne i kulturalne, takie jak:

- Juwenalia,
- Otrzęsiny,
- Andrzejki,

- turnieje szachowe,
- noce filmowe,
- wydarzenia charytatywne i społeczne.

Uczelnia wspiera organizacyjnie i finansowo działalność kół naukowych funkcjonujących na poszczególnych kierunkach studiów. Koła realizują projekty badawcze, organizują szkolenia, warsztaty i konferencje, uczestniczą w wyjazdach naukowych, prowadzą działalność popularyzatorską oraz współpracują z innymi organizacjami studenckimi i instytucjami zewnętrznymi. Samorząd Studentów współpracuje z Radą Kół Naukowych, wspierając realizację inicjatyw studenckich pod względem organizacyjnym i finansowym.

Studenckie Koło Naukowe Pracy Socjalnej „Humanus"
Na kierunku praca socjalna działa Studenckie Koło Naukowe Pracy Socjalnej „Humanus", utworzone w 2017 r. wraz z uruchomieniem kierunku. Jego działalność służy rozwijaniu zainteresowań naukowych studentów oraz pogłębianiu wiedzy z zakresu nauk społecznych i pracy socjalnej. Łączy aktywność badawczą i edukacyjną z praktyką zawodową oraz zaangażowaniem na rzecz społeczności lokalnej. W roku akademickim 2025/2026 budżet Koła wynosił 8 tys. zł.
Koło realizuje swoje cele poprzez:

- inicjowanie i prowadzenie projektów naukowo-badawczych,
- organizowanie warsztatów, seminariów, sympozjów i konferencji naukowych,
- prezentowanie wyników badań podczas konferencji oraz przygotowywanie referatów i publikacji,
- organizowanie obozów naukowych i wizyt studyjnych w instytucjach pomocy społecznej,
- współpracę z jednostkami pomocy społecznej, organizacjami pozarządowymi i innymi kołami naukowymi,
- udział w wydarzeniach popularyzujących naukę.

Działalność naukowa
Studenci realizowali projekty badawcze dotyczące:

- postaw studentów wobec programu „Rodzina 500+",
- zależności między używaniem substancji psychoaktywnych przez dzieci i młodzież a radzeniem sobie ze stresem i samooceną,
- postaw wobec śmierci i satysfakcji z życia osób starszych,
- wzajemnego postrzegania klientów pomocy społecznej i pracowników socjalnych w ramach projektu „Obraz klienta pomocy społecznej w opinii pracownika socjalnego – obraz pracownika socjalnego w opinii klienta pomocy społecznej", realizowanego w powiatach ciechanowskim, mławskim i przasnyskim.

Członkowie Koła uczestniczą w uczelnianych i ogólnopolskich konferencjach naukowych, seminariach kół naukowych oraz cyklicznych sympozjach poświęconych polityce społecznej i pracy socjalnej. Przygotowują referaty i publikacje prezentujące wyniki prowadzonych badań.
Jedną z form prezentowania działalności badawczej studentów jest otwarte Sympozjum Studenckich Kół Naukowych, koordynowane przez Dział Kształcenia i Spraw Studenckich. Członkowie SKN „Humanus" uczestniczyli w kolejnych edycjach wydarzenia poświęconych aktywności naukowej młodzieży akademickiej. Przedstawiane wystąpienia dotyczyły m.in. programu „Rodzina 500+", używania substancji psychoaktywnych przez dzieci i młodzież, postaw

wobec śmierci i funkcjonowania osób starszych, konsekwencji pandemii COVID-19 oraz kompetencji zawodowych i interpersonalnych pracowników socjalnych.
Do przykładowych wystąpień członków Koła należą:

- „Kompetencje zawodowe i interpersonalne przyszłych pracowników socjalnych – perspektywa pracowników jednostek pomocy społecznej", przedstawione podczas konferencji „Aktywność naukowa młodzieży akademickiej";
- „Deklaratywna świadomość poczucia stresu a stosowanie technik relaksacyjnych", przedstawione podczas konferencji „Aktywność naukowa młodzieży akademickiej" 27 maja 2026 r.

W przygotowywanej do druku monografii „Aktywność naukowa młodzieży akademickiej. Forum Studenckie XI" znajduje się opracowanie Katarzyny Milaniuk, Moniki Smosarskiej, Marleny Żaczek, Malwiny Moszpańskiej i Sandry Brzeskiej-Zagroby pt. „Kompetencje zawodowe i interpersonalne przyszłych pracowników socjalnych – perspektywa pracowników jednostek pomocy społecznej".

Członkowie Koła biorą również udział w piknikach naukowych, w tym:

- Pikniku Naukowym im. prof. Łukasza Turskiego, organizowanym przez Centrum Nauki Kopernik i Polskie Radio na PGE Narodowym w Warszawie – udział coroczny,
- VI Ciechanowskim Pikniku Naukowym, organizowanym przez Park Nauki Torus w Ciechanowie,
- Zielonym Pikniku, organizowanym przez Polskie Radio Kierowców w Warszawie.

Działalność na rzecz społeczności lokalnej
Poza działalnością naukową Koło angażuje się w przedsięwzięcia skierowane do społeczności lokalnej. Obejmują one:

- udział w obchodach Dnia Osób z Niepełnosprawnością „Sięgnij po sukces",
- współpracę ze Stowarzyszeniem Mazovia ProActiv przy organizacji wydarzeń charytatywnych i integracyjnych,
- prowadzenie działań edukacyjnych dotyczących zdrowia psychicznego,
- udzielanie porad z zakresu pracy socjalnej,
- prowadzenie podczas wydarzeń lokalnych diagnozy stylów radzenia sobie ze stresem i zasobów odporności psychicznej.

Współpraca z innymi kołami naukowymi
SKN „Humanus" współpracuje m.in. ze Studenckim Kołem Naukowym „Metalika", skupiającym studentów kierunku mechanika i budowa maszyn. Członkowie obu kół uczestniczą we wspólnych wyjazdach, piknikach naukowych i wydarzeniach popularyzujących naukę. Współpraca umożliwia prezentowanie działalności kół, wymianę doświadczeń między studentami różnych kierunków oraz realizowanie inicjatyw interdyscyplinarnych.

9.Sposób, częstość i zakres monitorowania, ocena i doskonalenie systemu wsparcia oraz motywowanie studentów, jak również ocena kadry wspierającej proces kształcenia, a także udział w ocenie różnych grup interesariuszy, w tym studentów

W PANS im. Ignacego Mościckiego w Ciechanowie monitorowanie i doskonalenie systemu wsparcia studentów stanowi element Uczelnianego Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia (USZJK). System ma charakter ciągły i obejmuje całą społeczność akademicką – studentów, nauczycieli akademickich, pracowników administracyjnych oraz interesariuszy zewnętrznych. Jego celem jest systematyczne

doskonalenie jakości kształcenia i warunków studiowania poprzez planowanie, monitorowanie, ocenę oraz wdrażanie działań naprawczych.
Monitorowanie odbywa się na poziomie uczelnianym i wydziałowym za pośrednictwem:

- Uczelnianej Komisji ds. Jakości Kształcenia,
- Wydziałowych Komisji ds. Jakości Kształcenia,
- Uczelnianych i Wydziałowych Zespołów ds. Zapewnienia oraz Oceny Jakości Kształcenia.

System przewiduje:

- coroczne raporty samooceny przygotowywane przez wydziały,
- coroczną ocenę efektów uczenia się przed zakończeniem roku akademickiego,
- regularne badania ankietowe studentów, absolwentów i pracowników,
- analizę wyników oraz przedstawianie rekomendacji Rektorowi i Senatowi,
- ciągłe monitorowanie realizacji działań projakościowych.

Zakres monitorowania i doskonalenia systemu wsparcia studentów obejmuje ocenę:

- jakości procesu dydaktycznego,
- warunków studiowania i infrastruktury,
- funkcjonowania dziekanatów i obsługi administracyjnej,
- przejrzystości informacji przekazywanych studentom,
- mobilności studentów,
- systemu wsparcia studentów,
- losów zawodowych absolwentów,
- zgodności efektów uczenia się z potrzebami rynku pracy,
- współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym.

Na podstawie wyników analiz przygotowywane są zalecenia i działania doskonalące, obejmujące m.in. organizację procesu kształcenia, programy studiów oraz warunki realizacji zajęć.
USZJK przewiduje ocenę nie tylko nauczycieli akademickich, ale również jakości obsługi administracyjnej wspierającej proces kształcenia. Wydziałowe Zespoły ds. Oceny Jakości Kształcenia analizują m.in.:

- wyniki ankiet studenckich dotyczących pracy dziekanatów;
- warunki organizacyjne procesu kształcenia;
- funkcjonowanie administracji wspierającej studentów;
- potrzeby doskonalenia organizacji obsługi studentów.

Uzyskane wyniki stanowią podstawę do formułowania działań usprawniających funkcjonowanie jednostek administracyjnych.
W organizowaniu procesu dydaktycznego i administracyjnego bierze również udział prodziekan ds. studenckich, który koordynuje obszary związane ze sprawami studentów. wynikającymi z toku studiów oraz współpracuje z samorządem studenckim.

Zalecenia dotyczące kryterium 8. wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (*jeżeli dotyczy*)

Lp.	Zalecenia dotyczące kryterium 8 wymienione we wskazanej wyżej uchwale Prezydium PKA	Opis realizacji zalecenia oraz działań zapobiegawczych podjętych przez uczelnię w celu usunięcia błędów i niezgodności sformułowanych w zaleceniu o charakterze naprawczym
1.	**brak zaleceń**	

Dodatkowe informacje, które uczelnia uznaje za ważne dla oceny kryterium 8:

Linki do dokumentów wewnętrznych

- Zarządzenie Nr 112/2020 Rektora Państwowej Uczelni Zawodowej im. Ignacego Mościckiego W Ciechanowie z dnia 18 grudnia 2020 r. w sprawie: wprowadzenia Regulaminu Przeciwdziałania Mobbingowi i Dyskryminacji Pracowników i Studentów Państwowej Uczelni Zawodowej im. Ignacego Mościckiego w Ciechanowie oraz powołania Koordynatora ds. Przeciwdziałania Mobbingowi i Dyskryminacji Zarządzenie nr 79/2024 Rektora Państwowej Akademii Nauk Stosowanych
  https://bip.pansim.edu.pl/zarzadzenie/z-781-nr-112-2020

- Zarządzenie nr 77/2021 Rektora Państwowej Uczelni Zawodowej im. Ignacego Mościckiego w Ciechanowie z dnia 27 października 2021 roku w sprawie: określenia uprawnień osób
- z niepełnosprawnością w Państwowej Uczelni Zawodowej im. Ignacego Mościckiego w Ciechanowie

  https://bip.pansim.edu.pl/zarzadzenie/z-708-nr-77-2021
- Zarządzenie nr 79/2024 Rektora Państwowej Akademii Nauk Stosowanych im. Ignacego Mościckiego w Ciechanowie z dnia 31 lipca 2024 r. w sprawie: zmiany zarządzenia nr 112/2020 dot. wprowadzenia Regulaminu Przeciwdziałania Mobbingowi i Dyskryminacji Pracowników i Studentów Uczelni oraz powołania Koordynatora ds. Przeciwdziałania Mobbingowi i Dyskryminacji
  https://bip.pansim.edu.pl/zarzadzenie/z-79-2024

- Zarządzenie Nr 87/2023 Rektora Państwowej Akademii Nauk Stosowanych im. Ignacego Mościckiego w Ciechanowie z dnia 29 grudnia 2023 r. w sprawie: Regulaminu Własnego Funduszu Stypendialnego

  https://bip.pansim.edu.pl/zarzadzenie/z-523-nr-87-2023
- Uchwała Nr 66/VII/2026 Senatu Państwowej Akademii Nauk Stosowanych im. Ignacego Mościckiego w Ciechanowie z dnia 25 lutego 2026 r.

  https://bip.pansim.edu.pl/uchwala/u-66-vii-2026

Kryterium 9. Publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiąganych rezultatach

1.Zakres, sposoby zapewnienia aktualności i zgodności z potrzebami różnych grup odbiorców, w tym przyszłych i obecnych studentów, udostępnianej publicznie informacji o warunkach przyjęć na studia, programie studiów, jego realizacji i osiąganych wynikach
Państwowa Akademia Nauk Stosowanych im. Ignacego Mościckiego w Ciechanowie zapewnia publiczny dostęp do informacji dotyczących kierunku praca socjalna za pośrednictwem oficjalnej strony internetowej uczelni (https://pansim.edu.pl/), Biuletynu Informacji Publicznej (https://bip.pansim.edu.pl/) oraz systemu Internetowej Rekrutacji Kandydatów (https://pansim.edu.pl/kandydat). Informacje są uporządkowane według potrzeb podstawowych grup odbiorców, w szczególności kandydatów na studia, obecnych studentów, absolwentów, pracowników Uczelni, osób z niepełnosprawnościami oraz interesariuszy zewnętrznych, w tym pracodawców i instytucji współpracujących z kierunkiem. W BIP udostępniane są akty prawne - uchwały Rady Uczelni, Senatu, zarządzenia Rektora i Kanclerza a także informacje na temat zamówień publicznych i zatrudnienia, a także dokumentacja przebiegu toku studiów, zasady i tryb przyjmowania na studia oraz wysokość opłat za usługi edukacyjne itp.

Zakres informacji kierowanych do kandydatów obejmuje ofertę kształcenia, wykaz kierunków, poziom i formę studiów, opis kierunku, sylwetkę absolwenta, warunki przyjęcia na studia, kryteria kwalifikacji, terminy rekrutacji, wymagane dokumenty, opłaty, dane kontaktowe Biura Rekrutacji oraz informacje dotyczące dodatkowych wymagań dla cudzoziemców. Informacje te są dostępne w publicznej części strony internetowej Uczelni, w zakładce Kandydat, w której wyodrębniono m.in. studia pierwszego stopnia, studia drugiego stopnia, zasady przyjęcia, wymagane dokumenty i terminy rekrutacji.

Informacja dla studentów
Obejmują one regulamin studiów, organizację roku akademickiego, informacje o toku studiów, praktykach zawodowych, zasadach dyplomowania, pomocy materialnej, wsparciu osób z niepełnosprawnościami, działalności biblioteki, kołach naukowych, samorządzie studenckim, kontaktach z dziekanatem oraz innych jednostkach wspierających proces kształcenia. Zakres tych informacji pozwala studentom na bieżącą orientację w wymaganiach programowych, organizacyjnych i formalnych związanych z realizacją studiów. Publiczna informacja o programie studiów obejmuje dane dotyczące poziomu studiów, profilu praktycznego, przyporządkowania kierunku do dyscyplin naukowych, liczby semestrów, liczby punktów ECTS, struktury programu, efektów uczenia się, praktyk zawodowych oraz kwalifikacji uzyskiwanych przez absolwenta. Informacje te są istotne zarówno dla kandydatów i studentów, jak i dla interesariuszy zewnętrznych, ponieważ umożliwiają ocenę zakresu przygotowania zawodowego absolwenta kierunku praca socjalna oraz powiązania programu z potrzebami otoczenia społeczno-gospodarczego.
Informacje dotyczące realizacji programu studiów obejmują organizację procesu kształcenia, strukturę zajęć, zasady realizacji praktyk zawodowych, wymagania związane z zaliczaniem kolejnych etapów kształcenia oraz zasady dyplomowania. Dokumenty programowe i organizacyjne publikowane w części publicznej umożliwiają identyfikację wymagań stawianych studentom oraz sposobu realizacji zakładanych efektów uczenia się. Informacja ta służy obecnym studentom, ale także kandydatom, absolwentom i podmiotom współpracującym z Uczelnią. Informacje o osiąganych wynikach i rezultatach kształcenia są udostępniane przede wszystkim poprzez opis

efektów uczenia się, kwalifikacji absolwenta, możliwości kontynuacji kształcenia oraz potencjalnych obszarów zatrudnienia. W przypadku kierunku praca socjalna informacje te odnoszą się do przygotowania absolwentów do pracy w instytucjach pomocy społecznej, jednostkach samorządowych, organizacjach pozarządowych, placówkach opiekuńczych, ośrodkach wsparcia i innych podmiotach realizujących zadania z zakresu pomocy, wsparcia i integracji społecznej.

Publikacja treści

Aktualność informacji zapewniana jest poprzez bieżące publikowanie i aktualizowanie treści na stronie internetowej Uczelni oraz w Biuletynie Informacji Publicznej. Zmiany wynikające z uchwał Senatu, zarządzeń Rektora, zmian w programach studiów, zasadach rekrutacji, harmonogramach, regulaminach i organizacji roku akademickiego są odzwierciedlane w odpowiednich zakładkach strony internetowej i w BIP. Za przygotowanie, przekazywanie i aktualizowanie informacji odpowiadają właściwe jednostki organizacyjne Uczelni, w szczególności jednostki odpowiedzialne za rekrutację, obsługę toku studiów, sprawy studenckie, prowadzenie BIP, promocję oraz jednostka prowadząca kierunek. Zgodność informacji z potrzebami różnych grup odbiorców zapewniana jest przez zróżnicowanie zakresu i sposobu prezentacji treści. Kandydaci otrzymują informacje praktyczne, pozwalające wybrać kierunek i przejść procedurę rekrutacyjną. Studenci mają dostęp do informacji regulujących przebieg studiów, wymagania programowe, praktyki, dyplomowanie i formy wsparcia. Absolwenci i pracodawcy mogą korzystać z informacji o sylwetce absolwenta, efektach uczenia się, kompetencjach zawodowych i możliwych obszarach zatrudnienia. Osoby z niepełnosprawnościami mają dostęp do informacji dotyczących form wsparcia oferowanych przez Uczelnię. Przyjęty system publicznego udostępniania informacji zapewnia przejrzystość warunków przyjęcia na studia, dostępność informacji o programie studiów i jego realizacji oraz możliwość zapoznania się z zakładanymi rezultatami kształcenia. Publikowanie informacji w kilku powiązanych kanałach – na stronie internetowej Uczelni, w Biuletynie Informacji Publicznej, w części przeznaczonej dla kandydatów i studentów oraz w systemie Internetowej Rekrutacji Kandydatów – pozwala dostosować zakres i formę informacji do potrzeb różnych grup odbiorców.

2.Sposoby, częstość i zakres oceny publicznego dostępu do informacji, udziału w ocenie różnych grup interesariuszy, w tym studentów, a także skuteczność działań doskonalących w tym zakresie

Publiczny dostęp do informacji dotyczących kierunku praca socjalna podlega ocenie w ramach bieżącego monitorowania strony internetowej Uczelni, Biuletynu Informacji Publicznej oraz systemu informacji kierowanych do kandydatów i studentów. Ocena obejmuje kompletność, aktualność, przejrzystość, dostępność i zgodność publikowanych informacji z obowiązującymi aktami prawnymi, programami studiów, zasadami rekrutacji, organizacją roku akademickiego oraz dokumentami regulującymi przebieg studiów. Ocena publicznego dostępu do informacji prowadzona jest zarówno bieżąco, jak i okresowo. Bieżąca ocena następuje przy publikacji nowych uchwał Senatu, zarządzeń Rektora, zmian w programach studiów, zasadach rekrutacji, harmonogramach, regulaminach oraz informacjach organizacyjnych dla studentów. Ocena okresowa dokonywana jest w związku z przygotowaniem rekrutacji na kolejny rok akademicki, rozpoczęciem roku akademickiego, aktualizacją dokumentów programowych oraz przeglądem funkcjonowania Uczelnianego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia. Zakres oceny obejmuje w szczególności informacje dotyczące warunków przyjęcia na studia, kryteriów kwalifikacji kandydatów, wymaganych dokumentów, terminów rekrutacji, opłat, opisu kierunku, sylwetki absolwenta, programu studiów, efektów uczenia się, planu studiów, praktyk zawodowych, zasad dyplomowania, organizacji toku studiów, pomocy materialnej, wsparcia osób z niepełnosprawnościami oraz form kontaktu z jednostkami

Uczelni. Weryfikowana jest także spójność informacji zamieszczanych w różnych kanałach publicznych, zwłaszcza na stronie internetowej Uczelni i w Biuletynie Informacji Publicznej.
W ocenę jakości, przejrzystości i dostępności informacji włączani są różni odbiorcy informacji, w szczególności studenci, kandydaci, pracownicy administracyjni, nauczyciele akademiccy, osoby odpowiedzialne za obsługę toku studiów i rekrutację, a także interesariusze zewnętrzni współpracujący z Uczelnią. Uczelnia prowadzi badania ankietowe wśród studentów i nauczycieli akademickich, realizowane na poziomie wydziału i Uczelni, a wyniki analiz przekazywane przez Pełnomocnika Rektora ds. Jakości Kształcenia służą ocenie funkcjonowania poszczególnych procesów w Uczelni. Wyniki oceny systemu jakości są prezentowane na posiedzeniach Senatu.
Istotnym źródłem informacji zwrotnej są badania ankietowe studentów. W dokumentacji samooceny Uczelni wskazano, że system informacyjny podlega cyklicznej ocenie, a Uczelnia pozyskuje opinie studentów dotyczące zakresu przekazywanych informacji. Studenci dokonują oceny dostępności informacji na temat kształcenia poprzez badania ankietowe, których celem jest ocena przydatności systemu informacji, jego zakresu, aktualności publikowanych treści oraz wiarygodności.
Ocena dostępności informacji obejmuje również perspektywę kandydatów. Na publicznej stronie Uczelni, w części informacyjnej dla kandydatów, udostępniony jest anonimowy kwestionariusz ankiety dla kandydatów na studia stacjonarne. Celem badania jest podniesienie jakości przekazywanych informacji oraz usprawnienie kontaktów z przyszłymi studentami. Takie rozwiązanie pozwala uwzględniać potrzeby osób, które korzystają z informacji publicznej przed rozpoczęciem studiów.
Za ocenę i doskonalenie systemu informacji odpowiadają również struktury Uczelnianego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia. Do zadań Pełnomocnika Rektora ds. Jakości Kształcenia należy m.in. gromadzenie i analizowanie informacji na temat kształcenia w Uczelni, inicjowanie badań z zakresu jakości kształcenia, analizowanie rezultatów badań ankietowych dotyczących warunków kształcenia, opracowywanie wniosków na podstawie analiz, przedstawianie Rektorowi sprawozdań z funkcjonowania systemu jakości oraz wspieranie działań wydziałowych komisji jakości.
Ocena publicznego dostępu do informacji jest powiązana z oceną jakości oferty kształcenia. Zakres działania Uczelnianego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia obejmuje m.in. ocenę jakości, przejrzystości i dostępności informacji na temat oferty kształcenia, monitorowanie warunków kształcenia, ocenę mobilności studentów, monitorowanie losów absolwentów, badanie opinii pracodawców oraz wdrażanie planów naprawczych. Oznacza to, że dostępność informacji nie jest traktowana wyłącznie jako zadanie techniczne, lecz jako element systemu jakości kształcenia.
Skuteczność działań doskonalących oceniana jest na podstawie wyników ankiet, zgłoszeń studentów i kandydatów, uwag pracowników administracyjnych i dydaktycznych, przeglądów dokumentów oraz bieżącej weryfikacji treści publikowanych na stronie internetowej i w BIP. W przypadku stwierdzenia braków, nieaktualności lub niespójności informacji podejmowane są działania korekcyjne, obejmujące aktualizację treści, uzupełnienie dokumentów, zmianę struktury zakładek, doprecyzowanie komunikatów dla kandydatów lub studentów oraz publikację nowych aktów prawnych i dokumentów organizacyjnych.
Ocena publicznego dostępu do informacji ma charakter praktyczny i służy dostosowaniu sposobu komunikacji do potrzeb odbiorców. Kandydaci oczekują przede wszystkim jasnych informacji o warunkach przyjęcia, terminach, wymaganych dokumentach i charakterystyce kierunku. Studenci potrzebują aktualnych informacji o toku studiów, programie, praktykach, dyplomowaniu i wsparciu. Pracodawcy oraz instytucje współpracujące korzystają z informacji o profilu absolwenta, efektach uczenia się i obszarach przygotowania zawodowego. Zróżnicowanie źródeł informacji zwrotnej pozwala oceniać, czy publikowane treści są użyteczne dla poszczególnych grup. Przyjęty sposób

oceny publicznego dostępu do informacji zapewnia bieżące i okresowe monitorowanie aktualności, kompletności i użyteczności informacji dotyczących kierunku praca socjalna. Udział studentów, kandydatów, pracowników Uczelni oraz interesariuszy zewnętrznych umożliwia identyfikowanie potrzeb informacyjnych różnych grup odbiorców, a działania doskonalące pozwalają usuwać stwierdzone braki i dostosowywać system informacji do zmian w programie studiów, organizacji kształcenia i zasadach rekrutacji.

Zalecenia dotyczące kryterium 9. wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (*jeżeli dotyczy*)

Lp.	Zalecenia dotyczące kryterium 9 wymienione we wskazanej wyżej uchwale Prezydium PKA	Opis realizacji zalecenia oraz działań zapobiegawczych podjętych przez uczelnię w celu usunięcia błędów i niezgodności sformułowanych w zaleceniu o charakterze naprawczym
1.	**brak zaleceń**	

Dodatkowe informacje, które uczelnia uznaje za ważne dla oceny kryterium 9:

- Zarządzenie Nr 28/2024 Rektora Państwowej Akademii Nauk Stosowanych im. Ignacego Mościckiego w Ciechanowie z dnia 13.03.2026 r. w sprawie: Regulaminu publikowania informacji w Biuletynie Informacji Publicznej Państwowej Akademii Nauk Stosowanych im. Ignacego Mościckiego.

https://bip.pansim.edu.pl/zarzadzenie/z-28-2024

Kryterium 10. Polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów

1. Sposób sprawowania nadzoru merytorycznego, organizacyjnego i administracyjnego nad kierunkiem studiów, kompetencji i zakresu odpowiedzialności osób odpowiedzialnych za kierunek, w tym kompetencje i zakres odpowiedzialności w zakresie ewaluacji i doskonalenia jakości kształcenia na kierunku

Nadzór nad jakością kształcenia na kierunku praca socjalna jest sprawowany w ramach Uczelnianego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia (USZJK) oraz stanowiącego jego wydziałowe uszczegółowienie Wydziałowego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia (WSZJK). USZJK został wprowadzony Zarządzeniem nr 47/2025 Rektora Państwowej Akademii Nauk Stosowanych im. Ignacego Mościckiego w Ciechanowie, natomiast jego strukturę organizacyjną oraz zadania Uczelnianej Komisji ds. Jakości Kształcenia i wydziałowych komisji ds. jakości kształcenia określa Zarządzenie nr 64/2026. Wydziałowy System Zapewnienia Jakości Kształcenia na Wydziale Nauk o Zdrowiu i Nauk Społecznych został wprowadzony Zarządzeniem nr 66/2026, a aktualny skład Wydziałowej Komisji ds. Jakości Kształcenia określa Zarządzenie nr 67/2026.
System ma strukturę hierarchiczną i obejmuje dwa wzajemnie powiązane poziomy. Na poziomie uczelnianym, strategicznym, realizowane są zadania USZJK. Na poziomie wydziałowym realizowane są zadania WSZJK, który konkretyzuje rozwiązania uczelniane z uwzględnieniem specyfiki kierunków prowadzonych na Wydziale Nauk o Zdrowiu i Nauk Społecznych, w tym kierunku praca socjalna. Obydwa poziomy tworzą jeden system, w którym rozwiązania uczelniane wyznaczają wspólne standardy, natomiast działania wydziałowe służą ich wdrażaniu, ocenie i doskonaleniu na poszczególnych kierunkach studiów. Zakres systemu obejmuje w szczególności projektowanie, monitorowanie i doskonalenie programów studiów, weryfikację osiągania efektów uczenia się,

ocenę jakości zajęć dydaktycznych, monitorowanie kwalifikacji i doświadczenia zawodowego kadry, ocenę organizacji kształcenia praktycznego i procesu dyplomowania, przegląd warunków realizacji kształcenia, analizę dostępności informacji oraz wykorzystanie opinii studentów, absolwentów i przedstawicieli otoczenia społeczno-gospodarczego. System obejmuje również formułowanie, wdrażanie i monitorowanie działań naprawczych i doskonalących.

Głównymi elementami procesu kształcenia w kontekście jakości są:

- obsada kadry dydaktycznej i jej stały monitoring (analiza kwalifikacji i dorobku naukowego nauczycieli akademickich wchodzących w skład kadry Uczelni w aspekcie ich zgodności z kierunkiem studiów, realizowanym programem i zakładanymi efektami uczenia się; ocena doświadczenia praktycznego posiadanego przez nauczycieli, adekwatnego do kierunku studiów o profilu praktycznym),
- baza lokalowa, pozwalająca na realizację założonych celów kształcenia, w tym permanentne doskonalenie zasobów pomocy naukowych i przestrzeni studiowania/uczenia się (ocena warunków lokalowych i wyposażenia poszczególnych pracowni, auli wykładowych, sal seminaryjnych/ćwiczeniowych, pracowni umiejętności, ocena zaplecza socjalnego i sportowego dla studentów, ocena przestrzeni parkingowej; ocena bazy materialno-organizacyjnej podmiotów realizujących kształcenie praktyczne),
- program studiów, program realizacji poszczególnych przedmiotów (sylabusy) opracowane na podstawie obowiązujących przepisów z uwzględnieniem efektów uczenia się,
- dobór metod kształcenia oraz mierników efektów uczenia się i wynikający z tego spójny system kryteriów ocen studentów,
- system ocen nauczycieli akademickich i oceny prowadzonych przez nich zajęć w postaci arkuszy ocen, hospitacji i systemu ankiet,
- systematyczny rozwój nauczycieli akademickich poprzez szkolenia z zakresu dydaktyki,
- warsztat pracy nauczyciela uwzględniającego wszystkie aspekty pracy ze studentami,
- wprowadzanie w programach studiów możliwości kształcenia z wykorzystaniem metod i technik na odległość oraz ich doskonalenie,
- wprowadzenie zasad archiwizacji prac zaliczeniowych i egzaminacyjnych.

Nadzór nad kierunkiem praca socjalna jest rozdzielony odpowiednio do charakteru podejmowanych działań:

- nadzór merytoryczny obejmuje zgodność programu studiów, sylabusów, treści programowych, metod kształcenia i sposobów weryfikacji z zakładanymi efektami uczenia się, profilem praktycznym, Polską Ramą Kwalifikacji oraz potrzebami otoczenia społeczno-gospodarczego;
- nadzór organizacyjny obejmuje obsadę zajęć, organizację harmonogramu, realizację zajęć dydaktycznych, zajęć praktycznych i praktyk zawodowych, dostępność konsultacji oraz warunki realizacji procesu kształcenia;
- nadzór administracyjny obejmuje prowadzenie i archiwizowanie dokumentacji, obsługę procesu dydaktycznego, gromadzenie raportów i protokołów, ewidencjonowanie wyników oraz przekazywanie informacji i rekomendacji właściwym organom i podmiotom.

Nadzór i odpowiedzialność na poziomie Uczelni

Nadzór nad wdrożeniem i doskonaleniem USZJK sprawuje Rektor. Do jego kompetencji należy zapewnienie warunków organizacyjnych funkcjonowania systemu, powoływanie osób i komisji odpowiedzialnych za jego realizację oraz podejmowanie decyzji wynikających z analiz i rekomendacji przedstawianych w ramach systemu jakości. Rektorowi przedkładane jest coroczne sprawozdanie z funkcjonowania USZJK wraz z wnioskami dotyczącymi jego doskonalenia.

Za koordynację zadań na poziomie Uczelni odpowiada Pełnomocnik Rektora ds. Jakości Kształcenia, który kieruje pracami Uczelnianej Komisji ds. Jakości Kształcenia. Do jego zadań należy wdrażanie i koordynowanie USZJK, diagnozowanie potrzeb dotyczących jakości kształcenia, współpraca z przewodniczącymi wydziałowych komisji oraz przygotowywanie corocznego sprawozdania przedstawianego Rektorowi i Senatowi.
Uczelniana Komisja ds. Jakości Kształcenia planuje działania systemowe, opracowuje i aktualizuje wspólne procedury, ustala zasady gromadzenia i wykorzystywania informacji o jakości kształcenia, ocenia wdrażanie systemów wydziałowych oraz przedstawia Rektorowi propozycje zmian w funkcjonowaniu USZJK. W ramach Komisji działają:

- Uczelniany Zespół ds. Zapewnienia Jakości Kształcenia, odpowiedzialny przede wszystkim za monitorowanie warunków realizacji kształcenia, kwalifikacji kadry, programów studiów, mobilności, losów zawodowych absolwentów oraz współpracy z otoczeniem;
- Uczelniany Zespół ds. Oceny Jakości Kształcenia, odpowiedzialny za ocenę procesu kształcenia, okresową weryfikację osiągania efektów uczenia się, analizę wyników ankietyzacji i hospitacji oraz przygotowywanie raportów dotyczących funkcjonowania systemu.

Senat zatwierdza programy studiów i ich zmiany, a także zapoznaje się ze zbiorczymi wynikami funkcjonowania systemu jakości i wynikającymi z nich rekomendacjami.
Obsługę administracyjno-techniczną USZJK zapewnia Rektorat, a dokumentacja uczelnianego poziomu systemu jest gromadzona w Biurze Pełnomocnika Rektora ds. Jakości Kształcenia.
Nadzór i odpowiedzialność na poziomie Wydziału
Za funkcjonowanie WSZJK na Wydziale Nauk o Zdrowiu i Nauk Społecznych odpowiada przed Rektorem dziekan. Do jego kompetencji należy zapewnienie prawidłowej organizacji procesu kształcenia, podejmowanie działań doskonalących, wykorzystywanie wyników ocen prowadzonych w ramach systemu, inicjowanie zmian w programach studiów oraz przekazywanie właściwym organom wniosków i rekomendacji. Dziekan zapewnia również warunki organizacyjne i administracyjne funkcjonowania Wydziałowej Komisji ds. Jakości Kształcenia i jej zespołów.
Wydziałowa Komisja ds. Jakości Kształcenia wdraża na Wydziale procedury uczelniane, opracowuje rozwiązania wynikające ze specyfiki prowadzonych kierunków, monitoruje sposoby osiągania i weryfikacji efektów uczenia się, podejmuje działania doskonalące oraz przygotowuje coroczne sprawozdanie z funkcjonowania WSZJK. Sprawozdanie, po zaopiniowaniu przez dziekana, jest przekazywane Pełnomocnikowi Rektora ds. Jakości Kształcenia wraz z wnioskami dotyczącymi dalszego doskonalenia procesu kształcenia.
Pracami Wydziałowej Komisji ds. Jakości Kształcenia kieruje jej przewodniczący. Do jego zadań należy koordynowanie prac Komisji i zespołów, zwoływanie posiedzeń, nadzorowanie realizacji zadań, współpraca z dziekanem, kierownikami zakładów, koordynatorami zespołów i Pełnomocnikiem Rektora, a także:

- informowanie dziekana o stwierdzonych nieprawidłowościach;
- inicjowanie działań naprawczych i doskonalących;
- monitorowanie wykonania zaleceń wynikających z analiz, ankietyzacji, hospitacji oraz ocen zewnętrznych;
- nadzorowanie dokumentowania prac Komisji;
- przygotowywanie rocznego sprawozdania z realizacji WSZJK;
- przedkładanie dziekanowi wniosków i rekomendacji.

W ramach Wydziałowej Komisji ds. Jakości Kształcenia działają dwa zespoły, których kompetencje zostały wyraźnie rozdzielone.
Wydziałowy Zespół ds. Zapewnienia Jakości Kształcenia odpowiada przede wszystkim za:

- weryfikację programów i planów studiów pod względem zgodności z przepisami, profilem praktycznym i zakładanymi efektami uczenia się;
- analizę zgodności przedmiotów, treści programowych i form zajęć z programem studiów;
- analizę obciążenia studentów oraz organizacji i sekwencyjności zajęć;
- ocenę organizacji zajęć praktycznych i praktyk zawodowych, w tym doboru placówek;
- ocenę warunków materialno-organizacyjnych realizacji programu;
- analizę zgodności tematyki prac dyplomowych z kierunkiem i profilem studiów;
- formułowanie propozycji działań doskonalących.

Wydziałowy Zespół ds. Oceny Jakości Kształcenia odpowiada przede wszystkim za:

- koordynowanie i analizowanie ankietyzacji studentów;
- analizę przebiegu hospitacji zajęć;
- ocenę obsady dydaktycznej w kontekście realizacji programu studiów;
- analizę wyników zaliczeń, egzaminów i innych form weryfikacji efektów uczenia się;
- analizę przebiegu i wyników egzaminów dyplomowych;
- ocenę realizacji działań naprawczych i doskonalących;
- formułowanie wniosków wynikających z prowadzonych ocen.

Aktualny skład Wydziałowej Komisji ds. Jakości Kształcenia zapewnia udział przedstawicieli wszystkich kierunków prowadzonych na Wydziale, studentów, absolwentów i interesariuszy zewnętrznych. Kierunek praca socjalna jest reprezentowany zarówno w Zespole ds. Zapewnienia Jakości Kształcenia, jak i w Zespole ds. Oceny Jakości Kształcenia. Koordynatorem Wydziałowego Zespołu ds. Zapewnienia Jakości Kształcenia jest dr Anna Strumińska-Doktór, pełniąca od 1 września 2026 r. obowiązki kierownika Zakładu Pracy Socjalnej. W pracach tego zespołu kierunek reprezentują również dr hab. Małgorzata Przybysz-Zaremba, prof. PANS, dr Sandra Brzeska-Zagroba oraz student kierunku praca socjalna. W skład Wydziałowego Zespołu ds. Oceny Jakości Kształcenia wchodzi przedstawiciel kadry kierunku praca socjalna dr Miłosz Marcysiak. Dokumentacja prac Wydziałowej Komisji ds. Jakości Kształcenia, zespołów oraz realizowanych procedur jest gromadzona i przechowywana na Wydziale.

Odpowiedzialność na poziomie kierunku praca socjalna

Na poziomie kierunku podstawową odpowiedzialność merytoryczną i organizacyjną ponosi kierownik Zakładu Pracy Socjalnej. Do jego zadań związanych z jakością kształcenia należy w szczególności:

- współudział w przygotowywaniu obsady zajęć i ocena zgodności kompetencji nauczycieli z powierzonymi przedmiotami,
- koordynowanie realizacji programu studiów,
- monitorowanie prawidłowości realizacji zajęć, egzaminów, zaliczeń i konsultacji,
- współpraca przy organizacji zajęć praktycznych i praktyk zawodowych;
- przyjmowanie i analizowanie raportów nauczycieli oraz koordynatorów przedmiotów,
- identyfikowanie problemów dotyczących realizacji programu i efektów uczenia się,
- przekazywanie dziekanowi oraz zespołom ds. jakości informacji, wniosków i propozycji zmian,
- współpraca ze studentami, absolwentami, Radą Pracodawców, Radą Konsultacyjną oraz przedstawicielami placówek, w których realizowane jest kształcenie praktyczne.

Za jakość kształcenia w obrębie poszczególnych przedmiotów odpowiadają ich koordynatorzy. Zapewniają oni zgodność sylabusów z programem studiów, spójność efektów uczenia się, treści programowych, metod kształcenia i sposobów weryfikacji, a w przypadku prowadzenia przedmiotu przez kilka osób koordynują pracę całego zespołu dydaktycznego. Analizują również raporty nauczycieli realizujących poszczególne formy zajęć i formułują propozycje zmian.

Nauczyciele akademiccy i inne osoby prowadzące zajęcia odpowiadają za realizację treści programowych, stosowanie adekwatnych metod dydaktycznych i metod weryfikacji, przekazanie studentom informacji o zasadach zaliczenia, systematyczną ocenę osiągania efektów uczenia się oraz dokumentowanie wyników. Po zakończeniu realizacji przedmiotu analizują stopień osiągnięcia efektów uczenia się i przedstawiają propozycje dotyczące ewentualnych zmian treści, metod, literatury lub organizacji zajęć.
Opiekunowie zajęć praktycznych i praktyk zawodowych odpowiadają za zapewnienie warunków umożliwiających realizację efektów praktycznych, ocenę przygotowania i postępów studentów, prowadzenie wymaganej dokumentacji oraz przekazywanie informacji o przebiegu kształcenia praktycznego. Informacje te są wykorzystywane przy ocenie placówek, organizacji praktyk oraz doskonaleniu programu studiów.
Studenci uczestniczą w systemie jakości poprzez swoich przedstawicieli w Wydziałowej Komisji ds. Jakości Kształcenia i zespołach, udział w ankietyzacji oraz możliwość zgłaszania uwag i wniosków dotyczących programu, organizacji zajęć i warunków kształcenia. Interesariusze zewnętrzni i absolwenci uczestniczą w pracach Komisji, Rady Pracodawców i Rady Konsultacyjnej. Szczegółowe mechanizmy ich wpływu na program studiów przedstawiono w punkcie 5 kryterium.

Przepływ informacji i odpowiedzialność za doskonalenie jakości

System zapewnia wielostopniowy przepływ informacji. Dane dotyczące realizacji zajęć i osiągania efektów uczenia się są gromadzone przez nauczycieli, koordynatorów przedmiotów, opiekunów praktyk i kierownika Zakładu Pracy Socjalnej. Wyniki ankietyzacji, hospitacji, zaliczeń, egzaminów, dyplomowania oraz analiz programu są oceniane przez właściwe zespoły Wydziałowej Komisji ds. Jakości Kształcenia. Na ich podstawie formułowane są wnioski i rekomendacje przekazywane przewodniczącemu Komisji i dziekanowi. Dziekan podejmuje działania pozostające w zakresie jego kompetencji, inicjuje zmiany wymagające decyzji innych organów oraz przekazuje sprawozdanie z funkcjonowania WSZJK Pełnomocnikowi Rektora ds. Jakości Kształcenia. Wyniki ze wszystkich wydziałów są następnie analizowane na poziomie USZJK i przedstawiane Rektorowi oraz Senatowi. Przyjęte działania naprawcze i doskonalące podlegają monitorowaniu, a wyniki ich realizacji stanowią podstawę kolejnego cyklu oceny. W ten sposób nadzór nad kierunkiem praca socjalna obejmuje nie tylko kontrolę zgodności procesu kształcenia z programem i przepisami, lecz również systematyczne wykorzystywanie wyników oceny do doskonalenia programu studiów i warunków jego realizacji.

2.Zasady projektowania, dokonywania zmian i zatwierdzania programu studiów

Zasady projektowania, dokonywania zmian i zatwierdzania programu studiów określają Uczelniany System Zapewnienia Jakości Kształcenia oraz Wydziałowy System Zapewnienia Jakości Kształcenia, wprowadzony na Wydziale Nauk o Zdrowiu i Nauk Społecznych Zarządzeniem nr 66/2026 Rektora Państwowej Akademii Nauk Stosowanych im. Ignacego Mościckiego w Ciechanowie z dnia 18 sierpnia 2026 r. Szczegółowy tryb postępowania reguluje procedura PA.1 „Procedura tworzenia, oceny i monitorowania programu studiów", natomiast zasady udziału środowiska akademickiego i otoczenia społeczno-gospodarczego określa procedura PA.4.
Program studiów na kierunku praca socjalna jest projektowany z uwzględnieniem misji i strategii rozwoju Uczelni, koncepcji kształcenia, praktycznego profilu studiów, aktualnych przepisów prawa oraz charakterystyk Polskiej Ramy Kwalifikacji właściwych dla 6. poziomu na studiach pierwszego stopnia i 7. poziomu na studiach drugiego stopnia. Uwzględnia się również aktualny stan wiedzy naukowej, rozwój metod pracy socjalnej, potrzeby instytucji pomocy i integracji społecznej oraz oczekiwania wobec kompetencji zawodowych absolwentów. Projekt programu obejmuje efekty

uczenia się, treści programowe, formy i metody kształcenia, sposoby weryfikacji efektów, punkty ECTS, praktyki zawodowe, zasady dyplomowania oraz harmonogram realizacji programu.
Projekt nowego programu przygotowuje powołany w tym celu zespół złożony ze specjalistów posiadających kompetencje merytoryczne i metodyczne odpowiadające specyfice kierunku. W przypadku potrzeby dokonania zmian w programie rektor albo dziekan, zgodnie z zakresem kompetencji, powołuje zespół ds. aktualizacji programu. W jego pracach uczestniczą w szczególności kierownik Zakładu Pracy Socjalnej, przedstawiciele Wydziałowej Komisji ds. Jakości Kształcenia, osoba odpowiedzialna za kształcenie praktyczne oraz nauczyciele akademiccy posiadający kompetencje właściwe dla zakresu projektowanych zmian. Zespół przygotowuje propozycje zmian wraz z ich uzasadnieniem i określeniem wpływu na efekty uczenia się, treści kształcenia, harmonogram studiów, punkty ECTS oraz organizację procesu dydaktycznego.
Podstawę podjęcia prac nad zmianą programu mogą stanowić: zmiany przepisów prawa, wyniki monitorowania i okresowego przeglądu programu, wyniki oceny osiągania efektów uczenia się, analizy przebiegu praktyk zawodowych i procesu dyplomowania, wyniki ankietyzacji, wnioski nauczycieli akademickich i studentów, opinie interesariuszy zewnętrznych, zmiany potrzeb rynku pracy, rozwój wiedzy i praktyki zawodowej, a także zalecenia Polskiej Komisji Akredytacyjnej. Wyniki analiz prowadzonych przez Wydziałowy Zespół ds. Oceny Jakości Kształcenia stanowią źródło informacji o potrzebie zmian, natomiast za weryfikację programu i przygotowanych propozycji doskonalących odpowiada Wydziałowy Zespół ds. Zapewnienia Jakości Kształcenia działający w strukturze WKJK.
Projekt programu lub jego zmiany podlega obowiązkowej ocenie merytoryczno-formalnej przez Wydziałową Komisję ds. Jakości Kształcenia. Ocenie podlegają w szczególności: zgodność programu z przepisami prawa i Polską Ramą Kwalifikacji, spójność efektów uczenia się z koncepcją kształcenia, adekwatność treści i metod dydaktycznych, poprawność przypisania godzin i punktów ECTS, sekwencyjność zajęć, organizacja praktyk zawodowych, realizacja wymagań profilu praktycznego oraz dostosowanie programu do potrzeb rynku pracy. Ocena dokonywana jest z wykorzystaniem arkuszy stanowiących załączniki do procedury PA.1. W przypadku stwierdzenia nieprawidłowości WKJK przekazuje projekt zespołowi przygotowującemu wraz z zaleceniami dotyczącymi wymaganych korekt. Pozytywna ocena WKJK jest warunkiem dalszego procedowania projektu.
W projektowaniu i dokonywaniu zmian programu uczestniczą interesariusze wewnętrzni i zewnętrzni. Nauczyciele akademiccy i studenci zgłaszają uwagi wynikające z realizacji procesu kształcenia, natomiast Rada Konsultacyjna, Rada Pracodawców oraz przedstawiciele instytucji pomocy społecznej i innych podmiotów współpracujących z kierunkiem opiniują program z perspektywy potrzeb zawodowych i społecznych. Samorząd Studencki wydaje formalną opinię o projekcie programu. Przebieg konsultacji oraz sposób wykorzystania zgłoszonych propozycji są dokumentowane.
W odniesieniu do kierunku praca socjalna źródłem zmian programu są również wyniki ostatniej oceny programowej PKA. Dotyczą one w szczególności prawidłowego przyporządkowania kierunku do dyscyplin naukowych, dostosowania efektów uczenia się na studiach pierwszego stopnia do charakterystyk 6. poziomu PRK, organizacji harmonogramu studiów oraz zwiększenia udziału interesariuszy zewnętrznych w doskonaleniu programu. Zalecenia te podlegają analizie przez właściwe zespoły jakości kształcenia i są uwzględniane w pracach nad aktualizacją programu.
Po uzyskaniu pozytywnej oceny WKJK i opinii Samorządu Studenckiego projekt jest przedkładany Senatowi Uczelni. Senat ustala program studiów w drodze uchwały. Zatwierdzony program jest publikowany w Biuletynie Informacji Publicznej oraz na właściwej platformie elektronicznej. Zmiany są co do zasady wprowadzane od początku nowego cyklu kształcenia. W trakcie trwającego cyklu mogą być dokonywane wyłącznie w przypadkach wynikających ze zmian prawa, konieczności

usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości albo realizacji zaleceń PKA, zgodnie z obowiązującymi przepisami. Nadzór nad przebiegiem procesu sprawuje dziekan, natomiast kierownik Zakładu Pracy Socjalnej odpowiada za merytoryczne przygotowanie propozycji dotyczących ocenianego kierunku.

3.Sposob i zakres bieżącego monitorowania oraz okresowego przeglądu programu studiów na ocenianym kierunku oraz źródeł informacji wykorzystywanych w tych procesach

Monitorowanie i okresowy przegląd programu studiów na kierunku praca socjalna prowadzone są zgodnie z Uczelnianym Systemem Zapewnienia Jakości Kształcenia oraz Wydziałowym Systemem Zapewnienia Jakości Kształcenia, w szczególności z procedurą PA.1 „Procedura tworzenia, oceny i monitorowania programu studiów" oraz procedurą PA.2 „Procedura tworzenia i przeglądu sylabusów". Działania te obejmują dwa uzupełniające się poziomy: bieżące monitorowanie realizacji programu oraz kompleksowy, okresowy przegląd programu i harmonogramu jego realizacji.
Za prowadzenie monitorowania odpowiada Wydziałowa Komisja ds. Jakości Kształcenia, przede wszystkim działający w jej strukturze Wydziałowy Zespół ds. Zapewnienia Jakości Kształcenia. W procesie uczestniczą również dziekan, kierownik Zakładu Pracy Socjalnej, koordynatorzy przedmiotów, nauczyciele akademiccy oraz osoby odpowiedzialne za organizację praktyk zawodowych. Wydziałowy Zespół ds. Oceny Jakości Kształcenia dostarcza wyników ankietyzacji, hospitacji, analiz osiągnięć studentów i procesu dyplomowania, które stanowią źródło danych do oceny programu i formułowania propozycji jego doskonalenia.
Bieżące monitorowanie służy sprawdzeniu, czy proces kształcenia jest realizowany zgodnie z programem ustalonym przez Senat. Obejmuje ono w szczególności zgodność realizowanych zajęć z harmonogramem studiów i sylabusami, liczbę godzin i punktów ECTS, sekwencyjność zajęć, rozłożenie obciążeń studentów w semestrach, organizację zajęć dydaktycznych, kwalifikacje i doświadczenie osób prowadzących zajęcia, realizację praktyk zawodowych oraz dostępność infrastruktury i zasobów bibliotecznych. Przed rozpoczęciem każdego semestru analizowane są również plany zajęć, liczebność grup oraz możliwość prawidłowej realizacji zajęć praktycznych i praktyk zawodowych.
Istotnym elementem bieżącego monitorowania jest przegląd sylabusów. Po zakończeniu roku akademickiego prowadzący i koordynatorzy przedmiotów dokonują oceny aktualności treści, metod kształcenia, sposobów weryfikacji efektów uczenia się, literatury oraz nakładu pracy studenta. Wydziałowy Zespół ds. Zapewnienia Jakości Kształcenia przeprowadza dodatkowo kontrolę losowo wybranej próby sylabusów. Sprawdzana jest ich zgodność formalna, spójność z programem studiów, prawidłowość odniesienia efektów przedmiotowych do efektów kierunkowych i charakterystyk PRK, adekwatność treści i metod dydaktycznych oraz poprawność przypisania godzin i punktów ECTS. Stwierdzone uchybienia są przekazywane koordynatorom przedmiotów do usunięcia, a zmodyfikowane sylabusy podlegają ponownej weryfikacji przez kierownika zakładu przed rozpoczęciem zajęć.
Okresowy przegląd programu studiów przeprowadzany jest w zależności od potrzeb, jednak nie rzadziej niż raz w pełnym cyklu kształcenia. Kompleksowa ocena następuje po zakończeniu cyklu, a także przed skierowaniem programu lub jego zmian do Senatu. Przegląd może zostać przeprowadzony również w trybie doraźnym, w szczególności w przypadku zmiany przepisów prawa, stwierdzenia nieprawidłowości w realizacji programu, otrzymania zaleceń PKA albo pojawienia się uzasadnionych wniosków interesariuszy wewnętrznych lub zewnętrznych.
Przedmiotem okresowego przeglądu jest:

- zgodność programu z przepisami prawa, Polską Ramą Kwalifikacji, koncepcją kształcenia i profilem praktycznym;
- spójność kierunkowych i przedmiotowych efektów uczenia się, treści programowych, metod kształcenia i sposobów weryfikacji;
- poprawność struktury programu, liczby godzin i punktów ECTS oraz nakładu pracy studentów;
- sekwencyjność zajęć i równomierność obciążeń w poszczególnych semestrach;
- udział zajęć kształtujących umiejętności praktyczne i zajęć do wyboru;
- organizacja praktyk zawodowych oraz dobór instytucji i opiekunów praktyk;
- adekwatność programu do potrzeb rynku pracy i zakładanej sylwetki absolwenta;
- możliwość realizacji programu przez posiadaną kadrę oraz przy wykorzystaniu dostępnej infrastruktury.

W monitorowaniu i przeglądzie programu wykorzystywane są następujące źródła informacji:

- program studiów, harmonogram jego realizacji, sylabusy oraz macierze efektów uczenia się;
- plany i harmonogramy zajęć oraz dokumentacja przebiegu studiów;
- protokoły zaliczeń i egzaminów, rozkłady ocen oraz raporty dotyczące realizacji efektów uczenia się;
- dokumentacja praktyk zawodowych, opinie opiekunów praktyk oraz wyniki oceny placówek kształcenia praktycznego;
- wyniki ankiet studenckich dotyczących zajęć, osiągania efektów uczenia się i nakładu pracy;
- wyniki hospitacji zajęć oraz analizy kwalifikacji i obsady kadrowej;
- wnioski nauczycieli akademickich, studentów i Samorządu Studenckiego;
- opinie Rady Konsultacyjnej, Rady Pracodawców i przedstawicieli instytucji współpracujących z kierunkiem;
- informacje o potrzebach rynku pracy, wynikach procesu dyplomowania i funkcjonowaniu absolwentów;
- wyniki ocen zewnętrznych, w tym zalecenia i rekomendacje Polskiej Komisji Akredytacyjnej.

Na kierunku praca socjalna szczególnej analizie podlegają: zgodność efektów uczenia się z charakterystykami 6. i 7. poziomu PRK, prawidłowość przyporządkowania kierunku do dyscyplin naukowych, organizacja harmonogramu studiów, realizacja praktycznego profilu kształcenia oraz dostosowanie programu do zmieniających się zadań instytucji pomocy społecznej i usług społecznych.

Wyniki monitorowania i przeglądu są dokumentowane w arkuszach oceny programu, harmonogramu i sylabusów, protokołach oraz sprawozdaniach WKJK. Na ich podstawie formułowane są rekomendacje przekazywane dziekanowi i kierownikowi Zakładu Pracy Socjalnej. W zależności od charakteru ustaleń prowadzą one do korekty organizacji procesu dydaktycznego, aktualizacji sylabusów albo rozpoczęcia procedury zmiany programu studiów opisanej w punkcie 2.

4.Sposób oceny osiągnięcia efektów uczenia się przez studentów ocenianego kierunku, z uwzględnieniem poszczególnych etapów kształcenia, jego zakończenia oraz przydatności efektów uczenia się na rynku pracy lub w dalszej edukacji, jak też wykorzystania wyników tej oceny w doskonaleniu programu studiów

Ocena osiągania efektów uczenia się na kierunku praca socjalna prowadzona jest zgodnie z Uczelnianym Systemem Zapewnienia Jakości Kształcenia oraz Wydziałowym Systemem Zapewnienia Jakości Kształcenia. Szczegółowe zasady określają przede wszystkim procedury: PA.3

„Procedura monitorowania weryfikacji efektów uczenia się", PA.9 „Procedura weryfikacji efektów uczenia się w odniesieniu do egzaminu dyplomowego", PA.10 „Procedura weryfikacji efektów uczenia się w odniesieniu do egzaminów i zaliczeń z oceną", PA.11 „Procedura weryfikacji efektów uczenia się kształcenia praktycznego" oraz regulaminy egzaminu dyplomowego właściwe dla studiów pierwszego i drugiego stopnia.
Ocena osiągnięcia efektów uczenia się jest prowadzona na wszystkich etapach kształcenia i obejmuje ocenę bieżącą, zaliczenia i egzaminy kończące poszczególne przedmioty, ocenę zajęć praktycznych i praktyk zawodowych oraz weryfikację końcową w procesie dyplomowania. Metody oceny określane są w sylabusach i dobierane odpowiednio do kategorii efektów w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych. Na pierwszych zajęciach studenci są informowani o zakładanych efektach uczenia się, wymaganym nakładzie pracy, stosowanych metodach ich weryfikacji oraz kryteriach oceniania.
Na etapie realizacji poszczególnych przedmiotów stosowane są w szczególności: egzaminy pisemne i ustne, kolokwia, prace pisemne, analizy przypadków, projekty indywidualne i zespołowe, prezentacje, raporty, zadania problemowe i praktyczne, obserwacja wykonania czynności oraz ocena aktywności studenta. Dobór metod uwzględnia specyfikę przedmiotu i poziom studiów. Efekty w zakresie wiedzy oceniane są przede wszystkim poprzez sprawdzenie rozumienia, analizy i zastosowania wiedzy, a nie wyłącznie jej reprodukcji. Weryfikacja umiejętności opiera się na zadaniach praktycznych, projektach, analizach przypadków i rozwiązywaniu problemów właściwych dla pracy socjalnej. Kompetencje społeczne oceniane są między innymi poprzez obserwację sposobu komunikowania się, współpracy, organizacji działania, respektowania zasad etycznych oraz przyjmowania odpowiedzialności za podejmowane decyzje.
Treść pytań, zadań i prac zaliczeniowych musi pozostawać zgodna z efektami uczenia się i treściami określonymi w sylabusie. Dokumentację weryfikacji stanowią między innymi ocenione prace etapowe i egzaminacyjne, projekty, prezentacje, kryteria oceniania, klucze odpowiedzi, protokoły oraz zestawienia wyników. Dokumentacja jest gromadzona w teczkach przedmiotowych i przechowywana przez okres cyklu kształcenia. Wydziałowy Zespół ds. Oceny Jakości Kształcenia przeprowadza jakościową analizę losowo wybranych prac zaliczeniowych i egzaminacyjnych, obejmującą co najmniej 10% prac podlegających kontroli w danym roku akademickim. Analizowana jest zgodność z efektami uczenia się, adekwatność kryteriów oceniania, poziom osiągnięć studentów oraz prawidłowość wystawionych ocen.
Osiąganie efektów uczenia się w ramach kształcenia praktycznego oceniane jest przez bezpośrednich opiekunów zajęć i praktyk, zgodnie z kryteriami określonymi dla kierunku praca socjalna w załącznikach do procedury PA.11. Ocena obejmuje przygotowanie studenta do realizacji zadań, rozpoznawanie i analizowanie problemów klienta lub środowiska, dobór sposobu działania, wykonanie powierzonych czynności, komunikację z klientem, rodziną i zespołem, organizację pracy oraz przestrzeganie zasad etycznych i organizacyjnych. Przebieg praktyk, liczba godzin, osiągane efekty i uzyskane oceny są dokumentowane w Dzienniku zajęć praktycznych i praktyk zawodowych. Dokumentacja podlega okresowej kontroli przez kierownika zakładu i osoby odpowiedzialne za praktyki, natomiast ostatecznego zaliczenia dokonuje koordynator przedmiotu. Opinie opiekunów praktyk i wyniki osiągane przez studentów służą również ocenie jakości placówek oraz adekwatności programu kształcenia praktycznego.
Końcowa weryfikacja efektów uczenia się odbywa się w procesie dyplomowania, którego zasady na kierunku praca socjalna określają regulaminy wprowadzone Zarządzeniami Rektora nr 36/2026 i 37/2026. Warunkiem dopuszczenia do egzaminu dyplomowego jest zaliczenie wszystkich zajęć i praktyk przewidzianych programem, uzyskanie wymaganej liczby punktów ECTS oraz pozytywna ocena pracy dyplomowej. Pracę oceniają niezależnie promotor i recenzent, a jej samodzielność

sprawdzana jest w Jednolitym Systemie Antyplagiatowym. Ocena obejmuje poprawność merytoryczną i metodologiczną pracy, sposób wykorzystania wiedzy właściwej dla kierunku oraz aplikacyjny charakter wniosków.
Egzamin dyplomowy służy sprawdzeniu, czy student osiągnął efekty uczenia się przewidziane dla całego programu i właściwe dla danego poziomu studiów. Obejmuje prezentację pracy, dyskusję nad jej założeniami i wynikami oraz odpowiedzi na pytania dotyczące wiedzy, umiejętności i kompetencji właściwych dla kierunku praca socjalna. Przebieg egzaminów dyplomowych, wyniki prac, recenzji i egzaminów oraz oceny uzyskane na dyplomie są analizowane przez Wydziałowy Zespół ds. Oceny Jakości Kształcenia. Analizie podlegają również zgodność pytań z programem studiów, prawidłowość dokumentacji oraz adekwatność stosowanych metod weryfikacji.
Po zakończeniu roku akademickiego każdy nauczyciel przygotowuje raport dotyczący osiągnięcia efektów uczenia się w ramach prowadzonych zajęć. Koordynator przedmiotu zestawia informacje pochodzące od wszystkich prowadzących, a kierownik Zakładu Pracy Socjalnej opracowuje sprawozdanie zbiorcze. Obejmuje ono poziom osiągnięcia efektów, rozpoznane trudności oraz propozycje zmian w treściach kształcenia, sylabusach, metodach dydaktycznych, metodach weryfikacji lub organizacji procesu kształcenia. Dodatkowymi źródłami oceny są rozkłady ocen, wyniki ankiet studenckich, protokoły hospitacji, dokumentacja praktyk oraz wyniki procesu dyplomowania.
Przydatność osiągniętych efektów uczenia się na rynku pracy oceniana jest na podstawie opinii opiekunów praktyk i przedstawicieli instytucji zatrudniających pracowników socjalnych, stanowisk Rady Pracodawców i Rady Konsultacyjnej, ankiet absolwentów oraz monitorowania ich sytuacji zawodowej. Uczelnia wykorzystuje również analizy Biura Karier i dane Ogólnopolskiego Systemu Monitorowania Ekonomicznych Losów Absolwentów. Ocena przygotowania do dalszej edukacji uwzględnia informacje o podejmowaniu przez absolwentów studiów drugiego stopnia, studiów podyplomowych, innych form doskonalenia zawodowego oraz kształcenia w szkołach doktorskich.
Wyniki oceny osiągania efektów uczenia się są analizowane przez Wydziałowy Zespół ds. Oceny Jakości Kształcenia, a następnie przekazywane Wydziałowemu Zespołowi ds. Zapewnienia Jakości Kształcenia, kierownikowi Zakładu Pracy Socjalnej i dziekanowi. W zależności od stwierdzonych potrzeb prowadzą do aktualizacji sylabusów, zmiany metod dydaktycznych i sposobów oceniania, korekty organizacji zajęć i praktyk, modyfikacji tematyki prac dyplomowych, zmiany obsady zajęć albo rozpoczęcia procedury zmiany programu studiów. Realizacja zaleceń podlega ponownej ocenie w kolejnym cyklu monitorowania, co zapewnia zamknięcie procesu doskonalenia.

5.Wpływ interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych na realizację programu studiów

Udział interesariuszy w realizacji i doskonaleniu programu studiów na kierunku praca socjalna określają Uczelniany System Zapewnienia Jakości Kształcenia oraz Wydziałowy System Zapewnienia Jakości Kształcenia, w szczególności procedura PA.4 Procedura udziału interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych w procesie wpływu na program studiów i proces dydaktyczny. Przyjęte rozwiązania zakładają udział interesariuszy w projektowaniu i opiniowaniu programu, monitorowaniu jego realizacji, ocenie kształcenia praktycznego oraz formułowaniu propozycji działań doskonalących.
Do interesariuszy wewnętrznych należą nauczyciele akademiccy i inne osoby prowadzące zajęcia, studenci, Samorząd Studencki, pracownicy administracyjni oraz członkowie organów i zespołów uczestniczących w organizacji procesu kształcenia. Ich wpływ realizowany jest poprzez udział w pracach Wydziałowej Komisji ds. Jakości Kształcenia oraz działających w jej strukturze zespołów, posiedzenia Zakładu Pracy Socjalnej, konsultacje programu i sylabusów, badania ankietowe,

hospitacje, raporty z osiągania efektów uczenia się oraz bezpośrednie zgłaszanie wniosków kierownikowi zakładu i dziekanowi. Nauczyciele akademiccy oceniają realizację programu na poziomie prowadzonych przedmiotów. W raportach z osiągnięcia efektów uczenia się wskazują rozpoznane trudności oraz propozycje zmian dotyczących treści programowych, metod dydaktycznych, sposobów weryfikacji efektów, literatury, nakładu pracy studentów i organizacji zajęć. Koordynatorzy przedmiotów zapewniają spójność realizacji poszczególnych form zajęć, a kierownik Zakładu Pracy Socjalnej dokonuje zbiorczej analizy zgłoszonych wniosków i przekazuje je właściwym zespołom jakości kształcenia. Studenci uczestniczą w doskonaleniu programu poprzez swoich przedstawicieli w WKJK i innych gremiach zajmujących się procesem dydaktycznym, udział w konsultacjach i spotkaniach z władzami Wydziału oraz anonimową ocenę zajęć, praktyk zawodowych, metod weryfikacji efektów uczenia się i nakładu pracy. Mogą zgłaszać propozycje dotyczące treści i organizacji zajęć, harmonogramu studiów, oferty zajęć do wyboru, sposobu realizacji praktyk, dostępności materiałów dydaktycznych oraz warunków studiowania. Samorząd Studencki wydaje formalną opinię o programie studiów i jego zmianach przed skierowaniem projektu do Senatu.

Do interesariuszy zewnętrznych należą w szczególności członkowie Rady Pracodawców, przedstawiciele instytucji pomocy społecznej i usług społecznych, osoby zarządzające placówkami kształcenia praktycznego, opiekunowie praktyk, przedstawiciele jednostek samorządu terytorialnego, organizacji pozarządowych, instytucji współpracujących z Wydziałem, towarzystw naukowych i innych podmiotów otoczenia społeczno-gospodarczego. W przypadku kierunku praca socjalna są to między innymi przedstawiciele ośrodków pomocy społecznej, centrów usług społecznych, powiatowych centrów pomocy rodzinie, domów pomocy społecznej, placówek opiekuńczo-wychowawczych, organizacji społecznych oraz podmiotów ekonomii społecznej.

Podstawowymi formami udziału interesariuszy zewnętrznych są prace Rady Pracodawców i Rady Konsultacyjnej, konsultacje programu studiów, cykliczne spotkania dotyczące praktyk zawodowych, udział w prowadzeniu zajęć i przedsięwzięć dydaktycznych, współpraca przy organizacji praktyk oraz przekazywanie opinii o przygotowaniu studentów i absolwentów do pracy zawodowej. Rada Pracodawców określa potrzeby otoczenia społeczno-gospodarczego, opiniuje program studiów, analizuje metody kształcenia praktycznego, zgłasza potrzeby dotyczące infrastruktury i zasobów dydaktycznych oraz wskazuje obszary tematyczne prac dyplomowych. Rada Konsultacyjna uczestniczy w opiniowaniu programu, efektów uczenia się i harmonogramu studiów oraz integruje środowisko akademickie z instytucjami działającymi w obszarze pracy socjalnej.

Istotnym źródłem informacji są opinie opiekunów praktyk zawodowych dotyczące przygotowania studentów do wykonywania zadań, osiągania praktycznych efektów uczenia się, komunikacji z klientem i zespołem oraz przestrzegania zasad etycznych. Informacje te wykorzystywane są do oceny programu praktyk, doboru placówek i opiekunów oraz treści zajęć przygotowujących do praktyki zawodowej. Interesariusze zewnętrzni mogą również proponować tematy prac dyplomowych o charakterze praktycznym lub wdrożeniowym, odnoszące się do problemów występujących w działalności współpracujących instytucji.

Wpływ otoczenia społeczno-gospodarczego na realizację programu nie ogranicza się do formalnego opiniowania dokumentów. Przedstawiciele instytucji prowadzą wybrane zajęcia, warsztaty i seminaria, współorganizują praktyki oraz uczestniczą w przedsięwzięciach służących wymianie doświadczeń zawodowych. Jednym z kanałów rozpoznawania aktualnych problemów i potrzeb zawodowych jest organizowane z udziałem przedstawicieli środowiska pomocy społecznej Forum Pracowników Socjalnych. Informacje uzyskiwane podczas tych działań mogą stanowić podstawę aktualizacji treści przedmiotów, metod pracy ze studentami oraz zakresu kształcenia praktycznego. Przykładem rzeczywistego wpływu interesariuszy na program było odstąpienie od

prowadzenia wyodrębnionych zakresów kształcenia na studiach pierwszego stopnia. Zmiana została wprowadzona na podstawie opinii absolwentów wskazujących, że ukończenie określonego zakresu nie przekładało się na ich sytuację zawodową, co zostało potwierdzone przez pracodawców i nauczycieli akademickich. W wyniku konsultacji zwiększano również liczbę godzin wybranych zajęć na studiach drugiego stopnia oraz wprowadzono treści związane z pomocą humanitarną.
W poprzedniej ocenie programowej PKA wskazano jednak, że udział pracodawców i absolwentów w dokonywaniu zmian programu oraz w procesie dyplomowania był niewystarczający. W odpowiedzi aktualny WSZJK rozszerza i porządkuje ich udział poprzez obowiązek konsultowania programu z Radą Pracodawców i Radą Konsultacyjną, cykliczne spotkania dotyczące kształcenia praktycznego, możliwość zgłaszania praktycznych tematów prac dyplomowych oraz dokumentowanie opinii i rekomendacji. Rozwiązanie to ma umożliwiać identyfikację nie tylko samego udziału interesariuszy, lecz również konkretnych zmian wynikających z przekazanych przez nich wniosków.
Wnioski interesariuszy są analizowane przez Wydziałową Komisję ds. Jakości Kształcenia, w szczególności przez Wydziałowy Zespół ds. Zapewnienia Jakości Kształcenia, a następnie przekazywane kierownikowi Zakładu Pracy Socjalnej i dziekanowi. W zależności od ich zakresu prowadzą do aktualizacji sylabusów, metod dydaktycznych, organizacji zajęć i praktyk, doboru placówek, tematyki prac dyplomowych albo rozpoczęcia formalnej procedury zmiany programu studiów. Sposób rozpatrzenia wniosków i podjęte działania są ujmowane w dokumentacji prac komisji, zespołów i rad, co pozwala ocenić rzeczywisty wpływ interesariuszy na realizację i doskonalenie programu.

6.Sposób wykorzystania wyników zewnętrznych ocen jakości kształcenia i sformułowanych zaleceń w doskonaleniu programu kształcenia na ocenianym kierunku

Wyniki zewnętrznych ocen jakości kształcenia np. Polskiej Komisji Akredytacyjnej, są przedstawiane na zebraniach pracowników, a także kierowane są do Rady Konsultacyjnej i Rady Pracodawców.
Ustalane sa kierunki działania uwzględniające te uwagi.

Zalecenia dotyczące kryterium 10. wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę

Lp.	Zalecenia wymienione w Uchwale Prezydium PKA (str. 40)	Opis realizacji zalecenia oraz działań zapobiegawczych podjętych przez uczelnię w celu usunięcia błędów i niezgodności sformułowanych w zaleceniu o charakterze naprawczym
KRYTERIUM 10. Polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów		
1.	Zaleca się podjęcie przez właściwe podmioty działające w ramach systemu zapewnienia jakości kształcenia na kierunku praca socjalna w Państwowej Akademii Nauk Stosowanych w Ciechanowie działań mających na celu dostosowanie efektów uczenia się na studiach kierunku praca socjalna.	Zgodnie z zaleceniami przeanalizowano brzmienie efektów Rozporządzenie Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 14 listopada 2018 r. w sprawie charakterystyk drugiego stopnia efektów uczenia się dla kwalifikacji na poziomach 6-8 Polskiej Ramy Kwalifikacji. Efekty kierunkowe Pracy Socjalnej I stopnia

		zostały zweryfikowane i dostosowane do bieżących przepisów.
2.	Zaleca się wycofanie psychologii jako jednego z dwóch dyscyplin naukowych, do których przypisany jest kierunek. Koncepcja kształcenia na kierunku praca socjalna na studiach drugiego stopnia odniesiona została do dwóch dyscyplin – pedagogiki (97% punktów ECTS) oraz psychologii (3%). Nieliczny procent punktów ECTS zajęć odniesionych do dyscypliny psychologii nie ma potwierdzenia w koncepcji kształcenia, bowiem pedagogika jako interdyscyplinarny obszar badań i oddziaływania praktycznego, włącza także perspektywę psychologiczną.	Zgodnie z zaleceniem (tak jak opisano w Kryterium 1, punkcie 1) zmniejszono liczbę dyscyplin, do których przyporządkowany jest kierunek praca socjalna na studiach pierwszego i drugiego stopnia. Obecnie 100% przypisany jest do dyscypliny pedagogika.
3.	Zaleca się poprawę brzmienia efektów uczenia się dla studiów pierwszego stopnia, by były w pełni adekwatne do charakterystyk drugiego stopnia typowych dla kwalifikacji uzyskiwanych w ramach kształcenia i szkolenia zawodowego – poziomu 6 PRK. Dotyczy to m.in. efektów: K_W01, K_W02, K_W04, K_W05, K_W06, K_W09. Zgodnie z zapisami zawartymi w charakterystykach II stopnia Polskiej Ramy Kwalifikacji typowe dla kwalifikacji uzyskiwanych w ramach szkolnictwa wyższego – poziomy 6 – 8, efekt P6S_WG zakłada zaawansowaną znajomość "wybranych faktów, obiektów i zjawisk oraz dotyczących ich metod i teorii wyjaśniających złożone zależności między nimi, stanowiące podstawową wiedzę ogólną z zakresu dyscyplin naukowych lub artystycznych tworzących podstawy teoretyczne oraz wybrane zagadnienia z zakresu wiedzy szczegółowej – właściwe dla programu studiów, a w przypadku studiów o profilu praktycznym – również zastosowania praktyczne tej wiedzy w działalności zawodowej związanej z ich kierunkiem".	Zalecenie zostało zrealizowane poprzez wprowadzenie do programu studiów pierwszego stopnia zmienionych efektów uczenia się, dostosowanych do charakterystyk drugiego stopnia PRK właściwych dla poziomu 6. W szczególności uwzględniono wymagania charakterystyki P6S_WG, zgodnie z którą absolwent powinien w zaawansowanym stopniu znać wybrane fakty, obiekty i zjawiska oraz dotyczące ich metody i teorie wyjaśniające złożone zależności między nimi, a także posiadać wiedzę szczegółową właściwą dla programu studiów. W przypadku profilu praktycznego uwzględniono również możliwość zastosowania tej wiedzy w działalności zawodowej związanej z kierunkiem. Szczegółowy opis przeprowadzonej weryfikacji oraz zmian brzmienia efektów K_W01, K_W02, K_W04, K_W05, K_W06 i K_W09 przedstawiono w odpowiedzi na tożsame zalecenie zawarte w Kryterium 1, pkt 2. Zmienione efekty zostały więc wprowadzone do programu studiów i uwzględnione w procesie realizacji oraz weryfikacji efektów uczenia się. Program studiów uwzględniający zmienione efekty został zatwierdzony przez Senat

		Uczelni w dniu 29 stycznia 2025 r. Uchwałą nr 26/VII/2025.
4.	Zaleca się weryfikację i urealnienie łącznej liczby godzin zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów oraz łącznej liczby punktów ECTS, jaką student musi uzyskać w ramach zajęć prowadzonych z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących. Obecnie powyższe wskaźniki wynoszą - 2640 godzin i 180 ECTS. Powyższe liczby sprawiają, że cały nakład pracy studenta związany jest z pracą na zajęciach, bez pracy indywidualnej w domu, co uniemożliwia np. przygotowanie się do zajęć, egzaminów, napisania pracy dyplomowej.	Zgodnie z zaleceniem, w ramach aktualizacji programu studiów zweryfikowano relację pomiędzy godzinami zajęć realizowanych z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia a całkowitym nakładem pracy studenta stanowiącym podstawę przyporządkowania punktów ECTS. Uwzględniono tym samym konieczność wyodrębnienia czasu przeznaczonego na samodzielną pracę studenta, w tym przygotowanie do zajęć, zaliczeń i egzaminów oraz realizację prac i zadań związanych z osiąganiem efektów uczenia się. W wyniku weryfikacji przyjęto, że 2640 godzin realizowanych na studiach pierwszego stopnia stanowi łączną liczbę godzin zajęć przewidzianych w programie studiów, a nie całkowity nakład pracy studenta odpowiadający 180 punktom ECTS. Punkty ECTS odnoszą się do całkowitego nakładu pracy studenta, obejmującego zarówno zajęcia z bezpośrednim udziałem nauczyciela, jak i pracę własną. Szczegółowy sposób kalkulacji i przyporządkowania punktów ECTS został przedstawiony w sylabusach przedmiotów oraz dokumentacji programu studiów. Szczegółową analizę sposobu urealnienia nakładu pracy studenta i relacji między zajęciami kontaktowymi a pracą własną przedstawiono w odpowiedzi na tożsame zalecenie w Kryterium 1. W niniejszym kryterium potwierdza się wdrożenie przyjętych zasad do obowiązującego programu studiów.

5.	Należy właściwie przypisać zajęcia z wychowania fizycznego do listy zajęć obligatoryjnych.	W odpowiedzi na wskazaną rekomendację, zajęcia z wychowania fizycznego zostały jednoznacznie przypisane do zajęć obligatoryjnych i ujęte w module ogólnouczelnianym. Wychowanie fizyczne nie stanowiło i nie stanowi przedmiotu do wyboru. W celu wyeliminowania niejednoznaczności wynikającej z dotychczasowej nazwy modułu, który obejmował zarówno zajęcia ogólnouczelniane, jak i zajęcia do wyboru, dokonano jego rozdzielenia na dwie odrębne części: „moduł ogólnouczelniany" oraz „moduł zajęć do wyboru". W konsekwencji wychowanie fizyczne jest obecnie jednoznacznie wykazane w module ogólnouczelnianym jako zajęcie obligatoryjne.
6.	Należy zmienić harmonogram realizacji programu studiów. Organizacja procesu nauczania zakłada zajęcia wykładowe i ćwiczeniowe w trakcie weekendu, a zajęcia praktyczne w instytucjach – w trakcie tygodnia roboczego, co powoduje 7 dniowy cykl kształcenia i nie pozwala na efektywne wykorzystanie czasu przeznaczonego na nauczanie i uczenie się oraz weryfikację i ocenę efektów uczenia się. Takie rozwiązanie naraża na koszty także budżet państwa, bowiem przypomina w swym modelu studia niestacjonarne.	Zalecenie zostało zrealizowane poprzez zmianę organizacji harmonogramu realizacji programu studiów. Obecnie zajęcia dydaktyczne na kierunku praca socjalna są planowane w ramach pięciu dni tygodnia: w poniedziałki, wtorki, środy, piątki i soboty, przy czym poszczególne roczniki nie realizują zajęć we wszystkie wskazane dni, a ich rzeczywiste obciążenie wynika z liczby godzin przewidzianych w danym semestrze. Przyjęta organizacja harmonogramu odpowiada obecnie modelowi studiów stacjonarnych i eliminuje wcześniejszy sposób organizacji zajęć, w którym zajęcia dydaktyczne i praktyczne rozłożone były na cały siedmiodniowy cykl. Szczegółowe informacje dotyczące sposobu reorganizacji harmonogramu, organizacji zajęć praktycznych, konsultacji ze studentami oraz daty wprowadzenia zmian przedstawiono w odpowiedzi na tożsame zalecenie w Kryterium 2, pkt 3.

7.	Zaleca się rozwijanie metod kształcenia z wykorzystaniem form i technik kształcenia na odległość, co pozwoli na uelastycznienie kształcenia na kierunku praca socjalna.	Zgodnie z zaleceniem rozwijania metod kształcenia, wdrożono formy i techniki kształcenia na odległość, zgodnie z zasadami określonymi w Zarządzeniu Rektora PANS nr 41/2024. Rozwiązanie to zostało wprowadzone od semestru letniego roku akademickiego 2024/2025 i służy uelastycznieniu organizacji procesu kształcenia. Kształcenie na odległość jest wykorzystywane w szczególności do realizacji wykładów, z zachowaniem obowiązujących wymagań dotyczących organizacji i jakości kształcenia. W roku akademickim 2025/2026 w tej formie realizowano 17% zajęć na studiach pierwszego stopnia oraz blisko 10% zajęć na studiach drugiego stopnia. Bardziej szczegółowe informacje dotyczące organizacji, przygotowania kadry i studentów oraz sposobu realizacji zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość przedstawiono w odpowiedzi na zalecenie dotyczące rozwijania tej formy kształcenia w Kryterium 2 punkt 4.
8.	Zaleca się zapewnienie prawidłowej obsady zajęć dydaktycznych pod kątem zgodności dorobku naukowego i/lub doświadczenia zawodowego nauczycieli ze wskazanymi dyscyplinami i prowadzonymi przez nich zajęciami.	Zalecenie dotyczące prawidłowej obsady zajęć, również zostało zrealizowane. W wyniku przeprowadzonej weryfikacji aktualna obsada zajęć została dostosowana do kwalifikacji, dorobku naukowego oraz doświadczenia zawodowego osób prowadzących zajęcia, z uwzględnieniem specyfiki poszczególnych przedmiotów. Część zajęć, których wcześniejsza obsada wymagała weryfikacji, została wycofana z programu studiów w związku z jego zmianami. W aktualnym programie studiów powierzono prowadzenie zajęć osobom posiadającym przygotowanie adekwatne do ich zakresu. Przykładowo przedmiot „Metodologia

		badań społecznych" prowadzi dr Miłosz Marcysiak, posiadający przygotowanie psychologiczne oraz doświadczenie w projektowaniu i prowadzeniu badań empirycznych, konstrukcji narzędzi badawczych, analizie statystycznej i interpretacji wyników. Z kolei przedmiot „Public relations i marketing w pracy socjalnej" prowadzi mgr Katarzyna Gumienna, posiadająca wykształcenie w zakresie komunikacji medialno-marketingowej oraz doświadczenie zawodowe w obszarze marketingu, promocji, public relations i realizacji projektów. Analizę obsady zajęć, w tym informacje dotyczące przedmiotów wycofanych z programu oraz aktualnego przyporządkowania prowadzących, przedstawiono także w odpowiedzi na zalecenie w Kryterium 4, pkt 1.
9.	Zaleca się zbudowanie współpracy z pracodawcami w kształtowaniu prac dyplomowych (w określaniu tematyki prac, udziału pracodawców w ich realizacji, w ocenie uzyskanych efektów prac dyplomowych).	Zalecenie zostało realizowane poprzez rozwijanie współpracy z pracodawcami w zakresie praktycznego wymiaru prac dyplomowych. Pracodawcy, w szczególności przedstawiciele jednostek pomocy społecznej, wskazują obszary problemowe wymagające rozpoznania i diagnozy w konkretnych środowiskach lokalnych, które mogą stanowić podstawę podejmowania tematów prac dyplomowych. Współpraca ta jest rozwijana również w kierunku umożliwienia pracodawcom udziału w konsultowaniu założeń i praktycznej przydatności podejmowanych tematów oraz ocenie możliwości wykorzystania rezultatów prac w działalności instytucji pomocy społecznej. Informacje dotyczące współpracy z pracodawcami, w tym wskazanych przez nich obszarów tematycznych prac dyplomowych,

		przedstawiono również w odpowiedzi na zalecenie w Kryterium 6, pkt 1.
10.	Zaleca się zwiększenie zaangażowania interesariuszy zewnętrznych w proces dokonywania zmian w programie studiów na kierunku.	Zgodnie z zaleceniem wzmocniono udział interesariuszy zewnętrznych w procesie doskonalenia programu studiów poprzez zwiększenie częstotliwości konsultacji oraz stworzenie dodatkowych możliwości bieżącej wymiany informacji. Rozszerzono możliwości kontaktu z przedstawicielami pracodawców, w tym poprzez wprowadzenie do Regulaminu Rady Pracodawców możliwości prowadzenia konsultacji i spotkań z wykorzystaniem środków komunikacji na odległość. Istotnym elementem współpracy było przeprowadzenie badań podczas VI Forum Pracowników Socjalnych (bardziej szczegółowo opisano forum w kryterium 6 punt 2). Wyniki badań zostały wykorzystane w procesie doskonalenia programu studiów, m.in. poprzez zmianę formy realizacji wybranych zajęć z konwersatoryjnej na ćwiczeniową, co pozwoliło zwiększyć ich praktyczny wymiar.

Część II. Perspektywy rozwoju kierunku studiów

Analiza SWOT programu studiów na ocenianym kierunku i jego realizacji, z uwzględnieniem szczegółowych kryteriów oceny programowej

	POZYTYWNE	NEGATYWNE
Czynniki wewnętrzne	**Mocne strony** • Praktyczny profil kształcenia, oparty na praktykach zawodowych, zadaniach aplikacyjnych oraz udziale praktyków w realizacji zajęć. • Rozbudowana współpraca z regionalnymi instytucjami pomocy i usług społecznych, samorządami oraz organizacjami pozarządowymi, obejmująca praktyki, warsztaty, projekty i Forum Pracowników Socjalnych. • Prowadzenie studiów pierwszego i drugiego stopnia, zapewniające ciągłość rozwoju kompetencji zawodowych oraz możliwość dalszego kształcenia w Uczelni. • Aktywność społeczna, projektowa i naukowa studentów, w szczególności działalność Studenckiego Koła Naukowego Pracy Socjalnej „Humanus", wyjazdy studyjne i przedsięwzięcia środowiskowe. • Bezpośredni kontakt studentów z kadrą oraz możliwość indywidualizacji wsparcia, istotna ze względu na znaczny udział osób aktywnych zawodowo i posiadających obowiązki rodzinne.	**Słabe strony** • Niewielka liczebność naboru oraz ograniczona rozpoznawalność kierunku poza bezpośrednim otoczeniem Uczelni. • Niski poziom mobilności międzynarodowej studentów, związany głównie z ich aktywnością zawodową, obowiązkami rodzinnymi i barierami językowymi. • Nierównomierne zaangażowanie studentów w działalność badawczą i naukową, koncentrujące się w ograniczonej części grupy. • Koncentracja współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym przede wszystkim na poziomie regionalnym, przy słabiej rozwiniętym wymiarze krajowym i międzynarodowym. • Ograniczona możliwość corocznego uruchamiania zróżnicowanej oferty zajęć fakultatywnych i zespołowych projektów specjalistycznych.

Czynniki zewnętrzne	**Szanse** • Rozwój centrów usług społecznych oraz integracja usług społecznych, zwiększające zapotrzebowanie na specjalistów przygotowanych do diagnozowania, organizowania i koordynowania wsparcia. • Zmiany demograficzne i rozwój usług środowiskowych związanych ze starzeniem się ludności, niepełnosprawnością, wsparciem rodzin i opieką długoterminową. • Zapotrzebowanie osób zatrudnionych w instytucjach pomocy i usług społecznych na podwyższanie oraz uzupełnianie kwalifikacji zawodowych. • Dostępność środków krajowych i europejskich na rozwój usług społecznych, innowacje społeczne, badania aplikacyjne i praktyczne formy kształcenia. • Rozwój krótkich form mobilności międzynarodowej, zwłaszcza Blended Intensive Programmes, oraz projektów możliwych do pogodzenia z aktywnością zawodową studentów.	**Zagrożenia** • Niekorzystne zmiany demograficzne w regionie, prowadzące do zmniejszania się liczby potencjalnych kandydatów na studia. • Niski poziom wynagrodzeń i trudne warunki pracy w zawodach pomocowych, ograniczające atrakcyjność kierunku oraz skłonność absolwentów do pozostania w zawodzie. • Konkurencja większych ośrodków akademickich oraz uczelni oferujących studia w bardziej elastycznych formach organizacyjnych. • Rosnące obciążenia zawodowe i rodzinne osób stanowiących istotną grupę kandydatów na studia, zwiększające ryzyko rezygnacji oraz ograniczające udział w aktywności dodatkowej. • Niestabilność finansowania i organizacji systemu pomocy społecznej oraz przeciążenie instytucji, mogące ograniczać ich udział w praktykach, projektach i innych formach współpracy z kierunkiem.

(Pieczęć uczelni)

EWA KATARZYNA WIŚNIEWSKA
Elektronicznie podpisany przez EWA KATARZYNA WIŚNIEWSKA
Data: 2026.09.02 10:02:55 +02'00'

.....

(podpis Dziekana/Kierownika jednostki)

GRZEGORZ PIOTR KOC
Elektronicznie podpisany przez GRZEGORZ PIOTR KOC
Data: 2026.09.02 10:01:29 +02'00'

.....

(podpis Rektora)

Ciechanów, dn. 02.09.2026 r.

(miejscowość)

Część III. Załączniki

Załącznik nr 1. Zestawienia dotyczące ocenianego kierunku studiów

Tabela 1. Liczba studentów ocenianego kierunku[4]

Poziom studiów	Rok studiów	Studia stacjonarne		Studia niestacjonarne	
		Dane sprzed 3 lat	Bieżący rok akad.	Dane sprzed 3 lat	Bieżący rok akad.
I stopnia		**2024/2025**	**2025/2026**		
	I	**19**	**25**		
	II	**16**	**19**		
	III	**22**	**17**		
		2023/2024			
	I	**16**			
	II	**21**			
	III	**19**			
		2022/2023			
	I	**21**			
	II	**19**			
	III	**22**			
II stopnia		**2024/2025**	**2025/2026**		
	I	32	21		
	II	28	34		
		2023/2024			
	I	23			
	II	21			
		2022/2023			
	I	21			
	II	26			
Razem:					

[4] Należy podać liczbę studentów ocenianego kierunku, z podziałem na poziomy, lata i formy studiów (z uwzględnieniem tylko tych poziomów i form studiów, które są prowadzone na ocenianym kierunku).

Tabela 2. Liczba absolwentów ocenianego kierunku w ostatnich trzech latach poprzedzających rok przeprowadzenia oceny

Poziom studiów	Rok ukończenia	Studia stacjonarne		Studia niestacjonarne	
		Liczba studentów, którzy rozpoczęli cykl kształcenia kończący się w danym roku	Liczba absolwentów w danym roku	Liczba studentów, którzy rozpoczęli cykl kształcenia kończący się w danym roku	Liczba absolwentów w danym roku
I stopnia	2026	22	13		
	2025	28	19		
	2024	29	18		
II stopnia	2026	34	30		
	2025	33	23		
	2024	26	17		
Razem:		172	120		

Tabela 3. Wskaźniki dotyczące programu studiów na ocenianym kierunku studiów, poziomie i profilu określone w rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 27 września 2018 r. w sprawie studiów (Dz.U. 2023 poz. 2787)

STUDIA I STOPNIA kierunek Praca socjalna

Nazwa wskaźnika	**ECTS Liczba punktów / / Liczba godzin**
Liczba semestrów i punktów ECTS konieczna do ukończenia studiów na ocenianym kierunku na danym poziomie	6 sem./180 ECTS
Łączna liczba godzin zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów[5]	1805
Łączna liczba punktów ECTS, jaką student musi uzyskać w ramach zajęć prowadzonych z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia	93,12
Łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana zajęciom kształtującym umiejętności praktyczne	95/1675
Łączna liczba punktów ECTS, jaką student musi uzyskać w ramach zajęć z dziedziny nauk humanistycznych lub nauk społecznych – w przypadku kierunków studiów przyporządkowanych do dyscyplin w ramach dziedzin innych niż odpowiednio nauki humanistyczne lub nauki społeczne	Nie dotyczy
Łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana zajęciom do wyboru	57
Łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana praktykom zawodowym	32
Wymiar praktyk zawodowych[6]	960/6 m-cy
W przypadku stacjonarnych studiów pierwszego stopnia i jednolitych studiów magisterskich liczba godzin zajęć z wychowania fizycznego.	60
W przypadku prowadzenia zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość:	
1. Łączna liczba godzin zajęć określona w programie studiów na studiach stacjonarnych/ Łączna liczba godzin zajęć na studiach stacjonarnych prowadzonych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość. **2. Łączna liczba godzin zajęć określona w programie studiów na studiach niestacjonarnych/ Łączna liczba godzin zajęć na studiach niestacjonarnych prowadzonych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość.**	1./ **2640/441** 2./------

[5] Proszę podać łączną liczbę godzin zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów bez liczby godzin praktyk zawodowych (jeżeli program studiów przewiduje praktyki).

[6] Proszę podać wymiar praktyk w miesiącach oraz w godzinach dydaktycznych.

Tabela 4. Zajęcia lub grupy zajęć kształtujących umiejętności praktyczne[7]

Nazwa zajęć/grupy zajęć	Forma/formy zajęć	Łączna liczba godzin zajęć stacjonarne / ~~niestacjonarne~~	Liczba punktów ECTS
PSYCHOLOGIA ROZWOJOWA	ĆWICZENIA	15	2
PIERWSZA POMOC PRZEDMEDYCZNA	ĆWICZENIA	30	2
PODSTAWY SOCJOLOGII	ĆWICZENIA	10	2
WPROWADZENIE DO PRACY SOCJALNEJ CZ.1+2	ZAJ. PRAKT	35	3
KSZTAŁCENIE USTAWICZNE	KONWERSATORIUM	10	1
TECHNOLOGIE INFORMACYJNE	ĆWICZENIA	15	2
POLITYKA SPOŁECZNA	ĆWICZENIA	15	1
KOMUNIKACJA Z OSOBĄ NIEPEŁNOSPRAWNĄ CZ.1+2	ĆWICZENIA	30	2
PODSTAWY ORGANIZACJI I ZARZĄDZANIA W TYM: W POMOCY SPOŁECZNEJ	KONWERSATORIUM	20	2
TRENING INTERPERSONALNY	ĆWICZENIA	20	1
PODSTAWY PSYCHOPATOLOGII	ĆWICZENIA	15	1
PORADNICTWO SOCJALNE	ZAJ. PRAKTYCZNE	15	1
TEORIA I METODY PRACY SOCJALNEJ CZ. 1+2	ĆWICZENIA	40	3
UMIEJĘTNOŚCI DIAGNOSTYCZNE I SPOŁECZNE PRACOWNIKA SOCJALNEGO lub DIAGNOZA SPOŁECZNA I SOCJOTERAPEUTYCZNA **do wyboru**	ĆWICZENIA	10	1
PROFILAKTYKA I PROMOCJA ZDROWIA W PRACY SOCJALNEJ lub ZDROWIE PUBLICZNE I SYSTEM OPIEKI ZDROWOTNEJ **do wyboru**	ĆWICZENIA	10	1
PROJEKT SOCJALNY	ZAJ. PRAKT	10	1
PROJEKT SOCJALNY	ĆWICZENIA	20	1
WPROWADZENIE DO METODOLOGII BADAŃ SPOŁECZNYCH	ĆWICZENIA	15	1
KOMUNIKACJA Z OSOBĄ NIEPEŁNOSPRAWNĄ do CZ.2.	ZAJ. PRAKT	20	2
ODDZIAŁYWANIE SPOŁECZNE PRZEDSIĘBIORSTW SPOŁECZNYCH lub TECHNIKI ODDZIAŁYWAŃ SPOŁECZNYCH **do wyboru**	ĆWICZENIA	10	1
SUPERWIZJA W PRACY SOCJALNEJ	ĆWICZENIA	20	1

[7] Tabelę należy wypełnić odrębnie dla każdego z poziomów studiów i każdej z form studiów podlegających ocenie.

TECHNIKI INFORMATYCZNE W POMOCY SPOŁECZNEJ	ĆWICZENIA	15	1
ORGANIZOWANIE SPOŁECZNOŚCI LOKALNEJ	ZAJ. PRAKT	20	1
ORGANIZOWANIE SPOŁECZNOŚCI LOKALNEJ	ĆWICZENIA	15	1
PRZECIWDZIAŁANIE PRZEMOCY W RODZINIE	ĆWICZENIA	20	1
KOMUNIKACJA INTERPERSONALNA	KONWERSATORIUM	30	2
EKONOMIA SPOŁECZNA lub-**PRZEDSIĘBIORCZOŚĆ do wyboru**	ĆWICZENIA	10	1
ZABURZENIA OSOBOWOŚCI lub INTERWENCJA KRYZYSOWA **do wyboru**	ĆWICZENIA	20	2
DIAGNOZA I PLANOWANIE POMOCY OFIAROM PRZEMOCY DOMOWEJ lub–PRACA EDUKACYJNA I KOREKCYJNA ZE SPRAWCAMI PRZEMOCY **do wyboru**	ĆWICZENIA	10	1
MODELE I METODY TERAPEUTYCZNE	ĆWICZENIA	10	1
PRACA SOCJALNA Z RODZINĄ	ĆWICZENIA	20	1
PRACA ŚRODOWISKOWA Z OSOBAMI Z ZABURZENIAMI PSYCHICZNYMI	ĆWICZENIA	30	2
WSPÓŁCZESNE DYLEMATY ROZWOJU CYWILIZACJI lub CYWILIZACJA WSPÓŁCZESNA I GLOBALNE PROBLEMY **do wyboru**	ĆWICZENIA	10	1
PSYCHOGERONTOLOGIA	ĆWICZENIA	10	1
SEMINARIUM	ĆWICZENIA	40	10
DIALOG MOTYWACYJNY	ĆWICZENIA	10	1
PRACA Z RODZINĄ, Z DZIEĆMI ZE SPECJALNYMI POTRZEBAMI EDUKACYJNYMI lub METODYKA OPIEKUŃCZO-WYCHOWAWCZA, W TYM: W PIECZY ZASTĘPCZEJ **KONWERSATORIUM do wyboru**	ĆWICZENIA	10	1
RESOCJALIZACJA W PRACY SOCJALNEJ	ĆWICZENIA	20	1
PROFILAKTYKA I TERAPIA UZALEŻNIEŃ	ĆWICZENIA	20	1
PSYCHOGERONTOLOGIA	ZAJ. PRAKT	10	1
PRAKTYKA ZAWODOWA	PRAKTYKA	960	
	Razem:	**715+960**	**95**

STUDIA II STOPNIA

Nazwa wskaźnika	ECTS Liczba punktów / / Liczba godzin
Liczba semestrów i punktów ECTS konieczna do ukończenia studiów na ocenianym kierunku na danym poziomie	4 sem/120 ECTS
Łączna liczba godzin zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów[8]	1025
Łączna liczba punktów ECTS, jaką student musi uzyskać w ramach zajęć prowadzonych z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia	60,89
Łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana zajęciom kształtującym umiejętności praktyczne	86
Łączna liczba punktów ECTS, jaką student musi uzyskać w ramach zajęć z dziedziny nauk humanistycznych lub nauk społecznych – w przypadku kierunków studiów przyporządkowanych do dyscyplin w ramach dziedzin innych niż odpowiednio nauki humanistyczne lub nauki społeczne	Nie dotyczy
Łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana zajęciom do wyboru	38
Łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana praktykom zawodowym	24
Wymiar praktyk zawodowych[9]	480/3 m-ce
W przypadku stacjonarnych studiów pierwszego stopnia i jednolitych studiów magisterskich liczba godzin zajęć z wychowania fizycznego.	Nie dotyczy
W przypadku prowadzenia zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość:	
1. Łączna liczba godzin zajęć określona w programie studiów na studiach stacjonarnych/ Łączna liczba godzin zajęć na studiach stacjonarnych prowadzonych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość. **2. Łączna liczba godzin zajęć określona w programie studiów na studiach niestacjonarnych/ Łączna liczba godzin zajęć na studiach niestacjonarnych prowadzonych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość.**	1./ **1390/133** 2./------

[8] Proszę podać łączną liczbę godzin zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów bez liczby godzin praktyk zawodowych (jeżeli program studiów przewiduje praktyki).

[9] Proszę podać wymiar praktyk w miesiącach oraz w godzinach dydaktycznych.

Tabela 5. Zajęcia lub grupy zajęć kształtujących umiejętności praktyczne[10]

Nazwa zajęć/grupy zajęć	Forma/formy zajęć	Łączna liczba godz. zajęć stacjonarne	Liczba punktów ECTS
TRENING ROZWOJU OSOBISTEGO	ĆWICZENIA	15	1
ANIMACJA SPOŁECZNOŚCI LOKALNEJ	ĆWICZENIA	15	2
TECHNOLOGIE INFORMACYJNE W POMOCY SPOŁECZNEJ	ĆWICZENIA	15	1
PUBLIC RELATIONS I MARKETING	KONWERSATORIUM	20	2
OBSZARY POMOCY SOCJALNEJ	KONWERSATORIUM	10	1
ORGANIZ I KOORDYNACJA WOLONTARIATU W ŚR LOKALNYM	KONWERSATORIUM	15	2
DEONTOLOGIA ZAWODU PRACOWNIKA SOCJALNEGO	KONWERSATORIUM	15	2
RODZINA WIELOPROBLEMOWA	ĆWICZENIA	10	1
RODZINA WIELOPROBLEMOWA	ZAJ. PRAKTYCZNE	10	1
WPROWADZENIE DO POMOCY HUMANITARNEJ	ĆWICZENIA	10	1
TRENING ROZWOJU OSOBISTEGO	ZAJ. PRAKTYCZNE	10	1
ZARZĄDZANIE PROJEKTAMI SPOŁECZNYMI I ZESPOŁEM	ĆWICZENIA	15	2
KAMPANIE SPOŁECZNE lub PROBLEMATYKA CZASU WOLNEGO lub ORGANIZACJE POZARZĄDOWE W USŁUGACH SOCJALNYCH - **do wyboru**	ĆWICZENIA	25	2
ORGANIZ I KOORDYNACJA WOLONTARIATU W ŚR LOKALNYM	ZAJ. PRAKTYCZNE	15	1
METODOLOGIA BADAŃ SPOŁECZNYCH	KONWERSATORIUM	30	2
METODY PRACY SOCJALNEJ lub MEDIACJE I NEGOCJACJE W PRACY SOCJALNEJ lub ODDZIAŁYWANIA TERAPEUTYCZNE W PRACY SOCJALNEJ Z RODZINĄ - **do wyboru**	ĆWICZENIA	25	2
WSPÓŁCZESNE PROBLEMY SPOŁECZNE	KONWERSATORIUM	10	1
ZARZĄDZANIE PROJEKTAMI SPOŁECZNYMI I ZESPOŁEM	ZAJ. PRAKTYCZNE	15	1
ASYSTENTURA W PRACY SOCJALNEJ	ĆWICZENIA	20	2
PRACA SOCJALNA Z OSOBAMI SKAZANYMI I OPUSZCZAJĄCYMI ZAKŁADY KARNE	ĆWICZENIA	10	1

[10] Tabelę należy wypełnić odrębnie dla każdego z poziomów studiów i każdej z form studiów podlegających ocenie.

PROFILAKTYKA WSPÓŁCZESNYCH UZALEŻNIEŃ lub PRACA SOCJALNA Z OSOBAMI UZALEŻNIONYMI lub MARGINALIZACJE I WYKLUCZENIA SPOŁECZNE do wyboru	KONWERSATORIUM	30	3
ASYSTENTURA W PRACY SOCJALNEJ	ZAJ. PRAKTYCZNE	20	1,0
EUROPEJSKIE I POZAEUROPEJSKIE PODMIOTY POLITYKI SPOŁECZNEJ	ĆWICZENIA	10	1
ORGANIZOWANIE SIECI SPOŁECZNYCH lub DORADZTWO ZAWODOWE W INSTYTUCJACH POMOCY SPOŁECZNEJ lub NARZĘDZIA DIAGNOZY POTRZEB GRUP DOCELOWYCH **do wyboru**	KONWERSATORIUM	30	3
PRACA SOCJALNA Z UCHODŹCAMI	ZAJ. PRAKTYCZNE	10	1
PRACA SOCJALNA Z UCHODŹCAMI.	ĆWICZENIA	10	1
PRACA SOCJALNA Z OSOBAMI NIEPEŁNOSPRAWNYMI I ICH RODZINAMI	ZAJ. PRAKTYCZNE	10	1
PRACA SOCJALNA Z OSOBAMI NIEPEŁNOSPRAWNYMI I ICH RODZINAMI.	ĆWICZENIA	10	1
PRACA SOCJALNA Z OSOBAMI Z ZABURZENIAMI PSYCHICZNYMI	ZAJ. PRAKTYCZNE	10	1
PRACA SOCJALNA Z OSOBAMI Z ZABURZENIAMI PSYCHICZNYMI.	ĆWICZENIA	10	1
STAROŚĆ I STARZENIE SIĘ W POLITYCE SPOŁECZNEJ	ZAJ. PRAKTYCZNE	10	1
WARSZTATY RADZENIA SOBIE ZE STRESEM	ĆWICZENIA	10	2
ANTROPOLOGIA KULTUROWA lub **EDUKACJA INKLUZYJNA** lub WSPÓŁCZESNE KIERUNKI W PEDAGOGICE ZDROWIA **do wyboru**	ĆWICZENIA	20	2
DEWIACJE I PATOLOGIE SPOŁECZNE	KONWERSATORIUM	10	1
ORGANIZACJA I ZARZĄDZANIE JEDNOSTKAMI POMOCY SPOŁ. lub STATYSTYKA SPOŁECZNA lub ZARZĄDZANIE CENTRUM USŁUG SPOŁECZNYCH **do wyboru**	ĆWICZENIA	20	2
SEMINARIUM	ĆWICZENIA	40	6
PRACA SOCJALNA Z BEZDOMNYMI	ĆWICZENIA	10	1
PRACA Z RODZINĄ MIGRACYJNĄ.	ĆWICZENIA	10	2
STAROŚĆ I STARZENIE SIĘ W POLITYCE SPOŁECZNEJ	ĆWICZENIA	10	1

WYPALENIE ZAWODOWE SŁUŻB SPOŁECZNYCH	ĆWICZENIA	10	1
	Razem:	**610+480**	**86**